

archiefdoos

A4

DOCUMENTEN
AANVULLING
APPLICATION III

KT4 IV

DISCRIMINATIE
TOIRE VERVOL-
GING + GEDREK
AND FAIR
PLAY

- MEDIA-SPIN
OVER MASSA-
SLACHTINGEN
IN KOSOVO

I

Serviër Milan Martić krijgt 35 jaar cel

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 13 JUNI. Milan Martić, de voormalige leider van de Kroatische Serviërs, is gisteren door het Joegoslavië-tribunaal veroordeeld tot een gevangenisstraf van 35 jaar wegens misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden.

Hij heeft zich in de periode 1991-1995 schuldig gemaakt aan etnische zuiveringen, moord, plundering, deportaties, martelingen en het aanrichten van verwoestingen.

Milan Martić, van huis uit politiemans, was in het begin van de jaren negentig één van de leiders van de Servische minderheid in Kroatië. De Kroatische Serviërs vreesden onderdrukking nadat rechtsextremistische partijen de verkiezingen in Kroatië in 1990 hadden gewonnen en zich opmaakten om met Belgrado te breken.

In 1991 riepen de Kroatische Serviërs hun eigen republiek Krajina uit, in het zuiden en oosten van Kroatië, langs de grens met Bosnië. Het conflict draaide uit op een oorlog die tot 1995 zou duren. Aan het einde van die periode was Martić president van Krajina. Daarna week hij uit naar Bosnië en Servië.

Martić meldde zich in 2002 vrijwillig bij het VN-hof. „Ik wil het beeld veranderen dat over mijn mensen is gevormd”, zei Martić toen. „Wij zijn geen criminelen. Ik ga niet naar Den Haag om me over te geven, maar om de waarheid te verdedigen.”

Tienduizenden Kroaten en andere niet-Serviërs werden volgens de VN-rechters in opdracht van onder anderen Milan Martić gedeporteerd of verdreven. Velen werden vermoord tijdens een langdurige, goed georganiseerde campagne.

Martić speelde volgens voorzittend rechter Bakone Justice Molo tot een centrale rol in een gemeenschappelijke criminele onderneming die „een verenigde Servische staat wilde creëren door het onder dwang verwijderen van de niet-Serviërs”. In 1995 gaf Martić opdracht tot het bombarderen van Zagreb; daarbij vielen zeven doden.

Er is volgens het VN-hof onomstotelijk vast komen te staan dat Servië gedurende de hele periode Milan Martić en de autonome republiek Krajina steunde met middelen en materieel. „Martić zocht en kreeg belangrijke financiële, logistieke en militaire steun van Servië”, aldus het vonnis.

De nu 52-jarige Martić werd op één van de negentien punten in de aanklacht vrijgesproken. De moorden hadden niet op zo'n grote schaal plaats of waren niet zo wijdverspreid dat er in juridische zin sprake kon zijn van „uitroeiing”, aldus de rechters.

Martić heeft altijd volgehouden onschuldig te zijn.

Levenslang voor oud-minister

ARUSHA, 15 MEI. Het Rwanda-tribunaal van de Verenigde Naties heeft de Rwandese oud-minister van Informatie Eliézer Niyitegeka vanmorgen veroordeeld tot levenslang. Hij werd schuldig bevonden aan genocide en misdaden tegen de menselijkheid. De 50-jarige oud-bewindsman was verantwoordelijk voor de radiozenders die de slachting van de Tutsi-minderheid in 1994 aanvuurden. Hij zou ook persoonlijk hebben opgeroepen tot moord en verkrachting en aan seksuele martelingen hebben meegedaan. Niyitegeka is de elfde verdachte die door het tribunaal wordt veroordeeld en de vijfde die levenslang krijgt. (AFP)

Milutinović wil graag naar huis

DEN HAAG, 2 MEI. De Servische ex-president Milan Milutinović heeft gisteren het Joegoslavië-tribunaal gevraagd om voorlopig vrijlating. Milutinović, die van oorlogsmisdaden is beschuldigd en in Scheveningen gevangen zit, wil het begin van zijn proces in Servië afwachten. Volgens zijn verdediger moet zijn verzoek worden ingewilligd omdat hij zich in januari van dit jaar vrijwillig bij het tribunaal heeft gemeld; bovendien is zijn gezondheid slecht en neemt voor Milutinović „de stress af als hij zich in eigen omgeving op zijn proces kan voorbereiden”. (AFP)

Hof Kroatië akkoord met uitlevering Rajić

ZAGREB — Een gerechtshof in de Kroatische hoofdstad Zagreb heeft gisteren ingestemd met de uitlevering van de door het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag gezochte Bosnische Kroaat Ivica Rajić. Rajić was op 6 april gearresteerd in de havenstad Split, waar hij onder een valse naam woonde.

De aanklagers van het tribunaal hebben Rajić grove schendingen van de Geneefse Conventies en oorlogsmisdaden ten laste gelegd. Militairen onder het commando van de beklagde zouden in oktober 1993 ongeoorloofde acties hebben ondernomen tegen het dorp Stupni Do. (AFP)

Belgrado gebiedt leger verdachten op te pakken

BELGRADO — Het ministerie van Defensie van Servië en Montenegro heeft gisteren alle militairen verordonneerd verdachten van oorlogsmisdaden die door het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag worden gezocht op te pakken voor uitlevering. De order komt na kritiek op de regering dat het leger twee belangrijke verdachten een schuilplaats zou bieden: Ratko Mladic en Veselin Sljivancanin. (AFP, AP)

12-4-99

'Zuivering gepland'

Operatie Hoefijzer al in december begonnen

Reconstructie

Van onze correspondent

WASHINGTON - Operatie Hoefijzer, het etnisch zuiveren van Kosovo door de Joegoslavische strijdkrachten, is zorgvuldig voorbereid, waarschijnlijk al vanaf vorig najaar. Dit concludeert de Washington Post. De Amerikaanse krant citeert een hoge Navo-functionaris: „Een lang tevoren uitgedachte weloverwogen en uiterst nauwgezet uitgevoerde militaire campagne.”

Aan de hand van tientallen vraaggesprekken, informatie uit documenten en rapporten, ooggetuigeverslagen en conclusies van militaire deskundigen en hulpverleners wil de Post aange-

ven dat het geweld tegen de etnische Albanezen in Kosovo geen reactie is op de luchtacties van de Navo maar al geruime tijd in voorbereiding was geweest.

Een kleine ontboezeming van destijds de hoogste Joegoslavische militair, generaal Momcilo Perisic, tijdens een ontmoeting met Navo-generaals Wesley Clark en Klaus Naumann is op 25 oktober niet op zijn juiste waarde geschat. Perisic zei, weet Naumann zich te herinneren, dat het leger het laatste democratische instituut in het land was en dat het rampzalig zou zijn als de strijdkrachten in een treffen met de Navo zouden worden vernietigd. Een maand later werd Perisic door een Milosevic-getrouwe stafchef vervangen.

De Washington Post stelt met Navo-deskundigen vast dat Perisic

waarschijnlijk een sta-in-de-weg was bij de plannen van Milosevic voor de zuivering van Kosovo. Na de vervangingen in de militaire top ging het tot dan tamelijk 'schone' leger samen met de binnenlandse veiligheidspolitie de acties tegen de etnische Albanezen uitwerken.

Een Navo-functionaris: „De nieuwe rol van het leger was duidelijk. In plaats van bolwerken van het Bevrijdingsleger voor Kosovo te bestoken begon men onder het mom van winteroefeningen systematische aanvallen op dorpen en burgers. De massamoord in Racak op 45 burgers was een voorafschaduwing van het brute optreden dat stond te komen.

De eerste kleine aanwijzingen voor de zuivering waren er in januari en februari. Toen werden

12-4-99
door de Joegoslavische autoriteiten belangrijke documenten in Kosovo verzameld over de bevolking van dorpen in het centrum en het westen van de provincie.

De militaire voorbereiding begon volgens de Navo al begin december met het samentrekken van 15 000 Servische militairen in Kosovo. Terwijl de onderhandelingen in Rambouillet gaande waren, werden meer troepen aangevoerd, alsmede tanks.

In rapporten van de inlichtingendiensten, die tien dagen geleden door de New York Times werden aangehaald, is vlak voor de luchtoorlog op 24 maart begon vastgesteld dat Milosevic van plan was Kosovo binnen een week van zijn 1,8 miljoen Albanezen te zuiveren. Die stelling lijkt nu door de analyse van de Post te worden gedeeld.

20-4-99

'Gescheiden van gezin en afgevoerd' VS: duizenden mannen vermist

BRUSSEL, BELGRADO, 20 APRIL. Rond 100.000 Albanese mannen zijn de afgelopen weken niet met hun gezinnen uit Kosovo gevlucht. Volgens de Amerikaanse regering zijn ze door de Serviërs afgevoerd, worden ze gevangen gehouden en zijn ze mogelijk vermoord.

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken publiceerde gisteren een rapport over onder andere de vraag wat er zich binnen Kosovo heeft afgespeeld na het begin van de NAVO-luchtacties. Woordvoerder James Rubin zei over de vermiste Kosovaarse mannen: „Het is, als we afgaan op de praktijken van het verleden, angstwekkend om je af te vragen waar ze zijn.” Het aantal vermiste mannen varieert volgens hem van een minimum van 100.000 tot een maximum van 500.000, „als de berichten van wijdverbreide scheiding van mannen en vrouwen onder de intern verdreven bevolking op waarheid berusten”.

Volgens de hulporganisatie World Food Programme zijn er binnen Kosovo op dit moment nog 840.000 Kosovaren op de vlucht. „We kunnen de komende dagen massa's mensen aan de grenzen van Kosovo [met Macedonië, Albanië en Montenegro] verwachten”, aldus WFP.

'100 000 mannen vermist'

10 - 5-49

VS-minister luidt noodklok over genocide in Kosovo

BRUSSEL/WASHINGTON - Ongeveer honderdduizend Albaneese mannen in de weerbare leeftijd worden vermist in Kosovo. „Ze zouden vermoord kunnen zijn”, zei de Amerikaanse minister van defensie, William Cohen gisteren in een televisiegesprek.

Cohen zei stellige rapporten te hebben binnengekregen over de executie van 4 600 mannelijke Albanezen. „Maar ik vrees dat het werkelijke aantal veel hoger is.”

De secretaris-generaal van de Navo, Javier Solana, deed even alarmerende uitspraken. Over zijn bezoek aan vluchtelingenkampen in Macedonië, vorige week, zei Solana: „Je ziet geen mannen van tussen de dertig en de zestig. Als we Kosovo binnen kunnen zullen we het raadsel oplossen. Ik ben bang dat we met dramatische feiten zullen worden geconfronteerd, die we nauwelijks kunnen geloven.”

Het NOS-journaal toonde gisteren een video-opname, die twee maanden geleden zou zijn gemaakt door een Joegoslavische journalist, waarin de dode lichamen van ongeveer honderd geëxecuteerde mannen uit één dorp te zien zijn, hetzelfde dorp dat op Navo-luchtfoto's door verse masagraven geflankeerd werd.

Een lokale hulporganisatie voor vluchtelingen in de Joegoslavische deelrepubliek Montenegro meldt dat het Joegoslavische leger 150 mannen uit een Albanees vluchtelingenkonvooi heeft gehaald en teruggestuurd naar Kosovo. Zoiets was op Montenegrijns grondgebied nog niet eerder voorgekomen.

De (liberale) regering in Montenegro is bezorgd over het ingrij-

pen van het Joegoslavische leger aan de grenzen van Montenegro. Het leger wierp wegversperringen op bij grensovergangen naar Albanië, Kroatië en Bosnië. Met enige spanning wordt afgewacht of het leger de Montenegrijse president Djukanovic vandaag zal hinderen bij een reis naar Brussel.

De Navo luidt de alarmklok voor volkerenmoord terwijl de verdragsorganisatie worstelt met de tachtig tot honderd vluchtelingen die vrijdag omkwamen bij een Navo-aanval op het dorp Korisa, in zuid-west Kosovo. Het radio-station Deutsche Welle haalde uit de tweede hand een getuige aan, die zich slechts bekendmaakte als Xh. K. Hij vertelde dat Serviërs zeshonderd vluchtelingen hebben gedwongen zich dichtbij een militair doel in het dorp te posteren, als onvrijwillig 'menselijk schild'. „Nu kunnen jullie zien hoe een Navo-aanval eruit ziet”, zouden Servische politiemensen hebben gezegd. Diverse woordvoerders van Navo-landen, waaronder Solana, hamerden er in het weekeinde op dat het incident Korisa niet anders verklaard kan worden. De opperbevelhebber van de Navo, Wesley Clark, voegde daaraan toe dat het gebruik van zulke 'menselijke schilden' door de Joegoslavische strijdkrachten de Navo er niet van weerhoudt de aanvallen te verheugen.

Volgens een vertrouweling van Milosevic loopt de oorlog op zijn eind. Zakenman Bogoljub Karic zegt in het blad Newsweek dat Belgrado hoopt op overleg tussen Joegoslavië, Rusland, Duitsland en de VS. Nog een dag of tien en dan zou het werk van de Russische bemiddelaar Tsjerhomirdin een doorbraak moeten opleveren.

26-5-99

UNHCR: etnische zuivering bijna voltooid

SKOPJE, 26 MEI. De versnelde exodus van Kosovaren naar Macedonië lijkt het resultaat te zijn van een georganiseerde Joegoslavische poging de 'etnische zuivering' van Kosovo te voltooien.

Dat heeft de VN-hulporganisatie UNHCR gisteren gezegd nadat opnieuw bijna tienduizend Kosovaren over de grens met Macedonië werden gezet. De afgelopen vier dagen zijn elke dag tussen acht- en tienduizend Kosovaren verdreven. Volgens de UNHCR is de uitzetting door de Serviërs tot in de puntjes georganiseerd: de inwoners van hele dorpen, wijken en buurten worden op de bus gezet, mannen, vrouwen, kinderen en ook bejaarde Kosovaren die er tot dusverre vaak de voorkeur aan gaven in hun dorp te blijven, ondanks de risico's. De Kosovaren moeten

tussen twintig en vijftig mark betalen voor de busrit naar de grens. „Het is in principe een commerciële operatie. Daarvoor is planning nodig”, aldus een UNHCR-medewerker. De versnelde 'etnische zuivering' omvat inmiddels, gerekend vanaf begin vorig jaar, bijna een miljoen Kosovaren - 966.000 volgens UNHCR-cijfers van vanochtend. De versnelling van de afgelopen vier dagen doet vermoeden dat de Serviërs Kosovo nu in hoog tempo willen zuiveren van alle Albanezen die er wonen.

De UNHCR wordt door de toevloed in verlegenheid gebracht. In de vluchtelingenkampen in Macedonië is geen plaats voor de tienduizenden Kosovaren die de afgelopen dagen zijn aangekomen. De afgelopen weken zijn zestigduizend Kosovaren vanuit Macedo-

nië overgebracht naar andere landen, maar het tempo waarin nieuwe vluchtelingen arriveren is veel groter dan dat van de evacuatie uit Macedonië. De Macedonische autoriteiten willen zo snel mogelijk zoveel mogelijk vluchtelingen naar Albanië overbrengen en verwijten de UNHCR dat streven te dwarsbomen. Inmiddels wordt tussen Tetovo en Gostivar in het westen van Macedonië een nieuw kamp voor twintigduizend vluchtelingen gebouwd. In het zuiden van Servië intensiveren de Joegoslavische autoriteiten hun pogingen een eind te maken aan uitingen van verzet tegen de oorlog in Kosovo en de legering van plaatselijke recruten en reservisten in Kosovo. [• Vervolg KOSOVO: pagina 5]

• KOK IN MACEDONIË: Pagina 5

Kosovo

Het zou goed zijn om, na terugtrekking van de Servische troepen uit Kosovo, zo spoedig mogelijk de massagraven op te sporen. Het bestaan daarvan rechtvaardigde op zich al de luchtacties van de NAVO. Nog beter zou zijn als de Servische vluchtelingen in Europa, die de afgelopen tijd luidkeels de belangen van Milosevic hebben verdedigd, naar Kosovo werden gestuurd om ze met de neus op de gruwelijke feiten te drukken en ze vervolgens de lijken netjes te laten herbegraven. Dit hebben de Amerikanen na de bevrijding van de vernietigingskampen in WOII ook gedaan met de Duitse omwonenden. Een goede lering. Dus waarom nu niet?

Westerbroek, R. Rook

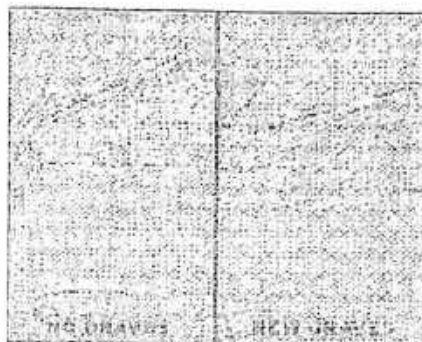
Telefoon +126-99

War against Yugoslavia

17-6-99

Problem of "mass murders"

One of the hottest topics in this conflict is surely NATO Alliance's claim that there are definite proofs of the mass murders of the Albanian civilians from Kosovo by the Serbian forces. Using this claim, NATO is trying to show Serbian soldiers in the worst possible light, as barbarians and cold-blooded murderers. Readers have severely reacted to the series of texts covering this topic, and immediately proclaimed Serbs criminals. A possibility of NATO ground troops intervention is now openly considered as an eventual protection of the remaining Albanians against a massacre. Another consequence is a larger number of strikes upon different targets in Yugoslavia, which are explained by the necessity to destroy the military ability of the Yugoslav Army.

Mass "graves" as claimed by NATO

Most of the chosen targets are not military, but civilian ones, but this fact has been absolutely neglected and no one feels any responsibility since media are busy with stories of mass murders on Kosovo. The growing number of civilian victims attacked by NATO bombing has been mentioned rarely at a few places, while death cases of Albanian refugees have been discussed at large. After NATO Alliance have admitted their mistake and taken responsibility for the death of a great number of Albanians in a refugee convoy, news of the death of a few Albanians on the Yugoslav-Albanian border have been reported immediately afterwards, with no report at all of the true story about a three year old Serbian girl killed in Batajnica near Belgrade during the NATO strike. Serbian Army has been accused for the death of Albanian civilians because they had mined the state border, despite the fact that our borders are constantly attacked by the different terrorist groups from Albania.

At this moment, a number of 4.000 murdered civilians from Kosovo who are, it was reported, buried in the mass graves, has been manipulated with. Satellite and video shots of "graves" have been shown, only supposed, even by NATO, to be "mass graves". Unfounded information is afterwards used by media as the source for the worst media manipulations. It is interesting that all information supplied by NATO is believed in with no checks of their validity whatsoever, while all Yugoslav news are checked in detail and, almost always, refused as unsupported.

Most media from the Western countries keep repeating in their informative programs "witness stories" with no video shots or even sound tracks whatsoever. And when a video tape "suddenly" appears, there is no trace of mass murders in it, but only pictures of some corpses, usually male, said to be civilians murdered in the "massacres done by the Serbian police". All the while, they all keep ignoring the fact that almost all male Albanians fit for the military service who do not consider themselves loyal citizens of the Yugoslav state are fighting on the side of illegal terrorist KLA, armed by the modern weapons. Happenings on Kosovo are often told about by the Kosovar refugees which they have supposedly seen or, often, heard about from someone. At the times of high technology, media equipped with it base their stories on the unsupported information sources. Yugoslavia is also blamed for forbidding regular stay to the journalists in the war zone, although NATO Command has done the same in Iraq during the "Desert Storm" operation. No one commented the state censorship of media then, although it was an attack of

the freedom of press.

No one can deny there have been murders on Kosovo, like in every other war. The only question here is who has been murdered, and how. Many western media have claimed at the beginning of the war on Kosovo that the refugees were only women and children. It was reported that men had been separated from their families and beastly tortured and murdered. A short time afterwards, however, it was confirmed that there were many men fit for military service at the concentration camps, and the best proof of it was the mobilization of the very same men at the refugee camps in Albania.

The fact is that many men have really stayed on Kosovo. But not as the victims of terror, but as the members of the illegal, paramilitary KLA forces fighting against the Yugoslav security forces. There is no single country in the whole world that tolerates armed rebellion and terrorism. Terrorists are arrested by the army and police during their actions, and if they offer armed resistance during the arrest, they often die during such actions. That is exactly what has been happening on Kosovo, as in Northern Ireland or Israel. It is definitely true that a great number of Albanians have been killed during armed fights against the stronger Yugoslav forces. According to the sources from the spot, the main forces that are training Albanians for resistance are American and German military forces. Training them in expert skills and modern weapons, they are trying to enforce the KLA position which is not enviable at the moment.

There are no proofs of mass murders of civilians whatsoever, however, there are many official reports of them. Many independent sources around the world are giving their opinion that such stories are just a cover for the military action in Yugoslavia which, anyway, lacks international and legal legitimacy. Many media also give evidence of the factually large number of bombings of the civil targets on Kosovo, mostly in zones with Albanian citizen, forcing them to leave their homes, and this is later used as an excuse for the strikes and pressure on Yugoslavia. The latest such case was the bombing of the refugee convoy of Albanians returning to Kosovo last week, which was the greatest mass murder in this war - 85 positively innocent civilians were killed. After two days of denial and lies that the massacre was done by the Yugoslav forces, NATO command finally admitted their crime. All analysts agree that it was an intended bombing planned to persuade refugees not to return to Kosovo.

Mass graves and supposed planned murders of civilians are still an unproved thesis. Many similar claims in the recent past, in the wars in Bosnia and Croatia a few years ago, of the supposed massacres of civilians (for example Markale) by local Serbs have been officially denied by many international media and organizations, and even by the UN. Now, the same story is being repeated in almost identical context.

INET original text - Jovan Orlovic

I*Net a.d. Beograd

65-6-44

Duitse en Britse patrouilles van de KFOR-vredesmacht hebben gisteren in het zuiden van Kosovo vijf massagraven ontdekt. De Britten vonden bij het dorp Kacanik drie massagraven met in totaal honderd doden. De Duitsers stuitten bij Prizren op twee graven met de stoffelijke resten van zeventig mensen.

Na de bloedige incidenten op de eerste dag van de intocht van de vredesmacht in Kosovo, zondag, verliep het binnentrekken van de militairen gisteren rustig. In totaal zijn ruim 14.000 KFOR-soldaten de Servische provincie ingetrokken.

De massagraven zijn door de massagraven afgezet en worden bewaakt totdat forensische experts van het Joegoslavie-Tribunaal in Den Haag aan het werk kunnen. Het tribunaal is volgens de NAVO op de hoogte van de ontdeckingen.

inwoners van Kacanik zeggen dat de slachtoffers op 8 en 9 april in de dorpen Slavov, Rumjeva en Kothimce zijn vermoord door Servische paramilitairen. De Albanezen, onder wie een baby, zijn doodgeknuppeld of gedood door handgranaten. Anderen werden met een kogel door het hoofd afgemaakt.

In Kothimce werden 27 mensen vermoord. Servische paramilitairen brachten de lijken naar verschillende kerkhoven, onder meer in Kacanik, om de gruwel-

dadem te verbergen. De Britten ontdekten het massagraf toen zij Albanezen bloemen op de begraafplaats zagen leggen.

Een KIOK-patrouille ontdekte gisterenochtend in hetzelfde gebied in het zuiden van Kosovo het lichaam van een man. Het zou gaan om een derde vermoorde Duitse journalist. Maar Bonn kan dit vooralsnog niet bevestigen. Zondag werden twee verslaggevers van het Duitse weekblad Stern bij Prizren door onbekenden doodgeschoten.

Met de komst van de KFOR-troepen naar Kosovo zijn zo'n 30.000 Serviërs in en buiten de provincie op de vlucht geslagen. Zij zijn bang voor vergeldingsacties van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK en hebben geen vertrouwen in KFOR.

Ugkstrijders hebben gisteren de Serviers gedood bij de hoofdstad Pristina. Dat is vernomen uit een bron bij de Servische politie. KFOR wil de Ugk wapenen, maar daar komt vooralsnog weinig van terecht. Het overleg tussen de NAVO en Moskou over een mogelijke rol van Rusland binnen KFOR had gisteravond niets opgeleverd. Het telefoonsprek tussen de presidenten Jeltsin en Clinton en ontmoetingen van de Britse generaal Jackson met de Russische bevelhebber Zavarzin liepen op niets uit.

In de bergen ten westen van Pristina hebben hulpverleners van de Verenigde Naties 20.000 Albanese vluchtelingen aangetroffen, die waren gevlucht uit angst voor Servische vervolgingen. De VN vrezen dat nog een half miljoen Albanese Kosovaren zich schuil houden in afgelegen streken in Kosovo.

ZIE OOK ► PAGINA B3

75-1-44

door Frank van Vliet

PRISTINA, dinsdag
Dokter Ekrem Dulliovi kan zijn tranen nauwelijks bedwingen wanneer hij beschrijft wat hij heeft aangetroffen in het eerste massagrav dat in Kosovo is ontdekt.

Hij heeft zojuist, samen met enkele collega's, vrouwen met doorgesneden keel, vernichte mannen en met kogels doorboorde lichamen onderzocht.

"Ik heb er mijn eigen neef aangerofen en de drie zus-
ters die hier in het
ziekenhuis met ons
hebben gewerkt",
zeft hij zacht. Dok-
ter Duilovt is ervan
overtuigd dat zijn
verwant nog leefde
toen hij werd begra-
ven. Hij kan niet
zeggen hoeveel do-
den het zijn. "Ik ben
na de vijftig opge-
houden, ik kon niet
meer".

Volgens de NAVO gaat het om ten minste 81 lichamen die op een kerkhof langs de snelweg Skopje-Pristina zijn begraven. Britse troepen bemerkten het graf toen ze zagen dat etnisch-Albanenzen uit het stadje Kocani, dat aan de overkant van de weg is gelegen, bloemen op de vers gedolven graven legden.

Vogels de inwoners zijn de slachtoffers op 9 april bij een Servisch offensief vermoord. Vervolgens werden zij in een massagrav geïpoid. Vlak voor hun vertrek uit Kosovo zouden de Serviers dat graf hebben opengemaakt om de doden één voor één op het kerkhof te begraven.

Zie verder pag. 6 kol. 3

- **Zwaar aangeslagen staat de Britse legerkapitein Andy**

Phipps bij het massagraf nabij het stadje Kacanik in Kosovo.

Tenminste 81 lichamen liggen volgens de NAVO langs de weg van Skopje naar Pristina begraven. In Prizren ontdekten NAVO-soldaten twee

Duitse IAAV-Soldaten twee massagraven. Hoeveel doden daar begraven liggen, is nog niet bekend. De ontdekking van de graven is gemeld bij het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag. Noorwegen en Groot-Brittannië hebben speciale onderzoeksteams naar Kosovo gestuurd die daar bewijsmateriale voor het Tribunaal zullen verzamelen.

FOTO: AP

KFOR-eenheden vinden massagraven in Kosovo

Reuters, AFP, DPA, AP

KACANIK/PRISTINA

Duitse en Britse patrouilles van de KFOR-vredesmacht hebben maandag in het zuiden van Kosovo vijf massagraven ontdekt. De Britten vonden bij het dorp Kacanik drie graven met in totaal tachtig tot honderd doden. De Duitsers stuitten bij Prizren op twee graven met de stoffelijke resten van zeventig mensen.

De massagraven zijn door KFOR-soldaten afgezet en worden bewaakt tot forensische experts van het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag aan het werk kunnen. Het tribunaal is volgens de NAVO op de hoogte van de ontdekkingen.

Inwoners van Kacanik zeggen dat de slachtoffers op 8 en 9 april in de dorpen Stagov, Rumjeva en Kothimce zijn vermoord door Servische paramilitairen. Een dag eerder hadden de Serviërs zware verliezen geleden in gevechten met het Kosovo Bevrijdingsleger (UCK).

De Albanese, onder wie een baby, zijn volgens Albanese getuigen doodgeknuppeld of gedood door handgranaten. Anderen werden met een kogel door het hoofd afgemaakt.

Tijdens wat Kosovaren en UCK-strijders omschrijven als een 'systematische plundering' werden sommige inwoners van Kacanik vermoord in hun eigen huis. Anderen werden bijgedreven en van dichtbij doodgeschoten in groepjes van tien.

Servische paramilitairen zouden de lijken hebben herbegraven en naar verschillende kerken hebben gebracht, onder meer in Kacanik, om de gruweldaden te verbergen. De Britten kwamen tot hun ontdekking toen zij Albanese bloemen op de begraafplaats zagen leggen. Voor elke dode was een stok in de aarde gezet.

Massagraven gevonden

KFOR-soldaten hebben bij Kacanik en Prizren massagraven gevonden van in totaal ruim 150 mensen.

Over de door de Duitsers ontdekte graven bij Prizren was verder nog niets bekend.

Na de bloedige incidenten op de eerste dag van de intocht van de vredesmacht in Kosovo, zondag, verliep het binnentrekken van de militaire maandag rustig. In totaal zijn ruim 14 duizend KFOR-soldaten de Servische provincie ingetrokken.

Meer dan driehonderd strijders van het UCK hebben maandag wijken van de stad Prizren ingenomen. Ze trokken binnen kort nadat Servische troepen waren vertrokken. De eerste UCK-strijders doken maandagochtend op bij het ziekenhuis van Prizren met gewonde UCK'ers. Het ziekenhuis is sinds maandag in handen van het Albanese personeel, dat sinds 24 maart niet meer had gewerkt. De Servische artsen en patiënten waren zondag vertrokken.

UCK-strijders zouden maandag bij diverse botsingen zeker zeven Serviërs hebben gedood. Dat melden Servische bronnen. Drie Serviërs werden bij de Kosovaarse hoofdstad Pristina door UCK-strijders uit een tractorkonvooi van vluchtende Serviërs gehaald

en doodgeschoten. In Pristina zouden UCK'ers op straat het vuur hebben geopend op een groep Serviërs. Een medewerker van het lokale tv-station werd doodgeschoten voor zijn woning gevonden.

Een VN-team heeft bij Glogovac op twintig kilometer ten westen van Pristina 20 duizend ontheemde Albanese aangetroffen die zich wekenlang hadden schuilgehouden in de bossen. De gezondheidstoestand van een aantal van hen was slecht als gevolg van ondervoeding. Een VN-medewerker zei dat de Albanese zich hadden gevoed met gekookte gewassen en zelfs gekookt gras.

Het VN-team riep onmiddellijk hulp in voor de ontheemden, waarna een konvooi met onder meer voedsel en dekens zich naar het bergachtige gebied spoedde. Volgens de VN-medewerker trof het konvooi bij aankomst voornamelijk vrouwen en kinderen aan.

De Verenigde Naties hebben maandag in New York een plan voor de wederopbouw van Kosovo ontvouwd. Secretaris-generaal Kofi Annan presenteerde het programma aan de Veiligheidsraad.

De fysieke wederopbouw komt in handen van de Europese Unie. Het herstel van de overheidsinstellingen in de provincie wordt toevertrouwd aan de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). De Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de VN moet zich gaan ontfemen over humanitaire zaken en ook het interim-bestuur over Kosovo zal worden waargenomen door de Verenigde Naties.

De hele civiele operatie, United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (Unmik), komt onder supervisie van een speciaal aan te stellen VN-vertegenwoordiger, zei Annan. Voorlopig is in die functie onder-secretaris-generaal Sergio Vieira de Mello benoemd.

Kfor vindt massagraven in Kosovo

UCK blijft in actie, grote spanning Serviërs en Albanese

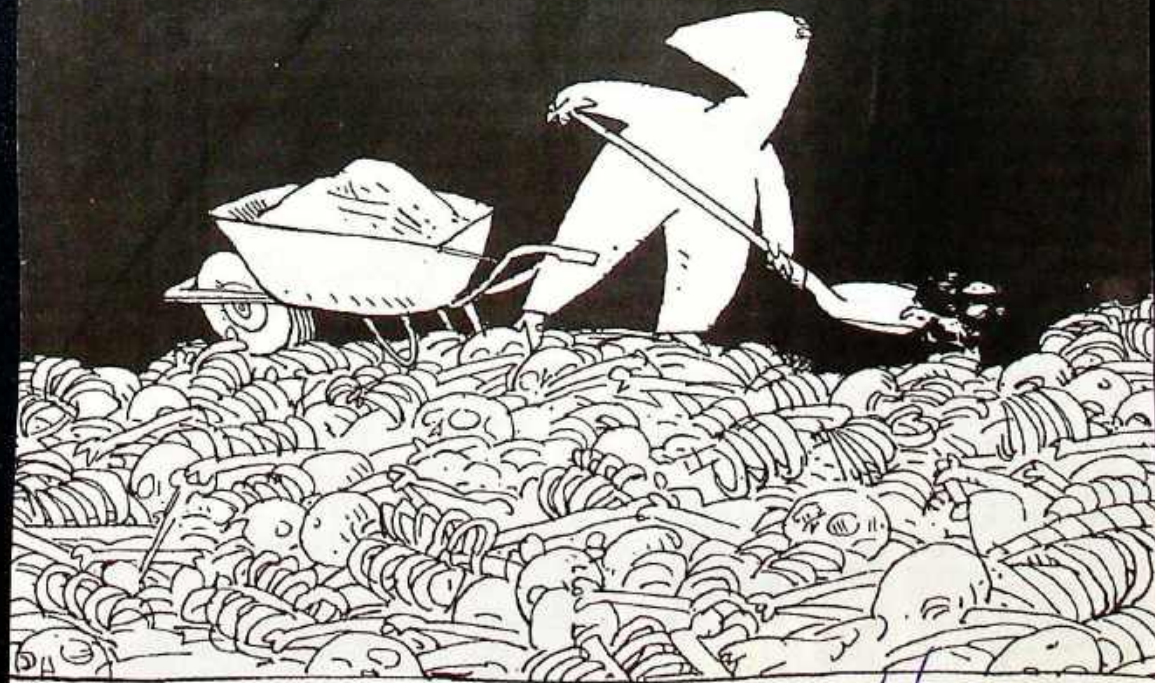
PRISTINA - De vredesmacht Kfor heeft in Kosovo verscheidene massagraven gevonden. De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR is begonnen met hulpverlening aan ontheemde Albanese in de provincie.

Een Britse Kfor-patrouille ontdekte achter een benzinestation bij Kacanik, nabij Prizren, drie locaties met in totaal ruim negentig versgedolven graven. Volgens de Britten hebben Servische militairen ze mogelijk gevuld met lijken die elders uit een massagraf zijn gehaald. Zo zouden de Serviërs sporen hebben willen wissen van een moordpartij.

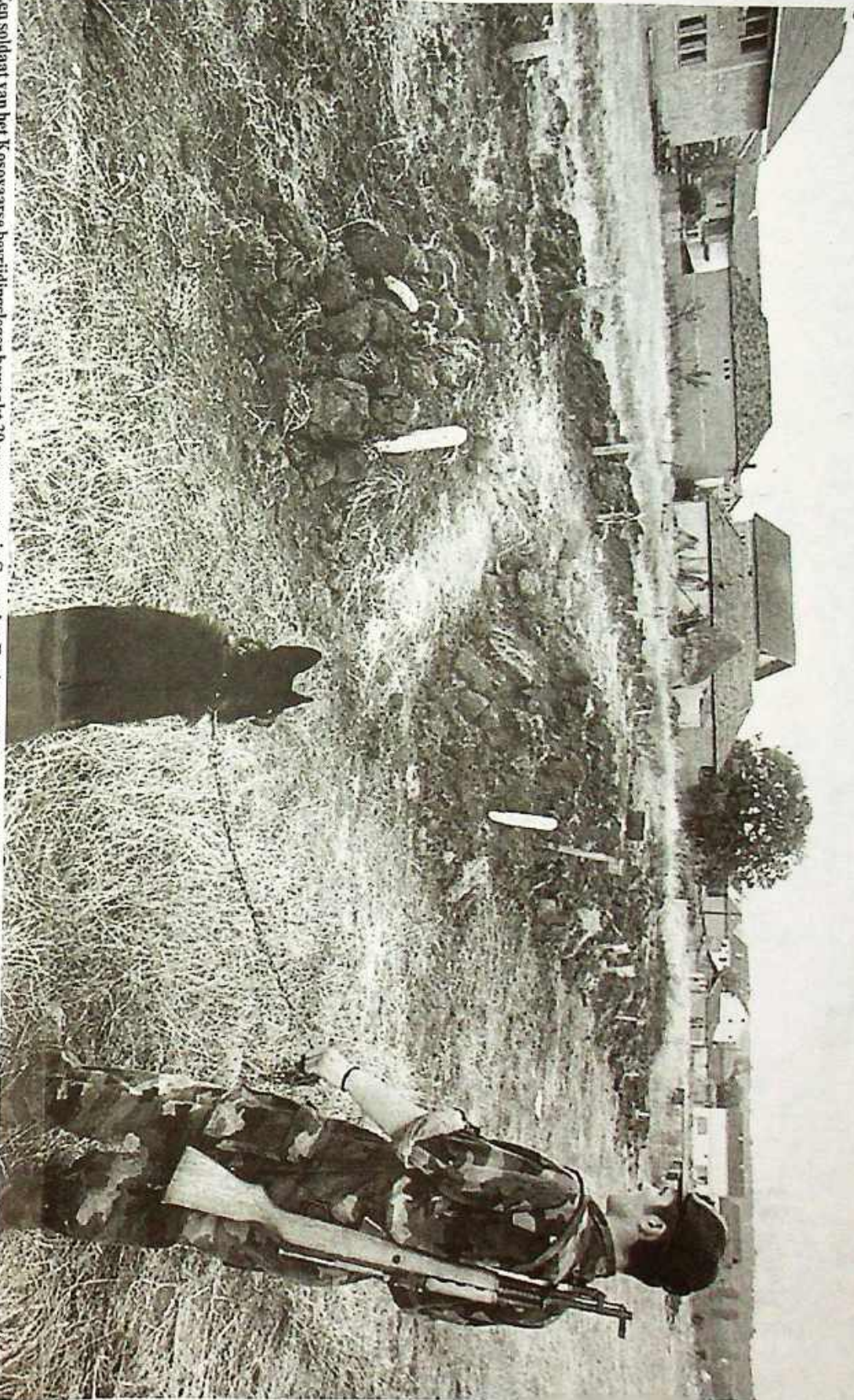
Inwoners van Kacanik beweren dat de doden etnische Albanese zijn, die op 8 en 9 april door Servische militairen zijn vermoord. Het zou deels gaan om strijders van het Kosovo bevrijdingsleger UCK, maar ook om veel burgers, onder wie vrouwen en kinderen. Britse en Amerikaanse militairen hebben de graven afgeschermd om aantasting van bewijsmateriaal te voorkomen.

Ook Duitse militairen troffen enkele massagraven aan in de omgeving van Prizren, met ongeveer zeventig lijken. Het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag heeft bevestigd meerdere meldingen van massagraven te hebben ontvangen, maar onthoudt zich verder 'om veiligheidsredenen' van commentaar. Het VN-tribunaal heeft overigens nog geen mensen

BALKAN

Len Munnik

Een soldaat van het Kosovoarse bevestigingsleger bewaakt 39 verse graven in Suvareka. Eerder werd een massagraf gevonden in Velika Krusa. (Foto NRC Handelsblad, Maurice Boyer)

De zoete lucht van Velika Krusa

In het Kosovoarse dorp Velika Krusa troffen Nederlandse militairen maandag een huis met twintig lijken aan.

Door onze redacteur
VAËL VINCKX

VELIKA KRUSA, 16 JUNI. „Dat is mijn vader”, zegt Fadil Zeqiri. Tegen de muur ligt een lijk, half verkoold, half vergaan. In het huis in het Kosovoarse dorp Velika Krusa hangt een zachte, zoete lucht. In de lucht zweven vliesen. Abdul Zeqiri is ruim twee maanden geleden vermoord door Servische militairen, zegt Fadil. Die militairen hielden zich tot eeregisteren op in een huis aan een doorgaande weg. De 77-jarige Abdul Zeqiri was hun buurman.

Op een dag zijn de Serviërs zijn erf opgekomen, hebben hem mee naar buiten genomen en met een halsband vastgebonden aan één van zijn twee appelbomen. Kijk maar, wijst Fadil. Aan een tak van de boom hangt nog altijd een hondenketting. Abdul Zeqiri is, zo zegt zijn zoon, aan die boom doodgegeschoten. Daarna hebben de Serviërs hem losgemaakt en hem zijn huis in gesleept. Het huis is in brand gestoken, met de dode man erin. Zo heeft zijn zoon hem vanochtend gevonden.

De 140 Nederlandse militairen van de elfde afdeling van de rijdende artillerie, bijgenaamd de Gele Rijders, kwamen maandagochtend aan in het wijnslaagje Oraovac in Kosovo. Er wonen nog zo'n driehonderd Serviërs en zesduizend Albanen. Na gesprekken maandagavond met batal-

jonscommandant Van Loon vertieten de Servische paramilitairen en het Joegoslavische leger dinsdagochtend vroeg het stadje. Vanochtend zouden de Gele Rijders beginnen met patrouilles te voet.

De Nederlanders, die onder Duits commando deel uitmaken van de NAVO-macht K-FOR, hadden maandag ook contact met de lokale ondercommandant van het Kosovoarse bevrijdingsleger UCK. Die beloofde dat zijn manschappen de vertrekkende Serviërs met rust zouden laten. Op aanwijzing van het UCK troffen de Nederlanders 's avonds een massagraf aan in het nabijgelegen Velika Krusa.

In en rond het huis liggen circa twintig halfverbrande lijken. Circa twintig, want de lijken zijn verminkt en de ledematen zijn verspreid. Een nauwkeurige telling is niet mogelijk. Duitse militairen zetten maandagochtend het gebied rond het massagraf af. 's Ochtends zijn enkele Nederlandse militairen gaan kijken. Nu wachten ze op het speciale onderzoeksteam van het Joegoslavie-tribunaal uit Den Haag.

Velika Krusa is een welvarend Albanees dorp. De moskee is mooi, de huizen zijn groot, de restaurants zijn goed en de meeste mensen rijden in een auto. Maar dat is verleden tijd. De zeven huidige Albanees inwoners – ze waren gevlucht en zijn vanochtend uit de heuvels naar beneden gekomen – hebben een ruïne teruggevonden. Auto's zijn verbrand, bestolen, of simpelweg vernield. Er staan houten aanhangers in de straten, de bijbehorende tractoren hebben de Serviërs meegenomen. Op straat zweven honden, katten en henen. Ergens ligt het kadaver van een koe.

Een bom heeft een buitenmuur van een moskee getroffen. De brokstukken liggen binnen, de ruïnen zijn stuk. De houten trap die de hoofdeingang beklimt is kapot. Zo'n 150 Albanese Kosovaren hadden zich hier vrijdag 26 maart, twee dagen na het begin van de NAVO-bombardementen, verzameld, vertelt Shyqeri Dina. Maar de moskee bood de Kosovaren geen bescherming tegen de Serviërs. Zaterdagochtend kwamen ze binnen en namen de mannen mee naar buiten. Een aantal van hen is niet meer teruggezien.

In de loop van zaterdag en zondag zijn de vrouwen uit de moskee gehaald en op transport naar Albanë gezet. Rokken, blouses, onderbroeken, bh's en oorbellen liggen verspreid door de moskee. Drie houten wiegen zijn stukgeslagen.

De Serviërs hebben bijna alle huizen in Velika Krusa beschoten; de daken zijn verdwenen of vertonen grote gaten. Daarna zijn de woningen geplunderd en is de overgebleven huiskamer vernield. Ook zijn veel huizen in brand gestoken. Op de muren van hun huiskamer hebben Serviërs hun eigen hakenkruis en een varken getekend. Veel Albanen zijn moslim; ze eten geen varkensvlees.

De Serviërs hebben de inwoners duidelijk verrast. In veel keukens staat het eten nog op het fornuis, een pot zout en een aantal – inmiddels verrotte – tomaten er naast. Er hangt een lucht van bedorven voedsel en het stikt van de vliegen. Shyqeri Dina heeft in maart zich samen met zes andere mannen verstopt in een bunker in de heuvels. „In de nacht, als de Serviërs uit het dorp waren vertrokken, zijn we de huizen bin-

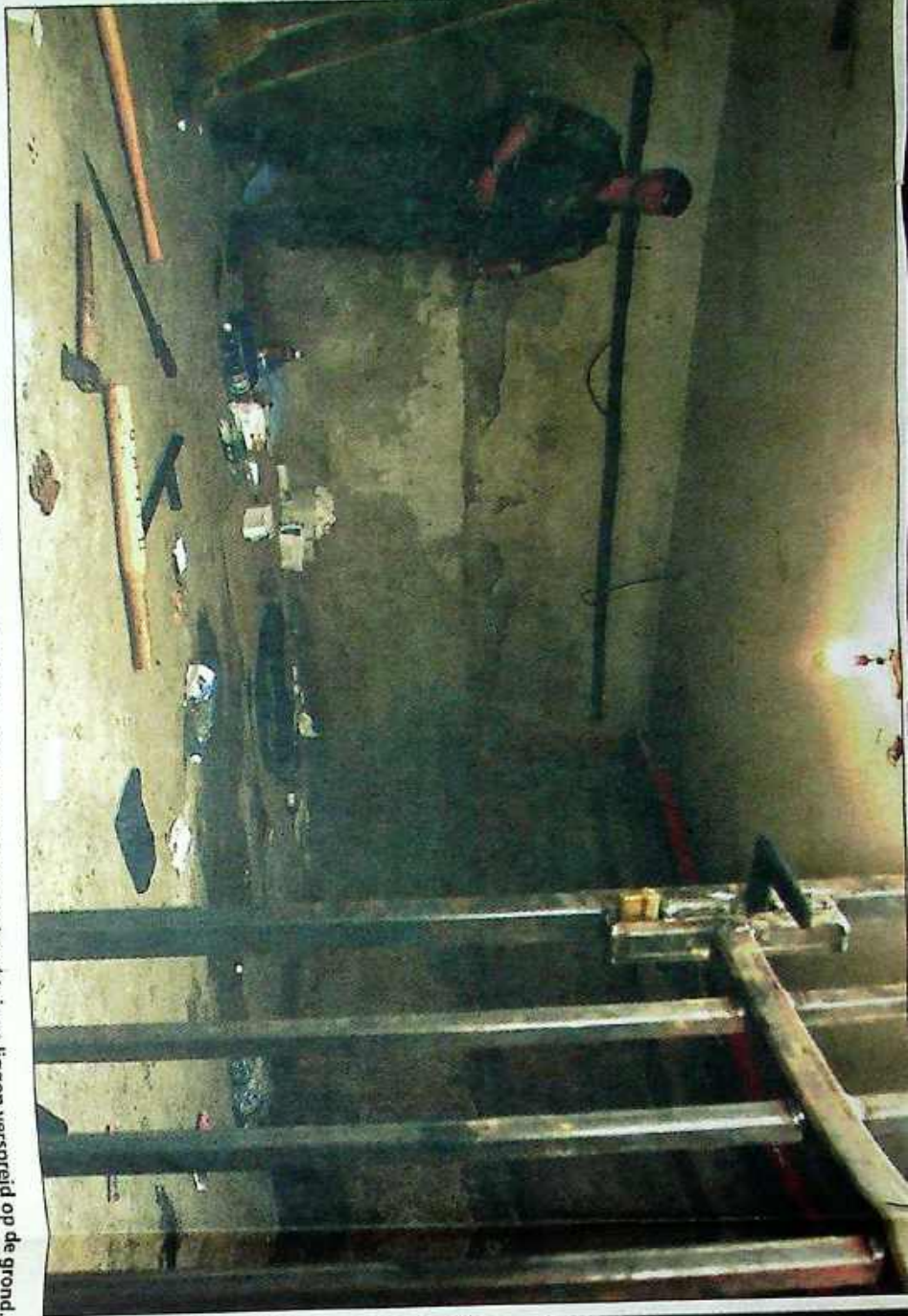
nengegaan en hebben we eten uit de keukens gehaald. Ook namen we water mee.” Uit een huis klinkt plots luid gesnuif. In een kleine kamer blijkt een koe te zijn opgesloten; zijn kop, besmeurd met schuim, steekt door de gebroken ruit. Een man maakt de deur open en de koe stuift naar buiten, dwars door de glasscheren die overal liggen.

De graven.

Bovenop de heuvel, achter de moskee, is een veldje. Daar staat een aantal houten, puntige paaltjes. Ze zijn genummerd met rode verf, 1 t/m 6. Er liggen ook zes hopende brandnetels komen al op. Aan de rand van het veld staat een boerenkar met kleding. Daartussen ligt het identiteitsbewijs van Ejup Hoti, nummer 057632. Een vergeelde foto van een man met een flinke haardos en bakkebaarden ligt er naast. Hij draagt een overhemd, een trui met blokken en een jasje. Misschien is het Ejup Hoti.

Aan het einde van de weg, bij het afgezeite huis met de twintig lijken, trekt een Albanees Kosovaar de Nederlandse ritmeester Mike Bos aan zijn mouw. „Je moet meekomen”, zegt hij, „ik kan een plaats aanwijzen waar de Serviërs twintig mensen hebben vermoord”. Maar de ritmeester mag zijn post niet verlaten.

Gisteravond werd het huis met de lijken nog door enkele NAVO-militairen bewaakt. Het onderzoeksteam van het Joegoslavie-tribunaal werd vandaag verwacht. „Ik denk niet dat dit het enige massagraf is”, zegt ritmeester Bos. Hij krijgt gelijk. In het dorp Suvareka worden korte tijd later 39 verse graven gevonden.

Een Britse Kfor-soldaat bewaakt de kelder van het politiebureau in Pristina. De vermeende martelwerktuigen liggen verspreid op de grond.

Mappen met foto's van - vermoedelijk - gevangenen lagen hier en der in het politiebureau, dat eens als school diende.

'Politiebureau' Pristina was foltercentrum'

Kosovo

PRISTINA - Buiten het politiebureau van Pristina leidt een spoor van verkooft papier naar een vuilverbrander. Het versterkte gisteren het vermoeden dat het bureau dienst had gedaan als martelcentrum, en dat de Serviers die sporen van hun gruweldaden in allerlei hadden willen uitwissen.

In het gebouw zelf troffen Britse Kfor-troepen werktuigen aan als messen, ribberen en houten wapenstokken, honkbalknuppels voorzien van Servische leuzen en een kist met boksbengels. „Ze hebben naar alle waarschijnlijkheid gedient als folterwerkruimte“, zei de Britse staatssecretaris van buitenlandse zaken Geoff Hoon gisteren.

Het meest gruwelijke van de vondst was volgens Hoon dat het gebouw geen speciaal martelcentrum lijkt te zijn geweest, maar een gewoon politiebureau. „Met andere woorden: de barbaarse handelingen die in dit gebouw zijn uitgevoerd waren waarschijnlijk bijna een kwestie van routine. We kunnen meer van dit soort ontdekkingen verwachten“, aldus Hoon. Onderzoekers van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag zullen trachten na te gaan wat zich precies heeft afgespeeld in het hoofdkantoor van politie in Pristina. Het tribunaal stuurt vandaag zijn eerste team forensische deskundigen naar Kosovo.

soso om bewijsmateriaal over Servische wredeheden jegens de etnische Albanen te verzamelen.

De Britse Kfor-troepen die het gebouw in Pristina bezetten troffen er ook harde pornografie en drugs aan. „Waarschijnlijk gebruikt om slachtoffers te kalmeren“, aldus Hoon. Journalisten meldden dat in een van de vertrekken een doos condooms stond, vermoedelijk om te gebruiken bij verkrachtingen.

Volgens verhalen van Albanese gevangenen en vluchtelingen werden op een bepaald moment 500 mensen gevangenen gehouden in een hele kleine ruimte. Mappen met foto's van gevangenen lagen verspreid over de grond van het vijf verdiepingen tellende gebouw.

Een man vertelde dat hij zelf veertig dagen in de kelder was vastgehouden. Vier mensen waren in die tijd doodgegaan door gebrek aan voedsel en water, en puit door het gebrek aan ruimte. Gevangenen die voor onderravering werden weggehaald, kenden veelal niet terug.

„Ik liep hier vanochtend rond en het was huiveringwekkend. Je kon het kwaad voelen“, zei een Britse soldaat, die het gebouw moest bewaken.

De Britten schatten dat ongeveer 10.000 Kosovaren zijn vermoord in meer dan 100 massale moordpartijen. Zij gaan daarbij af op de verhalen van Albanese vluchtelingen.

MEER NIEUWS OP PAGINA 5

Kosovo
Wit beelden

AMSTERDAM, ORAHOVAC - Het Berlijnse bureau van Kosovo maakt zich breed, en dat is een bron van bezorgdheid in diverse hoofdsteden. In Berlijn klonk gisteren de oproep de terreurgroep desondanks met geweld te ontwapenen. In Orahovac, Zuid-Kosovo, maakte de Nederlandse commandant een wandelingetje met de bewapende - UCK-hoofdman door de Servische wijk.

„Het UCK moet beseffen dat ontwapening essentieel is in de internationale aanpak.“ Er mag van alles worden geroepen op regeringsburelen, in het veld gelden voorlopig andere wetten. „Op termijn moeten alle wapens in de kast. Maar wij gaan hen nu niet dwingen ze binnen een dag in te leveren. Dat zou waanzin zijn.“, zegt ritmeester Mike Bos van de Gele Ridders over de telefoon vanuit Orahovac.

De Nederlanders, onder Duits commando in Zuid-Kosovo, hebben zware wapens onder controle. De gebrachte van Kfor, handvuurwapens mogen de UCK'ers voorlopig houden. „Die heeft ieder een hier. Wij proberen met tact en beleid greep te krijgen op deze regio. We moeten zorgen voor een stabiele situatie, zodat de vluchtelingen veilig kunnen terugkeren. Dat is onze opdracht. Natuurlijk is met de Duitsers doorgeproken wat te doen, maar we geven er een eigen invulling aan.“

Steeds meer massagraven ontdekt

ROTTERDAM, 16 JUNI. De oprukkende soldaten van de internationale vredesmacht (KFOR) ontdekken steeds meer bewijzen van massagraven in Kosovo. Forensische experts van het Joegoslavië-tribunaal zullen de komende weken zestien plaatsen onderzoeken, waarvan, op basis van ooggetuigenverslagen, het vermoeden bestaat dat er massagraven zijn. Tot nu toe zijn deze vondsten gedaan:

- In een huis bij het dorpje Velika Krusa hebben Nederlandse militairen gisteren twintig verkoolde lijken gevonden. De 'Gele Ridders' waren getipt door strijders van het UCK-berijdingsleger.
- Bij Korenica hebben Italiaanse KFOR-soldaten gisteren meerdere massagraven ontdekt met tussen de 60 en 120 lijken. In een van de huizen van het dorp werden de lichamen van vijf mannen aangetroffen.
- Het kerkhof van het dorp Kačanik is maandag verzegeld, nadat Britse soldaten 'verse' massagraven hadden ontdekt. Vermoedelijk liggen hier 85 lijken verdeeld over 35 graven.
- In de buurt van het dorp Kolić werden eerder deze week tientallen lijken gevonden. Volgens ooggetuigen gaat het om 64 Kosovaren die Kosovo wilden ontvluchten, maar onderweg werden onderschept door Servische troepen.
- Duitse soldaten stuitten maandag bij Prizren op twee graven, met vermoedelijk 70 lijken. In het nabijgelegen Suva Reka zijn 39 verse graven gevonden.

Kfor arresteert Serviërs

AMSTERDAM - Amerikaanse soldaten hebben gistermiddag vlakbij Urosevac, in het zuiden van Kosovo, twee Serviërs aangehouden die worden verdacht van oorlogsmisdaden.

De aanhouding gebeurde bij een controlepost langs een weg. De twee waren gewapend. Hun identiteit wordt onderzocht. Als het verdrachten blijken te zijn die het Joegoslavië-Tribunaal zoekt, is dit de eerste arrestatie die de vredesmacht Kfor voor het VN-hof verricht.

Met de snelle aanhouding lijkt de VN-macht de zaken voortvarend aan te pakken, zeker in vergelijking met het nog altijd geringe aantal aanhoudingen dat in Bosnië door Sfor wordt gedaan.

Onderzoekers van het Joegoslavië-tribunaal zijn al bij massagra-

ven in Kosovo geweest, maar het forensische werk - het veiligstellen van het bewijsmateriaal - moet nog beginnen. Voordat de onderzoekers aan de slag kunnen, moeten de vindplaatsen worden beveiligd; mijnen moeten worden geruimd.

Ook Nederland heeft een ploeg forensisch deskundigen ter beschikking gesteld: vijf rechters van verschillende politiekorpsen, meldt het ministerie van buitenlandse zaken. Deze forensisch deskundigen zijn onder meer gespecialiseerd in het analyseren van verwondingen.

Uiteindelijk zullen zich volgens de planning van het tribunaal zo'n twee- tot driehonderd deskundigen op zeker twaalf plaatsen bezighouden met het zoeken naar bewijsmateriaal voor massamoorden. Het onderzoeksteam

wil voor de winter al het vergankelijke materiaal aan de oppervlakte veiligstellen.

De plaatsvervangende hoofd-aanklager van het VN-hof, Graham Blewitt, toonde zich tevreden met de hulp die Kfor biedt, geleid op de mogelijkheden - de door de Navo geleide vredesmacht is zelf nog in de opbouwfase. Maar hij maakt zich zorgen over de gebrekkige bewaking van de tot nu toe gevonden massagraven: journalisten en terugkerende vluchtelingen kunnen bewijsmateriaal onbruikbaar maken.

Blewitt denkt niet dat het tribunaal met zijn beperkte capaciteit alle schuldigen aan gruweldaden in Kosovo kan berechten. Hij hoopt dat een nieuw en democratisch Joegoslavië in de toekomst die taak zelf voor zijn rekening neemt.

12-6-99

Kosovan "mass graves" agitation: US media seeks to justify NATO war

By the Editorial Board
18 June 1999

[Back to screen version](#)

As NATO forces extend their reach throughout Kosovo, the American and British media are seeking to bludgeon public opinion and justify the war against Yugoslavia after the fact. At the center of this propaganda effort is a series of reports on alleged mass grave sites found by NATO soldiers and Kosovo Liberation Army guerrillas.

The two most important American daily newspapers, the *New York Times* and the *Washington Post*, each published lengthy and lurid reports Wednesday about the extent of the carnage wrought in Kosovo during the ten weeks between the onset of the NATO bombing and the Yugoslav capitulation. Similar reports appeared on the American television networks.

In addition to reinforcing the Clinton administration's claims that American warplanes dropped tens of thousands of tons of bombs on Yugoslavia for "humanitarian" reasons, the press campaign over alleged Serb atrocities provides a pretext to justify the expulsion of the 200,000 Kosovan Serbs from the province. This process has already begun, with tens of thousands of Serb civilians fleeing as KLA forces take over towns in the south and east of Kosovo.

There has been little coverage of the flight of the Serbs, which will escalate as NATO and KLA forces enter the more heavily Serb-populated areas in northeastern Kosovo and along the northern border with Montenegro and Serbia proper.

Equally significant is the abandonment of any media reporting from within Serbia on the casualties of the US-NATO bombing campaign. For every heart-rending article about the deaths of Albanian civilians in the ethnic civil war in Kosovo, an equally moving account could be provided of the deaths of Serbian civilians under NATO bombing.

Moreover, the suffering and death in Serbia will continue, as the long-term impact of the destruction of electricity, water supplies, roads, bridges, hospitals and the basic infrastructure of modern life is felt. It is all but impossible to estimate the ultimate effect of environmental contamination caused by the destruction of oil refineries and storage depots and the radiation released by US missiles containing depleted uranium.

The current US-NATO propaganda campaign makes no attempt to square today's atrocity stories with yesterday's. A case in point is Thursday's release by the British foreign office of an estimate that 10,000 Albanian Kosovars had been killed in 130 separate massacres, a figure that was given enormous international publicity.

David Gowan, a British government spokesman on the investigation into war crimes charges in Kosovo, said, "It's very difficult to give an overall number but what's clear is that the picture is far worse than we thought." This comment is inexplicable except as an attempt to extract the maximum propaganda value from the pictures now coming out of Kosovo. The British estimate actually

represents a lowering, by at least a factor of ten, of the most farfetched claims made during the war, when US and NATO officials declared that between 100,000 and 225,000 Albanian men were missing and potentially murdered.

Nor is there any reason to believe that the figure of 10,000 is accurate. The press accounts of the British claim conceal the fact that Whitehall prepared this estimate several weeks ago, based on "military and media reports as well as interviews with refugees in Albania and Macedonia." In other words, the figure of 10,000 is not based on any tabulation of graves or bodies actually found in Kosovo, although media reports give that impression.

Official US statements on the alleged death toll in Kosovo are equally suspect. Pentagon spokesman Mike Doubleday said NATO soldiers had "come upon or heard about 90 suspected mass grave sites since entering Kosovo on Saturday." There are a sufficient number of qualifiers in that sentence to send up many warning flags. What initially appears to be significant evidence of several thousand deaths turns out to be more rumor and speculation than fact: these are "suspected" sites, some only "heard about," which troops have "come upon"—i.e., not investigated.

What becomes a "suspected" mass grave site, more often than not, is a claim or suspicion voiced by someone from the KLA—officer, soldier, interpreter—to a NATO military commander, who in turn communicates it to an American or British reporter. No one in this chain is an objective observer. All have a vested interest in depicting the conditions in Kosovo in as dark and incriminating a fashion as possible, to justify the US-NATO war.

The method of distortion

It is worthwhile to analyze one of the major reports on the mass graves, which appeared on the front page of the *New York Times* Wednesday, written by John Kifner and Ian Fisher. The report focuses on the town of Djakovica, in southwestern Kosovo near the border with Albania, and cites claims that as many as 1,000 Albanian men were seized there by the Serbs, taken away and presumably murdered.

While the impression is given throughout the article that the events in Kosovo were the outcome of a deliberate campaign of ethnic cleansing, driven by the genocidal hatred of Serbs for Albanians, a number of facts are acknowledged which suggest a different explanation.

Kifner and Fisher write: "Djakovica has long been a center of Albanian nationalism. The whole region, known as Has on both sides of the border, is regarded by the interrelated Albanian clans as one entity."

And later: "The Kosovo Liberation Army bases are on the other side of the craggy mountains, in lawless northern Albania, and their supply routes run down the mountain passes into the valleys here. Thus the town has enormous strategic importance."

"Tactically, the area lies on the main highway close to the border."

These circumstances suggest that Djakovica was a particularly brutal focus of military conflict between the Yugoslav Army and armed KLA secessionists, the kind of civil war which in country after country produces atrocities, especially among civilians linked to the guerrilla fighters.

But instead of this conclusion, the *Times* writers add, without any substantiation: "In the Serbs' well-planned campaign, mass killings in the first days spread terror, emptying villages near the borders, encouraging others to follow on the routes now cleared."

even that any bodies are buried at all. One example is a "patch of churned earth" pointed out by KLA soldiers who said up to 100 people were buried there.

The choice of words throughout the article is quite conscious. Albanian deaths are the result of "massacres." The possibility that Albanians – and Serbs – might have been killed as the result of fighting between the KLA and Serb forces, especially in this town of admittedly "enormous strategic importance," is nowhere raised.

The article is written as though atrocities in Kosovo come as a shock. There is a tone of moral indignation, not found, for instance, when the *New York Times* writes about the deaths of Palestinians on the West Bank, or Kurds in Turkey, or Tamils in Sri Lanka, let alone the victims of American military violence in Iraq, Somalia or Panama.

The reports in the *Times*, and reports and editorial commentary throughout the American media, routinely assert that the Milosevic regime in Belgrade executed a deliberate plan to expel the Albanian population of Kosovo in order to ensure Serbian control of the territory. These claims, made without any evidence, run up against one central obstacle – the fact that the mass flight of Albanian Kosovars did not begin until after the NATO bombing commenced on March 24.

The US-NATO version of events is that the bombing itself played no role in the flight of the Kosovars. Given that the bombing of Serbia itself resulted in the displacement of an estimated one million Serb civilians – a fact virtually unreported in the American media – that is difficult to believe.

But if one concedes, for the sake of argument, that NATO shares no responsibility for the exodus of the Kosovo Albanians, then another conclusion must follow. Since the mass expulsions did not get under way until after the NATO bombing started and the 2,000 observers from the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) had been withdrawn, it follows that Milosevic's plan for "ethnic cleansing" was predicated on the onset of an air war against his country. Indeed, to be consistent one would have to conclude that Milosevic positively desired devastation at the hands of the US and NATO and deliberately provoked the air war, so as to carry out his plan for ethnic cleansing under its cover.

The more one examines the claim of a Serb master plan to purge Kosovo of Albanians, the less it holds together. Another explanation is more persuasive. The Milosevic regime had plans for a military offensive against the KLA, which included the forced removal of Albanian civilians in areas, especially near the Albanian border, which were key KLA supply routes. Similar methods have been employed in virtually all "counter-insurgency" wars of the 20th century, nowhere more brutally than by the US in Vietnam.

The combination of this intensified civil war and the NATO bombing touched off a killing spree in which the most fanatical and brutal Serb nationalist elements, especially paramilitary groups like the "White Eagles," played a major role. This would explain why in some regions terrible atrocities were carried out, while in many areas, especially those where the Serb population was larger and more secure and the KLA had less influence, the Albanian population suffered considerably less.

One significant account published in the *New York Times* Wednesday, but buried on its inside pages, supports this analysis. The article is by Steven Erlanger, who was the *Times* correspondent in Belgrade during the bombing and one of a handful of Western journalists who have at times written with a degree of objectivity.

reporter detailed the destruction in the city "by Serb forces and paramilitaries in their rampage of revenge when NATO began bombing Yugoslavia in March." This characterization suggests that the NATO bombing played an indispensable role in touching off the wave of atrocities against Albanians.

The next Kosovo

The political motivation for the barrage of atrocity stories in the American media is spelled out in an editorial published in the *Times* on Thursday. Under the headline, "Lessons of the Balkan War," the editors state ominously, "This was the first military conflict since the end of the cold war fought primarily for humanitarian purposes. It will probably not be the last."

The *Times* declares that the intervention into Yugoslavia "is a powerful signal to other tyrants that the instigation of ethnic violence, even within their own borders, can reach a point that the world will not tolerate." This is the language of colonialism, in which a handful of the most powerful imperialist countries trample on the sovereignty and national rights of lesser powers, even as they presume to speak for "the world." In the 19th century, military intervention and occupation by Britain, France, Belgium, Germany, Holland and Italy of huge parts of Africa and Asia were given a moral gloss with phrases like "the white man's burden." Going into the 21st century the rhetoric has changed, but the content remains essentially the same.

The *Times* does not name the countries that could become the next Kosovos, but the narrative of ethnic antagonisms would provide similar pretexts for US intervention across a broad swath of southeastern Europe, the Caucasus and Central Asia, all territories formerly incorporated into or dominated by the Soviet Union.

According to the *Times*, "the immediate hazard in Kosovo was a demonic assault on the principles of a civilized society. NATO bombed Serbia for 78 days to combat lethal ethnic cleansing, to reverse the expulsion of more than a million ethnic Albanians from their homes and to prevent Slobodan Milosevic from terrorizing the Balkans."

At another point the editorial states: "The mass graves, gutted buildings and torched sanctuaries of Kosovo are not the inevitable product of military conflict. They are the result of a premeditated assault by Mr. Milosevic against ethnic Albanians."

We have examined elsewhere the complex historical background to the war in Yugoslavia, which bears no relation to the simplistic version of the *Times*. It should simply be pointed out that when NATO began bombing, neither "lethal ethnic cleansing" nor the flight of the Kosovars had yet taken place. As for Milosevic and the Balkans, the Serbian ruler has never intervened beyond the borders of the former Yugoslavia. It was the US and NATO which, in the course of the war, bombed Bulgaria, blocked shipping in Romania, turned Albania, Macedonia, Hungary and Greece into military staging areas and converted the Balkans as a whole into a war zone.

There was a premeditated assault in the Balkan War of 1999. It was the deliberate attack on a small nation of 11 million people by a coalition of 19 of the richest and most powerful countries in the world, spearheaded by the world's bully, the United States of America.

Did NATO plan hasten slaughter?

18-6-99

Bombs intensified massacres, experts say

Russell Dwyer / Reuters

Knives and brass knuckles line a trunk found in a Serb police station that British forces say was used as a torture chamber. An estimated 10,000 people were killed by the Serbs.

By Richard A. Ryan / Senior Washington Correspondent

WASHINGTON -- The U.S.-led air war against Yugoslavia, designed as a humanitarian effort to halt the ethnic cleansing of Kosovar Albanians, actually led to the massacres NATO peacekeeping troops are now uncovering, some foreign police experts believe.

Even though Yugoslavia President Slobodan Milosevic had already begun his campaign to drive Kosovar Albanians from their homeland, the massive bombing gave him the opportunity and incentive to accelerate and intensify his murderous rampage.

On Thursday, new evidence of almost routine torture and killings emerged in Kosovo with a British official estimating that Serb forces killed more than 10,000 people during the 78-day air war.

"There is absolutely no question that the scale and ferocity of the ethnic cleansing campaign which led to the massacres was dramatically increased by the bombing," said Stephen Zeus, an associate professor of politics and head of the Peace and Justice Studies Program at the University of San Francisco.

Before the bombing started, international monitors in Kosovo were withdrawn for their safety. "That was the last thing in the Serbs way," Zeus said. The killing and raping began shortly afterward.

In launching NATO's air war against Yugoslavia, President Clinton told the nation his primary motives were to stop the ethnic cleansing campaign.

NATO troops are finding new evidence of mass graves virtually every day.

"Tragically, our estimates of the numbers of innocent men, women and children killed will almost certainly have to be revised upwards," said British Foreign Office Minister Geoff Hoon.

The air attacks on Yugoslavia "gave greater legitimacy for Serbs to go out and destroy Kosovar Albanians," said J. David Singer, a foreign policy expert at the University of Michigan.

"I predicted this might happen," Singer said. "I felt that if we started any kind of attack on the Serbs it would create the cover as well as the incentive for all kinds of atrocities."

Many Serbs, watching NATO bomb their relatives, were given the incentive to "participate in the butchery" of Albanians in an effort to retaliate, Singer said.

Michael O'Hanlon, a defense policy analyst at The Brookings Institution, a Washington-based think tank, said Milosevic was carrying out his ethnic cleansing campaign "in a relatively humane and low-fatality manner" before the bombing started.

The Yugoslav president was determined to change the ethnic makeup of Kosovo, which consisted of 90 percent ethnic Albanians, who are mostly Muslim, and only 10 percent Serbs, who are mainly Eastern Orthodox Christian.

About 2,000 Kosovar Albanians were killed in the 12 months before the bombing. Thousands were driven from their homes. Milosevic used the killing to intimidate and terrorize the population, O'Hanlon said. "He didn't care if people were dead. He just wanted them out of Kosovo."

But once the bombing started, Milosevic turned his feared army, police and paramilitary forces loose.

"My guess is that there are a lot more dead people than there would have been if we hadn't bombed," O'Hanlon said.

Even so, he believes the bombings did generate positive results. The expulsion of the Kosovar Albanians into neighboring Macedonia and Albania might have become permanent without the bombing, he said.

And the air war eventually forced Milosevic to back down and withdraw his forces, allowing the Kosovar Albanians to return to their homes.

Christopher Layne, a foreign policy expert at the University of Southern California, said the bombing campaign has led to a more unstable Balkans, a generation of American troops stationed in Kosovo, billions of dollars in reconstruction cost, and deteriorating relations with China and Russia.

"When you look at it in the short, medium and long term it has been a disaster," Layne said.

Even though the bombing may have led to more deaths, Wayne State University anthropology professor Frances Trix said it was critical that Western powers take a stand against Milosevic.

"They may have unleashed the brutality of ethnic cleansing," said Trix, who lived in Pristina in 1987 and 1988. "But they didn't plan it. They didn't initiate it. It was already in place and in progress."

Milosevic, Trix said, was determined to rid Kosovo of its Albanian residents. "Thank God, they (NATO) held firm," she said.

10.000 doden in Kosovo geschat

Bewijzen moord stapelen zich op

PRIŠTINA, 18 JUNI. Bewijzen van massamoorden en systematische foltering door Servische ordetroepen stapelen zich op in Kosovo. De Britse staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Geoff Hoon, schat het aantal vermoorde Kosovaren sinds het begin van de NAVO-luchtacties op ten minste 10.000.

Hoon leidde gisteren journalisten door de kelders van het Servische politiehooftkwartier in Priština, dat kennelijk als ondervragings- en martelcentrum heeft gediend. In een kelder lagen boksbeugels, veelal vervaardigd van deurscharnieren, messen, ijzeren staven en knuppels van hout en van rubber. Een Serviër had in een honkbalknuppel het woord 'mondsluiter' gekerfd. Op een tafel met een zinkgootje vol bloedsporen lag een kettingzaag.

De Servische politie liet ook een aantal ampullen atropine achter, een middel dat kan worden gebruikt bij ondervragingen. Er was een bed met riemen om mensen op vast te binden, en in de doos met boksbeugels bevonden zich ook condooms en pornografie.

Volgens voormalige gevangenen werden in de kelders van het bureau, samen zo groot als een tennisbaan, ongeveer 500 gevangenen vastgehouden. Riza Krasniqi, die er naar eigen zeggen zes uur lang is ondervraagd, zegt dat de politie zijn handen onderzocht op kruitsporen, hem sloeg, uithoorde en een loyaliteitsverklaring ciste. Krasniqi zegt te hebben gezien dat mannen en vrouwen van vijftien tot zeventig jaar oud werden afgeranseld. Achter het gebouw liep

een spoor van verbrand papier naar een verbrandingsoven.

Overal in Kosovo kwamen gisteren nieuwe sporen van massaslachtingen aan het licht. In het dorp Poklek, dertig kilometer ten westen van Priština, toonden dorpelingen een huis waarin de politie op 17 april een Kosovaarse familie van 62 mensen, die op weg was naar het stadje Glogovac, zou hebben samengedreven en vermoord. In de tuin schoten de agenten het hoofd van de familie en zijn broers dood en wierpen hun lichamen in de waterput. De anderen dreven ze in een kamer samen, waarna ze een handgranaat naar binnen wierpen. Overlevenden werden met mitrailleur-schoten om het leven gebracht, het huis werd in brand gestoken. Zes familieleden wisten tijdig uit een raam te springen.

In het dorpje Verbovac namen dorpelingen verslaggevers mee naar een massagraf en toonden een stal vol kogelgaten waar hun familieleden op 30 april zouden zijn geëxecuteerd. Het zou hier om een slachting door legertroepen gaan. In het dorpje Korenica lagen twaalf verkoelde lijken in een groot huis. Volgens omwonenden was het huis eigendom van de katholieke broers Muse en

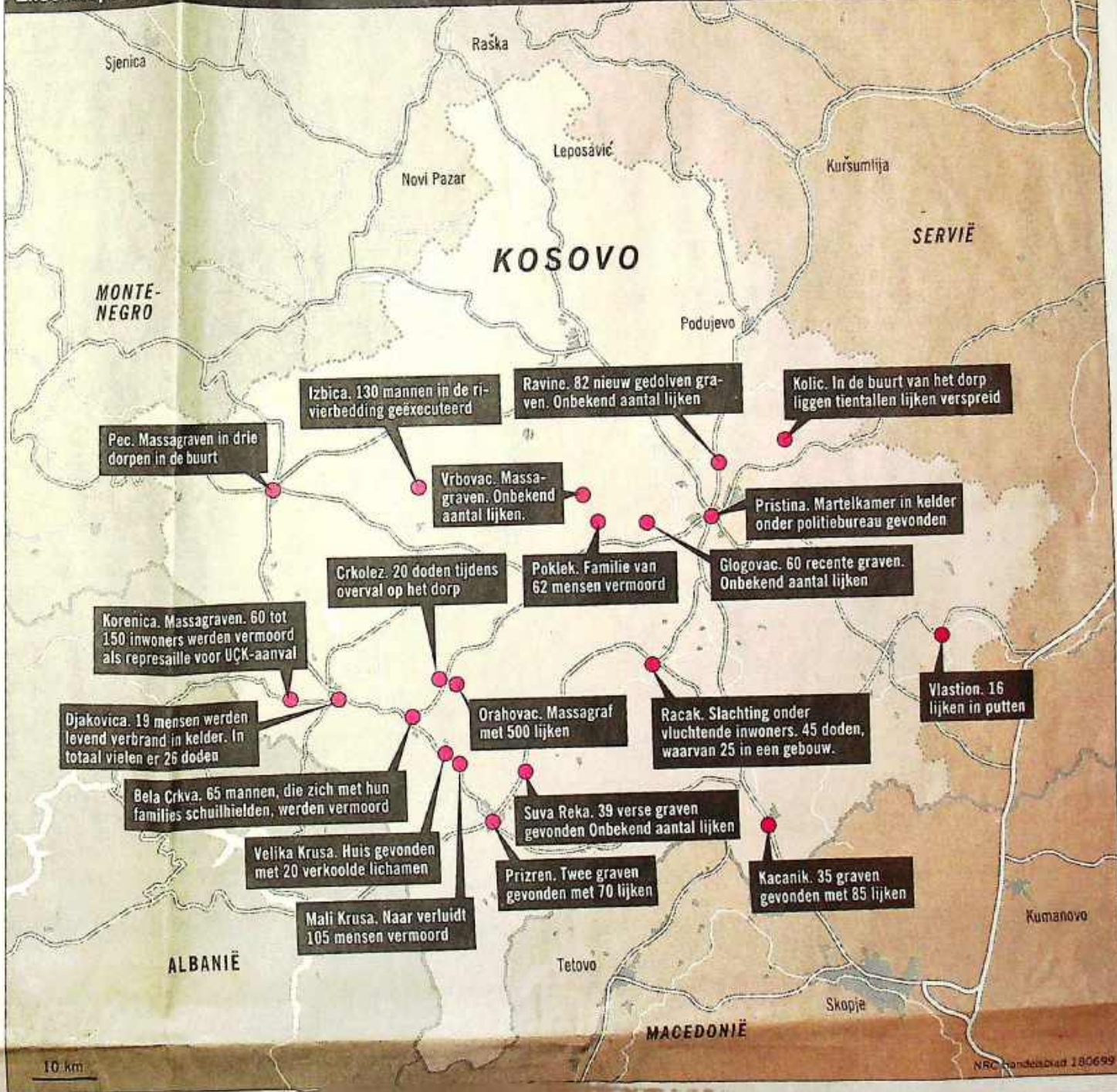
Gjoke Dedaj, die fortuin hadden gemaakt met een restaurant in Hamburg. Op 27 april zouden paramilitairen de familie hebben uitgemoord. Bij het kerkhof van Korenica lag een vers massagraf, waar 100 tot 150 lijken in zouden liggen.

In dorpen bij de Albanese grens vonden verslaggevers gisteren tientallen halfvergane lijken verspreid over de akkers, weilanden en bossen. Langs deze route trokken manschappen van het UÇK de provincie binnen. UÇK-strijders zeiden gisteren 107 lijken te hebben begraven.

Amerikaanse verslaggevers troffen gisteren in drie dorpjes bij de stad Peë graven met 35 lichamen. De inwoners waren net uit de bossen teruggekeerd en rouwden om hun dode verwanten. Volgens hen dreven Joegoslavische troepen de mannen op 14 mei in vier huizen samen en verbrandden ze levend. In een dorp bij Prizren toonden dorpelingen skeletten van 26 mensen. Bij het dorp Zahaj lagen 24 verminkte lijken in een smeerput van een garage. (AFP, AP, Reuters)

• ACHTERGROND: pagina 5
• HOOFDARTIKEL: pagina 9
• DOSSIER: www.nrc.nl

Executieplaatsen in Kosovo

CIJFERS *Doden en vermisten in Kosovo*

Met weinig waarnemers op de Kosovaarse grond zelf liepen de schattingen over de omvang van het drama dat zich daar afspeelde enorm uiteen. Na ruim zeven weken Navo-aanvallen op Joegoslavië en etnische zuiveringen in Kosovo, schatte de Amerikaanse minister van defensie William Cohen bijvoorbeeld dat er „ongeveer honderdduizend mannen in de weerbare leeftijd worden vermist in Kosovo. Ze zouden vermoord kunnen zijn.”

Eerdere berichten van Amerikaanse kant, gebaseerd op de verhalen van vluchtelingen, spraken zelfs van maximaal vijf-

honderdduizend vermisten. Bij een bevolking van zo'n 1,8 miljoen Kosovaren, zouden dat vrijwel alle mannen tussen de 15 en 65 hebben betekend.

Nu Kfor iedere dag nieuwe massagraven opent, kan de schatting van de omvang van de verschrikkingen concreter worden. Volgens de Britse staatssecretaris Geoff Hoon zijn zeker 10 000 Albanezen vermoord. De tot nu toe gevonden massagraven geven al zo'n 3000 lijken bloot (zie ook De Verdieping).

Ook over het aantal vermisten deden veel verschillende cijfers de ronde. De VN-vluchtelingen-

14-6-99
organisatie UNHCR meldde gisteren dat er in Kosovo veel minder ontheemden zijn geweest dan de 600 000 die de Navo ooit noemde. Veel meer Kosovaren blijken er sinds het begin van de Navo-bombardementen in geslaagd in hun huis, dorp of stad te blijven dan was geraamd, aldus UNHCR-functionaris Jensen-Petersen. Hij heeft vijf dagen doorgebracht in de Servische provincie en zei dat bijvoorbeeld tussen Pec en Djakovica, waar de Serviërs grote schade hebben aangericht, uiteindelijk slechts weinig vluchtelingen zijn aangetroffen.

Martijn Roessingh

Uur na uur nieuwe aanwijzingen

Iedere dag deze week werden in Kosovo nieuwe sporen van gruwelen ontdekt. Graven, schachten, putten en grote kuilen die gevuld zijn met lichamen van slachtoffers van Servisch geweld. Huizen, schuren met lijken in onthuiding van Kosovaren die bij een massaeexecutie omkwamen. Muren, vol met kogelgaten en andere sporen die erop wijzen dat het om een executieplaats ging.

De kaart van Kosovo vult zich langzamerhand met stippen van plekken waar wreedheden werden begaan door de strijdkrachten van Slobodan Milosevic. Navo-militairen en speciale politie-eenheden zijn groepsgewijs systematisch op zoek naar graven en krijgen daarbij hulp van Kosovaren die ondanks het geweld waren gebleven of van teruggekeerde Kosovoarse vluchtelingen die de plekken aanwijzen waar massaeexecuties plaats hadden of waar mensen werden begraven. Ook satelliet- en luchtfoto's kunnen helpen bij het vinden van plaatsen waar de grond de laatste maanden werd omgewoeld. Veel vindplaatsen blijven nog geheim om het onderzoek niet te dwarsboomen.

Uiteindelijk zal al het gevonden materiaal over de massagraven en de schendingen van de mensenrechten worden gestuurd naar het TPI, het VN-Oorlogstribunaal in Den Haag. Gewonden grafplaatsen worden in kaart gebracht, gefotografeerd, en bewaakt door Navo-militairen; de eerste arrestaties van Joegoslaven die worden verdacht van oorlogsmisdaden, zijn al verricht.

De onderzoeken naar de massaslachtingen zijn vooral belangrijk als bewijsmateriaal tegen de hoofdaders: president Milosevic, de stafchef van het Joegoslavische leger Ojdanic en de Servische minister van binnenlandse zaken Stojiljkovic. Op 27 april van dit jaar werden zij door het Haagse VN-tribunaal in staat van beschuldiging gesteld wegens oorlogsmisdaden.

Zeker driehonderd deskundigen van het VN-tribunaal, vooral forensische experts, gaan dezer dagen naar Kosovo om bewijsmateriaal te verzamelen. Het tribunaal verwacht twaalf tot veertien teams van ongeveer tien mensen zo snel mogelijk aan het werk te kunnen zetten. Hoe verser de sporen zijn, hoe beter het bewijsmateriaal. Bij ieder slachtoffer proberen de deskundigen een naam te vinden, met behulp van foto's, DNA-onderzoek, reconstructie van het gezicht, metingen aan botten en radiografisch onderzoek. Zelfs belangrijk bewijsmateriaal kan gegeven

worden door familieleden van het slachtoffer.

Het Britse ministerie van buitenlandse zaken sprak donderdag over honderd massagraven en 10.000 'onschuldige' burgers die waren omgebracht. Dit getal zal zeker nog hoger worden, voegde de woordvoerder van het Londense Foreign Office hierna toe. De Kfor-troepen ontdekken niet iedere dag, maar bijna uur na uur aanwijzingen over wreedheden tegen Kosovaren van Albanese afkomst, aldus de zeggman.

De lijst van plaatsen waar ernstige oorlogsmisdaden werden begaan is alles behalve volledig en zal de komende tijd ongetwijfeld langer worden. Ook over de aantallen doden wordt nog getwist tussen de verschillende instanties.

- **Bela Crkva.** Op 25 maart werden daar zeventenzeventig mensen vermoord, onder wie tien vrouwen en kinderen.
- **Berisht.** Hier ligt een massagraf met volgens de bewoners de lijken van zestig mensen.
- **Brusnik.** Journalisten zagen verse graven, waaruit stokken staken, getuimed van een tot en met zestig.
- **Clarelez.** 27 maart: twintig mensen gedood.
- **Cysk** (bij Pec). Bewijzen voor moord op tweedertig mensen.

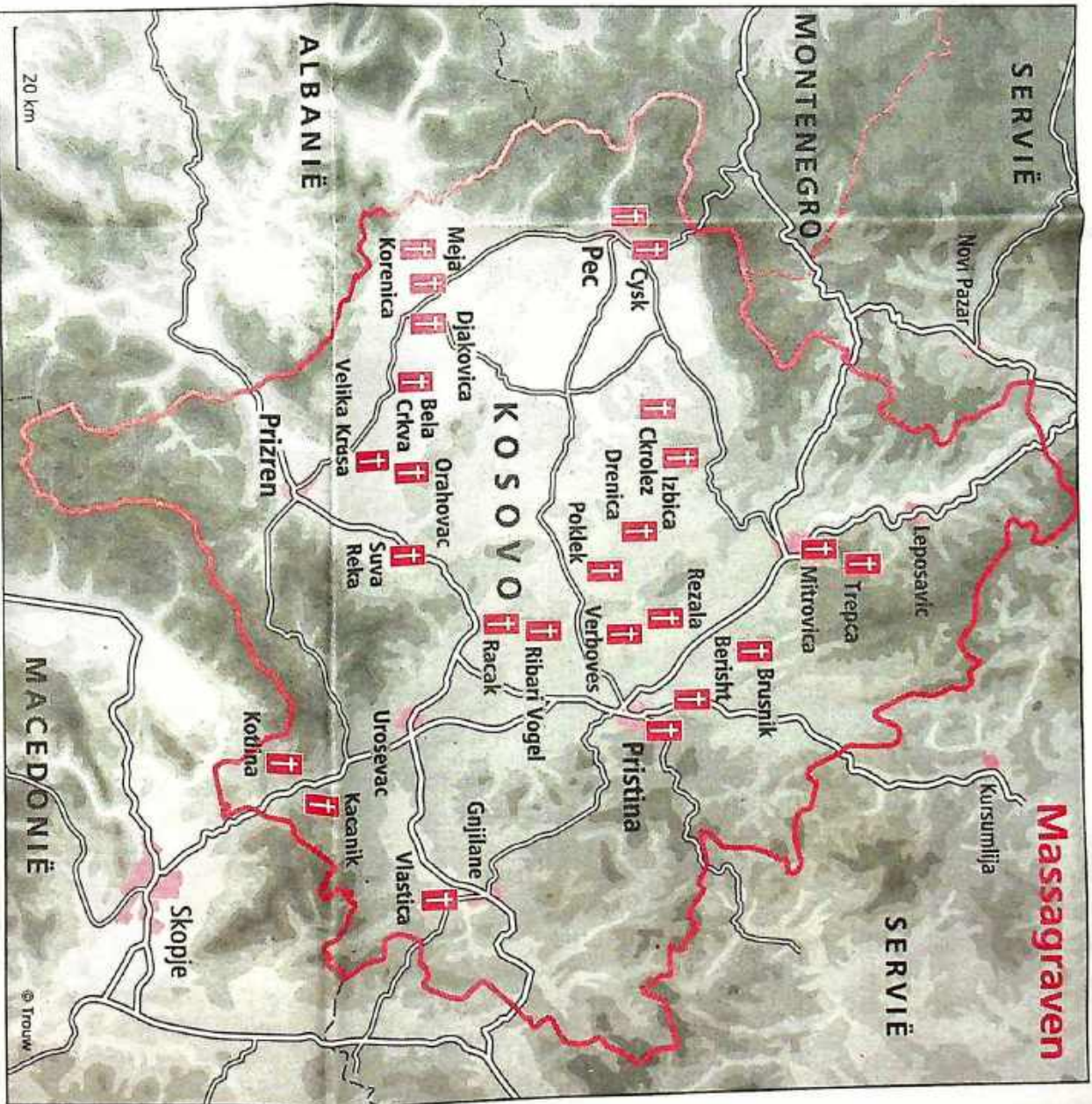
- **Djakovica.** Op 27 maart zes mensen gedood. Op 2 april twintig doden (één man, negentien vrouwen en kinderen). Naar verwachting meer moordpartijen in deze plaats.

- **Drenica** (streek). Navo vindt massagraf. Op 18 april meldt UCK massaslachting van vijfhonderdertig mensen.
- **Izbica.** Op 27 maart werden honderdertig mensen gedood. Op 19 april moesten Albanese gevangenen onder dwang drieënveertig massagraven delven.
- **Kacanik.** Op 8 en 9 april vielen daar eentwintig doden. De Serviërs brachten vijftendertig mensen naar de top van een heuvel. Eén voor één werden ze geëxecuteerd. De andere slachtoffers werden willekeurig vermoord. De oudste was tachtig jaar.

De Britse Kfor-troepen hebben het eerste massagraf ontdekt afgelopen maandag. Volgens de Britse commandant zijn er in deze plaats meer verse graven.

- **Korenica.** Moordpartij op 27 april, ontdekten Italiaanse militairen afgedolven graven gevonden. Hier en daar staken de ledematen naarbuiten.

- **Poklek.** In dit kleine plaatsje bij Pristina zou één Servische politiemann op 17 maart vierenvijftig mensen (vierenwintig kinderen en dertig volwassenen) hebben omgebracht, meldde donderdag het Britse dagblad Daily Telegraph. Volgens twee overlevenden van de massaslachting werden de Albanesezou bijeengebracht in een huis, waarna de politiemann op hen schoot en daarna een handgranaat naar-

- **Mega.** Net buiten Djakovica. Journalisten zagen verse graven op de begraafplaats. Delen van een roterend lichaam: in een leren jack staken uit de grond. Op 27 april schoten Servische militairen ieder een dood die ze tegenkwamen, vertelt een ooggetuige die met zijn zeven zonen wist te vluchten naar de bossen.

- **Orahovac.** Op 12 april zijn luchtfoto's genomen van een massagraf. Het zou gaan om zo'n vijfhonderd mensen.

- **Pec.** Op 5 april vijftien jongens vermoord. Op 8 april zouden nog eens tweehonderd mensen zijn vermoord.

- **Pristina.** Journalisten vonden woensdag bij de hoofdstad vier putten met lijken. In een ravijn ten noorden van de stad werden woensdag tweedertig pas gedolven graven gevonden. Hier en daar staken de ledematen naarbuiten.

- **Poklek.** In dit kleine plaatsje bij Pristina zou één Servische politiemann op 17 maart vierenvijftig mensen (vierenwintig kinderen en dertig volwassenen) hebben omgebracht, meldde donderdag het Britse dagblad Daily Telegraph. Volgens twee overlevenden van de massaslachting werden de Albanesezou bijeengebracht in een huis, waarna de politiemann op hen schoot en daarna een handgranaat naar-

binnen gooide.

- **Racak.** Moordpartij op vierenvijftig mensen om en nabij 15 januari. Deze moorden leverden bewijsmateriaal tegen Milosevic. Racak was een belangrijke aanleiding voor de Navo om de bombardementen te beginnen.

- **Rezala.** Begin mei werd hier een graf met ongeveer honderd lichamen gevonden.

- **Rihari Vogel.** zeventwintig mensen gedood, de oudste was zeventienjarige. - **Suva Raka.** Op 30 maart ongeveer honderd mensen geëxecuteerd. - **Trepca.** Hier hebben de Serviërs zeker honderd lichamen verbrand. Volgens ooggetuigen zou het om zeventienhonderd lichamen gaan.

- **Velika Krusa.** Hier en in het nabijgelegen Malika Krusa vonden onstreeks 25 maart honderdvijf mensen de dood. Servische politie-eenheden hadden de Albanese Kosovaren ontdekt in het bos, daarna geëxecuteerd en begraven. Afgelopen dinsdag ontdekten Nederlandse Gele Ridders in Velika Krusa twintig lijken die in een huis op een hoop lagen en waren aangegrepen door honden en andere dieren.

- **Verboves.** Journalisten ontdekten een muur waar mensen werden geëxecuteerd

op 30 april. In een naburig bos toonden bewoners vier massagraven, waar volgens hen tweedertig lichamen zouden zijn begraven.

- **Vlastica.** Volgens de bewoners werden hier op 30 april dertien mensen gedood. De lichamen lagen te roتن tussen het vuil in de overblijfselen van een huis, ontdekten afgelopen woensdag Kfor-militairen.

En dan zijn daar nog de volgende plaatsen waar volgens het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken gruwelijkheden zijn begaan: Belenica, Brusnik, Celicija, Glogovac, Gnjilane, Goden, Gornje Obrinje, Hade, Istok, Jovic, Kacaniku, Kamenia Glava, Klina, Kosovska Mitrovica, Kosovo Polje, Kodina, Kraljane, Kuraz, Likovac, Lipjan, Ljubenic, Malisevo, Morina, Negrovce, Oriate, Ovcareva, Pastasel, Podujevo, Prizren, Popovo, Pusto Selo, Rugdovo, Sojevo, Srbica, Stari trg, Stimlje, Urosevac, Varos Selo, Vataj, Velika Hoca, Vrsavac, Vucitrn, Zegira, Zjunn, Zulfaj, Zur.

Aan deze pagina werkten mee: Mel van Bellenhem, Michel van Elk en Hans Masselink.

‘Menselijk schuld van 60.000 man’

LONDEN, PRIŠTINA, 21 JUNI. In Kosovo hebben KFOR-troepen zestigduizend Kosovaren ontdekt die in een soort detentiecamp van vijf verwoeste dorpen werden vastgehouden om als menselijk schild te dienen voor het geval het in Kosovo tot een grondoorlog tegen de NAVO zou komen.

Volgens het Britse blad *The Sunday Telegraph* vertelden de gevangenen gehouden Kosovaren dat families uit de omgeving midden april naar de vijf platgebrande dorpen bij Podujevo werden gedreven. Het gevangencamp werd omsingeld door Servische tanks en soldaten die opdracht hadden elke niet-Serviër dood te schieten. De Serviërs, vertelden ze, waren van plan de dorpelingen voor zich uit te drijven als de NAVO plannen door een grondoorlog zou doorzetten en Kosovo met grondtroepen binnen zou vallen.

KFOR meldde gisteren dat inmiddels in Kosovo zoveel massagraven zijn gevonden dat de vredesmacht te weinig soldaten heeft om ze allemaal te bewaken. KFOR heeft de opdracht de massagraven te bewaken tot forensische deskundigen en experts van het VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden ze hebben onderzocht, maar, zo zei een Britse politie-deskundige, er zijn teveel massagraven en te weinig militairen.

Teams van deskundigen zijn dit weekende begonnen met de eerste onderzoeken. In Velika Kruša in het zuidwesten van Kosovo bleek dit weekende een massagraf met naar schatting twintig lijken in totaal meer dan honderd lijken te bevatten. Een ander team onderzocht een boerderij in de buurt van Prizren, waar vijftientig of meer lijken zijn gevonden. „Helaas zijn er nog veel, veel meer van zulke plaatsen”, zei de Britse politiedeskundige. Het is er de teams veel aan gelegen de plekken waar ze aan het werk gaan onaangeroerd aan te treffen, maar er moeten door de hoeveelheid massagraven prioriteiten worden gesteld. Daar komt bij dat het onderzoek op elke plek lang duurt. Bij elk massagraf gaat een team van dertien tot zestien deskundigen – forensische experts, brandweerdeskundigen, fotografen en detectives – aan het werk om uit te zoeken wat er precies is gebeurd, hoeveel mensen zijn vermoord en op welke

zoeken naar massagraven zeiden gisteren „geschokt” te zijn door de omvang van de begane wredeheden en „het belangrijke aantal” massagraven. „Er zijn letterlijk honderden dorpen waar zware verwoestingen zijn aangericht. Het is schokkend, zelfs voor de meest ervaren onderzoekers onder ons”, zei gisteren in Priština de woordvoerder van de hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Alleen al in de sector die onder bevel staat van Duitse troepen van de vredesmacht KFOR zijn tot nu toe 39 massagraven gevonden.

De Amerikaanse regering heeft gisteren vijf miljoen dollar uitgeleend voor informatie, die leidt tot de aanhouding van de Joegoslavische president Slobodan Milošević. Dat meldde gisteren in Priština de woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, James Rubin. Milošević is met enkele andere Servische en Joegoslavische leiders door het in Den Haag gevestigde VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië in staat van beschuldiging gesteld en wordt nu internationaal gezocht.

Volgens Rubin blijft het aanbod van de beloning bestaan tot Milošević voor het tribunaal in Den Haag verschijnt.

Plaatsen in de bergen hadden gehaald, meldde de Britse zondagskrant *The Sunday Telegraph*.

Die schuilplaatsen hadden de Albanen opgezocht nadat ze eind maart door Servische troepen uit hun huizen waren gegaan. Op 11 of 12 april kwamen de Serviërs naar de schuilplaatsen in de heuvels. Wat daar gebeurde weten de overlevenden nog wel precies: „Ze waren met zo’n vierduizend man. Ze gooiden granaten en ze hielden kinderen een mes op de keel”, vertelde de 30-jarige Ylber Ademi. Ouders die geen geld wilden of konden geven, zagen hoe hun kinderen de keel werd afgesneden.

De Serviërs bleven moorden, ook toen ze de vluchtelingen meevoerden richting Priština. De Serviërs noemden de concentratie-dorpen ‘vrije zones’. De Albanen kregen te horen dat zij als menselijk schild zouden worden gebruikt bij NAVO-aanvalen. Kort voor de aanval van de NAVO-vredesmacht hebben Servische militairen zo’n 3000 politieke gevangenen uit gevangnissen in Kosovo gehaald en hen waarschijnlijk overgebracht naar andere delen van Joegoslavië. Onder deze ‘ontvoerden’ zijn advocaten, artsen en hoogleraren, schrijft de Britse krant *The Sunday Times*. PAGINA 5: GELE RUDERS BOOS

Kogelgaten, graven, bloed; overal in Kosovo zijn sporen te zien van wredeheden. Op stap met een ‘gids des doods’.

Door onze redacteur
CEES BANNING

PRIŠTINA, 21 JUNI. Zwart asfalt slingert zich ten noordoosten van Priština de bergen in. „De weg des doods”, zegt Imran Krashiqi. Hij is boer uit Makovac, zeven kilometer van Priština. Sinds vier dagen is hij met zijn vrouw en vier kinderen weer thuis. Na de eerste bombardementen van de NAVO confisqueerden de Serviërs zijn huis en gebruikten het als militaire post. Toen „onze Britse helden”, zoals Krashiqi ze noemt, in aantocht waren, sloegen de Serviërs op de vlucht, maar ze gooiden eerst nog een paar handgranaten naar binnen. „Alles is vernield”, mompelt

Krashiqi. „Maar we hebben geluk gehad, we leven. Wij wel.” Even buiten het dorp staat hij stil. Langs de kant van de weg telt hij 23 graven. „Albanen, vermoord door de Serviërs. De zigeuners moesten ze begraven. Gewoon in hun kleren. Ongewassen.” Krashiqi zag het vanuit de heuvels aan de andere kant van de straat. De heuvels zijn dichtbebost en boden een schuilplaats voor zijn gezin en nog een paar families uit Makovac. Hij tuurt in de richting van de doden, schuift zijn hand langs zijn neus en loopt terug naar het dorp. Bij zijn huis steekt hij de weg over, loopt over een houten brug over het riviertje Prištinka en stopt bij een verlaten boerderij. Hij duwt de deur van de binnenplaats open, kippen vliegen weg. De boer loopt

naar een schuur die gebruikt werd als garage. In een diepe put kunnen monteurs onder de auto staan. „Hier hebben ze de mensen gemarteld”, zegt Krashiqi. Over de weg door Makovac werden Kosovaren vanuit de bergdorpen naar Priština gedreven. Af en toe pikten de Serviërs er mensen uit. „Waar is je geld? Waar is het UCK? Als het antwoord de Serviërs niet antwoord, werd je in de put gegooid of direct doodgeschoten.” De witte buitenmuur van de koestal is een stille getuige: 37 kogelgaten. In de garage liggen lege hulzen. Krashiqi wijst op de ruwhouten planken die over de put liggen met donkerrode, bijna zwarte plekken. „Bloed.” Als een gids des doods gaat hij verder. Twintig kilometer buiten zijn dorp loopt een kleine zijweg de bossen in. Na een paar kilometer

maakt het asfalt plaats voor modder, brokken steen en diepe kuilen. Langs het pad uitgebrande auto’s, tractoren, wagens, koelkasten en gasfornuizen. Tegen het struikgewas open koffers met kleren, schoenen en speelgoed. Dekens, kleden, balen met meel en aardappelen liggen te rotten. Volgens de boer in zijn zwarte trainingsbroek met grofgebreide wollen trui waren gemaskerde paramilitaire eenheden hiervoor verantwoordelijk. „Zij joegen de mensen eerst uit hun dorpen en zeiden dat ze naar Priština moesten. Zo niet: de kogel. En onderweg gingen het platbranden en de vernederingen door.” Na vier kilometer modder is de heuveltop bereikt. Op de top staan een moskee, een school en een paar huizen. Alleen de moskee is niet in puin geschoten. „Imran!”

„Shefqet!” Twee mannen vallen elkaar in de armen. Imran stelt Shefqet Rushiti voor, een van de drie onderwijzers van het dorp Koliq en sinds twee dagen terug uit Macedonië. Voor zijn kapotgeschoten school wijst hij de gehuchte tussen het groen. Shefqet neemt zijn vriend mee langs een glibberig landweggetje. Dan staat hij stil. In de berm met witte en gele bloemen liggen 21 graven. „Er liggen ook kinderen en vrouwen”, zegt Rushiti. „Een vrouw die naast de school woont, zag de kar waarop de lijken lagen.”

Op weg naar huis komt Krashiqi zijn broer tegen. De twee mannen praten op fluistertoon. „Mijn broer heeft er weer een ontdekt.” Een paar kilometer voor Kaçikol

stappen ze uit de auto. Er volgt een route over een bospad. Op een open plaats staan drie boerderijen. Het huisraad ligt bij de waterput, verkoold. De boerderijen liggen in puin. Achter de boerderij ligt een boomgaard. Tussen de bomen is een plek van ongeveer vier vijf meter omwoeld. Tussen de takken op de grond is een arm in een bevuild blauw trainingsjack te zien. De broers maken een schatting. „Dertig tot veertig.” Terug op de hoofdweg passert een patrouille Britse militairen. „Zouden ze het weten?”, vraagt Krashiqi aan zijn broer. Voor de tweede keer wordt de tocht over het bospad gemaakt. „De schatting van de broers zou wel eens kunnen kloppen”, zegt sergeant Ian Bradley. Hij maakt driftig aantekeningen, terwijl zijn mannen de omge-

ving verkennen. „We gaan na ook mijnen liggen.” De hand uit de modder steekt, grave niet in. „We moeten deze begraven plaatsen onaangeroerd laten”, zegt Bradley. Niet alleen de NAVO-militairen maar ook de soldaten van UCK bewaken de doden, bijvoorbeeld in de mijnstad Trepča, vijf kilometer van Priština. In van de mijnen liggen volgens de NAVO-woordvoerder Jan Joo ongeveer 700 lijken. Op basis verklaringen van de lokale bevolking en medewerkers van de NAVO tot deze schatting komen. Op het terrein van de mijn Basri Zeheli voor. De UCK-daad loopt een beetje mank, om hij tijdens een gevecht met Servisch gewond is geraakt aan zijn sche-

Wie weet hoeveel lijken daar als vuil zijn ingegooid

Buitenlandse bladen

22-6-99

Het is maar goed dat papier niet naar lijken kan ruiken, want anders zouden de buitenlandse weekbladen te smerig zijn om te lezen.

Time spant de kroon met een kleurenfoto over twee pagina’s van de schedel van een Kosovo-vrouw die vorige maand met 21 andere inwoners van Cara Luka levend werd verbrand door Serviërs. De huid, haar ogen en tong zijn weggerot en haar mond met opmerkelijk gaaf gebit staat wagenwijd open, alsof ze nog gilt van de pijn. Time onthult ‘het angst-aanjagende bewijs van Serviërs goed-georganiseerde moordmachine’. Het is allemaal nog weerzingswekkender dan gevreesd. De ‘afschuwelijke waarheid’ heet het dossier van Time.

Nu de oorlog voorbij is, wordt Kosovo overspoeld door journalisten die op de ene na de andere oorlogsmisdadestuit. Alle verhalen getuigen van onvoorstelbare wredeheden, familiedrama’s, angst en wraakgevoelens. ‘Het is een ergere waarheid dan we hadden durven dromen’, concludeerde de Amerikaanse president Clinton vrijdag op de G-8-top in Keulen.

Kosovo is volgens Time uit een *Midsummer’s Nightmare* ontwaakt. *Newsweek* neemt Jamie Shea’s kwalificatie ‘Killing Fields’ over en vertelt tot in de kleinste details wat er op 26 maart in het dorp Suva Reka, aan de weg van Prizren naar Priština, gebeurde.

Op basis van ooggetuigenverslagen van twee vrouwen die aan de Servische paramilitairen wisten te ontkomen reconstrueert *Newsweek* hoe gemaskerde leden van de Zwarte Hand – een eenheid Servische ultranationalisten die al in Bosnië op grote schaal ervaring had op-

gedaan met etnische zuiveringen – op één dag van huis naar huis gingen en meer dan honderd etnische Albanen in Suva Reka om het leven brachten. De lijken werden in massagraven aan de Reshtanstraat even buiten de dorpskern gedumpt.

Marinko, een commandant van de Servische politie (MUP) uit Pec, legt vlak voor zijn vertrek naar Belgrado onder het genot van een Fanta in Time uit hoe systematisch de Serviërs in Kosovo de dorpen uitkamd en uitmoorden. ‘Eerst gingen de paramilitairen naarbinnen, vervolgens kwam de MUP erachteraan. Het Joegoslavische leger vormde de achter-

Kosovo ontwaakt uit Midzomernachtmerrie

hoeve van de operatie. We werkten allemaal samen.’ Iedereen kreeg aparte bevelen van hogerhand. ‘Ik heb alleen al vijftien vermoorde UCK-soldaten vermoord.’

Dat er ook burgers slachtoffer werden, was niet te voorkomen volgens Marinko. ‘In elke eenheid zaten wel een paar gestoorde. En je hebt nu eenmaal niet voldoende tijd om die in het gareel te houden.’ Marinko is vast van plan terug te keren naar Pec. ‘Als de Albanen mijn huis inpikken, vermoord ik ze.’ Het zal een guerrilla-oorlog worden.

Voor al in de Duitse weekbladen wordt veel aandacht besteed aan de dood van Stern-ver-

slaggevers Gabriel Gruner en Volker Kramer. Vorige week zondag werden ze door Servische sluipschutters bij het dorp Dulje in een hinderlaag vermoord. Het tweetal was op weg naar Skopje om vandaaruit hun reportage en foto’s naar het Stern-hoofdkwartier in Hamburg te sturen. Volgens ooggetuigen werden ze doodgeschoten toen ze uitstapten, omdat een rode auto uit Joegoslavië de weg blokkeerde. Met een Canadese legerhelikopter werd Gruner naar Skopje gebracht, waar hij zweek aan zijn verwondingen. Fotograaf Volker Kramer overleed meteen.

Kramer en Gruner waren ervaren oorlogsverslaggevers. Toch vraagt de hoofdredacteur van Stern, Michael Maier, zich in een commentaar (‘Liebe Stern-leser!’) af of hij alles heeft gedaan om zijn verslaggevers voldoende te beschermen. Hadden wij de ramp kunnen verhinderen? Maier kan zijn eigen vraag niet beantwoorden, maar zal in het vervolg verslaggevers naar oorlogsgebieden blijven sturen, als tenminste alle mogelijke voorzorgsmaatregelen zijn genomen. ‘Wij journalisten zullen ondanks alle gevaren naar de waarheid moeten blijven zoeken.’

Volgens concurrent *Der Spiegel* hadden Gruner en Kramer eenvoudigweg ‘verdammet Pech’. Ze waren op het verkeerde tijdstip op de verkeerde plek. Maar: waarschijnlijk hadden ze nog geleefd als ze satellietapparatuur bij zich hadden gehad. Dan hadden ze niet naar Skopje hoeven rijden om hun materiaal op tijd naar Hamburg te kunnen sturen.

Art van Iperen

Nederlandse experts naar Kosovo

22-6-99

EINDHOVEN – Vijf forensische experts van het Rampen Identificatie Team (RIT) van de Nederlandse politie zijn gisteren naar Kosovo vertrokken. Ze zullen op zoek gaan naar bewijzen van oorlogsmisdaden, die zijn gepleegd in de Servische provincie.

Het team onderzoekt onder meer de stoffelijke resten van slachtoffers om vast te stellen of die systematisch en georganiseerd om het leven zijn gebracht. De RIT-mensen staan onder leiding van het Joegoslavië Tribunaal. Ze gaan in Zuid-Kosovo wer-

ken, het bewakingsgebied van het Duits-Nederlandse deel van de NAVO-troepen.

Ook de Verenigde Staten, Noorwegen, België, Zwitserland en Engeland sturen onderzoeksteams. Hoe lang de Nederlanders in de Servische provincie blijven, is voorsnog onduidelijk. Als het nodig is, kunnen versterkingen worden gestuurd. Het RIT beschikt over 35 mensen, en kan een beroep doen op technische en tactische rechercheurs van alle Nederlandse politiekorpsen en de Koninklijke Marechaussee.

De houding van de NAVO ten aanzien van het Joegoslavië-tribunaal is sterk veranderd. Daardoor kan het onderzoek in Kosovo opmerkelijk snel op gang komen.

99

De NAVO heeft hoge prioriteit aan het bewaken van massagraven, waarvan er de afgelopen week tien zijn gevonden. Bovendien zijn de VN-soldaten druk doende met het opsporen en onschadelijk maken van mijnen in de gebieden waar de forensische experts van het tribunaal aan de slag moeten. De werkzaamheden van het Tribu-

naal komen hierdoor snel op gang. Gisteren zijn ook vijf Nederlandse forensische experts naar Kosovo vertrokken. Afgelopen weekende is al een voorhoede van 35 onderzoekers van het Tribunaal in het gebied gearriveerd. Over twee weken zal dit legerijf experts zijn aangevoerd tot 150 man.

Vanwaar deze ontslag in de houding van de NAVO ten aanzien van het Tribunaal? Volgens de ondervindende van het Tribunaal, de Australier Graham Blewitt, heeft de NAVO belangrijke lessen geleerd in Bosnië. Na de Dayton-akkoorden, in 1995, duurde het nog maanden voordat teams van het Tribunaal Bosnië binnenkonden. „De NAVO zag het Tribunaal toen nog als een van de vele organisaties die gebruik wilden maken van de diensten van de EFOR- en SFOR-troepen, niet beseffend dat wij, in tegenstelling tot ontwikkelingsorganisaties in het gebied, een mandaat hadden van de VN-Veiligheidsraad”, zegt Blewitt.

Daarnaast werden „grote vis-sen”, zoals de ex-leider van de Bosnische Servische Radovan Karadzic, en generaal Ratko Mladic, onbetwistbaar gelaten. „Als de NAVO robuuster was opgetreden in Bosnië, door degenen die door het Tri-

NAVO verleent Tribunaal nu wél medewerking

naal waren aangeklaagd op te pakken, dan had Kosovo wellicht vernemen kunnen worden”, zegt Blewitt, die denkt dat Milošević zich dan wel twee keer had bedacht. „We hebben er bij de de NAVO verscheidene keren op aangedrongen om in Kosovo wel daadkrachtig op te treden.”

De NAVO lijkt anno 1999 vastbesloten de experts met alle mogelijke middelen te ondersteunen. Zo hebben verschillende landen toegezegd informatie van hun gezamenlijke diensten beschikbaar te stellen. Het belang van dit spontaan overschiet moet echter niet worden overgeschat, meent Blewitt. Vdel van wat de getime dienst aanleveren, is onbruikbaar in de rechtszaal. Een verdachte moet immers in de gelegenheid worden gesteld om zich tegen aanklachten te verdedigen, en zou dan inzage moeten krijgen in rapporten van gezamenlijke diensten. Of landen dit zullen toelaten, valt te betwijfelen. Blewitt vermoedt dan ook dat achter de ostentatieve medewerking van de NAVO voor een groot deel politieke motieven schuilgaan. „Het is goed voor hun imago en het stelt ze in staat om de lichte acties in Joegoslavië te rechtvaardigen.”

Ook het Tribunaal heeft in Bosnië lessen geleerd. Zo zullen de onderzoekers in Kosovo speciaal gespijsd zijn op aanwijzingen dat er gepoogd is bewijsmateriaal te vernietigen. „In Bosnië besloten we niet dat de Servische bezetting waren met het uitwissen van hun sporen. Lijken werden verhuisd en op andere plekken herbegraven om het onderzoek van het Tribunaal te bemoeilijken en ooggetuigen ongetuigd te maken.”

Dat zal in Kosovo niet gebeuren”, zegt Blewitt. „De Serviërs zijn immers weg. Meer zorgen maakt hij zich over terugkerende vluchtelingen die de massagraven open zullen willen maken om de doden als een fatsoenlijke begraving te geven. We zullen nabestaanden ervan moeten overtuigen dat ons onderzoek ook in hun belang is.”

Voorlopig gaat de spade overvloedig met de grond in. Dat gebeurt mogelijk pas volgend jaar. De forensische experts zullen zich tot aan de winter voornamelijk richten op het bewijsmateriaal aan de oppervlakte dat veel kwetsbaarder is. Het klinkt wrang, maar het bewijsmateriaal dat in de grond ligt, blijft daar voorlopig ook liggen.

26-6-99

Er ligt ook een spotprent met
zwarte Servische humor: een fo-

tomontage waarop Clinton een
overmatig dikke vrouw in haar
achterste kijkt. Het hoofd van de
Amerikaanse minister van bui-
tenlandse zaken Albright is op de
vrouw gemonteerd met daaron-
der de tekst: „Echte foto. Net zo
echt als de foto's die Kfor van
massagraven maakt.”

Iljaz wordt een wandelend
boek genoemd. Hij weet alles.
Niet alleen is hij een hartstochte-
lijk verteller over de geschiedenis
van de Albanese strijd tegen de
Serviërs. Ook de oorlog van de
laatste maanden staat zonder een
aantekening in detail in zijn ge-
heugen gegrift. Als bezoekers
hem lijsten met misdaden en
massamoorden voorlezen, vraagt
hij waarom het dorpje Gacke er
niet op staat. „Daar zijn immers
ook acht Albanezen vermoord.”
Hoe hij dat weet? „Als er iets ge-
beurt weet elke Albanees dat in
vierentwintig uur. We hebben zo
onze methodes.” 26-6-99

De Albanezen zeggen vrijwel
altijd precies te weten wie de
misdaden begaan heeft. Het gaat
vaak om lokale Serviërs die zich
in paramilitaire groepen te bui-
ten zijn gegaan. Er zijn meestal
getuigen ontkomen, die hebben
gezien wie de mannen mishan-
delden en vermoordden en uit-
eindelijk het huis in brand stak.
Iljaz is zeer beslist in zijn oor-
deel. Wie misdaden op zijn naam
heeft, kan absoluut niet terugke-
ren naar Kosovo, omdat zo ie-
mand zeker wordt vermoord. Il-
jaz vertelt er even stellig bij, dat
er vrijwel geen Serviërs te vinden
zijn met schone handen. sq sh

guc

sq sh

● De weg van Pristina naar Mitrovica: een door de NAVO getroffen brug.

● Deze etnisch Albanese vrouw verwijdert met een aardappelschilmesje het gehate Servische symbool van haar huis.

● Trekkers met terugkerende vluchtelingen. De voorste tractor mist een wiel, maar kan nog wel de achterste op sleeptouw nemen, waarvan de motor niet aan de praat is te krijgen.

Rood kleurt de aarde

26-6-94

„Oh, God! Oh, God!?” Opnieuw heft Rrahim Gerxhaliu zijn armen op, slaat zijn ogen naar omhoog. Weer beleeft de oude Kosovaar de dag van 2 mei. Op die zondagavond leek het of de hemel zweeg. Tevergeefs roept dan de mens. Ontzagwekkend blijkt de kloof die het schepsel tussen hem en zijn Schepper heeft geslagen.

Terwijl de zon het landschap in een gouden gloed zette, viel de avondrust over het dorp. Het oorlogsgeweld had Studime e Poshteme reeds licht aangeroerd, maar nog geen diepe wonden geslagen. Tot dan toe, want de vijftig tot zestig Serviërs die het dorp in Noord-Kosovo omsingelden hadden hun eigen plannen.

De 4000 inwoners werden bijgedreven, vertelt Rrahim. En toen begon het moor-

den. „Schiet er vijftig neer”, beval commandant Vugina Janicijevic. Daarop begonnen de in het zwart geklede troepen van de politie-eenheid „Sol. Komadati” uit Vushtri te schieten. „Nog meer?” vroegen ze. „Dood er nog vijftig”, beval Janicijevic. De Serviërs begonnen de volgende vijftig dorpelingen te vermoorden.

„Stoppen?” vroegen ze. „Nee”, zei Janicijevic kil. Zijn mannen richtten de kalasjnikovs opnieuw. In doodse kalmte werden de slachtoffers uitgezocht. Na nog eens 25 dode lichamen vond de commandant het welletjes voor vandaag. Toen de zondag van 2 mei voorbij was, telde Studime e Poshteme 125 inwoners minder.

Rrahim loopt naar een reeks heuveltjes van roodbruine aarde. Hier ligt een compleet gezin bij elkaar. Vader, moeder, broertjes, zusjes, in totaal vijftien personen heeft hij eigenhandig ter aarde besteld. De overige 110 vermoorde mensen liggen 3 kilometer verderop begraven. Wachtend op de jongste dag, totdat de bazuin zal schallen.

Zwijgend hebben een paar mannen zich bij het graf verzameld. Zij wachten op de volgende dag.

van geest aan de dag. Ze zei dat Besim zich op de grond moest werpen. Zijn kinderen en buurkinderen gingen boven op hem liggen. „De Serviërs vroegen mijn vrouw waar haar man was. Die is er niet, zei ze. Maar, vervolgde ze, ik kan wel 10.000 Duitse marken halen. Dat was voldoende. Ik bleef in leven.”

Besim verhaalt van een kennis. De man betaalde 7000 mark. Nadat hij de geldsom had afgedragen, werd hij alsnog doodgeschoten. In oorlog delft gerechtigheid het onderspit. Terreur is een vijand van het recht. Waar sommige gezinnen wonderlijk voor elkaar gespaard bleven, stierven andere een gezamenlijke dood.

Kapot of heel, er valt in Kosovo geen staat op te maken. Zo lijkt het nabijgelegen Vushtri – Vucitern noemen de Serviërs het stadje – een mond vol rotte tanden. Op verschillende plekken in de stad liggen huizen volledig in puin. In andere heeft brand gewoed. Weer andere huizen zijn ongeschonden.

Langzaam komt het gewone leven er weer op gang, zoals in heel Kosovo. Langs de weg bieden kooplui hun waren aan. Kinderen spelen op straat. Boeren bewerken de om-

● Een bril ligt op de brug waar de NAVO een autobus van de weg schoot. De restanten van de bus liggen in twee delen in de rivierbedding.

ven. Waarom?

Een forse man met baseballpet op neemt het woord. Besim Gerxhaliu is zijn naam. Er gebeurde een wonder, op die zondagavond. Toen de slachtpartij begon legde zijn vrouw een scherpe tegenwoordigheid

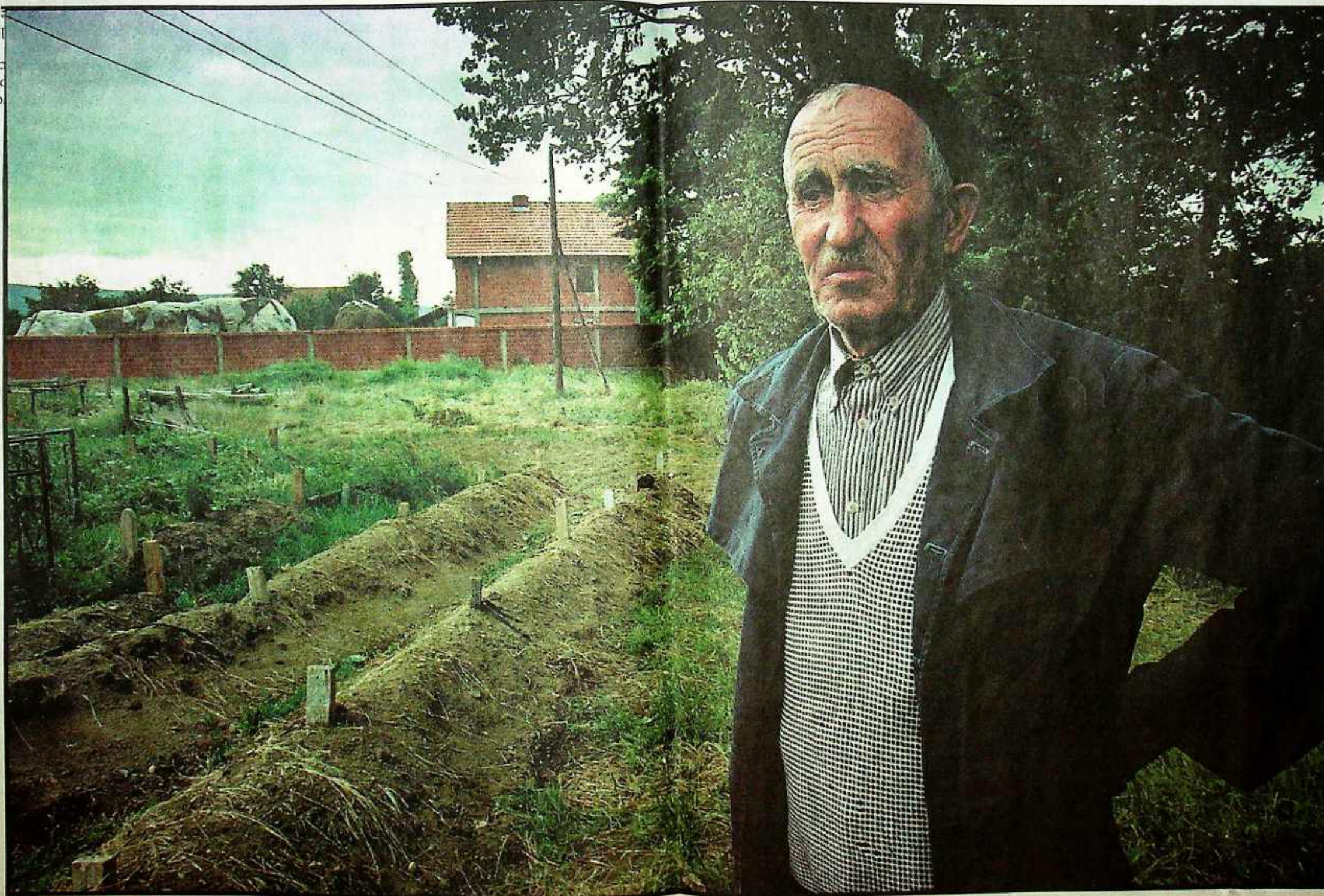
richten hun huis opnieuw in.

Op een dag zullen de nu nog kale graven zijn begroeid, overwoekerd misschien. Voorzichtig probeert het omringende groen beslag te leggen op de rode aarde. Maar de heuveltjes blijven. Zij vormen een stille aanklacht tegen de mens die tegen zijn Schep- per in opstand kwam.

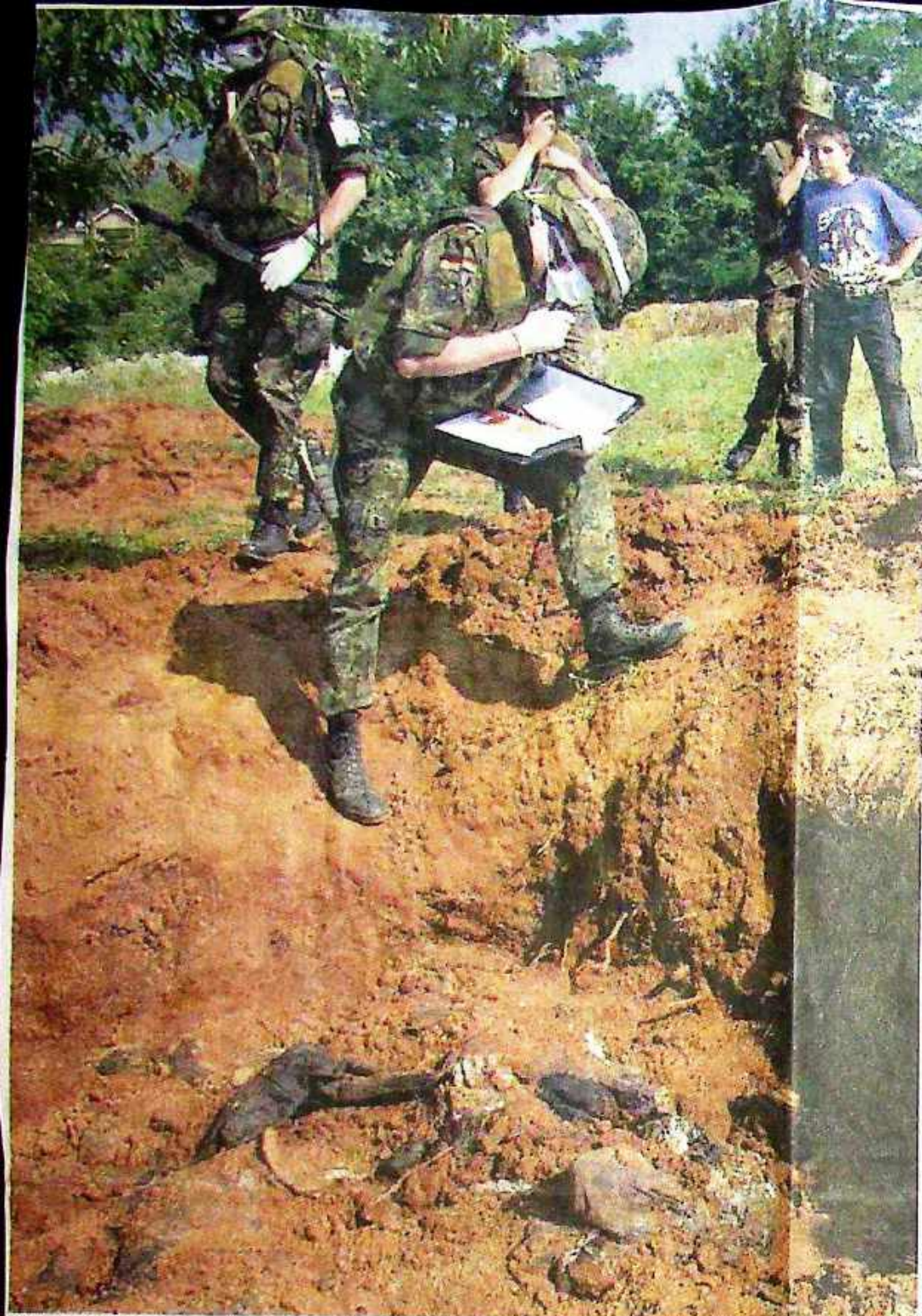
● In het dorpje Krushe e Madhe hangt letterlijk de geur van de dood nadat de Serviërs hun 'werk' hebben verricht.

goot met informatie
pernoten.
chreeft in De Bazuin
„religieusjournalisten
lijven staan bij ont-
en de kerken.” Dat

● Rrahim Gerxhaliu staat bij de plaats waar hij eigenhandig een vermoord gezin heeft begraven.

De oude slogan
eloven doe je in
kerk”, schijnt te
n achterhaald.
assale bijeenkom-
n met een hoge
ste van vrijblij-
ndheid doen het
arenteigen goed.
Foto ANP

Duitse soldaten van de vredesmacht KFOR onderzoeken nabij Prizren in Kosovo een graf met de lichamen van vier vermoorde bejaarde Albanezen. In Kosovo zijn documenten gevonden die aantonen dat de etnische zuiveringen daar zorgvuldig in Belgrado zijn voorbereid. (Foto Reuters)

Al voor de oorlog lagen de plannen klaar

De etnische zuivering onder Kosovaren was goed voorbereid: de plannen lagen al klaar lang voordat de NAVO-aanval begon.

Door onze redacteur
PETRA DE KONING

PODGORICA, 28 JUNI. Op een terras in een stille buitenwijk van Podgorica, hoofdstad van de Joegoslavische deelrepubliek Montenegro, zit Toni. Een lange, magere man van een jaar of dertig, in lichtgroen poloshirt, zwarte broek en blauwe suede schoenen. Hij heeft kort zwart haar en een baard van een paar weken. Hij noemt zich Toni – niet zijn echte naam – omdat hij bang is. Voor de onderzoekers van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, maar ook voor zijn 'collega's'. De afgelopen vier maanden was hij, zegt hij, paramilitair in Kosovo. Hij hoorde bij de Tijgers van Arkan, de Servische paramilitaire leider die door het Haagse tribunaal wordt verdacht van oorlogsmisdaden. Arkan, succesvol zakenman in Belgrado, was een van de wreedste bendeleiders in Bosnië.

Toni, tot begin jaren negentig student economie in Belgrado, was in het westen van Kosovo verantwoordelijk voor het transport van gestolen goederen van Albanezen naar Servië en Montenegro. Vier weken voordat op 24 maart de NAVO-aanval op Joegoslavië begon, werd hij door Arkan naar Kosovo gestuurd om de beroving van rijke Albanezen voor te bereiden. Hij legde contacten met Servische transportbedrijven in Kosovo, regelde vrachtwagens en huurde Servische chauffeurs. Zijn baas, vertelt hij, wilde in geen geval te laat zijn. Arkan wist dat er ook andere paramilitairen in Kosovo zouden gaan roven. Toni: „Maar niemand heeft zulke goede contacten in Bel-

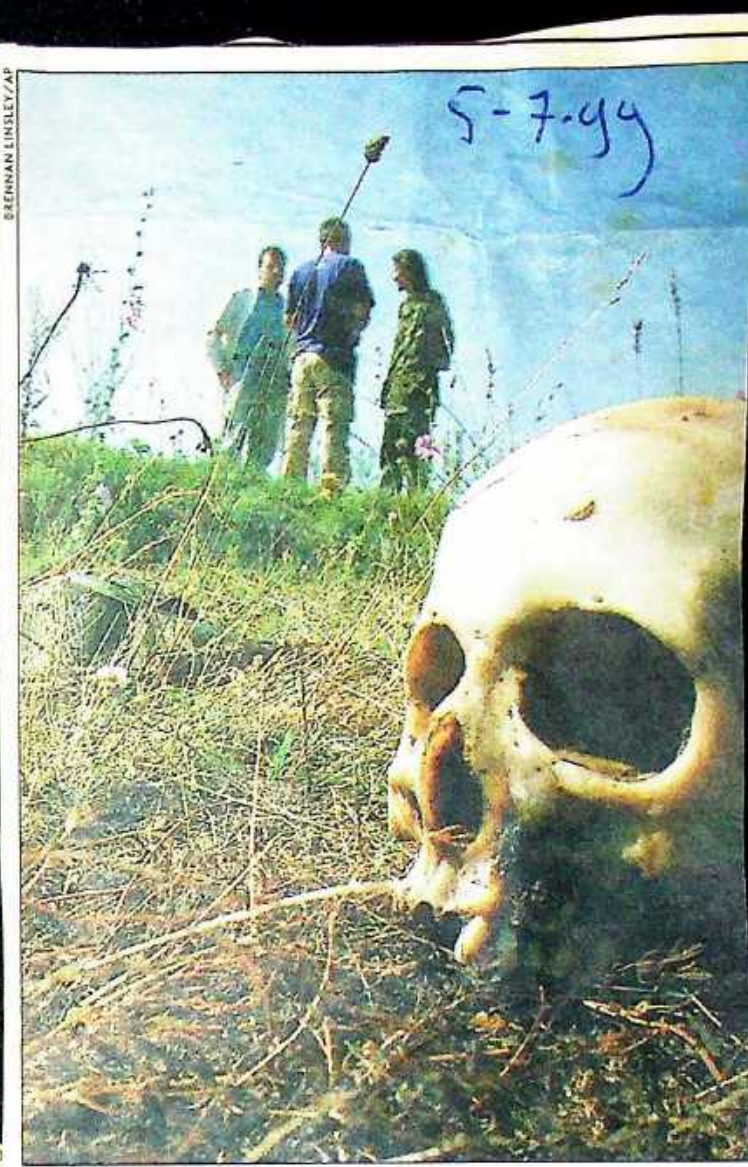
grado als hij. Niemand had zoveel informatie als wij.”

Twintig dagen voor de NAVO-luchtaanvallen begonnen kreeg Toni uit Belgrado al lijsten met namen van de rijkste Albanese burgers in Kosovo. Daarop stond waar ze woonden, hoeveel kinderen ze hadden, wat hun bezittingen waren. Toni: „De lijsten waren opgesteld op lokale politiebureaus en gemeentehuizen in Kosovo. Wij wisten heel precies in welke wijken en dorpen we moesten zijn.”

Volgens Toni waren er ook lijsten met namen van vooraanstaande Albanezen die geliquideerd moesten worden. „Maar het doden verliep niet erg georganiseerd. Voor dat werk waren junks van de straat gehaald in Belgrado, gevangenen werden ingezet en vrijwilligers uit Bosnië. Het maakte hun niet uit wie de Albanezen afslachtten. Ik heb eens gezien hoe ze in een dorp het huis van een oude Servische vrouw binnenvielen. Haar kleindochter van een jaar of zeventien, achttien, werd verkracht.”

Iedere eenheid, vertelt Toni, had een eigen taak. Er waren er die vochten tegen het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK, er waren er die de Albanezen uit hun huizen dreeven en die – geholpen door zigeuners – leegrooften. Wie opviel door zijn ijver in de etnische zuivering kreeg een bonus. Het best betaald werden de paramilitairen die de lijken moesten opruimen en de bewijzen van bloedbaden vernietigen.

• Vervolg ARKAN: pagina 5

Na de oorlog Terwijl de Kosovaarse vluchtelingen terugkeren naar huis, vinden zij overal verspreid de stoffelijke resten van vaak jonge mannen. (Foto Reuters)

'Belgrado beraamde details zuivering Kosovo'

Van onze redactie buitenland
PRISTINA – De moorden en verdrijvingen die de afgelopen twee maanden in Kosovo hebben plaatsgevonden, zijn allemaal gepland en geleid vanuit Belgrado.

28-6-99
Dit blijkt uit honderden documenten die zijn gevonden in politie- en legerkwartieren in Kosovo die door de Serviërs zijn verlaten. Het plan droeg de naam Operatie Hoefijzer en voorzag in het zuiveren van Kosovo van 'terroristen'.

De verslaggever van de Britse krant *The Observer* in Pristina, John Sweeney, berichtte gisteren dat de documenten cruciale informatie bevatten die de moordpartijen – die naar schatting 14 000 levens hebben gekost – in direct verband brengt met Servische generaals en politiecommandanten, tot en met president Milosevic.

Het plan zou in september vorig jaar zijn opgesteld en ten uitvoer zijn gebracht vanaf de eerste NAVO-acties. Volgens Sweeney is het materiaal belastend genoeg om het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag in staat te stellen de betrokkenen te vervolgen.

De vondst van de documenten werd bekendgemaakt na de arrestatie, zaterdag in Kosovo, van een lid van het Servische ministerie van binnenlandse zaken. De man zou zelf 56 mensen hebben omgebracht. Tot zijn aanhouding werd besloten naar aanleiding van verklaringen van etnische Albanezen die zeiden getuige te zijn geweest van een aantal van de moorden.

Het Britse Sky TV meldde gisteren dat de verdachte een etnische Albanees is die met de Serviërs collaboreerde. De naam van de verdachte staat niet op de lijst van verdachten van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, maar het tribunaal is wel geïnformeerd over zijn arrestatie. De Serviërs hebben veel documenten ontrent de operatie verbrand of meegenomen, maar volgens de NAVO-inlichtingendiensten is er voldoende bewijs overgebleven om hoge politieke en militaire leiders te veroordelen wegens oorlogsmisdaden. De meeste gevonden papieren zijn overigens in beslag genomen door het Kosovo bevrijdingsleger UÇK.

De chef van de vredesmacht in Kosovo (KFOR), de Britse generaal Mike Jackson, heeft gisteren gezegd dat de schade die hij heeft gezien in de Servische provincie heel ernstig is. „De omvang van de schade is niet zo groot als ik reeds en dat bemoedigt mij een beetje”, zei Jackson in de hoofdstad Pristina tegen het Britse televisiestation BBC. „Er is schade, maar de toestand lijkt beter dan in Bosnië, drie jaar geleden. beschikt Pristina over water en elektriciteit.”

MEER NIEUWS OP PAGINA 5

'Zuivering zorgvuldig georganiseerd'

LONDEN, 28 JUNI. In Kosovo zijn Servische documenten gevonden die volgens het Britse blad *The Observer* aantonen dat de etnische zuivering van Kosovo zorgvuldig is gepland en voorbereid. De documenten zouden aantonen, dat de verdrijving van de Kosovaren en de massale roof van hun bezittingen, gevoerd onder de codenaam 'Operatie Hoefijzer', geenszins spontaan was. De auteur van dat plan is een generaal, Sreten Lukic. De honderden documenten werden door Servische politietroepen achtergelaten toen ze zich uit Kosovo terugtrokken. Ze lieten

volgens *The Observer* genoeg bewijsmateriaal achter om het VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië in staat te stellen een groot aantal personen in staat van beschuldiging te stellen. De documenten bevinden zich nu in handen van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK, dat ze aan het tribunaal wil overhandigen.

Op grond van de documenten is het volgens *The Observer* mogelijk tientallen leger- en politie-officieren te identificeren voor, tijdens en na de executie van Kosovaren. De documenten kunnen ook leiden tot de identificatie van commandanten 'Mica', die honderden mensen als menselijk schild heeft ingezet in een commandopost in Koriša. Koriša werd op 13 mei door de NAVO gebombardeerd, waarbij 87 Kosovaren werden gedood. Verder bevatten de documenten de namen van tien Servische militairen die op 26 maart 105 Kosovaren executeerden.

Vrijdag hielden Britse KFOR-troepen in Kosovo een medewerker van het Servische ministerie van Binnenlandse Zaken aan, die betrokken zou zijn bij in totaal 56 moorden. De man werd opgepakt in het dorp Lipijan. (Reuters, AP)

meer dan tienduizend zou bedragen.

Het emotionele leed is het minst makkelijk te toetsen. Want wat zegt een dodental over de angst onder de Albanezen? Wat zegt de schade aan onroerend goed over de nauwelijks waargenomen terreur van de Serviërs?

De berichten over het hoge aantal doden tijdens de 'etnische zuivering' zijn evenmin eenvoudig te toetsen. Het Joegoslavië-Tribunaal, verantwoordelijk voor het onderzoek naar mogelijke massagraven, waagt zich niet aan schattingen. 28-6-99

De Albanese Kosovaarse krant *Koha Ditore* toonde vorige week geen terughoudendheid. Het dagblad publiceerde een lijst van 65 massagraven met in totaal 3200 doden. Het aantal slachtoffers liep van twintig per graf op tot zevenhonderd. Bij 60 procent van de graven maakte de krant geen schatting.

Als het werkelijke dodental tweemaal, of zelfs driemaal, de schatting van *Koha Ditore* bedraagt, ligt het nog steeds lager dan menigeen heeft gevreesd. De getuigenissen van de vluchtelingen, soms gretig geciteerd door de NAVO, hebben velen doen vermoeden dat het aantal slachtoffers

De buurman gaf het teken tot executie

Kosovo

Jan Bezemer

LIPJAN – De oude vrouw Zejnepe Gashi (61) kust de vijf graven, die uit hoopjes rode klei bestaan, één voor één. Ze draagt de kleding van een plattelandsvrouw: Turkse wijde broek, gebreid vest en een wollen sjaal. Ze huilt niet maar praat onophoudelijk voor zich uit. Ze groet haar vijf familieleden die op die afschuwelijke dag, de 14de april, op hun eigen erf zijn vermoord. Samen met ten minste 48 andere dorpelingen uit Sllavi, niet ver van het stadje Lipjan in de berucht geworden streek Drenica. De moordpartij leidde tot een van de vele massagraven in Kosovo.

Het Bevrijdingsleger voor Kosovo UCK kwam hier volgens de Albanese nooit. Daarvoor was het terrein te open. Die Albanese jonge mannen konden derhalve de Albanese boeren niet beschermen, zoals iets zuidelijker in de heuvels wel gebeurde. Daar kwamen de Servische eenheden liever niet. De Albanese bevolking van Sllavi was daarmee een gemakkelijke prooi voor de militairen, de politie, de paramilitairen en de Servische bevolking.

Bij gebrek aan een echte vijand of tekenen van strijd heeft het er alle schijn van dat het hier op 14 april puur om een etnische zuivering ging, om het verjagen van de Albanese bevolking. Op de poorten van de Servische boerderijen zijn Servische kruizen aangebracht. Tekens voor de Servische slachters om aan deze woningen voorbij te gaan.

De nog altijd aanwezige kruizen op de gebleekte en verweerde poorten doen huiveringwekkend aan. Er is geen patroon. De twee bevolkingsgroepen woonden gewoon door elkaar.

Het dorp is pas nu, na de oorlog en na de terugkeer van veel vluchtelingen, aan de officiële rouwrituelen toe. Voor Albanese huizen waar slachtoffers zijn gevallen staat een stoel met daarop een roze handdoek en een paars bosje plastic bloemen. De deuren staan open ten teken dat iedereen welkom is om de familie te condoleren.

Zo ook bij Zejnepe Gashi, die haar man van 63 jaar verloor, haar twee zonen van 39 en 35 en haar twee kleinzonen van zestien en twintig. De familie Gashi vertelt het verhaal van minuut tot minuut.

Die dertiende april arriveren

de speciale eenheden van de Serviërs met tanks en pantserwagens. „Wees maar niet bang”, zeggen de Serviërs, „we komen onze spullen alleen verbergen.”

Dat lijkt waarschijnlijk want de Serviërs deden dat overal. Nog steeds staat er achtergelaten en verbrand legermateriaal in boomgaarden en particuliere garages. Verstopt voor de Navo.

Om acht uur de volgende morgen begint het schieten op enke-

Buiten het dorp wachten andere Serviërs die zonder pardon het vuur openen

le huizen. Een mengelmoe van politiemensen en gemaskerde paramilitairen gaat van huis tot huis. Steeds weer in alle getuigenissen, ook elders in Kosovo, vallen de gruweldaden van radicale heethoofden op, die als gemaskerde paramilitairen onder dekking van het leger de beul uithangen. Geholpen door de bureu. Ook dat patroon keert telkens terug.

Een delegatie van Albanese ouderen, van de gematigde Democratische Beweging (LDK), pro-

beert nog om met praten de dreigende gebeurtenissen af te wenden. Tevergeefs.

De Albanese moeten hun huizen uit. De gewapende Serviërs pikken de mannen eruit en sturen de ouderen, de vrouwen en de kinderen weg. Het lijkt erop dat de Serviërs kat en muis spelen met de dorpelingen. Of ze hebben geen duidelijk plan. Ze sturen de vluchtelingen eerst naar het oosten, het dorp uit en daarna weer terug, om ze vervolgens in westelijke richting te sturen.

Daar wachten even buiten het dorp andere Serviërs, die zonder pardon het vuur openen en tientallen slachtoffers maken.

In het huis van de familie Gashi zijn dan al vijf mannen vermoord. De familie heeft nog geld geboden om de executie te voorkomen. Zejnepe en anderen hebben gezien hoe hun buurman Miroslav Stanisic met een enkele hoofdbeweging het teken gaf aan de gemaskerde paramilitairen om deze mannen dood te schieten.

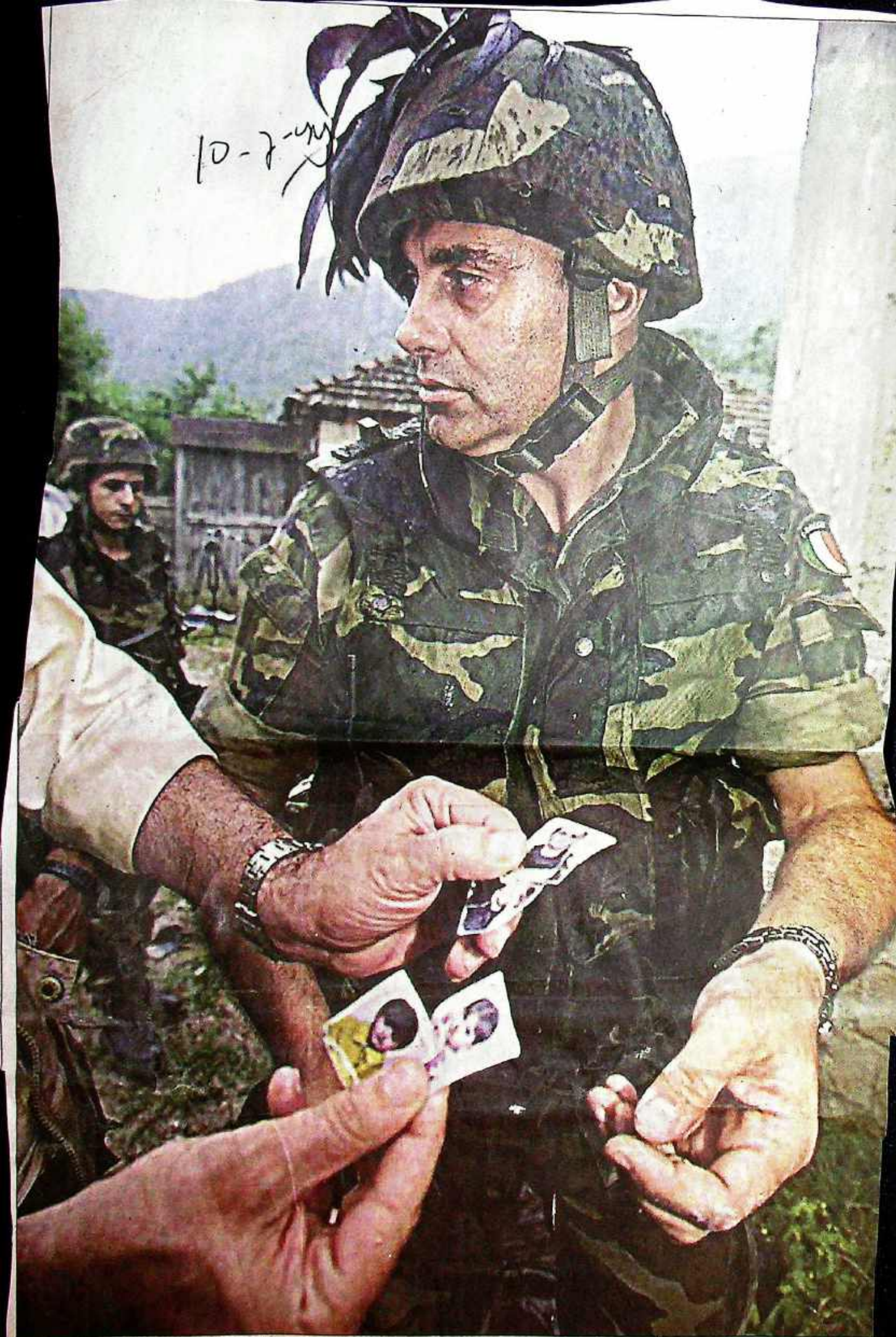
De oude vrouw kan het niet vatten, toen niet en nu nog altijd niet, dat gewone bureu zomaar opeens vijanden kunnen worden. Ze beheerst zich wonderwel.

Maar de 61-jarige Ferat Gashi, die zonder duidelijke reden aan de willekeur ontsnapt is, knijpt pijnlijk hard in mijn arm, als hij mij zwaar huilend naar het schuurtje sleept waarin zijn broer stervend is gevlucht. Het bloed zit nog aan de gereedschappen en de ijskast.

De Serviërs hebben alle sporen proberen uit te wissen, door de slachtoffers af te voeren en in de heuvels te begraven. De Albanese beweren dat ze daarvoor zigeuners betaalden om de lijken af te voeren en te begraven. Zejnepe Gashi zegt dat ze haar geliefde doden onmiddellijk terug heeft gekregen, door de Serviërs te dreigen met hel en verdoemenis en het UCK.

Waarschijnlijk is het dat de Serviërs kort na de slachtpartij hebben besloten het massagraf weer leeg te halen om de doden op verschillende plekken in officiële begraafplaatsen te laten herbegraven.

Naast de vijf doden van Zejnepe op de officiële Albanese begraafplaats in het dorp ligt een hoopje smerig afval. Een kapotgescheurde lijkenzak, een met bloed besmeurd kleed en smerige kleren. De schaarse bewijzen die nog resten van de haastige begrafenis in het massagraf.

Foto's van vermoorde Albanese

Een Italiaanse militair van Kfor, de vredesmacht in Kosovo, kijkt achterom terwijl een man hem foto's laat zien, opgeraapt bij een massagraven Ljubenic.

MEER NIEUWS OP PAGINA 5

FOTO REU

Albanese Kosovaar doet relaas over Servische gruwelen

„Ik overleefde het vuurpeloton”

• Becir Aslani toont de kogelgaten in de muur. Hier ontsnapte hij op 9 april aan executie door een Servisch vuurpeloton.

FOTO'S: FRANS JONGEN

Het wordt steeds duidelijker hoe de Serviërs zich hebben misdragen in Kosovo. De bewijzen voor massagraven stapelen zich op. Daarnaast is er op grote schaal geroofd en geplunderd. Hele dorpen zijn in brand gestoken. Wij bezochten de dorpjes Halaci i Vogel en Ribori i Vogel, waar respectievelijk 21 en 25 etnische Albanezen werden vermoord. Becir Aslani doet zijn verhaal over de wonderbaarlijke wijze waarop hij aan de dood ontsnapte. Hij is bereid te getuigen voor het speciale VN-tribunaal in Den Haag. „Ik denk dat God me daarom heeft laten leven.”

door Frank van Vliet

HALACI I VOGEL (KOSOVO), dinsdag Zijn stukgeslagen en met bloed overgoten gezicht heeft Becir Aslani het leven gered. De Servische paramilitairen lieten hem voor dood liggen. Pas na twee uur durfde de etnische Albanees zich voor het eerst te bewegen. Om hem heen lagen de 12 lijken van familieleden en vrienden.

De 42-jarige vader van drie kinderen vertelt met zachte maar besliste stem zijn verhaal. „Dit is de eerste keer dat ik hierover met een vreemde praat. De wereld moet weten wat hier is gebeurd”.

Zoals altijd in Kosovo wordt de gast onthaald op wat er in huis is. Dat is niet veel. Na het bloedbad op 19 april in dit kleine plaatsje op een half uur rijden van Pristina vluchtte de familie de bossen in. Pas toen ze de eerste NAVO-troepen zagen, durfden ze terug te keren.

Miljoen mark

Hun traditionele met veel bewerkt hout versierde woning bleek niet zoals een aantal andere huizen in brand te zijn gestoken. Alles van waarde is echter wel gestolen of vernield. Van het florerende landbouwbedrijf is weinig meer over. „Ze hebben voor meer dan een miljoen mark gestolen.”

Twee dagen voordat de Servische troepen het dorp omsingelden dacht Aslani nog de dans te ontspringen. Hij kreeg

• Op het kerkhof van Halaci i Vogel treurt Becir Aslani te midden van verwanten bij het graf van zijn neef Nazim.

Aslani vertelt alles met veel details. Alsof hij een getuigenis af moet leggen. „Ik wil dat u alles gelooft. Ik verzin niets.” We mogen zelfs zijn schotwond bekijken.

Na de eerste uitbarsting van geweld verzamelden de Serviërs alle dorpelingen. De circa 200 zigeuners uit het plaatsje mochten vertrekken. In het conflict in Kosovo hadden de zigeuners de kant van Belgrado gekozen.

„Iedere man tussen de 17 en de 60 jaar moest in een lange rij apart gaan staan. Ze vroegen of we wapens hadden en of we bij

het UCK (het Kosovo Bevrijdingsleger, FvV) zaten. Dat is ons drie keer gevraagd.”

Geweerkolven

Aslani werd vervolgens door de Servische leider uit de rij gehaald en in een garage gevoerd. „Daar sloegen ze met hun geweerkolven op me in. Ze sneden me ook in de handen en in het gezicht. De commandant zei dat hij me de keel zou doorsnijden. Later hoorde ik dat hij met zijn bebloede mes naar buiten was gekomen en iedereen vertelde zijn iden-

titeitspapieren, geld en sieraden af te geven. Wie dat niet zo doen zou net zo sterven als ik.”

Om zijn verhaal kracht bij te zetten neemt de Kosovaar ons mee naar buiten. Vrouwen en kinderen lopen met ons mee. Het is een trieste optocht. Drie vrouwen huilen. Ze hebben mannen en zonen bij de tragedie verloren. Een forse man met levenloze ogen volgt. Het is Milaim Aslani, een neef van Becir. Drie broers van Milaim zijn vermoord.

Bij een grasveldje neemt Becir Aslani ons mee naar een

kerkhof te worden herbegraven. Zo hoopten de Serviërs hun misdaden te verbergen. Sinds Bosnië kent iedereen op de Balkan het speciale hof voor oorlogsmisdaden in Den Haag.

„Ik moest hier met 13 mannen, onder wie mijn neven Nazim en Moharem, met de handen tegen de muur gaan staan. De vrouwen, kinderen en oude mannen moesten vertrekken. Ga maar naar Albanië zelden ze.”

Aslani heeft het steeds moeilijker om verder te vertellen. Hij weet echter zijn emoties te overwinnen en praat verder. „Ik stond als eerste in de rij en werd als eerste door een kogel in mijn schouder getroffen. Ik viel en hield me stil. De commandant zei dat het zo te langzaam zou gaan. Vervolgens werd er met automatische wapens geschoten.”

„Ik hoorde gillen en daarna was het stil. De leider gaf toen de opdracht om iedereen nog een kogel in het hoofd te schieten. Ook bij mij werd een geweer tegen mijn gezicht gedrukt. Ik hoorde de trekker drie keer overgaan, maar hij had geen munitie meer. Omdat ze dachten dat ik toch al dood was, lieten ze me liggen.”

„Toen ik later opstond draaide ik mijn neef Nazim om. Het was verschrikkelijk. Hij had bloed in zijn mond en zijn ogen waren weggeschoten. Het was me duidelijk dat niemand meer leefde. Ik kon nog tegen de terugkerende vrouwen zeggen dat ze de kinderen weg moesten houden, daarna ben ik flauw gevallen.”

muur van een boerenschuur. Op het eerste gezicht is er niets bijzonders te zien, maar hij toont ons de kogelgaten. Op een paar meter afstand is het gras omgewoeld. Zo'n twintig vierkante meter is aarde. „Hier hebben de zigeuners ze op bevel van de Serviërs begraven”, zegt Aslani.

Opgegraven

Twee dagen voordat de NAVO Kosovo binnentrok moesten de zigeuners weer aan het werk. De doden werden opgegraven om ieder apart op het

Italiaanse Kfor-troepen hebben een gebied afgegrensd bij het dorp Ljubenic in het noordoosten van Kosovo. Daar vond een Kfor eenheid op aanwijzing van dorpe-lingen lijken op verschillende plekken in de bergen die de streek van Montenëgro en Alba-nië scheiden. Het zijn de stoffelij-ke resten van bewoners die in de eerste dagen van april vermoord zijn, volgens overlevenden door Servische ongeregelde troepen en para-militairen. Volgens oogge-tuigen moeten er 350 mensen bo-ven Ljubenic vermoord zijn, som-migen doodgeschoten, anderen naar beneden een ravijn inge-gooid. Nog niet eerder stuitte Kfor op een massagraf van deze om-vang.

10-7-99

11-7-99

Although the non-existence of the massive grave in Izbica is already proven, it is mentioned again. There are photographs, as well as proofs that testify that in this part of Drenica, and of the villages in the counties of Vucitrn, Klina and Istok that gravitate towards the county of Srbica, just during 1998 several dozens of Serbs were abducted, and there is no information about them. The Albanians among the buried were allegedly killed in fights.

By the beginning of 1999, between the Albanians started the gossip that the terrorist remove their killed friends far from the place where they died, and bury them somewhere in the surroundings of Urosevac. Mid-January, Albanians wanted to show a massive grave to a group of foreign journalists, but they conditioned it by the non-presence of Serbian journalists, inspection organs or policemen at the spot.

There are massive graves in Kosovo and Metohija. But, who is buried in them?

Now, when there is no state organs of Serbia on the territory of Kosovo and Metohija, and when its authorities are not functioning, it is easy to imagine and discover the graves. Albanians certainly know where they buried their victims or mates killed in fights. The world is shocked with the pictures of massive graves. Did it react the same way when the corpses of Serbs were discovered in the pit of the mine Volujak near Klina or unbeatable data presented on the existence of the crematory for Serbs in the village of Klecka, located in the region of Dulja, on the road Stimlje-Suva Reka? The crematory was discovered on August 27 last year, after the breaking of the strong terrorist base in the region of Dulja.

The international public opinion didn't respond even a month later, when, on September 8th, in the region of the village of Glodjane, in

the Decani county, were discovered six massive graves of innocent children, women and old shot by Albanian terrorists and buried in channel that leads the water of Decanska Bistrica to the Radonjicko lake, not far from Djakovica.

The crimes were committed from May to September 1998. On the first day, 40 corpses were found. A big number of corpses were covered with mud and fled in water. The flood later rejected some of them.

The balance of accounts of the Albanian terror

Since the beginning of 1995 to the end of 1998, Albanian terrorist gangs executed 1945 armed attacks on the members and buildings of the Serbian Ministry of interior and on the citizens of all nationalities and their owning. 1075 attacks aimed at policemen, 745 at citizens and their homes and business buildings, and 25 attacks aimed at the habitats and buildings where live refugees from the former Yugoslav republics.

11-7-99

Alleged massive graves - object of Albanian propaganda
July 09, 1999

Glas javnost, July 9, 1999
By Milka Milovanovic

There is a big possibility that, in the massive graves discovered in Bela Crkva by Orahovac and Izbica by Srbica, are buried Serbs abducted last year by Albanian terrorists.

Albanian propaganda machinery places again throughout the media the stories about massive graves where the members of FRY armed forces "buried their victims", allegedly innocent Albanian civilians.

The assured friend of Kosmet Albanians, former American senator and actual president of the Missing persons' international committee for, Bob Dole, joined this campaign. During his recent stay in Pristina he declared to the journalists that "more than 100 massive graves were discovered until now on Kosmet".

From "more than 100 graves", Dole succeeded to enumerate just two: in the villages of Bela Crkva by Orahovac and Izbica, in the county of Srbica. According to Dole, and as wrote the Albanian press, in the first 32 corpses were found, among which 7 of children, and in the second one 130 corpses. The connoisseurs of the Kosmet situation can not but wonder if these were not the corpses of the Serbs missing since last year.

Albanian terrorists from the ranges of the so-called KLA abducted just during last year 249 persons in total, among who were 14 members of the Ministry of Interior of Serbia. Three of them were murdered after a savage torture. The rest of 234 were common people of all the nationalities whose only guilt were being the loyal citizens of the state of Serbia where they live. Among the abducted there were 154 Serbs and Montenegrins, 62 Albanians and 19 members of other nationalities.

From the complete number of citizens abducted in 1998, according to the data of the actual Provincial Secretary of Interior of Kosovo and Metohija, 21 was murdered, 86 were released after mistreat, maltreatment and torture, and the destiny of 128 remains still unknown. Among these are 51 inhabitants of Orahovac and surrounding villages of Bela Crkva, Zociste, Opterusa and Retimlje.

The supposition that the missing Serbs are buried together in Bela Crkva is based on a statement given in July 1998 by the president of the Orahovac Community assembly Andjelko Kolasinac. He said that on July 22nd, terrorists lead in the unknown direction 51 inhabitant, among who were Serbs doctors, nurses, ill, pregnant women, children, as well as Albanians and Gypsies who refused to fire at their neighbors.

11-7-99

In this criminal assaults, 364 people were killed in a salvage way. Among them were 122 policemen and 242 inhabitants of Kosovo and Metohija, from which 97 Albanians loyal to the state of Serbia. In the same time, 605 persons were seriously or lightly wounded, among them 426 members of the Serbian Ministry of interior and 179 citizens of all nationalities. All these terrorist attacks were performed from the ambush.

[Home | Encyclopedia | Facts&Figures | News]
Copyright © 1998, 1999 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu

Albanezen vast in Servië

Belgrado geeft Rode Kruis tweeduizend namen van gevangenen uit Kosovo

BELGRADO - Het Rode Kruis heeft van Servië een lijst gekregen met 1438 namen van Kosovaarse Albanezen die in Servische gevangenen zitten. Ze namen volgens Belgrado deel aan de strijd tegen het Servische gezag in Kosovo.

Na eerdere mededelingen door Belgrado weet het Rode Kruis nu van ongeveer 2000 Albanezen waar ze in Servië vast worden gehouden. Een groot deel is pas in juni overgebracht naar Servië, kort voor het Joegoslavische leger zich uit de provincie terugtrok.

Woordvoester Carlisle van het Internationale Rode Kruis zei te hopen dat ten minste een deel van mensen op de lijst snel zal worden vrijgelaten. Volgens sommige schattingen, waaronder een van de Kosovaarse krant Koha Ditore, worden zeker 3000 Albanezen vermist. Carlisle beloofde aan Belgrado informatie te vragen over degenen die op de lijst ontbreken. Vandaag bezoekt het Rode Kruis de eerste gevangenen. De Nederlandse minister Van Aartsen van buitenlandse zaken bezocht gisteren als eerste Navo-minister sinds de Kosovo-crisis

Montenegro. Hij sprak onder anderen met zijn collega Perovic en premier Vujanovic van de Joegoslavische deelrepubliek. Van Aartsen zei het onafhankelijkheidsstreven van veel Montenegrijnen niet te steunen. „Dat zou leiden tot forse instabiliteit en daarmee creëren we nog meer moeilijkheden dan we al hebben.“ Het Joegoslavische leger heeft overigens ontkend dat het versterkingen aanvoert richting Montenegro, zoals de Navo had beweerd. De alliantie zegt dat Belgrado een coup voorbereid. Morgen beginnen besprekingen over

de federale grondwet, waarin de verhouding tussen Montenegro en Belgrado wordt geregeld. De Joegoslavische oppositie zegt 180 000 handtekeningen te hebben verzameld tegen Milosevic. Ze eist in haar petitie dat de Joegoslavische president opstapt. Gisteren verbood de politie in Belgrado nieuwe pogingen om steun voor de petitie te verwerven. De oppositie wil nog deze maand twee miljoen handtekeningen verzamelen. Volgens de VN zijn sinds het einde van de Navo-bombardementen meer dan 660 000 Alba-

nezen naar Kosovo teruggekeerd vanuit de buurlanden. Nog bijna 130 000 vluchtelingen verblijven in de regio. De VN wil ook de 100 000 Albanezen gaan terugbrengen die buiten de Balkan zijn opgevangen. Overigens zijn de afgelopen maand 136 000 mensen Kosovo juist ontvlucht. Het gaat om Serviërs, Montenegrijnen en zigeuners die weg gaan uit angst voor wraak door Albanezen. Onder VN-auspiciën is gisteren het gemeentehuis van Pristina weer opengestaan. De staf bestaat uit 80 Albanezen en 60 Serviërs.

BUITENLAND

12-7-99

Bewoners van het dorp Strelce in Ulet in Kosovo kijken in een waterput waarin zich de lichamen van een aantal door de Serviërs vermoorde Kosovaren zouden bevinden. De Kosovaren werden in de Kosovo-oorlog door de Serviërs vermoord. (Foto AP)

Nederlands team Kosovo:

'Stapels' met aanwijzingen voor misdaden

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 23 JULI. Het Rampen Identificatie Team (RIT) van de Nederlandse politie is uit Kosovo teruggekeerd met „stapels“ mogelijke bewijzen van de misdaden die Serviërs tegen etnische Albanezen hebben gepleegd.

De vijf forensische experts hebben tijdens hun verblijf een groot aantal graven aangetroffen, met daarin soms meer dan honderd slachtoffers. Het team overhandigt het materiaal volgende week aan het Joegoslavië Tribunaal. De deskundigen van het RIT vertrokken onder leiding van het Joegoslavië Tribunaal op 21 juni naar Kosovo om onder meer slachtoffers van oorlogsmisdaden te identificeren, verklaringen van getuigen op te nemen over executies en vernielingen en om beschrijvingen van mogelijke massagraven te verzamelen. Het team ontdekte gaandeweg meer graven dan waar aanvankelijk rekening mee werd gehouden. Commissaris D. de Jong zegt dat zijn team op basis van de verschillende aanwijzingen vierhonderd slachtoffers telde. Maar omdat in de geopende graven vaak meer slachtoffers lagen dan de getuigen dachten, zegt hij uit te gaan van zeshonderd executies in de Nederlandse sector. De vijf Nederlanders werkten

hier samen met een Engels team van voornamelijk pathologen, dat het feitelijk onderzoek naar de aangetroffen stoffelijke resten verricht. De Engelsen moeten erachter komen hoe de slachtoffers zijn gedood. De Duitse ambassade heeft gisteren dertien ordners overhandigd aan het Joegoslavië Tribunaal met documenten en foto's van oorlogsmisdaden. De Duitse en Nederlandse deskundigen hebben hun bewijzen verzameld in het zuiden van Kosovo, waar NAVO-eenheden van de twee landen de wacht houden. In andere delen van Kosovo hebben vergelijkbare teams uit andere landen bewijsmateriaal verzameld. Het Joegoslavische ministerie van Justitie heeft gisteren geëist dat ook Joegoslavische experts aan het onderzoek naar de oorlogsmisdaden mogen deelnemen. Het ministerie heeft te kennen gegeven dat bewijsmateriaal dat alleen door het tribunaal is verzameld, niet zal worden geaccepteerd.

„Servië gebruikte gifgas tegen UCK“

25-8-99
ENGELAND Servië heeft in de strijd tegen het Kosovo Bevrijdingsleger UCK gifgas en andere chemische wapens gebruikt. Dat heeft de Belgische professor Heyndrickx, een wetenschappelijke adviseur van de VN, gisteren bekendgemaakt. De geleerde kwam tot deze conclusie na medisch onderzoek bij twintig UCK-strijders. Volgens Heyndrickx gaat het om een onbekend, nieuw soort gas. (RTR)

Serviërs gebruikten gas tegen UCK

25-8-99
LONDEN - Servië heeft tegen het Kosovo Bevrijdingsleger UCK gas gebruikt. Dat zegt de Belgische professor Heyndrickx. Hij onderzocht twintig UCK-strijders, toen hij in mei de Albanese hoofdstad Tirana bezocht, zo meldt het tijdschrift Jane's Defence Weekly. Volgens Heyndrickx gebruikten de Serviërs een onbekend gas, met een verwoestende uitwerking op het centraal zenuwstelsel. De slachtoffers werden 'totaal gek'. Het gas zou zijn ontwikkeld in Rusland. Heyndrickx en zijn collega's denken dat de Serviërs vanaf 1990 gifgassen als Sarin hebben gebruikt. Zo'n 4 000 Kosovaren, vooral kinderen, zijn erdoor getroffen.

Groepen paramilitairen deden vuile werk in Kosovo

Door onze redacteur
PETRA DE KONING
PODGORICA, 17 JULI. Servische paramilitaire groepen werkten in Kosovo, tijdens de NAVO-bombardementen, nauw samen met het Joegoslavische leger en politie-eenheden. Leger en politie omsingelden Albanese dorpen, de paramilitairen deden het vuile of gevaarlijke werk. Ook in de steden waren het vooral paramilitairen die Albanezen wegjoegen of doodden, de huizen plunderden en in brand staken. Dat zeggen Servische paramilitairen die zich hebben teruggetrokken in de Servische deelrepubliek Montenegro, in gesprekken met deze krant. De paramilitairen hielden tussen

de dertig- en tweehonderdduizend Duitse mark over aan de plunderingen. Ze kregen een deel van de opbrengst van de geroofde goederen of ze werden op eigen verzoek uitbetaald in drugs. De zuivering en verwoesting van Kosovo was volgens hen grondig voorbereid. Hun commandanten hadden lijsten van rijke Albanezen, van Albanezen die gearresteerd of gedood moesten worden en van dorpen - vooral in het midden en westen van Kosovo - die volgens de commandanten volledig verwoest moesten worden omdat het Kosovo Bevrijdingsleger UCK zich er zou hebben gevestigd. Een paramilitair die zich had aangesloten bij de 'Frenki's', vooral actief in het westen van Kosovo, zegt

dat hij opdracht kreeg om in die dorpen ook vrouwen, kinderen en oude mannen te doden. Zij zouden verantwoordelijk zijn voor de 'aanvoerblijven' naar het Kosovo Bevrijdingsleger UCK. Zakenman en benedeider Arkan had volgens de paramilitairen zo'n zestienduizend man naar Kosovo gestuurd. Hij had de rijkste Albanese families en de beste wijken van een stad of dorp voor zichzelf 'gereserveerd', de andere paramilitaire groepen bleven uit de buurt. Zelf heeft Arkan steeds ontkend dat zijn Tiglers in Kosovo waren. In de gevangenis, vertelt een van de paramilitairen, werden gedetineerden geronseld om voor Arkan te vechten.

• ZATERDAGS BIJVOEGSEL: pagina 25

„Kosovo herbergt elfduizend lijken“

25-8-99
KOSOVO Het hoofd van de VN-missie in Kosovo, Bernard Kouchner, schat dat er verspreid over Kosovo ongeveer 11.000 lijken in massagraven liggen. De schatting is afkomstig van medewerkers van het Joegoslavië Tribunaal die in het gebied actief zijn, zo vertelde de Fransman in een interview. In het zelfde gesprek wees hij van de hand dat de autoriteit van de VN in de provincie symbolisch was en dat Kosovo afglijdt naar anarchie. Ook al kampt Unmik met te weinig mensen en blijft de wetteloosheid heersen, het misdadencijfer daalt, aldus Kouchner.(ANP)

Petra de Koning

Jacques' (29) voelt zich vies. Er zitten, zegt hij, 'zwarte vlekken' in zijn hoofd. Omdat hij in Kosovo oude mannen, vrouwen en kinderen doodde. Zijn commandant gaf hem die opdracht. Jacques – zo noemt hij zich – weet niet waarom, hij dacht dat de Servische paramilitaire groep waar hij bij hoort, de Frenki's, alleen tegen mannen vocht die zich verdedigen kunnen. Hij zweet, zijn handen trillen. „Maar ik moet niet willen begrijpen waarom we die opdracht kregen. Dat is discipline, dat je je dat niet afvraagt.”

Heel soms denkt 'Toni' (26) dat hij misschien ook schuldig is. Vier maanden was hij in Kosovo, met de Tijgers van de paramilitaire leider en zakenman Arkan. Het is een gevoel, zegt hij, dat lijkt op een slecht geweten. Maar het waren anderen, zegt hij, die huizen binnenvielen, de Albanese bewoners doodden of wegjoegen, hun spullen roofden en de huizen verwoestten. Toni organiseerde het vervoer van de gestolen spullen naar Servië. Hij regelde trucks, huurde chauffeurs in. „Ik was de verkeersagent voor dat transport, meer niet.”

De man die door zijn criminele vrienden in het buitenland 'Montenegrino' wordt genoemd, zou niet nog eens voor de Tijgers van Arkan willen vechten. Hij vond het 'ziek': mannen van zeventig jaar werden afgeslacht, en baby's van twee. Montenegrino (35) zegt dat hij zelf in Kosovo alleen maar mensen arresteerde. Spijt heeft hij niet. Hij werd in de gevangenis van Belgrado geronseld voor de Tijgers. Hij had nog anderhalf jaar moeten zitten, nu is hij vrij.

'Jastrebo', Servisch voor havik, is een stevige man met korte armen en benen, en drie tanden in zijn bovenkaak. De paramilitairen waar hij bij hoort, uit de stad Nikšić in Montenegro, noemen zichzelf ook 'Tijgers'. Omdat die naam, door Arkan, zo angstaanjagend klinkt. Twee maanden was Jastrebo (30) in Kosovo. Hij vindt dat alle Albanezen afge maakt hadden moeten worden: „Het zijn slechte mensen. Kijk maar naar wat ze nu de Serviërs in Kosovo aan doen.”

Saša, een jongen van begin twintig, is alleen maar kwaad. Op Milošević, die de Serviërs heeft verraden door een akkoord te sluiten met de NAVO. KORT NA HET MISLUKKEN VAN DE VREDESONDERHANDELINGEN IN RAMBOUILLET, DIT VOORJAAR, MELDDE HIJ ZICH AAN BIJ DE WESPEN, EEN PARAMILITAIRE GROEP DIE NAUWSAMENWERKT MET HET SERVISCHE LEGER. TIJDENS DE NAVO-bombardementen brachten de Wespen munitie en eten naar de militairen, ze legden mijnen in het grensgebied met Albanië, ze bouwden nep-bruggen en wegen en zetten er opblaasbare tanks bij om NA-

Ze kwamen naar Kosovo voor het geld en om nationalistische motieven. Bijna twintigduizend vrijwillige paramilitairen assisteerden de Servische troepen. Zij arresteerden, executeerden en plunderden, terwijl het

ten en benzine. In 1992 ging hij met de Tijgers van Nikšić, een lokale paramilitaire groep van zo'n twintig man, naar Bosnië, om te plunderen. Hij dacht dat er in Kosovo meer te halen was. Zijn commandant had lijsten met namen van rijke Albanezen, maar zijn groep vertrok pas een maand na het de bom-

toegestaan – de commandanten wisten dat het onmogelijk was om de verslaafden onder de paramilitairen hun shot te weigeren. Er waren er ook die werden uitbetaald in drugs.

Hij zegt dat hij de meeste Tijgers 'walgelijk' vond, 'monsters'. „Er waren jongens die 's avonds vertelden hoe ze

Anderhalve week geleden werden Zeqaj en Halilaj door het Internationale Rode Kruis teruggebracht naar hun dorp. Ze hebben rode striemen om hun polsen, van de handboeien, en littekens in hun nek en achter hun oren. Zeqaj kan nog niet goed lopen, Halilaj houdt, door de pijn in zijn nek, met moeite zijn

Op 28 maart, vijf uur 's ochtends, werd het dorp Vojnik, in het midden van Kosovo, beschoten vanaf de heuvels. Bijna alle Albanese mannen van het dorp vluchtten de bossen in. Rond acht uur kwamen Serviërs het dorp in. Ze droegen zwarte uniformen, rode doeken om hun hoofd, en op hun gezicht hadden

14 juni: Servische soldaten staan klaar om zich terug te trekken uit Priština in Kosovo Foto AP

ken. En ze vochten, vooraan, tegen het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK.

Saša sloot zich bij de paramilitairen aan, voor nog geen vierhonderd Duitse mark per maand, omdat hij 'patriot' is. Hij wilde 'heilige Servische grond' verdedigen. „Maar nu”, zegt hij, „zijn we Kosovo kwijt.”

Meer dan zestigduizend Servische troepen waren er in Kosovo tijdens de NAVO-bombardementen. Politie-eenheden, reservisten, militairen van het Joegoslavische leger, en paramilitairen. Een deel van de paramilitairen trok zich, na het akkoord tussen Belgrado en de NAVO, terug in de Joegoslavische deelrepubliek Montenegro. Omdat ze daar vandaan komen, omdat ze aan de kust willen 'uitrusten' van het zware werk, of omdat ze proberen afstand te nemen van de groep waar ze bij horen.

Bijna allemaal houden ze hun zonnebril op als ze praten, ook als ze in een achterkamer van een café zitten. Ze noemen hun bijnaam of alleen hun voornaam, ze zijn bang voor het Joegoslavisch-tribunaal in Den Haag, voor de wraak van Albanezen en voor de andere leden van hun groep.

Ze vertellen hoe Servische eenheden Kosovo zuiverden: politie en militairen omsingelden de dorpen, zij deden het vuile werk. Ook in de steden waren het vooral paramilitairen die Albanezen wegjoegen of doodden, die huizen plunderden en in brand staken.

Arkan ontkende de afgelopen maanden dat zijn Tijgers in Kosovo waren. Volgens paramilitairen in Montenegro had hij er zo'n zestienduizend man naar toe gestuurd. In het westen van Kosovo zaten bijna tweeduizend Frenki's, genoemd naar hun leider Franko 'Frenki' Simatović. Zij onderscheidden zich door de groene of zwarte cowboyhoeden en door hun reputatie: ze nemen nooit iemand gevangen. Wie ze tijdens een aanval tegenkomen, maken ze af. Verder waren er de Witte Adelaars van de Servische leider Vojislav Šešelj en lokale groepen uit Servië en Montenegro die zichzelf Tulpen, Wolven, Gouden Leeuwen, Rode Bliksem of ook Tijgers noemden.

Bijna allemaal kwamen ze naar Kosovo voor het geld, ze krijgen een deel van de opbrengst van de geroofde spullen. Ze hielden er tussen de dertig- en tweehonderdduizend Duitse mark aan over, afhankelijk van hun taak en hoe succesvol ze die uitvoerden. Alleen de groepen die uit puur nationalistische motieven naar Kosovo waren gekomen, zoals de Wespen van Saša, kregen minder.

Op een zondagochtend, begin mei, liep Fetije Iska (34) met haar zoon Benjamin van zeven naar het huis van haar ouders, in het centrum van de stad Orahovac. Fetije's zus logeerde daar met

de. 'Ik dacht: het moet een heerlijk gevoel zijn als mensenlevens van je afhangen.'

Servische doodseskaders plunderden en moordden in Kosovo

haar drie kinderen en het dochtertje van hun broer. Benjamin droeg vijf chocolade-eieren in een plastic tas, voor zijn neefjes en nichtjes en één voor zichzelf.

Fetije zag dat de deur van het huis openstond. Dat vond ze vreemd. De NAVO was al zes weken aan het bombarderen, de Albanezen waren doodsbang voor Servische politie en militairen – er was niemand die nu nog zijn deur open liet staan. Op de binnenplaats was het stil. Ook dat was vreemd, maar Fetije dacht: misschien spelen de kinderen bij de burens. Benjamin rende met zijn chocolade-eieren over de binnenplaats naar de woonkamer. Hij deed de deur open, draaide zich om en riep: „Mama, ze slapen nog.”

„Dat kan niet”, zei Fetije, „het is al elf uur.” Op de bank en het bed lagen de drie kinderen van haar zus, Visar

De Albanezen dachten dat het ergste voorbij was, maar pas daarna kwamen onze zuiveraars

(13), Azra (11) en Venhar (7), en het dochtertje van haar broer, Ezgona (7). Fetije trok Visar overeind en probeerde hem wakker te schudden. Opeens drong het tot haar door wat ze zag: de jongen had een kogelgat bij zijn oor en twee gaten in zijn borst. Venhar lag naast hem. Hij was in zijn voorhoofd en in zijn borst geraakt. Ook Ezgona en Azra hadden kogelgaten in hun voorhoofd en borst. Het bloed uit Azra's hoofd was in een la onder het bed gestroomd.

Op de eerste verdieping lagen de lichamen van Fetije's ouders en haar zus. De linkerkant van haar moeders gezicht was verminkt, haar tanden waren kapot geslagen. De kasten in het huis waren doorzocht, vloerkleden op-

zij getrokken. Het goud en de juwelen die Fetije's moeder uit Turkije importeerde en in Orahovac verkocht, waren verdwenen.

Gemaskerde Serviërs in uniform hadden een paar weken eerder Fetije's grootvader beroofd van een Mercedes, een jeep en tienduizend Duitse mark. „Wij waren”, zegt Fetije nu, „een van de rijkste families in Orahovac.”

Ze staat in de woonkamer van het huis van haar ouders en laat foto's zien van de kinderen die werden gedood. Opgedroogd bloed kleefde aan de deurpost en de lichtschakelaar. In de houten vloer zit een kogelgat. Daar lag, zegt Fetije, Azra's hoofd.

Toni's neef in Belgrado was een vriend van Arkan. De neef reed in een Jaguar, had vrouwen om zich heen, hoefde nooit te betalen in cafés. Toni keek tegen hem op. Het was niet alleen het geld, het was vooral de macht die hem aantrok. „Ik dacht: het moet een heerlijk gevoel zijn dat mensenlevens van je afhangen.” Toni – een lange, magere man met kort, zwart haar en een baard – studeerde economie in Belgrado, maar colleges volgde hij niet. Hij bezocht casino's om geld op te halen voor zijn neef, de casino-eigenaren kochten zijn bescherming.

Dit voorjaar vroeg de neef of Toni voor Arkan naar Kosovo wilde gaan. „Dit is je kans”, zei de neef, „om te laten zien wat je voor ons kunt betekenen. Of ben je bang?”

Vier weken voordat de eerste NAVO-bommen vielen, was Toni in Kosovo om de beroving van rijke Albanezen voor te bereiden. Van de lokale politie en gemeentehuizen kreeg hij lijsten met namen en adressen. „Arkan reserveerde de rijkste families, de beste wijken van een stad of dorp, voor zichzelf. De andere groepen bleven uit de buurt.”

Op de dag dat de bombardementen begonnen, trok Toni zijn uniform aan. Een dag later reed de eerste vrachtwagen met spullen naar Belgrado. „Ik ben er trots op”, zegt Toni nu, „dat ik geen misdaad heb begaan, ik heb niemand gedood.”

Jastrebovic ging tot zijn veertiende naar school, in Nikšić, Montenegro. Hij handelde in auto's, smokkelde sigaret-

ten meer over.

Ze sliepen in een school in Peć, een stad in het westen van Kosovo. 's Nachts waren ze op pad. Ze hadden, zegt hij, de opdracht om jonge mannen te doden en alles van waarde mee te nemen. Serviërs uit de stad brachten iedere dag twee of drie Albanese meisjes naar de school. De paramilitairen hoefden er volgens Jastrebovic niet voor te betalen. Hij lacht zijn drie boventanden bloot en zegt: „Ze kwamen vrijwillig, ze vonden het geweldig.” Om de beurt werden ze gebruikt door de twintig mannen van de groep. Nee, zegt Jastrebovic, ook dat vonden ze niet erg: „Het zijn beesten, ze krijgen tien of vijftien kinderen, ze kunnen alles aan.”

Hij zag meisjes nooit vaker dan één keer.

Kort na het begin van de NAVO-aanvallen kwam een medewerker van Arkan bij Montenegrino op bezoek, in de gevangenis van Belgrado. Hij was tot drie jaar veroordeeld omdat hij, zegt hij zelf, betrokken was bij een schietpartij. De man van Arkan beloofde hem en vijftien anderen uit zijn cel strafvermindering, of zelfs kwijtschelding, als ze in Kosovo wilden vechten. In een trainingskamp werden de rekruten fysiek en psychologisch getest. Montenegrino zegt dat hij werd opgeleid om arrestaties te verrichten. „Dat is erg gevaarlijk. Het is makkelijker om mensen te doden.”

Hij zit op een terras aan het meer van Shkodër, in Montenegro. Er lopen mieren over tafel, Montenegrino knijpt ze dood tussen zijn duimen wijsvinger. Hij draagt shorts van het merk *Killer-loop*, een *Byblos*-zonnebril drie gouden kettingen, een ring met een diamant.

De rekruten, vertelt hij, werden naar twee dorpen in het westen van Kosovo gebracht, Junik en Bec. De dorpen waren omsingeld door soldaten van het Joegoslavische leger: „Wij werkten met hen samen.” Zijn commandant gaf hem een lijst met zevenendertig namen van Albanezen die gearresteerd moesten worden. Die had zijn commandant, zegt hij, van Albanese spionnen. Hij herinnert zich dat hij een meisje van een jaar of achttien arresteerde. „Ze was hysterisch, ze verzette zich. Ik moest haar in allebei haar benen schieten voordat we haar konden meenemen.”

Montenegrino kan zich nauwelijks voorstellen dat het meisje iets met het UÇK te maken had. „Er werden ook vergissingen gemaakt. Ik heb een keer een man van in de zeventig moeten arresteren. Wat kan zo'n oude man hebben gedaan?”

Nadat er arrestaties waren verricht, voelden de Albanezen in de dorpen zich veiliger, zegt hij: „Ze dachten dat het ergste voorbij was, maar pas daarna kwamen onze zuiveraars. Dat hoorde bij de tactiek.”

Alcoholgebruik was verboden voor de Tijgers van Arkan, drugs waren wel

Wat er gebeurde met de mensen die hij arresteerde, weet hij niet, zegt hij. „Het interesseert me ook niet. Misschien werden ze afgemaakt, misschien werden ze na dertig dagen vrijgelaten.”

Zeq Zeqaj (47) en Jah Halilaj (39), twee Albanese boeren uit Bec, maakten 's nachts eten voor UÇK-soldaten in de bossen bij hun dorp. Ze brachten hun melk, eieren, benzine. Op zaterdag 22 mei werden ze gearresteerd door gemaskerde mannen in groene uniformen en naar de gevangenis van Peć gebracht, in het westen van Kosovo. Tijdens de verhoren werden ze geslagen, geschopt, elektriciteitsdraden werden vastgemaakt aan hun oren en onder stroom gezet. Zeqaj: „'s Nachts hoorden we NAVO-vliegtuigen overkomen. We vroegen God om een NAVO-bom die ons zou doden.”

Na een paar dagen werden ze, met een paar honderd andere gevangenen, in bussen vervoerd naar een gevangenis in Leskovac, Servië.

Wij waren gemotiveerder dan gewone militairen, wij deden wat zij door de NAVO-bommen niet durfden

hielden de bussen onderweg tegen. Ze droegen zwarte uniformen, om hun hoofd hadden ze felgekleurde doeken gebonden. Ze kwamen de bussen in met messen, stokken en flessen drank. Zeqaj: „Wij zaten vastgebonden, met ons gezicht naar beneden.”

Na bijna een uur vertrokken de paramilitairen. Zeqaj zag naast zich, in het gangpad, drie mannen liggen. „Er waren delen van hun gezicht weggesneden. Om de bus uit te komen moesten we over hen heen lopen, door het bloed.”

Halilaj zat in een andere bus. Paramilitairen sloegen de gevangenen met stokken in hun nek, flessen werden kapot geslagen op hoofden van gevangenen en ook in zijn bus werden gezichten verminkt.

Van Leskovac werden de Albanezen overgebracht naar een gevangenis in Zajčar, bij de grens met Bulgarije. De bewakers dwongen de gevangenen onderweg Servische nationalistische liedjes te zingen. Halilaj: „In mijn bus heetten de bewakers Budo en Vesko. Ik zal hun namen nooit vergeten. 'Leve Vesko', moesten we roepen, en 'Leve Budo'.

Saša, een magere jongen met blond haar, voelde 'in zijn hart' dat hij moest vechten tegen de Albanese 'separatisten'. Het was voorjaar, in Rambouillet werd onderhandeld over vrede in Kosovo, en Saša vreesde dat Milošević, onder druk van het Westen, Kosovo zou weggeven. Met een paar vrienden uit zijn dorp sloot Saša zich aan bij de Wespen. Zijn doel was, zegt hij: de Servisch-orthodoxe heiligdommen in Kosovo beschermen.

De Wespen droegen legeruniformen en een gele band om hun linkerarm. Hun orders kregen ze van de commandanten van het Joegoslavische leger. Ze brachten de troepen eten en wapens en bewaakten materieel dat was opgeslagen in huizen en in grotten omdat de barakken werden vernietigd. „Wij waren gemotiveerder dan gewone militairen, wij deden wat zij, door de NAVO-bommen, niet durfden.” Albanese dorpen werden door het leger omsingeld, de Wespen gingen er als eersten in. „Dorpen die zich niet overgaven, de wapens niet inleverden, vernietigden wij.”

In zijn groep zaten ook twintig Russische vrijwilligers. Die waren volgens Saša nog dapperder dan de andere Wespen. Ze drongen diep door tot het grensgebied met Albanië, ze legden er mijnen en vochten tegen het UÇK. Soms werden ze 'in stukken gesneden' teruggevonden door hun Servische vrienden.

Jacques zit in een café in het centrum van Podgorica, hoofdstad van Montenegro. Hij drinkt aardbeisap en koffie. Hij legt een koekje op tafel en vier suikerzakjes in een halve cirkel eromheen. Het koekje is het huis waar zich een UÇK-commando heeft gevestigd, de zakjes zijn de posities van de Frenki's, de paramilitaire groep waar hij bij hoort. „We werkten in stilte, wie we tegenkwamen, maakten we af met een mes of met vuurwapens met geluidsdempers. We drongen door tot het commandocentrum en verwoestten dat volledig. Er mocht geen enkele overlevende zijn.”

Jacques werkte als portier bij een nachtclub, hij deed aan kickboksen en karate. Hij houdt van vechten, zegt hij, van eerlijk vechten: man tegen man. In maart vorig jaar begon de oorlog in Kosovo. Met zijn vrienden van de sportschool meldde hij zich bij de Frenki's, die zich in het westen van Kosovo hadden gevestigd. De hele zomer bleef hij in Kosovo. Hij was diep onder de indruk van de discipline bij de Frenki's, en hij genoot van het groepsgevoel: „Als één van ons in de problemen kwam, deden we echt alles om 'm eruit te halen. We waren samen, we begrepen elkaar.”

Dit voorjaar, drie weken voordat de NAVO-bombardementen begonnen, was hij opnieuw in Kosovo.

sen. Achter hen aan kwamen Serviërs in groene uniformen, met cowboyhoeden op – dat waren, wisten de inwoners van Vojnik, de Frenki's.

De vrouwen en kinderen uit Vojnik en dorpen in de buurt werden samengedreven in de vallei bij het dorp Izbiza, duizenden mensen stonden op een weiland langs de weg. Er waren ook mannen bij die niet op tijd hadden kunnen weggelopen. Ze hadden hun auto's of tractoren en wat spullen meegenomen.

Halim Fejza (30), onderwijzer in Vojnik, zag vanuit zijn schuilplaats in het bos bij Izbiza dat zijn tractor, met zijn half-verlamde moeder erop, in brand werd gestoken door een Frenki. Zijn vrouw, Fatmire (25), probeerde haar schoonmoeder eraf te halen. Ze werd weggeduwd. „Laat haar branden”, riep de paramilitair. „Dit zal jullie allemaal overkomen.” Hij pakte Fatmires zoontje Besnik (6) uit de armen van zijn tante en gooide hem met zijn gezicht op de grond voor de brandende tractor.

De Albanese mannen die niet waren gevlucht, werden door de Frenki's apart genomen en weggevoerd. Vrouwen en kinderen werden in colonnes naar de grens met Albanië gebracht. Drie dagen later kwamen Halim Fejza en de andere mannen van Vojnik uit hun schuilplaats. Ze vonden honderdvijftig lijken en begroeven die langs de weg. Maar de graven werden leeggehaald, de lichamen – bewijsmateriaal van executies – meegenomen.

Halim Fejza staat nu bij het gat, het zesde graf op de derde rij, waar hij het lichaam van zijn moeder had achtergelaten. Zijn zoontje Besnik heeft nog littekens op zijn gezicht.

Als er iemand met een hand in de buurt van zijn hoofd komt, begint Besnik te schreeuwen: „De tanks, de soldaten komen!”

In het begin, zegt Jacques, vochten de Frenki's zoals hij gewend was van een jaar eerder. Maar na een paar weken veranderde de opdracht: niet alleen de commandocentra, ook de 'voorraadlijnen' naar het UÇK moesten worden vernietigd.

Dat betekende, zegt Jacques, dat burgers in de omgeving van die commandocentra moesten worden 'uitgeschakeld'. Zelfs koeien en kippen werden afgemaakt. „Het was waanzinnig, maar we voerden onze opdracht uit.” Vrouwen, oude mannen en kinderen werden gedood.

Hij verdiende ruim vierduizend gulden per twee weken en vierduizend extra voor de verwoesting van een heel dorp.

Met zijn duim en wijsvinger duwt hij tegen zijn slapen, hij mompelt: „Ik denk soms: KFOR had eerder moeten komen, dan was het niet zo vreselijk uit de hand gelopen.”

De Dwaze Moeders van Kosovo

28-8-99

Net als de Dwaze Moeders in Argentinië demonstrenen Albanese Kosovaren in Pristina met portretten van hun vermiste zonen en broers. Sinds de bombardementen van de NAVO zijn 7000 Albanen vermist. Velen zouden in Servische gevangenen zitten. Foto Hazir Reka/Reuters

Stille mars voor ontvoerde Albanen

Duizenden Kosovo-Albanen houden een stille tocht door Pristina. Ze voeren foto's mee van familieleden die vaak voor hun ogen door Servië zijn ontvoerd, en die nu vermoedelijk in Servië gevangen worden gehouden. FOTO EPA

STRIJDGAS TEGEN UCK

VN-adviseur beschuldigt Serviërs

LONDEN — Servië heeft in de strijd met het Kosovo Bevrijdingsleger UCK strijdgassen gebruikt. Dat heeft de Belgische professor Aubin Heyndrickx, een wetenschappelijke adviseur van de Verenigde Naties, gisteren bekendgemaakt.

De geleerde is tot de conclusie gekomen dat Servische troepen gas en andere chemische wapens hebben gebruikt na medisch onderzoek bij twintig UCK-strijders. Hij voerde de onderzoeken uit in mei van dit jaar toen hij op uitnodiging van het UCK naar de Albanese hoofdstad Tirana ging, zo meldt het toonaangevende tijdschrift Jane's Defence Weekly. Volgens het blad zouden mogelijk anderszins UCK-strijders hebben blootgesteld aan de strijdgassen.

De symptomen bij sommige rebellen zouden zo erg zijn dat zij voor behandeling naar Frankrijk, Zwitserland en Duitsland zijn gestuurd. Heyndrickx zei niet precies te hebben vastgesteld om welke gassen het gaat. „Het is een samenstelling die we nog nooit hebben gezien. Het is een nieuw soort gas dat onbekend is voor de NAVO,” aldus de Belg.

Volgens Heyndrickx heeft het gas een verwoestende uitwerking op het centraal zenuwstelsel. De slachtoffers werden er „totaal gek” van. Deskundigen geloven dat het gebruikte gas oorspronkelijk werd ontwikkeld in Rusland. De Belg en zijn collega's zijn volgens het blad Jane's van mening dat de Serviërs vanaf 1990 gifgassen als Sarin hebben gebruikt. Zo'n 4000 Kosovaren, onder wie vooral kinderen, zouden er door zijn getroffen. (ANP)

Zeker tweeduizend Kosovo-Albanen in gevangenenissen Servië

AP, Reuters, AFP, DPA

GENÈVE/BELGRADO

Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) heeft ongeveer tweeduizend etnische Albanen opgespoord die tot dusver als vermist waren opgegeven. De Albanen worden vastgehouden in Servische gevangenenissen, aldus woordvoerders gisteren in Genève.

Sommige gevangenen zitten al geruime tijd in Servische cellen, andere zijn erheen gebracht toen de NAVO Joegoslavië bombardeerde. Bij de terugtrekking van de Servische troepen na de bombardementen namen de Serviërs ook gevangenen mee uit Kosovaarse cellen.

Het Rode Kruis heeft van de Servische autoriteiten toestemming gekregen gevangenen in het land te bezoeken. Het ICRC sluit niet uit dat Servië nog meer mensen vasthoudt dan de tweeduizend geregistreerde gevangenen. Om hoeveel gevangenen het gaat, wil de organisatie niet zeggen, onder meer omdat nog niet alle doden in Kosovo zijn geïdentificeerd. Albanese functionarissen in Kosovo schatten dat er tenminste nog vijfduizend vermisten zijn.

Volgens Edith Baeriswyl, voormalig missieleider van het ICRC voor Kosovo, heeft de vredesmacht KFOR tweehonderd personen in hechtenis genomen. Ook heeft het Rode Kruis enige tientallen berichten ontvangen over mensen die door etnische Albanen zouden worden vastgehouden, maar die berichten zijn „uitzonderlijk moeilijk” na te gaan, aldus Baeriswyl.

Van de geregistreerde gevangenen is niet bekend wanneer ze worden vrijgelaten, verklaarde Pierre Krachenbuehl, hoofd van de ICRC-taakeenheid voor de Balkan. „Het probleem is dat bij het opstellen van het vredesakkoord aan het einde van de oorlog nooit is gesproken over de gevangenen.”

De Servische orthodoxe kerk van Raska en Prizren heeft ook een lijst van vermisten gepubliceerd. Het gaat om 275 Serviërs die sinds 12 juni, toen KFOR-troepen Kosovo binnen kwamen, zijn verdwenen of ontvoerd. Volgens de Servische orthodoxe kerk is het nog onmogelijk een definitieve lijst vast te stellen door problemen met telefoonlijnen en de slechte communicatie in het algemeen.

De coalitie van de Servische oppositie, de Alliantie voor Verandering (SZP) maakte gisteren bekend dat zij alleen wil meedoen aan vervroegde verkiezingen als er geen kandidaten meedoen die zijn aangeklaagd door het Joegoslavië-Tribunaal. President Slobodan Milosevic en de Servische president Milan Milutinovic zouden dan geen kandidaat kunnen zijn.

Als de machthebbers deze voorwaarde accepteren, zal de SZP niet langer het aftreden van Milosevic en een overgangsregering eisen. De partij van Milosevic, de SPS, heeft onlangs laten weten geen bezwaar te hebben tegen vervroegde verkiezingen als de oppositie daarom vraagt. Djindjic, leider van de Democratische Partij (DS), de grootste partij binnen de Alliantie, heeft afgelopen donderdag nog gezegd dat hij tegen verkiezingen is. Volgens hem zullen die verkiezingen toch „gemanipuleerd” worden door het regime van Milosevic.

Britten ontdekken massagraf Kosovo

KOSOVO Britse experts hebben in Kosovo een massagraf gevonden. Het graf bevat minstens vijftig lijken onder wie vrouwen en kinderen. Dit heeft de Britse minister van Buitenlandse Zaken Robin Cook bekendgemaakt.

Cook herhaalde nog eens dat Groot-Brittannië er alles aan zal doen om te zorgen dat Servische functionarissen terechtstaan voor de etnische zuivering van de Albanen in Kosovo. Het Britse team ontdekte het massagraf onder een vuilstortplaats in Ljubidza in de buurt van Prizren.

Cook zei dat Britse soldaten en agenten de afgelopen tijd ongeveer 200 lijken in Kosovo hebben gevonden. Het bewijsmateriaal is aan het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag gegeven. (ANP)

KFOR pakt vier Serviërs op na vondst massagraf

PRISTINA, 29 SEPT. Franse soldaten van de vredesmacht KFOR hebben in Kosovo vier Serviërs opgepakt in verband met de ontdekking van een massagraf bij Kosovska Mitrovica, waarin 28 lijken van vermoorde Kosovaren zijn aangetroffen.

De Fransen werden door een geheime getuige in „een Europees land” op de zaak gezet. Op basis van de uitslatingen van deze getuige, wiens etnische achtergrond en verblijfplaats niet nader zijn toegelicht, vonden onderzoekers in een dorp vlakbij Kosovska Mitrovica een massagraf aan met 28 lichamen. Inmiddels heeft onderzoek uitgezonden dat het om Albanezen gaat die voor het overgrote deel woonden in één straat in Kosovska Mitrovica en die op 14 april – drie weken na het begin van de lucht-oorlog van de NAVO tegen Joegoslavië – door Servische paramilitairen werden opgepakt en doodgeschoten of met bajonetten doodgestoken. Zeven van de slachtoffers zijn met zekerheid geïdentificeerd, zeven andere met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid. Eveneens op basis van de uitslatingen van de geheime getuige werden de vier Serviërs opgepakt. In hun woningen werden voorwerpen aangetroffen die hebben toebehoord aan de Albanese slachtoffers.

FBI-experts bevestigen bloedbaden in Kosovo

WASHINGTON, 17 SEPT. Forensische deskundigen van de Amerikaanse federale recherche, de FBI, hebben na uitgebreid onderzoek in Kosovo gemeld, de verhalen van massaslachtingen en bloedbaden onder Kosovaren tijdens de oorlog om Kosovo te kunnen bevestigen. De FBI-deskundigen brachten gisteren in Washington verslag uit van hun werk in Kosovo. Ze hebben daar 124 lijken onderzocht die uit 21 verschillende massagraven zijn opgegraven. Hun bevindingen gaan deel uitmaken van een eindrapport waarin ook de conclusies van forensische onderzoekers uit tien andere landen worden opgenomen. De opgegraven lichamen zijn onderzocht om de doodsoorzaak en de omstandigheden rond de dood van de slachtoffers te ontdekken. Het grootste drama waarmee de Amerikanen in hun werk te maken kregen was de massamoord op 23 leden van één familie in Gornje Obrinje, dertig kilometer

KFOR pakt vier Serviërs op na vondst massagraf

PRISTINA, 29 SEPT. Franse soldaten van de vredesmacht KFOR hebben in Kosovo vier Serviërs opgepakt in verband met een massagraf dat ontdekt is bij Kosovska Mitrovica, waarin 28 lijken van vermoorde Kosovaren zijn aangetroffen.

• Pagina 5

In Kosovo zoekt de vredesmacht inmiddels naar drie VN-employés die maandag in het noorden van de regio zijn verdwenen. Volgens het Russische persbureau Itar-Tass waren de drie, een Australiër, een Portugees en een Serviër, ten noorden van Kosovska Mitrovica onderweg toen ze voor het laatst werden gezien. (Reuters, AP, AFP)

ten noordwesten van Pristina. Ze waren in april, na het begin van de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië, door Serviërs vermoord. Een jongen van zes overleefde het bloedbad door zich dood te houden. De slachtoffers varieerden in leeftijd van twee tot 94 jaar. Twaalf van hen waren vrouwen, onder wie zeven meisjes onder de zeventien. Aan de hand van hun kleding en in het massagraf gevonden voorwerpen werden allen geïdentificeerd. De slachtoffers waren dik gekleed: ze waren op de vlucht en waren bang 's nachts vuren te ontsteken die hun aanwezigheid zouden kunnen verraden.

Volgens de FBI-deskundigen waren sommige slachtoffers van de bloedbaden van dichtbij doodgeschoten. Bij anderen was de keel doorgesneden, soms met zoveel geweld dat ze bijna waren ontkeeld. Bij weer anderen, zoals een tweejarig jongetje, was de schedel ingeslagen met een knuppel of gewerkolf. (Reuters)

Servië zwijgt over het grote moorden

Paramilitairen
Abe de Vries

BELGRADO – „Hier schrijft niemand ook maar een letter over de paramilitairen”, zegt de Servische mensenrechten-activiste Natasja Kandic, directeur van het Humanitarian Law Center in Belgrado. „Ik ben ervan overtuigd dat het op dit moment te gevaarlijk is.”

De Franki's van Simatovic, de Tijgers van Arkan en de Cetniks van Seselj bestaan niet in de Servische pers. Niemand durft z'n hachje op het spel te zetten met spitwerk naar de milities die in Kosovo dood en verderf hebben gezaaid. Het onderwerp is taboe. „De paramilitairen worden beschermd door de hoogste regeringskringen, een groep van niet meer dan tien mensen rond Milosevic”, volgens Kandic. In ieder geval drie namen zijn bekend. Frano 'Franki' Simatovic is een

voormalig commandant van de speciale anti-terroristeneenheid van de politie. Zelfko 'Arkan' Raznjatovic geniet als schatrijke zakenman protectie van Milosevic' Socialistische Partij en Vojislav Seselj is Milosevic' belangrijkste bondgenoot in de regering.

Het centrum van Kandic heeft vier kantoren in Kosovo die hebben doorgewerkt tijdens de oorlog. „Mijn medewerkers zijn er in geslaagd de gevallen van achthonderd vermiste Albanezen te documenteren. We hebben informatie over de datum van hun vermissing en de omstandigheden waaronder ze zijn verdwenen. In alle gevallen zijn de slachtoffers gearresteerd tijdens hun vlucht naar Albanë, waarna niemand meer iets van hen heeft gehoord.”

Dit soort feiten kan Kandic alleen kwijt in rapporten en op Internet. Servische kranten willen er niet van weten. De krant Da-

nas bijvoorbeeld waardeerde de bijdragen zeer, maar durft ze niet te plaatsen.

Op een mede door Kandic georganiseerde, besloten conferentie over de Servische pers, vorige maand in Montenegro, botsten de hoofdredacteuren Dragoljub Zarkovic van Vreme en Veselin Simonovic van Blic met westerse

Taboe doorbreken is simpelweg te gevaarlijk

deelnemers die hen beschuldigen van medeplichtigheid aan Milosevic' Kosovo-oorlog. Vreme en Blic, allebei oppositiebladen, leggen hun prioriteit bij de protesten tegen de regering en voeren aan dat publiceren over paramilitairen neerkomt op sluiting van de krant.

Kandic vindt dat de Servische media de plicht hebben over de

Servische oorlogsmisdaden te schrijven. Al moet ze ook erkennen dat het risico op dit moment groot is. „Iedereen die in Kosovo vermoord heeft, is nu hier. Als het moet, gaan ze tot het uiterste om Milosevic te beschermen. Ze hebben geen andere keus.”

Journalisten van de oppositiemedia hebben veel te vrezen en hebben bovendien geen bronnen meer bij de gezuiverde politie en het leger. Een aantal weggezuiverden is teruggevonden met een kogel in het hoofd. Radovan Stojicic, ex-onderminister van politie, is vermoord. Een door het Joegoslavië-Tribunaal aangeklaagde commandant van de paramilitaire 'Grijze Wolven', Slobodan 'Luger' Miljkovic, werd vorig jaar in Kragujevac doodgeschoten. De vorig jaar ontslagen chef van de staatsveiligheidsdienst Stanicic leeft nog, maar zwijgt wijselijk.

MEER NIEUWS OP PAGINA 5

panner tsuura gaat esco leiden

hize correspondent

Siro Matsuura, de Japanse ambassadeur in Frankrijk, is vrijdag in Parijs gekozen tot tour-generaal van de VN-oratie Unesco. Hij volgt de jaard Federico Mayor op, die 11 jaar aan het hoofd van de organisatie achterlaat. Matsuura werd in de derde veringsronde gekozen door 34 le 58 landen die zitting hebben van de Uitvoerende Raad. De lidaat van Saudi-Arabië eint met dertien stemmen op de de plaats. Ook Nederland een kandidaat voorgedragen, gyptenaar Ismail Serageldin, aalde slechts drie stemmen. overwinning van de Japan-eidde onmiddellijk tot gemor-gangen van het Unesco-ge-e, waar de 'chequeboek-diatie' van Japan van vele kan-verd gekritiseerd.

de Egyptenaar Serageldin zich onttallen dat 'de staats- heeft getriomfeerd over de ramina's van de kandidaten, ver de onafhankelijkheid van directeur-generaal van Unes-voor Japan, dat zich stiefmoe-ijk behandeld voelt op het we-oneel, is het belangrijk een al hoge internationale posten e wacht te slepen.

tsuura kwam uit zijn sollici-gesprek met de Uitvoerende l van vorige week tevoor- als een kundig manager, r zonder visie. De meeste sco-landen zijn het erover dat de VN-organisatie voor erwij, Wetenschap, Cultuur 'ommunicatie na twaalf jaar or een grondige opknappert g heeft.

plomat van een paar wes-landen betwistelden of Ma-a degene is die Unesco nieuw kan geven.

corruptie staan daarin centraal. Zijn talent om de uiteenlopende politieke partijen en het leger te verenigen worden hoog aangeslagen.

Er is echter één maar. Gus Dur is bijna blind en als gevolg van twee hernoertes kan hij amper meer lopen. Dat maakt hem uitermate afhankelijk van informatie door derden. Bovendien bestaat het gevaar dat een nieuwe attaque een voortijdig einde maakt aan zijn presidentschap.

Gerrit de Boer

kritiek van de Nederlandse regering op schendingen van de mensenrechten.

Premier Kok zei woensdag dat Wahid steun verdient. 'Vanuit Nederland wordt die steun en het vertrouwen ook gegeven, in de hoop dat hij zal slagen in zijn moeilijke opdracht. Er wordt veel van hem gevraagd.' De premier zei te hopen dat Wahid zal bijdragen aan maatschappelijke stabiliteit en economisch herstel.

Volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken komen de minis-

hulp niet door de s Indonesiërs duwen (VVD) wil dat Ind-lijst komt, maar pas na nen van de regering.

Het CDA pleitte in het hervatten van de CDA-Kamerlid Van vindt Herfkens te afwa-roep Herfkens op het GroenLinks steunde h-gelopen zomer. Ma Links-woordvoerder gisteren de politieke s te onduidelijk te vinde

'Franki's' deden vuile werk

Servië

Abe de Vries

BELGRADO – Iedereen in de buurt gelooft dat Dusan een 'Franki-boy' is. Soms zien ze bij zijn flat één van de grote four-wheeldrives van het 'bedrijf' voorrijden. Dan blijft hij weken weg en weet niemand waar hij uit-hangt, zelfs zijn vrouw niet. Dusan werkt waarschijnlijk voor het inlichtingennetwerk van de Rode Baretten, de paramilitaire milite van ex-politichef Frano (Franki) Simatovic uit Nis.

In juli hebben de Franki's een paar klikspanen de mond gesnoerd, zegt een jeugdvriend van Dusan, één van de weinigen tegen wie Dusan zo nu en dan wat loslaat. Een grote Amerikaanse krant had contact gelegd met enkele Franki's die in Kosovo hebben huisgehouden. In ruil voor hun verhaal zouden ze visa krijgen en een nieuw bestaan in Amerika mogen opbouwen. Nog geen half uur na de ontmoeting met de journalist nam de milite hen te grazen. „Hij wilde niet zeggen wat er met hen gebeurd is”, zegt Dusans maat.

Over belangrijke zaken kletsen de Franki's niet. Hun loyaliteit wordt gekocht met gestolen sportauto's, stereotorens en televisietoestellen, of afgedwongen met represailles. Hun telefoons worden afgeluisterd. Westerse inlichtingendiensten, die de Rode Baretten verantwoordelijk houden voor hele series moordpartij-

en in Kosovo, geloven dat dezen onder direct gezag van de Joegoslavische president Milosevic opereren. Voor zover bekend is het nog niet gelukt sluitend bewijs te vinden. Dat komt omdat de vijfhonderd man sterke, harde kern de mond stijf dicht houdt en de 2500 'reserve-Franki's' die in oorlogstijd worden gemobiliseerd, niet genoeg weten.

Het Humanitarian Law Centre in Belgrado is één van de actiefste mensenrechten-organisaties in Servië. Directeur Natasja Kandic ziet de Franki's als een 'speciaal onderdeel van de Servische politie'. Kandic reisde tijdens de oorlog verschillende keren naar Kosovo om bewijsmateriaal over oorlogsmisdaden te verzamelen. Talloze Albanese getuigen hebben haar verteld dat de Franki's nauw samenwerkten met de Servische politie.

Eind mei werd een groep van 25 Franki's in het Montenegrijnse dorp Rozaje, vlak bij de grens met Kosovo, door de plaatselijke bevolking omsingeld. „Tegen de politie zeiden ze dat ze geen paramilitairen waren, maar speciale eenheden van de MUP”, vertelt Kandic. De MUP is het Servische ministerie van binnenlandse zaken.

Franki's hebben volgens getuigen vermoord en geplunderd in de omgeving van Pec, Decani en Gnjilane. Ze knapten het vuile werk op, zodat de politie en het leger niet teveel verliezen zouden lijden: dorpen zuiveren van UCK-strijders en onschuldige bur-

gers terroriseren met het doel hen op de vlucht te jagen.

De Franki's gaan er prat op dat ze tot de best getrainde en uitgeruste milities op de Balkan behoren. Ze zouden beschikken over moderne nachtzicht-apparatuur en de nieuwste Thompson-machinegeweren. „Alles wat Amerikaanse mariniers ook hebben”, zegt de vriend van Dusan.

Een van hun regionale hoofdkwartieren bevond zich op een legerbasis in de Noord-Servische Vojvodina. NAVO-bommenwerpers hebben dat kamp vernietigd. Ook van een andere Servische milite, die in Kosovo is gesignaleerd, de Arkan-tijgers van Zeljko 'Arkan' Raznjatovic, is bekend dat die in het verleden gebruik kon maken van overheids-faciliteiten. In 1991 stonden de Tijgers onder bevel van de MUP. Hun thuisbasis was een trainingscentrum van de politie in het Oost-Slavonische Erdut.

De Milosevic-getrouwe commandant van het Joegoslavische leger in Kosovo, door de plaatselijke bevolking omsingeld, „Als er al iets is gebeurd, moet het dossier van de MUP terug zijn te vinden.”

Eén van de felste bestrijders van Milosevic is ex-generaal Vuk Obradovic, tegenwoordig leider van de oppositionele sociaal-democraten. Hij is het op dit punt met generaal Pavkovic eens. „Alles wat er gebeurde bij acties, viel onder de directe verantwoordelijkheid van de politie”, zegt hij.

Genocide blijkt valse grond voor NAVO-actie

oorlogsmisdaden die de Serviërs zouden hebben

begann. Die bewijzen zouden worden voorgelegd aan het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag. In plaats van tienduizend slachtoffers hebben deze onderzoeksteams enkele honderden lijken gevonden. De grootste vondst wordt op het conto van de FBI geschreven: 124 lijken in een graf, gevonden in de door de Britse troepen gedomineerde sector van Kosovo. In totaal vonden de Amerikanen 200 lijken. Het Spaanse onderzoeksteam vond er 187, niet bij elkaar, maar afzonderlijk begraven.

Natuurlijk is het mogelijk dat er nog meer bewijzen van gruweldaden opduiken, maar met de dag wordt dat minder waarschijnlijk. Het is niet zo eenvoudig om massagraven te verborgen, zeker niet omdat er verwoed naar wordt gezocht – niet alleen door de buitenlandse experts, ook door overlevenden, die willen weten wat er met hun familie is gebeurd. De onderzoeksteams die de killing fields van nazi-Duitsland, Rwanda en Cambodja bezochten, deden hun belangrijkste ontdekkingen spoedig na aankomst.

In Kosovo hebben we elfduizend doden gevonden, zei de speciale VN-gezant Bernard Kouch-

Geert-Jan

In Kosovo had uitwissen sporen hoge prioriteit

Forensische experts hebben in Kosovo nog maar weinig lijken gevonden. Overdreef de NAVO de Servische terreur? Of hebben de Serviërs geweten goed opgeruimd?

Door onze redacteuren
PETRA DE KONING en
COEN VAN ZWOL

ROTTERDAM, 1 NOV. Een half jaar na de intocht van de NAVO levert de zoektocht naar de *killing fields* van Kosovo veel minder resultaat op dan verwacht. De Britse *Sunday Times* schatte gisteren dat het aantal Albanese slachtoffers van de oorlog de 2.500 niet zal overschrijden. Dat is beduidend minder dan de schatting van 10.000 doden van de Britse onderminister van Buitenlandse Zaken Geoff Hoon in juni. En dramatisch veel minder dan de 100.000 doden die de Amerikaanse minister van Defensie Cohen tijdens de oorlog nog suggereerde.

Na de intocht van de vredesmacht KFOR in juni zijn ruim 300 forensische experts uit 15 landen over Kosovo uitgezwermd om in opdracht van het Joegoslavie-tribunaal te zoeken naar sporen van oorlogsmisdaden. Nu de grond be-

vriest, kan het tribunaal een eerste tussenbalans opmaken. 150 van de 402 'war crimes sites' hebben niet duizenden, maar honderden lijken opgeleverd. Daarbij moet bedacht worden dat de experts dit jaar de voorrang gaven aan meldingen van massagraven die het meest 'veelbelovend' waren. Deze maand brengt hoofdaanklager Carla del Ponte van het tribunaal verslag uit aan de VN-Veiligheidsraad.

De patholoog Emilio Perez Pujol, die een Spaans forensisch team leidde, vond in Kosovo veel minder lijken dan verwacht. In Rwanda vond Pujol in 1995 een berg van 450 vrouwen en kinderen met gekleefde schedels. In het geval van Rwanda, waar in 1994 naar schatting bijna een miljoen Tutsi's en gematigde Hutu's werden afgeslacht, weigerde de regering-Clinton destijds pertinent te spreken van genocide. In het geval Kosovo nam dezelfde Clinton het woord veelvuldig in de mond. Onterecht, zo liet Pujol vorige maand al in *El Pais* weten. „Oorlogsmisdaden? Ja. Genocide? Nee.”

Pujol, voorbreid op het ergste, arriveerde met uitrusting om tweeduizend secties te verrichten. Zijn grootste massagraf – 97 lichamen – lag bij Istok, waar de NAVO eind mei een gevangenis bombardeerde. Pujol onderzocht of de Alba-

nese gedetineerden waren gedood door NAVO-bommen of door hun Servische cipiers. Het beeld bleek gemengd: een deel van de gedetineerden was gestorven door bomscherven, een ander deel door mitrailleurkogels.

Istok was meteen het laatste massagraf dat Pujol vond. De verdere speurtocht op basis van Albanese getuigenverklaringen bleek frustrerend. Pujol vond – naast de denktaak die zich exclusief baseert op 97 van Istok – slechts 90 lichamen, alle individuele graven. „Vier van de vijf bleken te zijn overleden aan natuurlijke oorzaken”, aldus Pujol. „Op 12 september FBI in Kosovo. Zij vonden slechts twee-

heb ik mijn mensen bijeen geroepen en gezegd: 'We hebben het gehad hier.'” Pujols zoektocht naar massagraven werd een semantische pirouette van de oorlogspropaganda-machines. We vonden geen enkel – geen enkel – massagraf.”

De twijfel over Kosovo's killing fields werd vorige maand aangewakkerd door de conservatieve website Stratfor, een basis van Albanese getuigenverklaringen op Internet (Stratfor-individuele graven. „Vier van de vijf bleken te zijn overleden aan natuurlijke oorzaken”, aldus Pujol. „Op 12 september FBI in Kosovo. Zij vonden slechts twee-

honderd lichamen in dertig veronderstelde massagraven.

Voor de 'zwarte legende' rond de Trepča-mijnen in het noorden werd ter plekke ook geen bewijs gevonden. Serviërs, zo heette het, zouden daar al vanaf september 1998 vrachtwagens met Albanese lijken hebben aangevoerd. In oude mijnschachten zouden zevenhonderd, misschien zelfs meer dan duizend lijken zijn gedumpt. Daarvan is nog geen spoor gevonden. En zo zijn er nog meer voorbeelden. Een massagraf met 350 lijken in het dorp Ljubenica bij Peć bevatte bij nader inzien slechts zeven lijken.

Voorzichtigheid is echter geboden. De terloopse wijze waarop lijken in mijnschachten, ravijnen en met bulldozers gegraven sleuven werden gedumpt tijdens de oorlog in Bosnië (1992-1995), heeft een enorme hoeveelheid belastend materiaal opgeleverd tegen leiders en commandanten van – vooral – de Bosnische Serviërs. Daaruit kunnen de Serviërs een les hebben getrokken.

Woordvoerder Paul Risley van het tribunaal, die net met hoofdaanklager Del Ponte Kosovo heeft bezocht, zegt dat daar veel bewijs is aangetroffen van massagraven die later zijn leeggehaald. Zo claimen inwoners van de stad Djakovica dat de Serviërs 's nachts een massagraf

met meer dan honderd lijken hebben leeggehaald.

Tegen deze krant hebben Servische paramilitairen, militairen en politiemensen onafhankelijk van elkaar onderstreept dat het uitwissen van sporen van oorlogsmisdaden een zeer hoge prioriteit had in Kosovo. Een Servische politiemanager uit Peć zegt dat zijn eenheid vlak na het begin van de NAVO-bombardementen een slachtpartij aanrichtte in een naburig dorp. Zijn commandant ontstak in woede toen hij hoorde dat ze de lijken gewoon in de huizen hadden achtergelaten. Vanaf dat moment werd het routine Albaneezen naar het open veld af te marcheren en daar te doden. Vervolgens werd een speciale eenheid gebeld, die de lijken in trucks, en soms in koelwagens, naar een onbekende bestemming afvoerde. Een soldaat zegt dat veel lijken verbrand zijn, onder meer in een ongenoemde smeltoven bij Priština. „Een lijk brandt twee uur”, aldus de soldaat. Volgens hem zwol het aantal lijken in de nadagen van de oorlog zo aan, dat ook het reguliere leger moest helpen met opruimen.

Wellicht worden veel vermisten uiteindelijk niet teruggevonden. Paul J. Schaffer, de Amerikaanse ambassadeur voor oorlogsmisdaden, houdt het voorlopig bij zijn schatting van 10.000 doden.

W AAR ZIJN de lijken? Waar bevinden zich de massagraven? Waar blijft het forensische bewijs van alle misdaden die de Serviërs in Kosovo hebben begaan?

Macabere vragen, toegegeven, maar daarom niet minder belangrijk. De westerse leiders Blair en Clinton hebben hun ingrijpen in Kosovo gerechtvaardigd met een verwijzing naar de 'genocide' die in Kosovo is gepleegd. De Serviërs, zo beweerde NAVO-woordvoerder Jamie Shea in het voorjaar, hadden tienduizend doden op hun geweten. Onschuldige Kosovaren, mensen die niet waren betrokken bij de bevrijdingsbeweging van het UCK, vrouwen en kinderen waren in koelen bloede afgeslacht. Zei Shea. Het woord genocide nam hij nooit in de mond, omdat hij daarvoor geen bewijzen had.

Ruim vier maanden na het einde van de oorlog blijft het bewijs voor een genocide uit. Dat is vreemd, want met de intocht van het internationale vredesleger KFOR trokken onderzoeksteams uit dertig landen het strijdtonel binnen. Hun taak was het bewijzen te zoeken voor de

ner in augustus. Hij zou zijn gegevens van het oorlogstribunaal hebben gekregen, maar dat ontkent te weten hoeveel lijken er zijn gevonden. Sindsdien heeft Kouchner zijn bewering niet herhaald.

Ongetwijfeld hebben de Serviërs zich op grote schaal schuldig gemaakt aan martelingen, verdwijningen en andere mensenrechtenschendingen. Hoe erg ook, dat gebeurt vaker en in mischien wel ernstiger vorm elders op de wereld.

„Wij moeten nu in actie komen om duizenden onschuldige mannen, vrouwen en kinderen te vrijwaren van de dood”, zei premier Blair in maart, een dag voor het uitbreken van de oorlog, in het Lagerhuis. Blair en Clinton voerden genocide aan als rechtvaardiging voor de aanval op Servië. Sterker, juist door die massamoorden was de NAVO moreel verplicht in actie te komen.

De Joegoslavische regering heeft vanaf het begin de juistheid van de geallieerde beschuldigingen ontkend. Volgens de Serviërs lieten de westerse regeringen zich om de tuin leiden door de propagandamachine van het UCK. De Kosovo-vaaarse bevrijdingsbeweging had er immers alle belang bij om de internationale gemeenschap bij haar strijd te betrekken.

Tijdens de oorlog al bleek hoe afhankelijk de NAVO was van het UCK om op de hoogte te raken van wat zich in Kosovo op de grond afspeelde. Van het UCK kwam bijvoorbeeld het bericht dat een aantal prominente Albanese intellectuelen was omgebracht. Een paar dagen later doken die intellectuelen weer op en moest NAVO-woordvoerder Shea met het schaamrood op de kaken toegeven dat hij het bij het verkeerde eind had gehad.

De vraag rijst hoe gruwelijk mensenrechtenschendingen moeten zijn om een gewapende interventie te rechtvaardigen. Het is van belang te weten wanneer de grens wordt gepasseerd.

De Amerikaanse denktank Stratfor, die deze week als eerste in het Westen de vraag stelde waar de lijken zijn gebleven, vraagt zich het volgende af: „Als een handvol – een paar dozijn, een paar honderd – mensen worden gedood tijdens perioden van sociale onrust, heeft de internationale gemeenschap dan het recht om gewapenderhand tussenbeide te komen?”

Als het antwoord nee is, moet de conclusie luiden dat de NAVO Servië schadevergoeding schuldig is. Als het antwoord ja is, zijn we toe aan een ingrijpende herziening van het begrip staatssoevereiniteit.

Geert-Jan Bogaerts

Genocide blijkt valse grond voor NAVO-actie

oorlogsmisdaden die de Serviërs zouden hebben begaan. Die bewijzen zouden worden voorgelegd aan het Joegoslavie-Tribunaal in Den Haag.

In plaats van tienduizend slachtoffers hebben deze onderzoeksteams enkele honderden lijken gevonden. De grootste vondst wordt op het conto van de FBI geschreven: 124 lijken in een graf, gevonden in de door de Britse troepen gedomineerde sector van Kosovo. In totaal vonden de Amerikanen 200 lijken. Het Spaanse onderzoeksteam vond er 187, niet bij elkaar, maar afzonderlijk begraven.

Natuurlijk is het mogelijk dat er nog meer bewijzen van gruweldaden opduiken, maar met de dag wordt dat minder waarschijnlijk. Het is niet zo eenvoudig om massagraven te verbergen, zeker niet omdat er verwoed naar wordt gezocht – niet alleen door de buitenlandse experts, ook door overlevenden, die willen weten wat er met hun familie is gebeurd. De onderzoeksteams die de *killing fields* van nazi-Duitsland, Rwanda en Cambodja bezochten, deden hun belangrijkste ontdekkingen spoedig na aankomst.

In Kosovo hebben we elfduizend doden gevonden, zei de speciale VN-gezant Bernard Kouch-

'Minder slachtotters in Kosovo

LONDEN – Het aantal burgers dat tijdens de oorlog in Kosovo om het leven is gekomen, zou wel eens veel lager kunnen zijn dan tot nu toe is aangenomen. Een Spaanse arts die in het gebied heeft gewerkt, zegt in de Britse krant *Sunday Times* dat er hooguit 2.500 slachtoffers zijn gevallen.

Dat cijfer staat in schril contrast met een opgave van de Ameri-

kanse minister van defensie Coates. Die zei tijdens de NAVO-bombardementen in mei dat 100.000 Albanese mannen worden vermist en om het leven kunnen zijn gebracht. Een maand later stelde het Britse ministerie van buitenlandse zaken dit cijfer bij naar 10.000.

Volgens de Spaanse patholoog Emilio Perez Pujol zijn het er nog minder. De arts werd direct na het einde van de NAVO-aanvallen

naar Kosovo gestuurd om naar lijken te zoeken. Hij kreeg destijds te horen dat tienduizenden Kosovo-Albaneezen door de Serviërs waren gedood. Anderhalve maand geleden kwam hij tot de conclusie dat hij vervroegd zijn koffers kon pakken, zo vertelde hij aan de *Sunday Times*. „Op 12 september heb ik mijn mensen bij elkaar geroepen en gezegd: 'We zijn klaar hier'. Wij hebben hier 187 lijken gevonden. In vier

of vijf gevallen was sprake van een natuurlijke doodsoorzaak.”

Volgens de krant zullen de Verenigde Naties volgende maand aankondigen dat het totale aantal gevonden lichamen nog geen 2.000 is. Het blad voegt er wel aan toe dat er nog steeds geen goed beeld is van de situatie. Sommige forensische teams zijn in Kosovo op minder lijken gestuit dan verwacht, maar andere zeggen dat het dodental nog kan stijgen.

Kosovo-Albanezen op zoek naar identiteitspapieren van vermoorde burgers

IXSAA UNPONSJALC

NATTE VINGERS

WIJ WONNEN de media-oorlog toen we massagraven konden tonen', zei Jamie Shea. Navo-woordvoerder tijdens de oorlog om Kosovo, vorige week in een lezing voor de Grandes Conférences Catholiques. Het is waar. Zelfs journalisten die horendol werden van alle onbevestigde vliechtingenverhalen konden moeilijk om de lucht-foto's van Izbica heen die Shea en generaal Martini op 19 april presenteerden. Daarop waren ongeveer honderdvijftig vers gedolven graven te zien, gericht naar het oosten. De Navo had nog 42 opnamen van andere verdachte plekken, meldde Martini.

De OVSE was sceptisch en er waren uiteraard journalisten die, met de Servische autoriteiten, meenden dat er met de beelden was geknoeid. Daarom had Shea het liefst *live footage* van moordpartijen laten zien. 'We hebben zelfs overwogen KLA-strijders uit te rusten met camera's.' En toch, toen het Kosovo Bevrijdingsleger (KLA) met een ondersteunende amateur-video uit Izbica kwam, was er weinig grond meer voor scepsis. Natuurlijk, bepaalde Navo-briefings waren pertinent onjuist, zoals de mededeling dat 21 onderwijzers voor de ogen van hun leerlingen waren doodge-schoten. Of het bericht dat vijf Albanese voormannen waren gefusilleerd. Evenals het gerucht dat in het voetbalstadion van Pristina honderden Albanezen bijeen waren gedreven. En Shea kon schromelijk overdrijven, bijvoorbeeld toen hij het Servische optreden vergeleek met dat van de Rode Khmer. Toch twijfelden veel wester-

Hoewel slachtoffers maakten de Serviërs in Kosovo? Tienduizenden? Slechts tweeduizend? Waar zijn de bewijzen? En wat is de zin van zulke macabere en voorbarige rekensommen? Het koor van twijfelaars zwelt aan. De rondedans om het Joegoslavië-tribunaal is in volle gang.

door Joeri Boom en Aart Brouwer

se journalisten na die negende april niet aan de kern van de zaak. Er leek in Kosovo inderdaad sprake van een 'humanitaire catastrofe' (Shea), een 'uitbarsting van barbaar' (Blair) en de 'dreigende slachting van een onschuldig volk' (Clinton).

Nog altijd hanteren media het getal van tienduizend door de Serviërs vermoorde Albanezen en viert de mantra van de massagraven hoogtij. Zoals militair historicus

geefster Andrea Mitchell van NBC zei reeds twee weken na de wapenstilstand dat het aantal vermoorde Albanezen 'waarschijnlijk tussen drie- en zesduizend' lag. Inmiddels zwelt het koor van twijfelaars aan, opgejut door commentatoren die altijd al dachten dat de Navo loog. 'In Kosovo vond geen genocide plaats', schrijft oorlogsverslaggever Jon Swain in The Sunday Times, al benadrukt hij dat er genoeg bewijzen zijn voor Servische oorlogsmisdaden. Ook in Nederland gaan zulke geluiden op. De Volkskrant stelde de vraag of honderden doden, in plaats van de beloofde tienduizend, een interventie rechtvaardigen. Waar komen die 'honderden doden' opeens vandaan? En wat is de zin van die macabere en voorbarige rekensommen?

DE DISCUSSIE IS ontketend door Stratfor.com, een groepje Texaanse web-cowboys dat excelleert in het stellen van de verkeerde vragen. Onder de titel 'Waar zijn de *killings fields* van Kosovo?' vroeg Stratfor twee weken geleden of de 'schamele bewijzen' die tot op heden in Kosovo waren vergaard een legitieme voor de Navo-oorlog vormden. De achterliggende redenering is: er is geen bewijs van genocide geleverd, dus was er geen *cassus belli*. Die redenering bevat drie fouten. Ten eerste is genocide niet hetzelfde als massamoord. Het tribunaal hanteert de definitie van de Genocide Conventie van 1948, te weten de *opzet tot uitroeiing* van een etnische, raciale of religieuze groep. Daarbij

graven hooguit aanvullend be-
Clinton en andere westerse leiders
nimmer geclaimd dat er in Kosovo
moordde plaatsvond, enkel dat deze dreig-
de plaats te vinden. Ten tweede impliceert
Strafor dat er langzamerhand duidelijk-
heid zou moeten zijn over het aantal slach-
offers. Maar het tribunal inventariseert
niet alle doden in Kosovo, het verzamelt al-
leen bewijzen voor aanklachten. En zelfs
drie maanden is geen haalbare termijn voor
zo'n groot onderzoek, dat behalve uit op-
gravingen ook bestaat uit ondervragingen
en de technische en juridische evaluatie
van documenten en beeldmateriaal. Den
Haag beschikte aanvankelijk slechts over
tien experts. Op 7 juni vroeg aanklaagster
Louise Arbour via de Veiligheidsraad om
bijstand door nationale teams omdat haar
taak anders onmogelijk was. Ten minste
zes tientallen moesten met spoed worden
onderzocht, zo niet, dan zou essentieel be-
wijsmateriaal verloren gaan.

Uiteraard laten de medewerkers niet het
achterste van hun tong zien; het gaat hier
om lopende aanklachten en onderzoeken.
Derhalve is de derde denktank van Strafor
dat het uitblijven van massagraven ge-
lijksstaat aan het uitblijven van bewijs. In
veel gevallen is gewoonweg niet bekend
waarnaar de teams zochten en wat ze aan-
troffen. De Denen zijn bijvoorbeeld nog
bezig hun onderzoek in de Italiaanse sector
af te ronden. 'En als we klaar zijn, maken
we nog niks bekend', zegt Lars-Henrik
Worsøe, Kosovo-woordvoerder in Kopen-
hagen. 'We rapporteren aan het tribunal
en houden verder onze mond om het on-
derzoek niet te doorkruisen.' Het Neder-
landse Rampen Identificatie Team laat
evenmin iets los. 'Er is wel iets gevonden',
meldt de voorlichter, 'maar alle processen-
verbaal zijn overgedragen aan het tribu-
naal. En als we die nog hadden, zouden we
ze niet vrijgeven.'

Bij nader inzien is de discussie vooral
theropend' door journalisten die elkaar
overtroefden in anti-Servische berichte-
ving en nu worden geconfronteerd met de
onnuclerigheid. Zo berust het bericht dat
volgens 'Washington' honderdduizend Al-
banezen zouden zijn vermoord, aantoon-
baar op een misverstand. Op 16 mei zei de
Amerikaanse minister van Defensie Wil-
liam Cohen dat honderdduizend Albane-
zen werden verniet en 'vermoord zouden
kunnen zijn', althans, hij beschikte over
'stellige berichten' omtrent 4600 executies.
Zijn woordvoerder herhaalde die week dat
slechts 'een deel' van die honderdduizend
vermoedelijk was vermoord. Maar toen
waren journalisten al met de cijfers aan de
haal gegaan. Twee dagen later zei de Ame-
rikaanse gezant voor oorlogsmisdaden
Scheffer dat 225.000 mannen werden ver-
mist en dat er waarschijnlijk vijftienduizend
waren vermoord. Wel zei de Britse onder-
minister van Defensie Geoff Hoon later
dat er ongeveer tienduizend Kosovaren
waren gedood. Scheffer houdt het tegen-
woordig op vijftienduizend. Begin deze maand
zei VN-gezant Bernard Kouchner dat er
volgens het Joegoslavië-tribunaal elfdui-
zend doden waren geteld. Zijn die getallen
werkelijk zo onwaarschijnlijk in het licht
van de jongste opgravingen?

HET TRIBUNAAL NOEMT geen doden-
tallen en Paul Risley, woordvoerder van
aanklaagster Carla del Ponte, zegt dat het
onderzoek daar ook niet om draait. 'Bin-
ne kort rapporteren we aan de Veilig-
heidsraad. We hebben een geweldige aantal
plekken die onderzocht moeten worden op
oorlogsmisdaden, zo'n vijfhonderd. Hon-
derddestig zijn nu onderzocht. Oorlogsmis-
daden bestaan uit meer dan het vermoor-
den van burgers. Natuurlijk onderzoeken
we genocide, maar ook deportatie en etni-
sche schoonmaak.' Risley benadrukt dat
het tribunal zich vooral bezighoudt met
het 'verameelen van bewijs tegen Milose-
vic'. De Noorse Kfor-majoor Irgens vertelt
waarom zijn organisatie evenmin cijfers
loslaat: 'Het is onmogelijk een schatting te

Natuurlijk nam ik van alles mee
naar huis, antwoordt Peper de
verslaggever van het Nos-
journaal: 'Tassen vol huiswerk'.
Aan het heeft het de minister
van Binnenlandse Zaken nooit
ontbroken. De beschuldigingen
in het Algemeen Dagblad dat
hij als burgemeester van Rot-
terdam de gemeente het
opdraaien voor persoonlijke
uitgaven waren 'tariekook' en
bovendien 'poesietijk'. Kok
viel zijn minister bij en at-
queerde de hoedschapper. Het
was een actie om een eerbied-
waardige minister te beschad-
gen.

De reacties van Peper en
Kok zijn begrijpelijk. Het daunt
lang voor zulke beschuldigin-
gen kunnen worden onderzocht
en ontzenuwd. En zelfs als de
onderzoekscommissie van de
Rotterdamse gemeenteraad
geen malversaties aantoon-
kan ze onmogelijk alle twijfels
wegnemen. Peter Sloterdijk
schreef, nadat diverse kranten
hem voor fascist hadden uitge-
maakt om zijn getuigenmakende
rede over medische technolo-
gie, dat het wezen van terreu-
ren directe overgang van ver-
dachtmaking naar veroordeling
is. In het mediaindperk is het
kwaad al geschied vóór de ver-
dachte de kans heeft gehad om
zich te verdedigen.

Veel aandacht concentreerde zich op onze missers. Terwijl wij bezig waren Hitler te stoppen! De pers moet niet alleen feiten presenteren, ze moet het publiek opvoeden'

maken van het aantal slachtoffers. Als ie-
mand vermist is, hoe snel je dan vast of hij
dood is? Hij kan zijn vermoord en daarna
kan zijn lijf zijn verplaatst of verbrand,
maar hij kan er ook vandoor zijn gegaan.

Hoewel van die vijfhonderd 'vindplaat-
sen' van het tribunal zijn nu eigenlijk mas-
sagraven? En in hoeveel gevallen liggen
daarin vermoorde Albanezen? Volgens het
Staats Departement zijn tot op heden veer-
tienduizend vermoorde Albanezen gebor-
gen, maar over de doodsoorzaak wordt
niets naders bekendgemaakt. Valt er wel
iets zinnigs over de tussenstand te zeggen?
Forensische teams uit vijftien landen heb-
ben inmiddels onderzoek in Kosovo ge-
daan. Daarbij zijn harde gegevens over
Servische oorlogsmisdaden vergaard, on-
der meer inzake Izbic. De toedracht in die
plaats wordt bevestigd door onafhankelijk
onderzoek van Amnesty International. In
dit dorp in de Drenica-vallei vond op 28
maart een moordpartij plaats onder Alba-
nese inwoners. Het onderzoek heeft geen
massagraven opgeleverd, maar wel - een
gegeven van groot belang - bewijzen dat de
Serviers de sporen hebben willen uitwissen
door de lijken mee te nemen.

In sommige gevallen wijken de resulta-
ten hemelspreed al van de schattingen. In
het dorp Ljubenic troffen Italiaanse ex-

hilhorst

Bloembollentrageik

Politici proberen daarom de
aanklager bij voorbaat in dis-
krediet te brengen. Kok en
Peper zijn daarin verrassend
goed geslaagd. De andere lan-
delijke dagbladen reageren
opmerkelijk terughoudend. Ze
pikken het dat Kok stelt dat het
allemaal anonieme getuigen
zijn, terwijl vijf mensen wel met
naam en toenaam in de krant
staan. Dat het allemaal onde-
geruchten zijn, betekent niet
dat ze niet waar kunnen zijn.
Het AD heeft veertig mensen
gesproken en later nog vijftig
reacties ontvangen van mensen
die tegen Peper willen getui-
gen. Een beetje veel om ze af te
doen als gefrustreerde mensen
die van alles verzinnen. En als
het allemaal verzinnsels zijn,

waarom zijn de verhalen dan zo
ontzettend klein? Zou een
gefrustreerde niet met wat
beters kunnen komen dan wat
bloembollen, een trekhaak en
een gemeentelijke creditcard?
Charles Schwietert is, nadat
hij als staatssecretaris van
Defensie moest afreden omdat
hij zich voor doctorandus had
uitgegeven, gepromoveerd op
een onderzoek naar de reacties
van gezagsdragers op affaires.
Hij raadt politici aan niet op
aantijgingen te reageren voor
ze zelf alles hebben uitgezocht.
Pas als je alles op een rijtje
hebt moet je op een persconfe-
rentie proberen je blazen te
reinigen. Veel politici struikel-
len namelijk niet over de
schandaal waarmee de rel

PIETER HILHORST

perts van de verwachte driehonderdvijftig
lijken er slechts zeven aan. Volgens de Ita-
liaanse commandant, generaal Mauro del
Vecchio, was er geen sprake van een mas-
sagrav. Een vergelijkbaar verhaal vertelde
een Spaans forensisch team dat in septem-
ber terugkeerde van een uitputtend onder-
zoek in het noorden van Kosovo. De Span-
jaarden waren voorbereid op zeker twee-
duizend lijken, aldus onderzoeksleider
Pérez Pujol. Ze vonden er 187 in individue-
le graven. Vijf mensen waren overleden
door natuurlijke oorzaken. Het Spaanse
team onderzocht onder meer de toedracht
rond de Istok-gevangenis, die door de
Nato was gebombardeerd. De 97 slachtof-
fers bleken deels door bommen gedood,
deels door Serviers op de vlucht neerge-
schoten. Volgens Pérez Pujol zullen in heel
Kosovo niet meer dan 2500 gedode Alba-
nezen worden gevonden. De Deense
woordvoerder noemt die uitlating irrela-
vant: 'Meer Pérez Pujol heeft geen over-
zicht over het totale onderzoek of over het
geen andere teams doen.'

OVER DIVERSE locaties is het laatste
woord nog niet gesproken. In de Trepca-
mijnen bij Mitrovica, waar rond zevenhon-
derd vermoorde Albanezen in een schacht
zouden liggen, troffen onderzoekers geen
menselijke resten aan. 'Zelfs geen dierlijke
botten', aldus tribunaal-woordvoerder
Kelly Moore. Maar er zijn in Trepca wel
degljijk aanwijzingen voor oorlogsmisda-
den gevonden. Het feit dat de Serviers voor
hun aflocht de smeltvaten hadden schoon-
gemaakt, versterkt de getuigenverklarin-
gen dat er lijken werden verbrand. Het ge-
richt dat het complex als 'crematorium'
werd gebruikt, was op 5 juni verspreid door
het KLA. Pentagon-woordvoerder Ken-
neth Bacon wilde het niet bevestigen, maar
hij verklaarde wel bewijzen te hebben dat
de Serviers industrieterreinen als cremato-
ria gebruikten. Kortom, het lijkt er sterk op
dat sommige autoriteiten en media nu wor-
den geconfronteerd met hun eigen nate-
vingerwerk. Vervolgens rijst de vraag wat
het eigenlijke doel was van de briefings
over 'massagraven'. Uit militair oogpunt
had de Nato geen massagraven 'nodig' en
de nadruk op dodentallen druipt zelfs in te-

gen de gangbare praktijk. Met ingang van
de Golfoorlog hanteert het Pentagon geen
body counts (cijfers van gesneuvelde mili-
tairten) meer. Dat is een les van Vietnam,
zo wordt gezegd: er zijn destijds te veel re-
kenbundlers gemaakt waar de pers door-
heen prikte. Maar waarom gaf men wel ge-
detaileerde informatie over vermoorde
burgers? Shee een ondubbelzinnig ant-
woord: 'Veel aandacht concentreerde zich
op onze missers. Terwijl wij bezig waren
Hitler te stoppen! De pers moet niet alleen
feiten presenteren, ze moet het publiek op-
voeden.' Propaganda als medicijn tegen
missers; daarvan was sprake toen de Britse
minister Cook de eerste beschuldiging in-
zake Servische 'verkrachtingskampen' in
Kosovo uitte op 14 april. Dat was één dag
na de Nato-aanval op een Servische trein
waartij tien burgers om het leven kwamen.
En Cohens uitspraak over honderdduizend
vermist kwam uitgerekend vlak nadat de
Nato erkende 87 Albanezen te hebben ge-
dood bij een aanval op het dorpje Korisa.

Maar moest de pers niet ook een aantal
bondgenoten opvoeden? Diverse lidstaten
dreigden zich tegen de bombardementen te
keren. De Grieken waren van meet af aan
tegen. Italië had ernstige bedenkingen en
kon amper een regeringscrisis afwenden.
Duitsland wilde de vijandelijkheden eerder
staken dan de Amerikanen en Engelsen,
terwijl Hongarije de opbouw van een
Nato-invasiemacht op zijn grondgebied
verbod. De Fransen veroorzaakten een
rel door de regie van de VS in twijfel te
trekken, met name als het ging om het be-
stoken van burgerdoelen, helgeen een oor-
logsmisdad is. Shee en zijn team van stu-
per-spindoctors - na het Nato-bombarde-
ment van een vluchtelingenkonvooi stuur-
den Bonn, Londen en Washington hun bes-
te mediabespeleers om hem bij te staan -
hadden er niet op gerekend dat de pers het
aantal Servische slachtoffers wel eens met
het aantal Albanese slachtoffers zou gaan
'vergelijken'. De Russische Joegoslavië-ge-
zant Viktor Tsjernomyrdin zei begin juni
dat de Nato-bommen drieduizend Serviers,
onder wie 642 militairen, het leven had ge-
kost. Waarvan ontleende hij die wijsheid?
Juist, de natte vinger.

Een dode meer of minder

Experts hebben tot nu toe de lijken van zo'n tweeduizend door Serviërs vermoorde Kosovoarse Albanezen geïdentificeerd. Dat zullen er nog wel meer worden, maar waarschijnlijk niet de tienduizenden die op het hoogtepunt van de luchttoerlog ver- wacht en geveerd werden. Ieder mens is er één en ieder slachtoffer van moord en verkrachting is er één te veel, maar toch vernam ik dit be- tracht met lichte opluchting. Het be- kent immers dat duizenden anderen voor wter leven geveerd werd, nog kunnen eten, drinken en liefhebben. Sommigen gebruiken het feit dat er tweeduizend en niet twintig- duizend lijken zijn gevonden, om alsnog hun gelijk te halen in het debat over de wenselijkheid of verdedigbaarheid van het Navo-op- treden. Omdat er tweeduizend en niet twintigdui- zend lijken zijn gevonden, zou het Navo-optreden niet te verdedi- gen zijn. Ik begrijp hier weinig van. De logica van deze redenering dwingt er immers toe dat men de Navo-acties wel gerechtvaardigd moet vinden als de Serviërs linderdaad tienduizenden slachtoffers hadden gemaakt. Ik voor mij zou daarin, juist een extra argument hebben gevon- den om de Navo-acties te veroordele- ren. Een van de doelen ervan, het verhin- deren van een humanitaire ramp, zou dan immers niet bereikt zijn.

KOCH

Humanitaire interventies zijn ge- rechtvaardigd wanneer zij een dret- gende humanitaire ramp voorko- men, zij zijn mislukt wanneer die ramp zich ondanks de interventie toch voltrekken heeft. Uit het uitblij- ven van massale genocide-achtige bloedbaden kan dus nooit geconclu- deerd worden dat de humanitaire in- terventie overbodig of zelfs onge- rechtvaardigd was. Omgekeerd blijft het altijd moeilijk het succes van een preventieve actie, de ramp vindt niet plaats, toe te schrijven aan die actie zelf. Toch is dit geen argument om af

te zien van preventieve acties. Door schade en schande wijs geworden ge- ven we de voorkeur aan het adagium dat voorkomen beter dan genezen is, liever dan dat we weer de put dem- pen nadat het kalf verdronken is.

De vraag of de Navo-acties de Ser- viërs tot hun moordpartijen heeft ge- provoceerd of hen juist weerhouden heeft van het aanrichten van nog grotere bloedbaden, is op zich onbe- antwoordbaar. Dat getuende de bombardementen die Serviërs een programma van etnische zuivering uitvoerden, lijkt me niettemin on- loochenbaar. In de maanden daar- voor oefenden de Serviërs een ter- reurcampagne uit tegen de Albane- zen in Kosovo. In deze grove schen- dingen van mensenrechten zag de internationale gemeenschap reden tot ingrijpen. Het leidde tot diploma- tieke inspanningen om aan die ellen- de een eind te maken en de partijen in Rambouillet tot een aanvaardbare regeling te brengen. Ik heb van het begin af aan getwijfeld aan de wijs- heid van de zogenaamde Rambouil- let-akkoorden.

Ik heb van begin af aan getwijfeld aan de veronderstelling dat lucht- bombardementen voldoende zouden, zijn om Milosevic weer naar de on- derhandelingsstafel te brengen. Ik heb uitgezet dat ik van de Navo- bombardementen het omgekeerde verwachtte van wat men zich ervan voorstelde. De bombardementen zouden naast een orgie van geweld, duizenden doden, massale vluchte- lingenstromen, grootscheepse ver- nielingen, ook een averechts politiek resultaat hebben. In plaats van een multi-etnisch en democratisch Kos- vo binnen een Servie waar Milosevic- eindelijk plaats zou maken voor de democratische oppositie, zou er een homogeen, van Serviërs, zigeuners en andere minderheden gezuiverd en feitelijk onafhankelijk Kosovo ontstaan terwijl Milosevic nog steeds aan de touwtjes zou trekken. Dat is min of meer gebeurd.

Daarop dient de kritiek op het Navo-optreden zich dan ook te rich- ten. Niet in de eerste plaats op het feit dat er minder dode Albanezen zijn dan aanvankelijk geveerd werd.

Koen Koch

Doden Kosovo niet te tellen

HOEVEEL SLACHTOFFERS de Serviërs in Kosovo op hun geweten hebben, zal wel nooit worden vastgesteld. Ze hebben er wel voor gezorgd dat veel sporen van hun sinistere bedrijvigheid zijn uitge- wist. Belangrijker dan zo'n berekening is het voorkomen van meer geweld, het aan- houden en berechten van de daders en hun opdrachtge- vers, de zorg voor de overle- venden. 12-11-99 De wederopbouw van de pro- vincie, het bewerkstelligen van een samenleving waarin haat en wraak het menselijke verkeer niet meer belasten, zullen nog jaren vergen. Met veel inspanning en improvisatie zal het vermoedelijk luk- ken de bevolking door de winter te helpen. Van de hui- zen is éénderde verwoest of zwaar beschadigd. Van de mensen hebben er 750.000 geen woning meer of slechts schamele resten. Het herstel kost geld en vakmanschap. Die zijn te vinden. Deze ont- beringen worden op afzien- bare termijn wel verholpen. Veel gecompliceerder en tijd- roovender is het herstel van de menselijke verhoudingen. Het is een illusie te denken dat de eerstkomende jaren het toezicht van het vredes- leger kan worden gemist. Veel tekenen van stabilise- ring zijn er niet. Van de 200.000 Servische inwoners van het gebied is tweederde sinds juni gevlucht voor Ko- sovaarse wraakoefeningen. De overgeblevenen kennen geen rust. Voorwaarde voor een solide keer ten goede blijft dat in Belgrado Milosevic en zijn gedachtegoed het veld rui- men. Deze verlossing is he- laas niet naderbij gekomen.

DONDERDAG 11 NOVEMBER 1999

BUITENLAND

Onderzoek tribunaal Kosovo: ruim 2.000 doden geborgen

NEW YORK, 11 NOV. Carla del Ponte, de hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal, heeft gisteren bekend gemaakt dat in een jaar onderzoek naar massagraven in Kosovo 2.018 li- chamen zijn gevonden.

Del Ponte bracht gisteren in New York verslag uit aan de VN-Veilig- heidsraad over het forensisch on- derzoek naar oorlogsmisdaden in Kosovo. Volgens Del Ponte is op veel plaatsen waar oorlogsmisdrij- ven werden vermoed, vastgesteld dat lichamen uit massagraven zijn verwijderd of verbrand. Zo werd bij een gemeld massagraf in Izbica geen lichamen gevonden, maar slechts vers omgewoelde aarde. Tijdens de oorlog toonde de NA- VO luchtfoto's van rijen graven bij Izbica. Later werd een video ge- toond, die Albanezen toonden die daar hun verwanten begroeven.

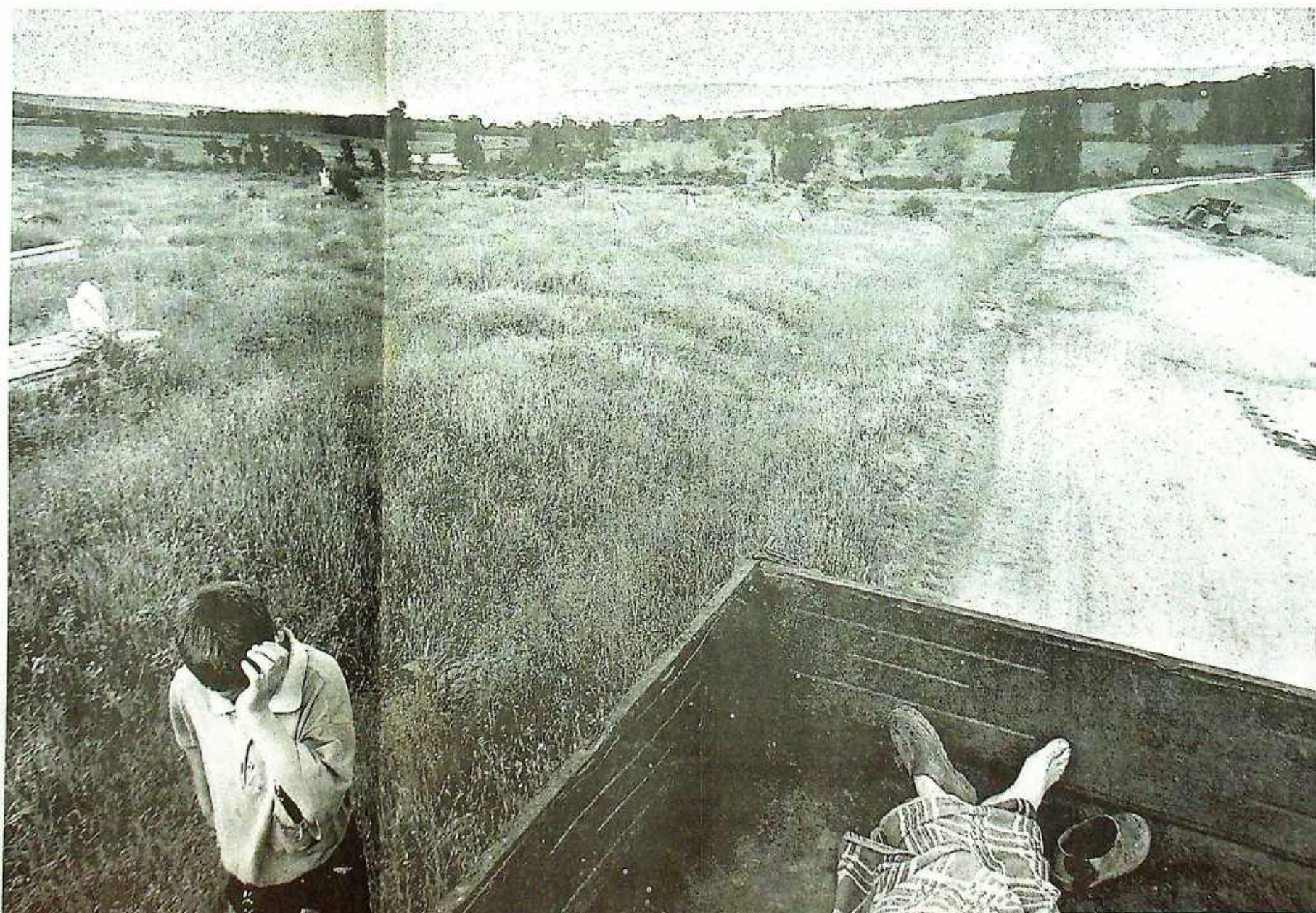
De ruim tweeduizend lichamen zijn gevonden op 195 plaatsen in Kosovo waar oorlogsmisdaden zijn gemeld. In totaal heeft het tri- bunaal een lijst met 529 van derge- lijke plaatsen, maar met het inval- len van de winter is het graven voorlopig gestaakt. Volgens een woordvoerder van het tribunaal is het onderzoek beperkt tot plaatsen waar de NAVO-vredesmacht KFOR de veiligheid kan garande- ren. Daarbij gaat het wel om de meest 'geruchtmakende' massa- graven.

De onderzoekers hebben in Ko- sovo slechts twee massagraven met meer dan honderd lichamen gevonden. Vaak werd geen bewijs gevonden voor zeer hardnekkige geruchten. Zo werden er in de Trepça-mijnen geen zeventien-

derd lijken gevonden, zoals ge- meld. En een massagraf met 350 li- chamen bij het dorp Ljuebenic be- vatte slechts vijf lichamen.

De afgelopen weken is veel ge- speculeerd over het dodental van de Kosovo-oorlog, nadat een Spaanse forensische expert zei dat het aantal aanzienlijk lager was dan verwacht. De Britse krant *Sunday Times* hield het onlangs op 2.500. Die schatting is waarschijn- lijk te laag: experts houden mo- menteel rekening met 5.000 tot 10.000 doden. Del Ponte beklem- toonde gisteren dat het vaststellen van het aantal slachtoffers niet de kerntaak is van het tribunaal. Aan- klager Blewitt voegde daaraan toe dat het aantal slachtoffers ook niet van belang is voor de vraag of al dan niet genocide is bedreven. Volgens Del Ponte zijn 11.334 do- den gemeld, maar kan het tribu- naal dat aantal niet verifiëren.

Gisteren maakte de vredes- macht KFOR ook bekend hoeveel mensen in Kosovo zijn vermoord vanaf de intocht van KFOR in ju- ni. Sindsdien zijn 379 mensen ver- moord, waarvan 135 Serviërs en 145 Albanezen. De rest betreft veelal zigeuners. De denktank ICG schatte vorige week dat het wekelijks aantal doden in Kosovo vanaf de intocht KFOR ongeveer gelijk is aan het aantal doden voor het begin van de luchtaanvallen: dertig per week. (AFP, AP)

Een slachtoffer van de oorlog in Kosovo, juni 1999. (Foto Joachim Ladenfoged, Network/Transworld)

Schattingen dodental in Kosovo

Aan het begin van de luchtaanvallen op Joegoslavië op 24 maart 1999 schatten experts dat tot dan toe ongeveer 2.500 Kosovaren door geweld zijn omgekomen.

Begin april meldt de NAVO dat sinds het begin van de luchtaanvallen op Joegoslavië ten minste 3.200 Kosovaren zijn gedood. David J. Scheffer, de Amerikaanse ambassa- deur voor mensenrechten, noemt dat op 19 april 'een zeer lage schatting'. 'We moeten

rekening houden met de mogelijkheid dat op dit moment al tienduizenden Albanezen in Kosovo zijn omgekomen. We verkeren in onzekerheid over het lot van niet minder dan honderduizend mannen.'

Op 16 mei zegt de Amerikaanse minster van Defensie William Cohen op tv-zender CBS: 'We zien nu dat ongeveer 100.000 mannen van militaire leeftijd vermist zijn. Ze kunnen zijn vermoord.'

Op 17 juni zegt de Britse staatssecretaris van Defensie Geoff Hoon: 'Het lijkt erop dat ongeveer 10.000 mensen zijn vermoord in 100 slachtpartijen.'

Op 2 augustus meldt Bernard Kouchner, de gevolmachtigde van de VN in Kosovo, dat 11.000 lichamen zijn geborgen.

In een nog vertrouwelijk rapport schat het Amerikaanse ministerie van Buitenlands Zaken het aantal doden nu op ruim 8.000.

Serviërs

niet schuldig aan genocide

12-11-93

Achteraf gezien was er onvoldoende aanleiding voor het ingrijpen van de NAVO in Kosovo. De Serviërs waren toen niet bezig met genocide. Dat is op te maken uit het feit dat er in massagraven geen tienduizenden, maar ruim tweeduizend Albanen zijn gevonden.

Kosovo

Abe de Vries

Democratieën geven snel hun steun aan militaire campagnes, als het voor een goed doel is. Het bombarderen van staten en volkeren, het per ongeluk doden van honderden onschuldige burgers, dat alles krijgt groen licht zolang het om een 'humanitaire interventie' gaat.

De straf moet natuurlijk wel in verbinding staan tot de misdaad, en dat was in Kosovo naar alle waarschijnlijkheid niet het geval. Geen genocide in Kosovo. De honderden forensische specialisten van het Joegoslavische Tribunaal hebben vijf maanden gezocht en iets meer dan 2000 lijken gevonden. Geen voorspel, geen 'tienduizenden', zoals ex-minister Voorhoeve dacht, en ook geen 10.000, het officiële aantal dat de NAVO hanteert. Het is waar dat de Serviërs hier en daar de sporen van misdaden hebben uitgewist door lijken weg te halen, maar niettemin is duidelijk dat hun acties veel minder slachtoffers hebben geëist dan ons door NAVO-woordvoerder Jamie Shea en consor-tien is voorgehouden.

Volgend jaar wordt het onderzoek voortgezet en het aantal opgegraven lichamen zal nog oplopen, maar niet veel. Het Tribunaal heeft de grootste massagraven geopend. Het heeft eerst de plekken onderzocht waarover de meeste en betrouwbaarste getuigenverklaringen beschikbaar waren. Het is onwaarschijnlijk dat er nog grote graven bekend zijn die nog niet aan de beurt zijn geweest, al was het maar omdat de familieleden van de slachtoffers dat niet zouden accepteren. Zij willen hun doden immers zo snel mogelijk een passende begrafenis geven.

Volgens sommigen is het precieze aantal doden in Kosovo helemaal niet zo belangrijk. Het ging er immers om de Servische terreurnacht te stoppen. Daarom is het goed nog eens scherp naar de doelen te kijken waarmee de NAVO de oorlog inging.

Het eerste, officiële doel was om te voorkomen dat de Albanese bevolking van Kosovo zou worden afgeslacht. De aanval van de Servische politietroepen op Racak in februari gold daarbij als voorbeeld. Nu blijkt dat de Serviërs niet systematisch bezig waren met een tweede holocaust, is dat pijnlijk voor de NAVO. En nog veel pijnlijker is de constatering dat misdaden in Kosovo inderdaad hebben plaatsvonden, maar

allemaal pas ná het begin van de luchtaanvallen. Alle massamoorden rond Oranovac, een van de zwaarst getroffen gebieden, voltrokken zich tussen 24 maart en 1 april. In plaats van een 'humanitaire interventie' was Allied Force vanaf het allereerste begin een humanitaire catastrofe.

Toen bleek dat de operatie langer dan een paar dagen zou duren, en er een grote vluchtelingenstroom op gang kwam, verschoof het oorlogsdoel. De vluchtelingen moesten naar huis. Een edel motief, dat er aan het thuisfront inging als zoete koek. De beelden van de vluchtelingenkampen in Albanë en Macedonië spraken immers boekdelen? Maar voor 19 maart, de dag dat de OVSE-waarnemers uit Kosovo werden teruggetrokken om ruimte te maken voor bommen, was er helemaal geen weldoordachte Servische campagne om de Albanen massaal het land uit te jagen. De 'etnische zuivering' daarna was de enige kans die Milosevic had om de politieke eenheid van de NAVO te ondermijnen.

Nooit eerder in de geschiedenis is zoveel geld en denkkracht besteed aan het goedpraten en het verkopen van een militaire operatie. Opvallend daarbij is dat het leeuwendeel van de informatie over de resultaten van de informatie verstrekt werd door Amerikaanse inlichtingendiensten. Wat er zich op het slagveld nu precies afspeelde wist bij de bondgenoten eigenlijk niemand. Niet door Washington gefatteerde informatie was of onbetrouwbaar of erg moeilijk toegankelijk. De oorlog om Kosovo wijst uit dat de Europese staten te weinig middelen hebben om onafhankelijk van hun grote bondgenoot inlichtingen te verzamelen.

Daarnaast is er een les voor de media. Wie niet alleen snel maar ook accuraat wil werken, moet veel meer investeren in mensen, kennis en technologie. Het bijwonen van geregisseerde persshows is niet altijd voldoende om te kunnen beoordelen wat er gaande is. Maar bovenal is meer afgaan geboden bij humanitaire ingrijpen. Scepis, Gezond wantrouwen tegen wat wordt voorgeleerd. Wat al te gemakkelijk als een kruistocht tegen het kwaad wordt verkocht, verkeert snel in een onderneming met alleen maar verliezers, zie Kosovo. Niemand heeft het meer over de vele honderden burgerdoden als gevolg van de NAVO-missies in Kosovo en de rest van Joegoslavië. Of over de 300.000 gevluchte niet-Albanen sinds de intocht van Kfor. De 400 moorden nadien, de 600 ontvoeringen. De vraag is of het ene kwaad geaccepteerd kan worden ('bijkomstige schade') om er het andere mee uit te schakelen. De Serviërs hebben verloren, maar de Albanen in Kosovo niet zo goed. Hun huizen zijn verwoest, hun kapitaal is vernietigd, de bedrijven waar ze werkten zijn kapot. De grootste verliezer is wel de NAVO: operatie geslaagd, patiënt overleden.

Abe de Vries is medewerker van Trouw in Belgrado

In Kosovo had uitwissen sporen hoge prioriteit

Forensische experts hebben in Kosovo nog maar weinig lijken gevonden. Overdreef de NAVO de Servische terreur? Of hebben de Serviërs gewoon goed opgeruimd?

1-11-93

Door onze redacteurs
PETRA DE KONING en
COEN VAN ZWOL

ROTTERDAM, 1 NOV. Een half jaar na de intocht van de NAVO levert de zoektocht naar de *killing fields* van Kosovo veel minder resultaat op dan verwacht. De Britse *Sunday Times* schatte gisteren dat het aantal Albanese slachtoffers van de oorlog de 2.500 niet zal overschrijden. Dat is beduidend minder dan de schatting van 10.000 doden van de Britse onderminister van Buitenlandse Zaken Geoff Hoon in juni. En dramatisch veel minder dan de 100.000 doden die de Amerikaanse minister van Defensie Cohen tijdens de oorlog nog suggereerde.

Na de intocht van de vredesmacht KFOR in juni zijn ruim 300 forensische experts uit 15 landen over Kosovo uitgezwermd om in opdracht van het Joegoslavisch-tribunaal te zoeken naar sporen van oorlogsmisdaden. Nu de grond be-

vriest, kan het tribunaal een eerste tussenbalans opmaken. 150 van de 402 'war crimes sites' hebben niet duizenden, maar honderden lijken opgeleverd. Daarbij moet bedacht worden dat de experts dit jaar de voorrang gaven aan meldingen van massagraven die het meest 'veelbelovend' waren. Deze maand brengt hoofdaanklager Carla del Ponte van het tribunaal verslag uit aan de VN-Veilighedsraad.

De patholoog Emilio Perez Pujol, die een Spaans forensisch team leidde, vond in Kosovo veel minder lijken dan verwacht. In Rwanda vond Pujol in 1995 een berg van 450 vrouwen en kinderen met gekleefde schedels. In het geval van Rwanda, waar in 1994 naar schatting bijna een miljoen Tutsi's en gematigde Hutu's werden afgeslacht, weigerde de regering-Clinton destijds pertinent te spreken van genocide. In het geval Kosovo nam dezelfde Clinton het woord veelvuldig in de mond. Onterecht, zo liet Pujol vorige maand al in *El País* weten. „Oorlogsmisdaden? Ja. Genocide? Nee.”

Pujol, voorbreid op het ergste, arriveerde met uitrusting om tweeduizend secties te verrichten. Zijn grootste massagraf - 97 lichamen - lag bij Istok, waar de NAVO eind mei een gevangenis bombardeerde. Pujol onderzocht of de Alba-

nese gedetineerden waren gedood door NAVO-bommen of door hun Servische cipiers. Het beeld bleek gemengd: een deel van de gedetineerden was gestorven door bomscherven, een ander deel door mitrailleurkogels.

Istok was meteen het laatste massagraf dat Pujol vond. De verdere speurtocht op basis van Albanese getuigenverklaringen bleek frustrerend. Pujol vond - naast de 97 van Istok - slechts 90 lichamen, alle in individuele graven. „Vier van de vijf bleken te zijn overleden aan natuurlijke oorzaken”, aldus Pujol. „Op 12 september

heb ik mijn mensen bijeen geroepen en gezegd: 'We hebben het gehad hier.'” Pujols zoektocht naar massagraven werd „een semantische pirouette van de oorlogspropaganda-machines. We vonden geen enkel - geen enkel! - massagraf.”

De twijfel over Kosovo's killing fields werd vorige maand aangewakkerd door de conservatieve website Stratfor, een denktank die zich exclusief baseert op nieuwsbronnen op Internet (Stratfor.com). Stratfor wees op het onderzoek van vijftig forensische specialisten van de FBI in Kosovo. Zij vonden slechts twee-

honderd lichamen in dertig veronderstelde massagraven.

Voor de 'zwarte legende' rond de Trepça-mijnen in het noorden werd ter plekke ook geen bewijs gevonden. Serviërs, zo heette het, zouden daar al vanaf september 1998 vrachtwagens met Albanese lijken hebben aangevoerd. In oude mijnschachten zouden zevenhonderd, misschien zelfs meer dan duizend lijken zijn gedumpt. Daarvan is nog geen spoor gevonden. En zo zijn er nog meer voorbeelden. Een massagraf met 350 lijken in het dorp Ljubenice bij Peć bevatte bij nader inzien slechts zeven lijken.

Voorzichtigheid is echter geboden. De terloopse wijze waarop lijken in mijnschachten, ravijnen en met bulldozers gegraven sleuven werden gedumpt tijdens de oorlog in Bosnië (1992-1995), heeft een enorme hoeveelheid belastend materiaal opgeleverd tegen leiders en commandanten van - vooral - de Bosnische Serviërs. Daaruit kunnen de Serviërs een les hebben getrokken.

Woordvoerder Paul Risley van het tribunaal, die net met hoofdaanklager Del Ponte Kosovo heeft bezocht, zegt dat daar veel bewijs is aangetroffen van massagraven die later zijn leeggehaald. Zo claimen inwoners van de stad Djakovica dat de Serviërs 's nachts een massagraf

met meer dan honderd lijken hebben leeggehaald.

Tegen deze krant hebben Servische paramilitairen, militairen en politiemensen onafhankelijk van elkaar onderstreept dat het uitwissen van sporen van oorlogsmisdaden een zeer hoge prioriteit had in Kosovo. Een Servische politie-man uit Peć zegt dat zijn eenheid vlak na het begin van de NAVO-bombardementen een slachtpartij aanrichtte in een naburig dorp. Zijn commandant ontstak in woede toen hij hoorde dat ze de lijken gewoon in de huizen hadden achtergelaten. Vanaf dat moment werd het routine Albanen naar het open veld af te marcheren en daar te doden. Vervolgens werd een speciale eenheid gebeld, die de lijken in trucks, en soms in koelwagens, naar een onbekende bestemming afvoerde. Een soldaat zegt dat veel lijken verbrand zijn, onder meer in een ongenoemde smeltoven bij Priština. „Een lijk brandt twee uur”, aldus de soldaat. Volgens hem zwol het aantal lijken in de nadagen van de oorlog zo aan, dat ook het reguliere leger moest helpen met opruimen.

Wellicht worden veel vermisten uiteindelijk niet teruggevonden. Paul J. Schaffer, de Amerikaanse ambassadeur voor oorlogsmisdaden, houdt het voorlopig bij zijn schatting van 10.000 doden.

'Minder slachtoffers in Kosovo'

1-11-93

LONDEN - Het aantal burgers dat tijdens de oorlog in Kosovo om het leven is gekomen, zou wel eens veel lager kunnen zijn dan tot nu toe is aangenomen. Een Spaanse arts die in het gebied heeft gewerkt, zegt in de Britse krant *Sunday Times* dat er hooguit 2.500 slachtoffers zijn gevallen.

Dat cijfer staat in schril contrast met een opgave van de Ameri-

kaanse minister van defensie Cohen. Die zei tijdens de NAVO-bombardementen in mei dat 100.000 Albanese mannen worden vermist en om het leven kunnen zijn gebracht. Een maand later stelde het Britse ministerie van buitenlandse zaken dit cijfer bij naar 10.000.

Volgens de Spaanse patholoog Emilio Perez Pujol zijn het er nog minder. De arts werd direct na het einde van de NAVO-aanvallen

naar Kosovo gestuurd om naar lijken te zoeken. Hij kreeg destijds te horen dat tienduizenden Kosovo-Albanen door de Serviërs waren gedood. Anderhalve maand geleden kwam hij tot de conclusie dat hij vervroegd zijn koffers kon pakken, zo vertelde hij aan de *Sunday Times*. „Op 12 september heb ik mijn mensen bij elkaar geroepen en gezegd: 'We zijn klaar hier'. Wij hebben hier 187 lijken gevonden. In vier

of vijf gevallen was sprake van een natuurlijke doodsoorzaak.”

Volgens de krant zullen de Verenigde Naties volgende maand aankondigen dat het totale aantal gevonden lichamen nog geen 2.000 is. Het blad voegt er wel aan toe dat er nog steeds geen goed beeld is van de situatie. Sommige forensische teams zijn in Kosovo op minder lijken gestuit dan verwacht, maar andere zeggen dat het dodental nog kan stijgen.

Telraam van de Dood

MOORDPARTIJEN IN KOSOVO HEBBEN ZICH VOORAL AFGESPEELD IN KLEINE GEBIEDEN DIE VAN STRATEGISCH BELANG ZIJN

Massale slachtpartijen onder Albanese burgers in Kosovo zijn minder vaak voorgekomen dan de NAVO tijdens de oorlog tegen Joegoslavië suggereerde. Maar in de streek Podrimlje waar de Gele Rijders zitten, zijn wel degelijk enkele massagraven gevonden. 'De daders waren Serviërs uit ons dorp.'

De dakbalken liggen al weken opgestapeld op zijn erf. Miadin Duraku, een veertigjarige Albanese boer uit Velika Krusa in Kosovo, laat ze maar liggen. Hij heeft niet het hart zijn totaal vernielde tweede huis aan de westrand van het dorp te herbouwen. 'Vanwege de massamoord,' zegt hij, wijzend op de kogelgaten in de muren van twee kleine kamers. Hier, in het huis waar Duraku nu zijn twee waakhonden houdt, schoten Servische politietroepen op 26 maart 45 Albanezen dood.

Velika Krusa ligt in de sector van de Nederlandse KFOR-eenheid, de 11de Afdeling Veldartillerie (de 'Gele Rijders'). Het is een van de minstens vijf dorpen in Podrimlje – de streek tussen Djakovica en Prizren aan de oostkant van de rivier Beli Drim – waar de Serviërs in de eerste dagen van de NAVO-bombardementen massale slachtpartijen on-

ABE DE VRIES in Orahovac

der de Albanese burgerbevolking hebben aangericht. Dit is een van de grootste *killing fields* van Kosovo, al zijn er geen duizend lijken gevonden, het aantal dat sinds enige tijd in de pers circuleert. Laat staan dat er bewijzen zijn voor het door Albanezen genoemde cijfer van drieduizend doden.

In werkelijkheid ligt het aantal geborgen doden in deze streek rond de vierhonderd. Volgens kapitein Chris Brouns, de inlichtingenofficier van de Gele Rijders, zijn in Velika Krusa 100 lichamen gevonden, in Mala Krusa 60, in Bela Crkva 67, in Celina 73 en in Orahovac 70. Het merendeel is onderzocht door de forensische

teams van het Joegoslavië Tribunaal, die onlangs hun veldwerk voor dit jaar hebben afgesloten. Volgens getuigen zijn in Pusto Selo, ook een dorp in Podrimlje, nog eens 120 mensen vermoord. Hun verhaal wordt ondersteund door amateur-videobeelden van de begrafenis, maar deze lichamen zijn nooit aangetroffen. Brouns zegt dat de Serviërs de graven eind april hebben geruimd, nadat de Verenigde Staten satellietfoto's van de begraafplaats hadden vrijgegeven.

**Massamoord
werd juist
door NAVO-
aanvallen
veroorzaakt**

PRECEDENT

De vraag naar het werkelijk aantal slachtoffers van de oorlog in Kosovo mag academisch lijken, maar is dat niet. Het bombarderen van de soevereine

VLUCHT NAAR VOREN

Juist nu het aantal doden meevalt, wil het Joegoslavië Tribunaal Milosevic van volkerenmoord beschuldigen

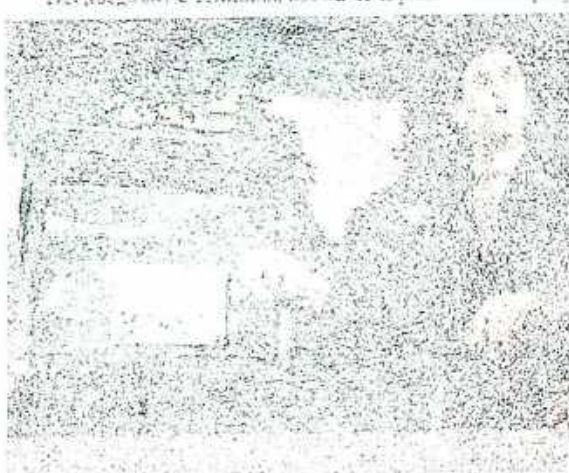
In de vluchtelingenkampen in Macedonië en Albanië was het deze zomer al snel al vast te stellen: Servische troepen hadden honderdduizenden Albanen uit Kosovo verjaagd en beroofd, maar het systematisch moorden was nauwelijks voorgekomen. Nogmaals geen Kosovo- vluchtelingen kon uit de eerste hand berichten dat er slachtpartijen hadden plaatsgevonden. De verhalen, die al snel door de westerse media werden overgenomen, waren bijna allemaal van horen zeggen. Hoe verder de vluchtelingen van Tatoi Kosovo waren verwijderd, hoe ongetoofd vaster hun verhalen werden. In het zuiden van Albanië deden zelfs geruchten de ronde dat de Serviërs in Kosovo kinderen had gedreven om ze te onthoofden.

Halverwege de oorlog suggereerde de Amerikaanse minister van Defensie William Cohen dat er al zo'n honderdduizend Albanese mannen in de weerbare leeftijd waren ongebracht. Het 'voorkomen van genocide' zoals president Bill Clinton en premier Tony Blair het noemden, werd de nieuwe rechtvaardiging van operatie Allied Force. Een maand later was het aantal slachtoffers naar beneden bijgesteld. De Britse staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Geoff Hoon - nu minister van Defensie -, schatte het aantal op nog zo'n tienduizend.

Inmiddels heeft het er alle schijn van dat er in werkelijkheid nog minder doden zijn geval-

len. De twijfel over de *killing fields* ontstond vorige maand door een publicatie van het onafhankelijke Amerikaanse onderzoeksbureau Stratfor. Het aantal doden in Kosovo zou niet in de duizenden, maar in de honderden nishouden.

Het Joegoslavië Tribunaal dat nu de accusa-

tie van Servië in juni met een legertje forensische experts Kosovo was binnengetrokken, ontkent dit aantal. Maar in een spraakmakend interview van de Spaanse krant *El País* met een van die experts, de Spaanse forensische chirurg Emilio Perez Pujol, blijkt dat Stratfor er niet eens zo ver naast zit.

Pujol was door het Joegoslavië Tribunaal

naar het noorden van Kosovo gestuurd. Wat hij daar aantrof waren geen massagraven, zoals hij zei, maar 'een semantische pirouette van de propagandamachines van de oorlog. We vonden niet één - niet één - massagraf.' Pujol schat het totaal aantal ongebrachte mensen op 2500. 'Inclusief veel doden die aan niemand kunnen worden toegeschreven.'

Los van de vraag of de vernietigingsoorlog van de NAVO tegen Joegoslavië nu wel of niet hebben gepropt is geweest, zijn de bevindingen van de forensische experts van belang voor het vervolgen van president Slobodan Milosevic. De aanklager van het Joegoslavië Tribunaal, Carla del Ponte, wil bewijzen dat Milosevic zich schuldig heeft gemaakt aan de moord op ongewapende burgers. Het zou pijnlijk zijn wanneer straks komt vast te staan dat de Serviërs minder burgerslachtoffers op hun geweten hebben dan de NAVO, die naar eigen zeggen per ongeluk 1500 burgers doodde bij haar precisiebombardementen.

Carla del Ponte, die de bui ziet hangen, overweegt om de aanklacht tegen Milosevic uit te breiden met genocide; een aanklacht die tot nu ontbreekt. Milosevic zou zich in haar ogen niet alleen moeten verantwoorden voor de misdrijven die in Kosovo zijn begaan, maar ook voor die in Bosnië. Een merkwaardige conclusie: het aantal slachtoffers valt mee, dus de aanklacht wordt verzwakt. *Prisco Battes*

staat Joegoslavië was een unicum in de geschiedenis van de NAVO. De campagne is te vuur en te zwaard verdedigd door al diegenen, in Nederland bijvoorbeeld ex-minister Joris Voorhoeve, die al in de eerste weken van de oorlog dachten te weten dat de Serviërs 'tienduizenden' Albanen hadden vermoord.

Tienduizend is het officiële eindcijfer van de NAVO. De inschatting is de laatste weken van diverse kanten onder vuur komen te liggen. Volgens sommige bronnen zouden in Kosovo niet meer dan 2500 burgerslachtoffers zijn gevallen.

Niet het Joegoslavische leger of paramilitaire groepen uit Servië worden verantwoordelijk gehouden voor de moordpartijen in Podrimlje. Het waren plaatselijke politiemensen uit Orahovac. Brouns: 'Het patroon in Podrimlje is steeds hetzelfde. Eerst kreeg men de opdracht te vertrekken. De dag daarna kwam de politie terug. De mannen werden gescheiden van de vrouwen en kinderen, bijeen gedreven en doodgeschoten.' In Mala Krusa werden volgens enkele overlevenden, 112 mannen in een hoorschuur in de benen geschoten, verdoofd met gas, bedolven onder stro en verbrand.

Mehmet Krasniqi (32) vertelt hoe hij naar

buiten wist te kruipen. In zijn huis in het dorp laat hij zijn verbrande handen zien. Hij heeft een verklaring afgelegd tegenover onderzoekers van het Joegoslavië Tribunaal. 'De daders waren Serviërs uit ons dorp,' zegt hij. Zestig slachtoffers zijn begraven, de rest is zoek. De Britse journalist John Sweeney heeft een documentaire over de massamoord in Mala Krusa gemaakt. De hoofdschuldigen,

leden van de familie Nikolic, zouden de wijk hebben genomen naar de stad Krusevac in Servië.

GEWEREN

Een verklaring voor de grootschalige Servische misdaden die in Podrimlje hebben plaatsgevonden is het militair-strategische belang van het gebied. De kortste weg van de

basiskampen van het UCK in het noorden van Albanië naar de bolwerken van het UCK in Drenica, het hart van Kosovo, loopt via Orahovac. Het UCK vocht al een jaar voor deze levenslijn met Drenica. Toen de NAVO-bombardementen begonnen en de guerrilla's er opeens een machtige bondgenoot bij kregen, wilden het Joegoslavische leger en de Servische politie de omliggende dorpen zo snel mogelijk ontvolken. Vanuit militair oogpunt mocht het UCK zich in deze streek absoluut niet onder de burgers kunnen verschuilen.

Een tweede verklaring is van psychologische aard. De

schreeuw om wraak bij de Albanezen in Kosovo, wordt keer op keer aangevoerd als motief achter de etnische zuivering van Serviërs die na de intocht van KFOR plaatsvond. Maar dezelfde emotie speelde een rol bij de Serviërs na het begin van de NAVO-bombardementen. De luchtaanvallen vonden in Servische ogen immers op Albanees verzoek plaats. Omstandigheden die specifiek zijn voor Podrimlje verhevigden de Servische wraakzucht. In 1998 had het UCK, na een grootscheeps offensief met 2000 man, in korte tijd de controle over Orahovac gekregen. Veertig tot zestig Serviërs uit de stad zijn toen weggevoerd en 'verdwenen'.

De 124ste UCK-brigade in Podrimlje telde tijdens de oorlog negenhonderd man. Voor het merendeel strijders uit de regio, die met naam en toenaam bij de Serviërs bekend waren. In andere delen van Kosovo zoals Drenica, lag dat anders. Daar vochten veel Albanezen uit Amerika en Europa mee. Ook de Servische politiemensen in Orahovac waren voor het merendeel ongedisciplineerde 'locals'. Nadat op 19 maart de waarnemers van

de Organisatie voor Vrede en Samenwerking in Europa (OVSE) werden teruggevoerd in de aanloop naar de bombardementen, verhevigde het UCK de operaties. Twee dagen later, op 21 maart, begon de politie in de gemeente uniformen en geweren uit te delen aan reservisten.

In de ongelijke burgeroorlog die vervol-

gens in volle hevigheid losbarstte met de NAVO-bombardementen, werd de Albanese burgerbevolking in Podrimlje weerloos naar de slachtbank gevoerd. Het UCK wist dat dit zou gebeuren, maar nam de consequenties van de guerrilla-aanvallen voor lief en was niet in staat en misschien ook niet bereid de eigen mensen te beschermen. De massamoorden in Beli Crkva, Velika Krusa en Mala Krusa op 25 en 26 maart waren de eerste slachtpartijen waarover in Europa en Amerika werd bericht. UCK-strijders lieten per satelliettelefoon weten wat er was gebeurd. De algemene verontwaardiging over de Servische misdaden heeft 'Allied Force' in de publieke opinie veel steun opgeleverd.

Wie aan de
aantallen
twijfelt
'zit echt
verkeerd'

DATABASE

Legde het UCK 's nachts gesneuvelde guerrillastrijders bij elkaar om het op een massamoord te laten lijken, zoals volgens de kranten *Le Monde* en *Le Figaro* in februari in Racak gebeurd is? Twijfels over de toedracht van de moorden in

Podrimlje heeft kapitein Brouns niet. Niets wijst hier op manipulatie of enscenering. 'Ik acht het niet uitgesloten dat er geknoeid is – niks is uitgesloten – maar het lijkt me zeer twijfelachtig. Naar ons idee is 90 procent van

ADVERTENTIE

Volgens de Gele Ridders is '90 procent van de slachtoffers

de dingen hier voorgevallen zoals de mensen het vertellen.'

De inlichtingensectie van de Gele Ridders heeft een uitputtende database samengesteld over de oorlogsmisdaden in de sector. Meer dan 2000 namen zitten in de computer, verdachten, maar ook getuigen en familieleden. Na overleg met de bevoegde autoriteiten - het VN-bestuur in Kosovo - heeft de Nederlandse KFOR-eenheid tot dusver elf van de

van oorlogsmisdaden verdachte Serviërs gearresteerd. In Orahovac met 30 duizend inwoners, wonen zo'n 3000 Serviërs en in het nabijgelegen dorp Velika Hoca nog 1500. Tegen meer dan 300 Serviërs loopt een onderzoek. UCK-bronnen wijzen de 43-jarige Serviër Dusan Milutin Vujacic aan als de 'groevis' in Podrimlje. Hij was de politiecommandant van Orahovac. Vujacic is vermoedelijk naar Servië gevlucht.

De massamoorden in Podrimlje en andere delen van Kosovo hebben niet geleid tot de NAVO-luchtaanvallen. Ze zijn erdoor veroorzaakt. Dat is wat de loop van de gebeurtenissen in het gebied uitwijst. Het maakt de slachtpartijen van de Serviërs niet minder misdadig, maar het relativiseert het 'succes' van de NAVO-interventie.

JUISTE CIJFER

Woordvoester Kelly Moore van het Joegoslavië-Tribunaal in Pristina, houdt zich verre van zulke politieke debatten. Ze blijft bij haar eerdere stelling dat de 450 forensische experts die het Tribunaal dit jaar in Kosovo aan het werk had, 'duizenden' lijken hebben opge-

graven en onderzocht. Wie aan de aantallen twijfelt, zoals de laatste weken het Amerikaanse particuliere onderzoeksbureau Stratfor of de Britse krant *The Times*, heeft het bij het verkeerde eind. Binnenkort komt aan alle speculaties een eind. Hoofdaanklaagster Carla del Ponte van het Tribunaal zal, zodra ze de Veiligheidsraad heeft ingelicht over de bevindingen in Kosovo, het juiste cijfer bekendmaken.

Ons werk wordt pas zichtbaar in uw werk.

De bouwwereld kenmerkt zich door een bijzondere manier van ondernemen. Een manier van zakendoen die vanwege tijdsdrukken de noodzaak financiële risico's af te dekken steeds weer vraagt om nieuwe, financiële oplossingen. De Hollandsche Bank-Unie, een zelfstandig opererende dochter van de ABN AMRO Bank, is een handelsbank die daar precies op inspeelt. Want we begrijpen dat u bij omvangrijke bouwprojecten meer van een bank verwacht dan financiële dienstverlening alleen. De HBU combineert dan ook de service en betrokkenheid van een lokale bank met de faciliteiten van een hoofdkantoor. Zo nemen we de tijd om de contacten met onze klanten uit te diepen

en hebben we alle bancaire diensten in huis. Van valuta-arbitrage tot alle vormen van bankgaranties, met internationaal handels- en betalingsverkeer als specialisme. Juist deze combinatie van expertise en handelsmentaliteit samen met onze kleinschaligheid stellen ons in staat daadkrachtig in te spelen op uw wensen op het gebied van internationaal nat en droog aannemen. Het is ook niet meer dan logisch dat de HBU gevestigd is in Rotterdam, het brandpunt van de Nederlandse bouw. Van waaruit ons werk over de hele wereld zichtbaar wordt gemaakt door uw werk.

HBU

Een bank van daden

Hollandsche Bank-Unie N.V., Coolsingel 104, 3011 AG Rotterdam, Postbus 249, 3000 AE Rotterdam, telefoon 010-2820035, fax 010-2820036

26-10-99

Hoeveel massagraven heeft u tot nu toe in Kosovo gevonden?

„In Kosovo hebben we nu 402 plaatsen van oorlogsmisdaden vastgesteld. Dat zijn niet allemaal massagraven. Er is geen volledige telling van massagraven. Dat heeft te maken met de definitie van wat een massagraf is. Twee lichamen in een

put – is dat een massagraf? De schatting tot nu toe is dat er ongeveer 10.000 mensen in Kosovo zijn vermoord. En er worden nog zo'n 5.000 man vermist, van wie er ook nog in Servië in de gevangenis zullen zitten.

„Het forensische werk in Kosovo, en in Bosnië, wordt nu stilgelegd omdat de grond te hard wordt door de winter. Het gaat in de lente weer verder. Er is een goede kans dat ook de FBI dan weer teruggaat. De FBI heeft tot nu toe met zestig man geholpen bij zo'n twintig opgravingen. Ook als je zoals ik vaak herinnerd wordt aan de omvang, intensiteit en snelheid van de zuiveringen in Kosovo, blijft het opmerkelijk hoe expliciet de criminele bedoelingen van Milošević en zijn collega's waren.”

Geloof u in vrede zonder gerechtigheid?

„Nee. Gerechtigheid is heel belangrijk om vrede te bewerkstelligen. Je kunt geen vrede en verzoening in Kosovo bereiken of elders in ex-Joegoslavië zonder dat gerechtigheid geschiedt.”

INTERVIEW MET DE SPECIALE VS-
AMBASSADEUR VOOR OORLOGSMISDADEN
D. SCHEFFER IN DE NRC VAN 26-10-99

Spinning the Kill - Albright's Tribunal hastens to save a lie,

Emperors-clothes, Nov 11

by Max Sinclair and Jared Israel (posted 11-11-99)

[<http://www.emperors-clothes.com> authorizes the distribution of this article but please duplicate it in full, including this note. Thanks.]

Defense Secretary William S. Cohen:

"We've now seen about 100,000 military-aged men missing... They may have been murdered," Mr. Cohen said yesterday on CBS' Face the Nation. (Quoted, without the slightest expression of doubt, by Joyce Howard Price in The Washington Times, May 17, 1999)

Juan Palafox, Spanish forensic expert:

"They told us that we were going to the worst zone of Kosovo. That we should prepare ourselves to perform more than 2000 autopsies. That we would have to work until the end of November. The result is very different. We only found 187 cadavers and now we are going to return." (Spanish experts: Serbs Not Guilty by Pablo Ordaz in El Pais, 8/23/99, translated by Emperors-clothes and posted at <http://www.emperors-clothes.com/news/sp-news.htm>)

"U.N. investigators have exhumed 2,108 corpses in Kosovo so far, but the true number of ethnic Albanian victims may be much higher, the chief U.N. [War Crimes Tribunal] prosecutor Carla del Ponte said on Wednesday." (Reuters, 11-10-99)

It's an old story. A crime is committed in high places. Using the influence of power, a campaign of disinformation is launched to cover up the crime.

And then the story starts to crack. A hodge-podge of fixes is tried, but each new fix only serves to raise new doubts, widening the crack.

So with Wednesday's declaration by Chief Justice Carla del Ponte of the so-called International Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY), the "War Crimes" Tribunal. (We say "so-called" with reason. To understand why, and why we call it "Albright's Tribunal," See Note #1 at the end)

It's hard to find decent help

The whole problem started with some independent-minded Spanish Forensic experts. They were sent by the "War Crimes" Tribunal to Kosovo to support NATO charges of Serbian crimes of genocide. Instead, they blew the whistle on NATO:

"The forensic people, as well as the police, applied their experience in Rwanda in order to determine what occurred in Kosovo at least in that section assigned to the Spanish detachment and they were not able to find evidence of genocide." El Pais, 8-23-99, translated by Emperors-clothes <http://www.emperors-clothes.com/news/sp-news.htm>

The Spanish forensic scientists' report was noticed by an Emperors-clothes.com researcher. We translated it and posted it on Emperors-clothes along with a sharp critique of the whole mass graves story. (See Spanish Experts Shoot NATO In Foot or go to <http://www.emperors-clothes.com/articles/jared/sp-comment.htm>)

Our translation and commentary were picked up and posted twice on the influential website, www.anti-war.com. We then emailed the El Pais article and our commentary all over the Internet. They were seen by Stratfor.com and a slew of newspapers including: Calgary Herald, Knight Ridder/Tribune, NY Daily News, The Straits Times (Singapore), the London Times, The (London) Spectator, The Toronto Sun, the LA Times, the National Post On-Line, and others. Everyone started asking: "Where are the bodies?"

Stonewall

A US President once told his staff: when faced with exposure, deny everything and cover your tracks. Enter Carla Del Ponte of the "War Crimes" Tribunal who stated, on Nov. 10th, that it was not true the "War Crimes" investigators had only found a few hundred cadavers in Kosovo despite five months of searching. No, said del Ponte, we found 2,108. And we will continue finding more next spring. (This though the forensic experts were clearly sent to examine the "best mass graves" first...)

Is this empress wearing any clothes?

All this could lead one to conclude that del Ponte's "findings" are entirely without credibility; they are incredible. However, for the moment, let's not draw that conclusion. Let's take her report at face value. Del Ponte says her "investigators" have found 2108 bodies in graves in Kosovo.

This is the "new holocaust" we were told about, reminiscent of Hitler

As the former said to the used car salesman, "It just don't add up."

2.108 bodies

Please! What happened to the other 98,000?

A delicate matter of identity

Assuming her investigators actually did find 2,108 bodies, Carla del Ponte's avoids dealing with two nagging questions: who are these dead people? And who killed them?

Did NATO do it?

10 DE QUINQUAGESIMO SEPTIMO ANNO REGNI EDWARDI SEPTIMI
 PARLIAMENTO PRIMO PER HUIUSMODI QUONIAM CERTA DE DECLARATIONE
 DE CERTIS AD PERSONAS AD OMNIA DIGNITATE AD OMNIA

References

ON 04/06/1968 AND 04/07/1968, CONTINUED 04/08/1968.

...the ...
...and ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

Most of the rest of the people the Spaniards examined were men buried in individual graves facing Mecca, an act of respect in the Muslim religion embraced by most ethnic Albanians. Does it sound like these men were victims of hate crimes? (See Note #2 at end)

75 Albanians in a refugee column were burned to cinders by NATO bombs back in April. As you may recall, NATO initially denied the incident, then claimed to have a tape that showed the pilot had targeted Yugoslav military vehicles among the refugees, and finally admitted the tape didn't exist. Another 75 were bombed while bedded down for the night in the town of Korisa, in May. NATO justified that bombing by arguing that it was the Serbs' fault - they should have known the refugees would be bombed if they stayed in Korisa because Korisa was typical of the kind of places NATO bombed. (We realize this sounds crazy, but that's exactly what a NATO spokesperson said - it's all quoted in the May 17th Boston Globe.)

We remind you of these incidents because they illustrate two things: a) that NATO bombs killed Albanians and b) that NATO was willing to go to extremes to deny responsibility for these killings. Given such powerful denial, isn't it fair to suggest that there are most likely many more Albanians whom NATO killed, and about whom we are unaware? How many of these people have been dug up by del Ponte's experts to provide evidence of Serbian guilt? How many Albanians killed by NATO bombs while walking or driving or working in their fields, or just sitting at home?

And how many Serbs were killed this way? How many Roma ("Gypsies")? Slavic Muslims? Ethnic Turks? How many of these people figure among del Ponte's 2,108?

Since the NATO military occupation of Kosovo, Western media have reported nearly one hundred cases of people - mainly children - killed by unexploded cluster bombs. What about people who were killed by these horrible weapons when they were dropped, during the actual war?

LA Times reporter Tom Watson was in Pristina, in Kosovo, during the bombing. He reported seeing no evidence of Serbian atrocities. (And he'd been in Rwanda, so he knew what to look for...) But Watson did see Albanians killed by NATO bombs. (See Note #3 at end)

How many of the alleged 2,108 are Yugoslav soldiers, killed in NATO raids? How many are KLA members, mistakenly bombed by NATO? We know of two such incidents. In the first, NATO A-10 aircraft strafed a KLA-captured hamlet in Kosovo, near Albania. In a second case NATO planes mistakenly bombed a KLA base in Albania itself. We know about these incidents only because of the unlikely presence of KLA camera crews. How many times did NATO mistakenly bomb KLA positions inside Kosovo without camera crews present? And how many of these people are now being unearthed as victims of Serbian atrocities?

Does this far-fetched? Well, remember the testimony of the Spanish forensic experts. They were shown about 100 bodies of prisoners who died when NATO bombed the prison at Istok. They were supposed to view these people as victims of Serbian atrocities...

What about Loyalist Albanians "Punished" by the KLA?

FBI investigators say they found 200 bodies. About 150 were buried in graves in Kacanik and Kottina. Well, Kacanik and Kottina were centers of Albanian resistance to the KLA, NATO's ally. In mid-march, the 162nd KLA brigade under Commander Bardhi slaughtered loyalist Albanians in Kacanik and Kottina. Are these victims of NATO among the FBI's 200?

Similarly, in early April, twelve Albanian villagers were murdered in the Pec area by one of KLA Commander Ramush Hajredinaj's men. How many other Albanian loyalist, killed in secret by the terrorist KLA, have been morphed into KLA martyrs?

What about Serbs and Roma killed by the KLA?

Since the NATO military occupation of Kosovo began, tens of thousands of Roma ('Gypsies') have been terrorized by the KLA. The same thing happened during the bombing. No one knows how many were killed. And how many of the 2108 are Serb civilians killed by the KLA? Do you recall the spate of KLA terrorist bombings in December of 98 and January of 99? Serbian civilians were blown up as they sipped a drink in Pristina cafes. Are they among the 2108?

Throughout the last year and a half, the KLA's main strategy, as described by Jane's Defense Review, has been:

By Serbian Orthodox custom, these victims of KLA violence were buried. Are they being counted too?

What about KLA members and Yugoslav soldiers killed in "legitimate fighting"?

Many KLA members and Yugoslav soldiers were killed during the so-called "civil war" that raged for a year before the bombing and continued throughout the NATO attack? (See Note #4 at end)

In the winter of 1998-99, the Western media often reported that 2,000 people on both sides had died in this "civil war", which began in Feb., 1999. At the time, we argued that the 2000 figure was inflated. Are some or all of these people being counted by del Ponte?

Put bluntly, del Ponte has provided no evidence of mass murder by Serbian forces during the NATO bombing. She has provided: nothing. Her report is simply an attempt to influence public opinion because the NATO war crimes justification is - finally! - falling apart.

Which leave us with: an UNJUST war

According to human rights organizations, NATO bombs killed nearly 2,000 civilians in Serbia apart from Kosovo. How many more were killed by NATO bombs in Kosovo? 1000 is a conservative figure, so add that to the 2000 outside Kosovo and we get about 3000 murdered by NATO.

So who is the war criminal?

Moreover, since NATO took over Kosovo, most of the non-Albanian population has been driven out. Many of the remaining non-Albanians are imprisoned under unbelievable conditions in Orahovac and other Kosovo towns, apparently with the intention of breaking them down so that they can be used in show trials staged by the "War Crimes" Tribunal.

AP (11-10) reports that about 400 people, mostly Serbs and (we assume) loyalist Albanians, have been murdered; clearly these crimes are the work of the KLA and its followers. (See note #5 at end)

Was the transformation of Kosovo into a fascistic nightmare what Clinton had in mind when he said NATO was fighting to recreate a multiethnic, peaceful society in Kosovo?

A Spanish judge just issued arrest warrants to 2 Argentine ex-Presidents and 95 officers for crimes against humanity committed years ago. Clinton, Blair, George Robertson, and Madeline Albright had best stay away from Spain.

If you would like to suggest to the War Crimes Tribunal that they spend their time looking into NATO's trashing of the UN charter, the Helsinki Accords, the NATO charter, and so on, you can drop them a line at fisk.icty@un.org

Note #1 - For a thorough and devastating look at the War Crimes Tribunal, of which Ms. del Ponte is Chief Prosecutor, see Raymond Kent's Contextualizing Hate. The Hague Tribunal, the Clinton Administration and the Serbs or go to <http://www.emperors-clothes.com/misc/kent.htm>

Note #2 - For Jared Israel's comments on the Spanish forensic experts' report, see Spanish Experts Shoot NATO In Foot or go to <http://www.emperors-clothes.com/articles/jared/sp-comment.htm>

Note #3 - To read Paul Watson's wartime report from Pristina, see Eye-Witness Report from Kosovo during the Bombing or go to <http://www.emperors-clothes.com/articles/watson/radioint.html>

Note #4 - We refer to the "so-called 'civil war'" between the KLA and Yugoslav Army. While foreign influences may exist in civil wars - for example, England had strong commercial ties to and supported the U.S. south during the U.S. civil war - Kosovo is in a different league. There is much evidence that the US and Germany instigated and encouraged race-hate for Serbs among Kosovo's ethnic Albanians; this campaign made use of the fascist movement among Albanians in WWII. (The earlier fascist movement was itself fostered by Germany.)

Emperors-clothes is working on a history of fascism in Kosovo. In the meantime, you can find some discussion of this in A Not-So-Nonviolent Debate on the Nonviolence 'Board' or go to <http://www.emperors-clothes.com/articles/jared/nonviolet.html>.

There is much evidence that Germany was behind the creation of the Kosovo Liberation Army. For more on that birth see How Germany backed the KLA or go to <http://www.emperors-clothes.com/news/europ.htm>

For a much more complete, and highly documented, analysis see The KLA: Grim Origins or go to <http://www.emperors-clothes.com/articles/chuss/kla.html>

Note #5 - Serbian sources have presented overwhelming evidence that the number of Serbs killed since the NATO/KLA takeover of Kosovo is much higher than the AP reports. Please see NATO downplays Kosovo terror or go to <http://www.emperors-clothes.com/news/europ.htm>

Spanish forensic scientists reported that about half the 187 bodies they autopsied were victims of NATO raids on the prison at Istok (in Kosovo.) Were other investigators also shown victims of NATO bombs?

Onderzoek tribunaal Kosovo: ruim 2.000 doden geborgen

NEW YORK, 11 NOV. Carla del Ponte, de hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal, heeft gisteren bekend gemaakt dat in een jaar onderzoek naar massagraven in Kosovo 2.018 lichamen zijn gevonden.

Del Ponte bracht gisteren in New York verslag uit aan de VN-Veiligheidsraad over het forensisch onderzoek naar oorlogsmisdaden in Kosovo. Volgens Del Ponte is op veel plaatsen waar oorlogsmisdrijven werden vermoed, vastgesteld dat lichamen uit massagraven zijn verwijderd of verbrand. Zo werd bij een gemiddeld massagraf in Izbica geen lichamen gevonden, maar slechts vers omgewoelde aarde. Tijdens de oorlog toonde de NAVO luchtfoto's van rijen graven bij Izbica. Later werd een video getoond, die Albanezen toonden die daar hun verwanten begroeven.

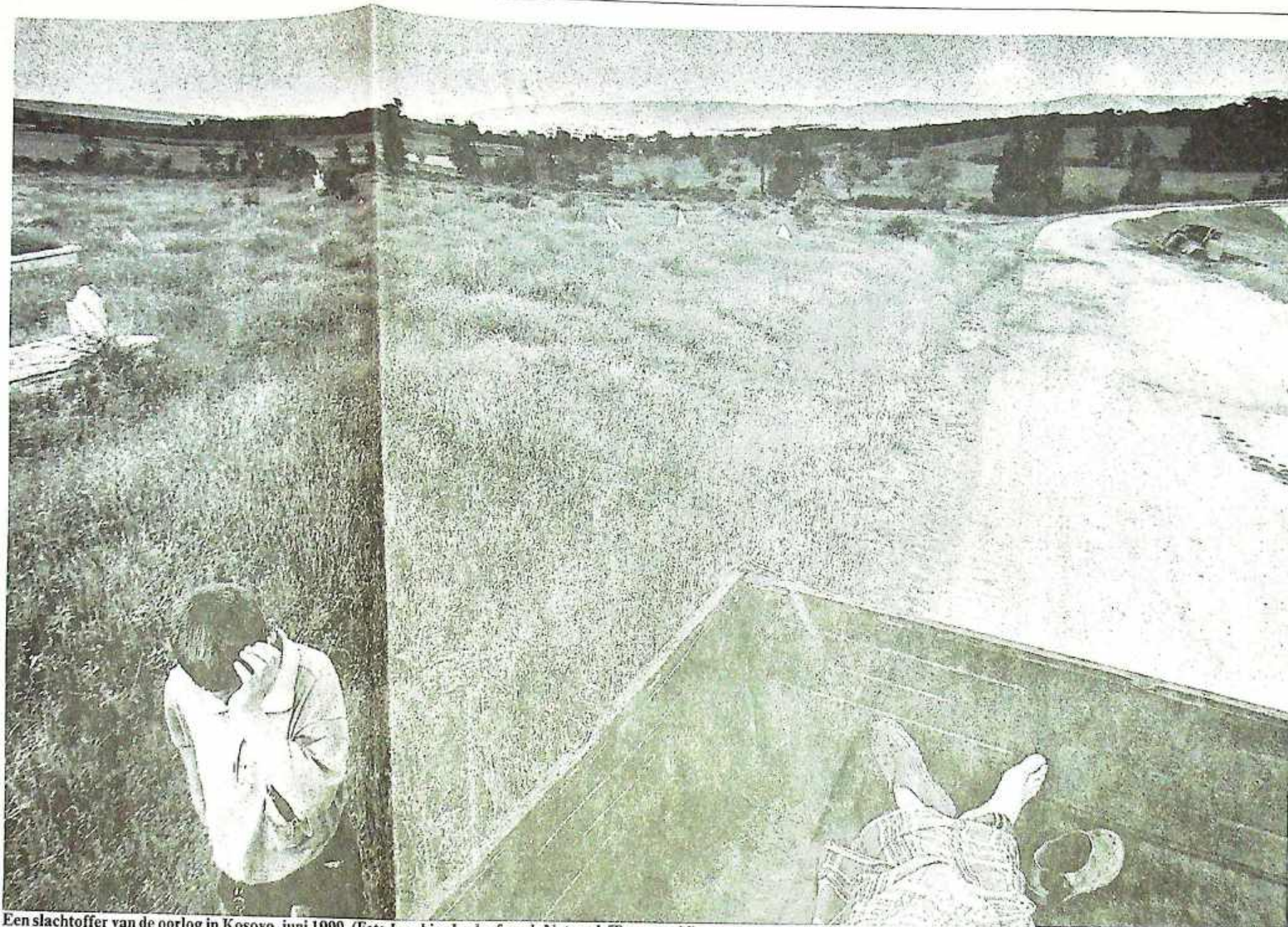
De ruim tweeduizend lichamen zijn gevonden op 195 plaatsen in Kosovo waar oorlogsmisdaden zijn gemeld. In totaal heeft het tribunaal een lijst met 529 van dergelijke plaatsen, maar met het invallen van de winter is het graven voorlopig gestaakt. Volgens een woordvoerder van het tribunaal is het onderzoek beperkt tot plaatsen waar de NAVO-vredesmacht KFOR de veiligheid kan garanderen. Daarbij gaat het wel om de meest 'geruchtmakende' massagraven.

De onderzoekers hebben in Kosovo slechts twee massagraven met meer dan honderd lichamen gevonden. Vaak werd geen bewijs gevonden voor zeer hardnekkige geruchten. Zo werden er in de Trepça-mijnen geen zevenhon-

derd lijken gevonden, zoals gemeld. En een massagraf met 350 lichamen bij het dorp Ljuebenic bevatte slechts vijf lichamen.

De afgelopen weken is veel gespeculeerd over het dodental van de Kosovo-oorlog, nadat een Spaanse forensische expert zei dat het aantal aanzienlijk lager was dan verwacht. De Britse krant *Sunday Times* hield het onlangs op 2.500. Die schatting is waarschijnlijk te laag: experts houden momenteel rekening met 5.000 tot 10.000 doden. Del Ponte beklemtoonde gisteren dat het vaststellen van het aantal slachtoffers niet de kerntaak is van het tribunaal. Aanklager Blewitt voegde daaraan toe dat het aantal slachtoffers ook niet van belang is voor de vraag of al dan niet genocide is bedreven. Volgens Del Ponte zijn 11.334 doden gemeld, maar kan het tribunaal dat aantal niet verifiëren.

Gisteren maakte de vredesmacht KFOR ook bekend hoeveel mensen in Kosovo zijn vermoord vanaf de intocht van KFOR in juni. Sindsdien zijn 379 mensen vermoord, waarvan 135 Serviërs en 145 Albanezen. De rest betreft veelal zigeuners. De denktank ICG schatte vorige week dat het wekelijks aantal doden in Kosovo vanaf de intocht KFOR ongeveer gelijk is aan het aantal doden voor het begin van de luchtaanvallen: dertig per week. (AFP, AP)

Een slachtoffer van de oorlog in Kosovo, juni 1999. (Foto Joachim Ladenföged, Network/Transworld)

Schattingen dodental in Kosovo

Aan het begin van de luchtaanvallen op Joegoslavië op 24 maart 1999 schatten experts dat tot dan toe ongeveer 2.500 Kosovaren door geweld zijn omgekomen.

Begin april meldt de NAVO dat sinds het begin van de luchtaanvallen op Joegoslavië ten minste 3.200 Kosovaren zijn gedood. David J. Scheffer, de Amerikaanse ambassadeur voor mensenrechten, noemt dat op 19 april „een zeer lage schatting”. „We moeten

rekening houden met de mogelijkheid dat op dit moment al tienduizenden Albanezen in Kosovo zijn omgekomen. We verkeren in onzekerheid over het lot van niet minder dan honderduizend mannen.”

Op 16 mei zegt de Amerikaanse minister van Defensie William Cohen op tv-zender CBS: „We zien nu dat ongeveer 100.000 mannen van militaire leeftijd vermist zijn. Ze kunnen zijn vermoord.”

Op 17 juni zegt de Britse staatssecretaris van Defensie Geoff Hoon: „Het lijkt erop dat ongeveer 10.000 mensen zijn vermoord in 100 slachtpartijen.”

Op 2 augustus meldt Bernard Kouchner, de gevolmachtigde van de VN in Kosovo, dat 11.000 lichamen zijn geborgen.

In een nog vertrouwelijk rapport schat het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken het aantal doden nu op ruim 8.000.

Meer dan 2100 lijken ontdekt in Kosovaarse massagraven

Reuters, AP
NEW YORK/PRISTINA

Onderzoekers van het Joegoslavië-tribunaal hebben tot dusver 2108 lijken van etnisch-Albanezen opgegraven in Kosovo. Het werkelijke aantal doden kan aanzienlijk hoger liggen, maakte de hoofdaanklager van het tribunaal, Carla del Ponte, woensdag bekend. Ruim elfduizend doden zijn bij het Joegoslavië-tribunaal aangemeld.

Del Ponte lichtte woensdag de Veiligheidsraad van de VN in over de vorderingen van haar onderzoekers. Forensische experts hebben de afgelopen vijf maanden circa eenderde van de 529 mogelijke massagraven in Kosovo onderzocht. In totaal zouden daar 4256 lichamen moeten liggen, waarvan nu de helft is opgegraven.

Het zal moeilijk worden om een definitief dodental vast te stellen, beklemtoonde Del Ponte. „Op veel plaatsen kon het precieze aantal doden niet worden geteld. Er zijn pogingen ondernomen het bewijsmateriaal te vernietigen door de lichamen te verbranden.”

Het Joegoslavië-tribunaal vergaart bewijsmateriaal om daarmee de hoofdrolspelers in de etnische zuivering van Kosovo, onder wie de Servische president Slobodan Milosevic, aan te klagen en veroordeeld te krijgen. De forensische experts hebben het gebied verlaten, omdat de massagraven tijdens de winter moeilijk te onderzoeken zijn. Het werk wordt volgend jaar hervat en hopelijk afgesloten, aldus Del Ponte.

Wraakacties van de teruggekeerde etnisch-Albanezen hebben aan meer dan honderd Serviërs het leven gekost. Dat blijkt uit cijfers die de NAVO woensdag bekend maakte. Sinds de komst van de KFOR-troepen, vijf maanden geleden, zijn in Kosovo 379 mensen vermoord. Onder de slachtoffers waren 135 Serviërs en 145 etnisch-Albanezen. De rest was van andere etnische afkomst, waaronder een groot aantal zigeuners, door etnisch-Albanezen beschouwd als handlangers van de Serviërs en daarmee ook doelwit van hun wraakacties.

VK 11-11-1999

Onderzoekers van het Joegoslavië-tribunaal hebben tot nu toe 2108 lijken van etnisch-Albanezen opgegraven in Kosovo. Het werkelijke aantal doden kan aanzienlijk hoger liggen, maakte de hoofdaanklager van het tribunaal, Carla del Ponte, woensdag bekend. Ruim elfduizend doden zijn bij het Joegoslavië-tribunaal aangemeld.

Het tribunaal heeft tot nu toe van 529 mogelijke massagraven de Servische provincie onderzocht.

SPITS 8-11-99

Buitenland

Massabegravenis in Kosovo

Honderden etnische Albanezen rouwen tijdens een massabegravenisceremonie die gisteren in het dorpje Stutica plaatsvond. De grootschalige begrafenis vond in dit dorp in het hart van Kosovo plaats voor 46 etnische Albanezen, die in april dit jaar om het leven zijn gebracht.

FOTO: AP

SIMONIS & BUUNK SCHILDERIJEN

MAAIREXPOSITIE '99

Meesterwerken van Kees van der Groen tot 1999
19 nov. - 4 dec. 11-17 u
200 jaar schiedkunst op 2 locaties in den Haag
zon 21 en 28 nov. 12-17 u
in gebouwen

catalogus

2 uitgaven, 96 pag. - 175 Hfl.
+ prijslijst, te bestellen
door overmaking / f.o. - op postgiro 1198726

Simonis & Buunk Kunsthandel
Nolius Fischerstraat 19 en 20 t.b.
tel. 0316-651888
www.simonisbuunk.nl

advertentie

Abe de Vries verwijt Jan Trouw van 12 november het Westen in de val van de NAVO-propaganda te zijn gelopen. Vervolgens presentteert hij zelf een staalkeus onvervalste Servische propaganda. Aan de hand van het aantal door de Serviërs gedode Albanezen, af te leiden van de genocide sprake was. Het door onderzoekers genoemde getal van ruim 2000 doden is te laag om van genocide te kunnen spreken. Hiermee vervalt tevens de rechtvaardigingsgrond voor de NAVO-luchtmacht. Het argument waarmee de NAVO die acties rechtvaardigde, was niet het voorkomen van op genocide uitlopende etnische zuivering, maar op het stoppen van een reeds op gang gekomen proces van etnische zuivering dat steeds meer de trekken van genocide ging vertonen. Honderd duizenden Albanezen werden van hun huizen en hof verjaagd, hun huizen werden achter hen verbrand en hun identiteitspapieren vernietigd om terugkeer onmogelijk te maken. Een deel van hen werd vermoord. Volgens de Raad voor de Mensenrechten werden in de periode van de luchtaanvallen 6189 Albanezen ge-

Historisch besef

Medewerker Abe de Vries schijnt weinig historisch besef te hebben. Richard von Weizsäcker schijft in zijn herinterting: „Als het Westen toen, in het na-jaar 1990 massaal bij Milosevic had ginterverteerd, had wellicht een deel van de ellende die volgde voorkomen kunnen worden. Ik had de indruk dat de Servische dictator wilde uitproberen hoe de wereld reageerde op zijn onderdrukking in Kosovo en dat hij, toen er wettig gebeurde zijn gewelddadige plannen heeft laten escaleren.” Milosevic heeft volken tegen elkaar opgezet en wie wind zaait zal storm oogsten. Het vreedzaam naast elkaar laten leven van mensen is onmogelijk gemaakt. Dat is het probleem. De NAVO heeft het probleem niet veroorzaakt, maar kan het ook niet oplossen.

Zeist H.J.K. Hissink

Was er nu wel of niet sprake van genocide in Kosovo? Dat is niet vast te stellen aan het aantal massagraven dat inmiddels gevonden is.

14-11-99

In Trouw van 12 november las ik een artikel van Abe de Vries: „Serviërs niet schuldig aan genocide”. Het is niet schuldig aan genocide te harte genomen worden. Maar al te zeer zijn we misleid door de oorlogspropaganda die ons wilde wijsmaken dat er in Kosovo genocide plaatsvond. Een werkelijke genocide heeft in 1994 in Rwanda plaatsgevonden. Een internationale interventie om deze volkerenmoord te voorkomen heeft echter niet plaatsgevonden. Het Westen had er kennelijk geen belang bij om in Afrika op te treden. Wat werkelijk genocide was, de volkerenmoord op de Tutsi's, werd ontkend. Waarom wel Kosovo en niet Rwanda, heb ik me dikwijls afgevraagd. Ik hoop dat het artikel van De Vries bijdraagt aan een bezinning over de werkelijke drijfveren van de humanitaire interventie door de NAVO. Amsterdam Nelly Koetzier

J. Simonse, T.v.d. Brug-v.d. Plasse

11-11-99

DE BALKAN EN HET WESTEN

MARCEL VAN DAM

In Kosovo blijken lang niet zoveel mensen te zijn vermoord als de NAVO beweerde. Er wordt nu een getal genoemd van ongeveer 2500 doden in de massagraven. Hoeveel er daarvan vermoord zijn is niet bekend. Dat is afhankelijk van het aantal doden dat in de gevechten tussen het Servische leger en de UCK is gevallen en van het aantal slachtoffers in Kosovo van de NAVO-bombardementen.

Volgens Anet Bleich is dat aantal ook niet interessant voor de discussie of de NAVO-aanval gerechtvaardigd was of niet. Want 'alleen al het systematisch, wijk voor wijk en straat voor straat leegvegen (etnisch zuiveren) van Kosovaarse steden en dorpen is misdadig... Het humanitaire motief voor het NAVO-ingrijpen blijft derhalve overreind', schreef ze in een artikel dat ten onrechte 'analyse' werd genoemd in plaats van commentaar (*de Volkskrant*, 5 november).

Dat is een eigenaardige redenering. Want noch het aantal moorden, noch de etnische zuiveringen kunnen als rechtvaardiging dienen voor de NAVO-aanval op Joegoslavië. Want die begon pas als reactie op de NAVO-bombar-

dementen, zoals ook Anet Bleich schrijft. En je kunt toch moeilijk gedrag rechtvaardigen met een motief dat achteraf is ontstaan.

Bovendien: hoe weet Anet Bleich zo zeker dat Kosovaarse steden en dorpen systematisch, wijk voor wijk, straat voor straat, etnisch zijn gezuiverd? Waarom zouden die berichten ook niet zijn vervuild door propaganda? Ik twijfel er niet aan dat er Albanese Kosovaren door Serviërs zijn verdreven. Maar de vraag is in hoeverre er tijdens de oorlog sprake was van een geplande, systematische etnische zuivering op bevel van de Joegoslavische leiders.

Belgie zwakt genocidewet af

Van onze correspondent
Rob Gollin
BRUSSEL

België zwakt de omstrede genocidewet verder af dan aanvankelijk de bedoeling was. Als er sprake is van strafbare feiten waarbij geen Belgisch verband bestaat, kan de minister van Justitie de klacht doorverwijzen naar het land van de mogelijke daders. Vervolg van onder anderen voormalig president Bush sr. van de Verenigde Staten en de Israëlische premier Sharon lijkt daarvoor uitgesloten.

Het beginnen van een onderzoek in België is voortaan alleen mogelijk als er bij oorlogsmisdaden of misdrijven tegen de menselijkheid Belgen zijn betrokken of personen die al langer dan drie jaar in België verblijven. Voorwaarde voor doorverwijzing naar een ander land is dat het rechtssysteem daar vergelijkbaar is met dat van België.

De verregaande aanpassing zaaidt verdeeldheid in de paars-groene meerderheid. Vooral de liberalen drongen aan op meer beperkingen en hadden in de Kamer de steun van de oppositie, de christen-democraten en het Vlaams Blok, nodig om die erdoor te krijgen.

De coalitiegenoten, socialisten en groenen, vinden de aanpassingen te ver gaan. Zij wilden juist de universele bevoegdheden van de

Belgische rechtbanken veilig stellen, in elk geval voor al lopende zaken en klachten over genociden die zich hebben voltrokken voor dat het Internationale Strafhof in Den Haag werd opgericht.

In de huidige vorm leidt de genocidewet met enige regelmaat tot hoogoplopende diplomatieke spanningen. De klacht tegen Sharon wegens zijn aandeel in het bloedbad in de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Shatila had onlangs nog tot gevolg dat Israël de ambassadeur in Brussel terugriep. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell ontstak in woede nadat slachtoffers uit Irak in België de vervolging vroegen van Bush sr. voor zijn leidende rol in de Golfoorlog. Powell dreigde de NAVO weg te halen uit Brussel.

Op aandringen van premier Verhofstadt is de wet nu aangepast vlak voor de ontbinding van de Kamer deze week. Volgende maand zijn er verkiezingen in België.

De beperking van de wet zelf roept overigens ook vragen op. Juridische experts menen dat doorverwijzing naar een ander land door de minister van Justitie strijdig is met het principe van de scheiding der machten. Voorzitter Di Rupo van de Parti Socialiste noemde het 'onaanvaardbaar' dat de politiek zich mengt in gerechtelijke aangelegenheden.

De Senaat in België moet de aanpassingen nog bekrachtigen.

Weer prominenten opgepakt in Servië

BELGRADO, 7 APRIL. In het kader van de jacht op de maffia zijn in Servië opnieuw prominenten gearresteerd: de voormalige tweede man van de geheime dienst, de vroegere premier van de Servische Republiek in Bosnië en de drie verdaders van de leiders van Servië's belangrijkste maffiabende.

Gisteren werd in Belgrado Milorad Bračević gearresteerd, tot december - toen hij door premier Djindjić werd ontslagen - onderdirecteur van de geheime dienst. Volgens de justitie heeft hij zich tijdens het bewind van president Milošević deelgenomen aan illegale acties van de Rode Baretten, de elite-eenheid van de geheime dienst waarvan de leiders later de maffia-clan van Zemun gingen leiden. Deze clan zit volgens de justitie achter de moord op Djindjić op 12 maart. Bračević is volgens sommige bronnen in Belgrado in het jaar 2000 betrokken geweest bij de moordaanslag op oppositieleider Drašković en bij de moord op de Servische ex-president Ivan Stambolić. Bračević ontstak in december werd algemeen geïnterpreteerd als een signaal dat Djindjić de maffia ging aanpakken.

De regering van SeM (Servië en Montenegro) meldde zaterdag dat twee andere gearresteerde oud-kopstukken van de Servische geheime dienst, Jovica Stanišić (ex-rechterhand van Milošević) en Franko Šimatović alias Frenki, aan het Joegoslavië-tribunaal zullen worden uitgeleverd als het tribunaal een aanklacht opstelt. Beiden zouden zich schuldig hebben gemaakt aan oorlogsmisdaden. Bronnen in Belgrado meldden vandaag dat het tribunaal werkt aan een aanklacht, maar dit is in Den Haag niet officieel bevestigd.

De Servische justitie pakte zaterdag ook drie advocaten van leiders van de bende van Zemun op. Ze zouden illegale methoden hebben gebruikt in hun pogingen hun cliënten vrij te krijgen en het onderzoek naar hun misdrijven te frustreren. Ook Borislav Mikelić werd ingerekend. Hij was van maart 1994 tot mei 1995 premier van de Servische Republiek in Bosnië, die toen werd geleid door Radovan Karadžić. Volgens de Servische justitie was hij een tussenpersoon tussen leiders van de Zemun-bende en „bepaalde kringen” in de Servische Republiek bij het organiseren van de moord op Djindjić.

De Servische justitie vaardigde eind vorige week een arrestatievel uit tegen de vrouw en de zoon van Slobodan Milošević, Mira Marković en Marko Milošević. Beiden bevinden zich in Moskou. Marković wordt verdacht van betrokkenheid bij de moord op Ivan Stambolić. (AFP, VIP)

Powell: Mladić uitleveren 2003

BELGRADO, 3 APRIL. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, heeft gisteren tijdens een kort bezoek aan Belgrado de autoriteiten in de unie Servië en Montenegro (SeM) verzekerd dat betere samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal de weg naar NAVO en EU aanzienlijk zal verkorten. Washington, zei hij, vindt met name de uitlevering van drie verdachten zeer belangrijk: Ratko Mladić, oud-legerleider van de Bosnische Serviërs, en twee vroegere Joegoslavische officieren, Veselin Šljivančanin en Miroslav Radić. Zij zijn medeverantwoordelijk voor de massamoord op tweehonderd zieke Kroaten in Vukovar in de herfst van 1991. (Reuters)

'Aanbod maffiachef Servië aan Joegoslavië-tribunaal'

BELGRADO, 1 APRIL. Milorad Luković, de voortvluchtige chef van de maffiabende van Zemun, heeft het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag benaderd: in ruil voor informatie over de gezochte oorlogsmisdadigers Radovan Karadžić en Ratko Mladić wil hij een nieuwe identiteit.

Dat hebben gisteren diverse Servische media gemeld op basis van uitlatingen van ongenoemde diplomatieke bronnen.

Luković beschikt over een diplomatiek paspoort uit de periode waarin hij commandant van de JSO was, de zwaarbewapende elite-eenheid van de Servische geheime dienst. Hij wordt gezien als de man die de opdracht gaf voor de moord op de Servische premier Zoran Djindjić op 12 maart.

De Servische minister van Binnenlandse Zaken Žarko Korac heeft gisteren een verband gelegd tussen de moord op Djindjić en de politieke partijen achter het regime van Slobodan Milošević. Milošević' socialisten, de partij Nieuw Joegoslavisch Links (JUL) van zijn vrouw Mira Marković en de Servische Radicale Partij SRS van Vojislav Šešelj, die net als Milošević in Den Haag zit als verdachte van het

Joegoslavië-tribunaal. Volgens Korac maakt de moord op Djindjić deel uit van „een complot van zogenaamde patriottische krachten” in die drie partijen, die volgens Korac worden geleid door „oorlogsmisdadigers, oorlogspartners en inspiratoren van het misdadige beleid [...] van Milošević. Deze zogenaamde patriotten hebben, in samenwerking met criminele benden, en vooral die van Zemun, in naam van het echtpaar Milošević-Marković politieke tegenstanders vermoord”, aldus de minister.

Korac bracht afgelopen zondag Mira Marković in verband met de moord, in augustus 2000, op de Servische ex-president Ivan Stambolić. Diens lijk werd vorige week donderdag op een berghelling in Noord-Servië gevonden. Volgens de autoriteiten is hij in directe opdracht van Rade Marković - indertijd chef van de geheime dienst en rechterhand van Milošević - vermoord door vijf leden van de JSO, die van Luković, toen JSO-commandant, elk 20.000 mark kregen voor de ontvoering en de moord.

Mira Marković, die eind februari naar Moskou vertrok om haar zoon op te zoeken, liet gisteren weten dat ze met de moord op Stambolić

niets te maken heeft. Ze sprak een door haar partij JUL openbaar gemaakte brief van een „lage schuldiging die elke grond mist” terug aan wat Marković in de zomer van 2000 zei over de politiek die het bij de presidentsverkiezingen van die herfst tegen haar wilde opnemen. Ze zei indertijd dat zij en haar man zich geen zorgen maakten over kandidaten van de oppositie - dat wil zeggen: over Vojislav Koštica - omdat die geen kans zouden maken. Wel zorgen maakte Marković zich echter over wat ze noemde „de spoken van de Achtste Zitting”.

Die uitlating sloeg duidelijk op Stambolić: op de achtste zitting van het Centraal Comité van de Servische communistische partij, in september 1987, brak Milošević definitief door en werd Stambolić ten val gebracht. Pas in de zomer van 2000 overwoog Stambolić weer politiek actief te worden, door mee te doen aan de presidentsverkiezingen. Hij werd echter in augustus 2000, vlak voor de presidentsverkiezingen die uiteindelijk door Koštica werden gewonnen, ontvoerd en vermoord (VIP, AFP)

Bosnische Kroaten geïnteressé

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 1 APRIL. Voor het Joegoslavië-tribunaal zijn gisteren de Bosnische Kroaten Mladen Naletilić en Vinko Martinović veroordeeld tot gevangenisstraffen van respectievelijk twintig en achttien jaar. De rechters van het VN-hof achtten de twee schuldig aan misdaden tegen de menselijkheid begaan in Mostar in Bosnië in de periode 1993-1994.

Naletilić (56) was commandant van 'Kaznjenicka Bojna', een eenheid van veroordeelde criminelen. Martinović (39) was zijn ondergeschikte. Aanklager Kenneth Scott eiste eind oktober 35 jaar celstraf tegen Naletilić (ook wel bekend als

'Tuta') en 25 tegen Martinović (alias Stela).

Het proces begon in september 2001. Meer dan 130 getuigen hebben in deze zaak voor het Joegoslavië-tribunaal hun opwachting gemaakt. De aanklagers en verdediging overlegden meer dan 2750 bewijsstukken.

De rechters achtten Naletilić schuldig aan acht punten in de aanklacht waaronder vervolging, martelingen, het onwettig inzetten van gevangenen voor het verrichten van werkzaamheden, en plunderingen. Gevangenen werden „geslagen, mishandeld, gemarteld in het bijzijn en met deelname van Mladen Naletilić. Het is

jammer dat een man die zo zijn manschappen werd gereëerd en aanbeden, deed waaraan”, aldus rechter Maureer Clark tijdens het voorlezen van het vonnis.

Over Martinović oordeelde de rechter: „Het is een helaas gegeven dat in oorlog, grove gemeene profiteurs en pesten geregeld komen bovendrijven. Onder dekking van hun uniformen en wapens roepen zij zichzelf tot commandanten en nemen gebieden over ten koste van andere burgers om er zelf van te profiteren. Vinko Martinović is een voorbeeld van iemand die wel van oorlog.”

dag 11 november 1999

Kosovo: 2108 doden opgegraven Volgens hoofdaanklaagster Tribunaal zijn veel lijken verbrand

NEW YORK - Onderzoekers van het Joegoslavië-Tribunaal hebben tot nu toe ruim 2100 doden opgegraven in Kosovo. Volgens hoofdaanklaagster Carla Del Ponte zijn echter nog lang niet alle plaatsen bezocht waar mogelijk massagraven liggen.

In een toespraak tot de Veiligheidsraad zei Del Ponte gisteren dat 195 massagraven zijn onder-

zocht, waar 2108 doden zijn gevonden. In totaal zijn bij het Tribunaal 529 plaatsen gemeld, waar ruim 4200 lijken zouden liggen.

Er bestaat veel verwarring over het aantal slachtoffers dat Serviërs onder de Albanezen in Kosovo hebben gemaakt. Bij de Navo-bombardementen werd door Amerikaanse en Britse bewindslieden gesproken van 'mogelijk' honderdduizend slachtoffers. La-

ter werd vrij algemeen het aantal van tienduizend doden aangehouden.

Del Ponte benadrukt dat het niet aan het tribunaal is volledige statistieken uit te werken over het aantal slachtoffers in Kosovo. Zij vergaart bewijsmateriaal dat kan dienen om individuele daders aan te klagen en veroordeeld te krijgen.

Del Ponte zei niet te verwach-

ten dat uit het werk van haar onderzoekers een definitief doental naar voren komt. Volgens haar is op veel plaatsen geprobeerd het aantal doden te maskeren door lijken te verbranden. De Zwitserse zei dat een patroon is ontdekt van een groot aantal plaatsen waar een klein aantal slachtoffers is begraven. Op slechts twee plaatsen zijn meer dan honderd lijken aangetroffen.

De onderzoekers hebben het gebied inmiddels verlaten vanwege de invallende winter. Volgend jaar wordt het werk hervat.

De Navo kwam gisteren met cijfers over het aantal doden dat is gevallen ná het vertrek van de Servische troepen. Bijna 400 mensen zijn sindsdien vermoord, onder wie relatief veel Serviërs.

Hoewel naar schatting niet meer dan 2 tot 3 procent van de

bevolking in Kosovo nog uit Serviërs bestaat waren er onder de 379 slachtoffers 135 Serviërs. Er werden 145 Albanezen vermoord. De anderen waren van andere of onbekende etnische afkomst. Onder de laatsten zijn waarschijnlijk veel zigeuners. Die worden door veel Albanezen beschouwd als handlangers van de Serviërs en zijn regelmatig doelwit van wraakacties.

pagina 5

Bosnië: verdachte generaal gestorven

SARAJEVO, 10 MAART. In Bosnië is een door het Joegoslavië-tribunaal wegens oorlogsmisdaden aangeklaagde moslimgeneraal aan een hartaanval gestorven en heeft dit weekende een andere verdachte van oorlogsmisdaden zich vrijwillig bij de autoriteiten aangegeven.

Generaal Mehmed Alagić overleed zaterdagochtend aan een hartaanval in Sanski Most, de stad waarvan hij burgemeester is geweest. Hij werd 56. Alagić werd in augustus 2001 op last van het Joegoslavië-tribunaal gearresteerd, samen met twee andere hoge officieren uit het leger van de Bosnische moslims. In afwachting van het begin van hun proces werden ze in december 2001 vrijgelaten.

De aanklacht tegen Alagić maakt melding van oorlogsmisdaden, in 1993 begaan tegen gevangenen Bosnische Serviërs en Bosnische Kroaten. Die zouden onder Alagić verantwoordelijk of op zijn bevel zijn geëxecuteerd; anderen werden als menselijk schild gebruikt.

In Sanski Most, waar hij van

1996 tot 1999 burgemeester was, en in Bosnië in het algemeen was Alagić populair. Duizenden protesteerden na zijn aanhouding. Volgens de vroegere Bosnische president Alija Izetbegović is de gezondheidstoestand van de generaal na de aanhouding snel achteruit gegaan. „Generaal Alagić stierf niet aan een hartaanval, hij stierf aan onrechtvaardigheid”, zo zei Izetbegović dit weekende tegen het Bosnische blad Dnevni Avaz.

In Zenica heeft zich vrijdag een Bosnische Serviër die in staat van beschuldiging is gesteld wegens oorlogsmisdaden, bij de autoriteiten gemeld. Tomo Mihajlović, alias Kuka, is bijna drie jaar geleden door de justitie in Zenica, in overleg met het Joegoslavië-tribunaal, aangeklaagd wegens moord, verkrachting, etnische zuivering en het opsluiten van burgers in kampen. Hij was in de Bosnische oorlog politie-officier en lid van een paramilitaire eenheid die vooral in 1992 in en rond de stad Teslić wandade heeft begaan. Onduidelijk is waar om hij zich pas na drie jaar aan

geeft. (Reuters, AP)

Plavsic krijgt elf jaar celstraf

Het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag heeft gisteren Biljana Plavsic veroordeeld tot elf jaar gevangenisstraf wegens haar rol bij etnische zuiveringen tijdens de oorlog in Bosnië.

Plavsic was toen een naaste medewerker van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadzic. De 72-jarige Plavsic is de eerste hoogste politieke figuur die het Joegoslavië-Tribunaal heeft veroordeeld en ze is ook de eerste belangrijke verdachte die spijt heeft betuigd. Dat hebben de rechters laten meewegen bij de bepaling van de strafmaat, net als Plavsic' leeftijd en het feit dat ze zich vrijwillig bij het tribunaal heeft gemeld. Omdat het gaat om zeer ernstige misdaden was al te veel clementie echter niet op zijn plaats, zei rechter Richard May.

Toch is de straf betrekkelijk laag. Militaire bevelhebbers hebben veel hogere straffen gekregen. De Bosnisch-Servische officier Radislav Krstic is bijvoorbeeld tot 46 jaar cel veroordeeld wegens de massamoord in Srebrenica. Voor Plavsic, de hoogste politieke leider van de Bosnische Serviërs na Karadzic, hadden de aanklagers een straf van vijftien tot 25 jaar aanbevolen. De aanklagers reageerden positief op het vonnis en hopen dat Plavsic een voorbeeld zal vormen voor andere

verdachten, liet een woordvoester weten. Haar relatief milde straf heeft Plavsic mede te danken aan de getuigenis van de voormalige Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright, die Plavsic nationalistische ideeën

weezinwekkend zei te vinden, maar toch verklaarde dat Plavsic een belangrijke rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het vredesakkoord, dat in einde maakte aan de oorlog in Bosnië. Plavsic' spijtbetuiging doet niets af aan het

feit dat de Serviërs zich in Bosnië schuldig hebben gemaakt aan etnische zuiveringen”, zei rechter May. Plavsic was er wel medeverantwoordelijk voor dat de slachtoffers werden mishandeld, verkracht, gemarteld en vermoord, zei May. (AP)

Biljana Plavsic treedt de rechtszaal van het Joegoslavië-Tribunaal binnen.

VN-tribunaal wil Wiranto berechten

‘Hoofdverantwoordelijke voor bloedbad in Oost-Timor’

Van onze correspondent Michel Maas JAKARTA

De Verenigde Naties hebben de voormalige chef-staf van het Indonesische leger, generaal Wiranto, in staat van beschuldiging gesteld voor zijn rol in de bloedige gebeurtenissen in Oost-Timor van 1999. Wiranto wordt gezien als de hoofdverantwoordelijke voor het geweld waarmee pro-Indonesische militieën en Indonesische troepen reageerden op de uitslag van het referendum waarin de Oost-Timorezen voor onafhankelijkheid kozen.

Wiranto is de belangrijkste van acht personen die zich zullen moeten verantwoorden voor het speciale VN-tribunaal in Oost-Timor. De anderen zijn de voormalige Indonesische gouverneur in Oost-Timor Abilio Soares en zes hoge militairen.

De kans dat zij daadwerkelijk zullen terechtstaan is klein. Indonesië weigert stelselmatig verdachten uit te leveren aan het VN-tribunaal. Het heeft een eigen ‘ad hoc tribunaal’ in het leven geroepen, waar een twintigtal verdachten terechtstaat. Tot dusver heeft dit tribunaal vijf mensen, onder wie Soares, veroordeeld tot – relatief – zeer lage straffen. De meeste militaire verdachten gaan vrijuit. Wiranto, die nummer één staat

op de VN-lijst van verdachten, is door het Indonesische tribunaal alleen maar gehoord als getuige. Hij heeft daar alle kansen gekregen zijn onschuld te betuigen. De Indonesische troepen, hield hij vol, hebben uitsluitend geprobeerd de chaos in Oost-Timor te bezweren.

De Verenigde Naties denken daar anders over. Het Indonesische leger steunde en bewapende de militieën die na het referendum aan het moorden sloegen. De troepen zelf hebben actief meegedaan aan de moordpartijen. Een Nederlands politie-onderzoek heeft sterke aanwijzingen opgeleverd dat de Nederlandse journalist Sander Thoenes door Indonesische militairen is doodgeschoten.

De VN hebben de aanklachten en arrestatiebevelen tegen Wiranto en de zeven anderen naar Indonesië gestuurd en naar Interpol, wat betekent dat Wiranto kan worden opgepakt zodra hij Indonesië verlaat. In Indonesië zelf heeft hij niets te vrezen. De Indonesische minister van Buitenlandse Zaken, Hassan Wirayuda, heeft al laten weten dat Jakarta zich niets van de VN-aanklacht zal aantrekken. ‘Wie heeft de VN het mandaat gegeven Indonesiërs aan te klagen? Op basis waarvan? Met welk gezag?’

Wiranto zelf houdt zich op de achtergrond. Sinds hij is afgetreden als chef-staf heeft hij zich naar

buiten toe alleen als zanger geprofileerd, en een zeer succesvolle zwijmel-cd geproduceerd (‘Mijn Indonesië, voor jou’).

Achter de schermen werkt Wiranto echter aan een terugkeer naar het centrum van de macht. De Golkar, de nog altijd machtige partij die ex-dictator Soeharto meer dan dertig jaar heeft gesteund, heeft Wiranto vorige week genoemd als een mogelijke presidentskandidaat. De ex-generaal staat op het lijstje van vijf kandidaten waaruit de Golkar de man zal kiezen die het in 2004 zal opnemen tegen Megawati Soekarnoputri.

Het door de Verenigde Naties georganiseerde referendum van 1999 maakte een einde aan de bezetting van de voormalige Portugese kolonie door Indonesië, dat Oost-Timor in 1975 had ingenomen. De VN hebben het gebied bestuurd totdat het vorig jaar mei onafhankelijk werd.

Het VN-tribunaal heeft tot nu toe bijna 150 mensen aangeklaagd. De nieuwste aanklacht is echter, aldus VN-aanklager Stewart Alford, ‘de belangrijkste tot dusver’. Op basis van vijftienhonderd getuigenverklaringen worden de verdachten verantwoordelijk gehouden voor 280 moorden en de gedwongen deportatie van tweehonderdduizend Oost-Timorezen naar het Indonesische West-Timor.

Minister vanuit bed cel in VN-tribunaal Sierra Leone klaagt aan

FREETOWN, 11 MAART. Het VN-tribunaal voor Sierra Leone heeft gisteren voor het eerst zeven mensen aangeklaagd voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid.

Minister van Binnenlandse Zaken Sam Hinga Norman werd van zijn bed gelicht en gevangen gezet. Ook drie voormalige rebellenleiders van het Revolutionary United Front (RUF) werden gearresteerd: Issa Sesay, Maurice Kallon en Gibril Massaquoi. Het gaat om de eerste dagvaardingen sinds de Verenigde Naties in november 2000 besloten tot de oprichting van het speciaal strafhof.

Onder de zeven die gisteren zijn aangeklaagd, is RUF-leider Foday Sankoh die al ruim twee jaar in de hoofdstad Freetown gevangen zit. Verder heeft de Amerikaanse hoofdaanklager David Crane de arrestatie gelast van twee voortvluchtige verdachten. Het gaat om Johnny Paul Koroma die in 1997 door een staatsgreep aan de macht kwam en begin 1998 door een internationale vredesmacht weer werd verdreven. Het betreft verder de beruchte rebellenleider Sam Bockarie, bijgenaamd Mosquito, die eerst onderdak had gevonden in het buurland Liberia maar eind vorig jaar zijn heil in Ivoorkust heeft gezocht.

Misdaden die de verdachten ten laste worden gelegd zijn onder meer: moord, verkrachting, seksu-

ele slavernij, verminking en het werven van kindsoldaten. Zowel de rebellen als de Kamajoren, een militie die aan de kant van de regering vocht, zouden zich daaraan schuldig hebben gemaakt. De huidige minister van Binnenlandse Zaken was een van de leiders van de militie.

Het speciale tribunaal is opgezet om de hoofdverdachten te berechten van de oorlogsmisdaden die tussen 1996 en 2001 zijn begaan. Volgens hoofdaanklager Crane treedt hij op „namens tienduizenden verkrachte vrouwen en ontvoerde, gedroegde kindsoldaten, 100.000 doden, 250.000 verminkten en 2,5 miljoen vluchtelingen”. Meer dan de helft van de vijf miljoen bewoners van Sierra Leone was direct slachtoffer van de burgeroorlog die van 1991 tot 2001 heeft geduurd. Nederland is de belangrijkste geldschieter van het tribunaal. Toen de VN tot de oprichting van het speciale strafhof besloten, maakte Nederland deel uit van de Veiligheidsraad.

De regering heeft een waarheids- en verzoeningscommissie opgezet naar Zuid-Afrikaans voorbeeld, die op 7 april met hoorzittingen begint. (AP, Reuters)

Vojislav Seselj beschuldigt Nederland van genocide

Vojislav Seselj, het enfant terrible van de Servische politiek, heeft gisteren voor het Joegoslavië-Tribunaal alsnog gezegd onschuldig te zijn op alle veertien punten van de tenlastelegging. Seselj werd voor de tweede keer voorgeleid.

Eind vorige maand weigerde hij te zeggen of hij schuldig of onschuldig was. Tijdens de zitting met de Duitse VN-rechter Wolfgang Schomburg vlogen de verwijten in het rond. Zo beschuldigde Seselj de Nederlandse regering van steun aan een Amerikaanse genocide tegen het Iraakse volk. Daar-

om weigert hij pertinent familieleden, vrienden of juridisch adviseurs een Nederlands visum te laten aanvragen. Dan zit hij maar liever tijdens de hele duur van het proces zonder bezoek in Scheveningen.

Seselj kwam vorige maand vrijwillig naar Den Haag, nadat hij had gehoord van de aanklacht die hoofdaanklagster Carla Del Ponte van het VN-hof tegen hem had uitgevaardigd. De Zwitserse beschuldigt hem onder meer van het ronselen van mannen die hebben meegedaan aan de ‘etnische zuiveringen’ in Bosnië en Kroatië. (ANP)

Akkoord over tribunaal genocide Rode Khmer

Door onze correspondent SINGAPORE, 18 MAART. Er komt een VN-tribunaal dat de daders gaar berechten van Rode Khmer-genocide die in de jaren zeventig minstens twee miljoen Cambodjanen het leven kostte. Vertegenwoordigers van de Cambodjaanse regering en van de VN hebben daarover gisteren in Phnom Penh een ontwerpakkoord bereikt. Vandaag spreken de Algemene Vergadering van de VN en het parlement van Cambodja zich uit over het Rode Khmer-tribunaal.

De onderhandelingen over het door de Cambodjaanse bevolking zeer gewenste tribunaal hebben bijna zes jaar geduurd. In februari vorig jaar trokken de VN zich eruit terug. De steeds veranderende eisen die Cambodja's sterke man, Hun Sen, onderhandelingsronde

na onderhandelingsronde aan het tribunaal stelde, bracht VN-secretaris-generaal Kofi Annan tot de conclusie dat „onafhankelijkheid en objectiviteit” niet konden worden gegarandeerd. Cambodja wilde een doorslaggevend stem in het tribunaal, maar heeft een zwak justitieel systeem.

Onder druk van vooral Amerika gingen de VN toch weer naar de onderhandelingsstafel. Of en hoe de bezwaren van een jaar geleden volledig zijn weggenomen, is nog niet duidelijk.

Voor het tribunaal zullen waarschijnlijk minstens de nog levende topmannen van de Rode Khmer verschijnen, zoals Ieng Sary, Nuon Chea, Khieu Samphan en de ‘uitvoerders’ Ta Mok en Duch. ‘Broeder nummer één’, Pol Pot, is in 1998 overleden.

Generaal Kroatië: 12 jaar c

ZAGREB, 25 MAART. Een bank in de Kroatische haven Rijeka heeft gisteren de voormalige generaal Mirko Norac (35) twaalf jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens oorlogsmisdaden. Twee medebeklaagden kregen vijftien en tien jaar gevangenisstraf.

Norac is de meest prominente Kroatische militair die in Kroatië wegens oorlogsmisdaden tijdens de onafhankelijkheidsoorlog (1991-1995) is veroordeeld. Het proces, dat een jaar heeft geduurd, dat onder supervisie van het Joegoslavië-tribunaal werd gevoerd, werd algemeen gezien als een toets voor de Kroatische politiek, de justitie en de samenleving. Voor Kroaten zien Norac en de zijnen niet als misdadigers, maar als helden die het land hebben verdedigd tegen de agressie van de Kroatische Serviërs en het toenmalige Joegoslavische Volksleger en die in de strijd geen oorlogsmisdaden kunnen hebben gepleegd. Na de uitspraak demonstreerden rond honderdvijftig woedende oorlogsveteranen buiten het gerechtshuis onder het roepen van kreten ‘Verraad!’ In Norac' woonplaats blokkeerden boze inwoners doorgaande weg naar Zagreb. Twee jaar geleden demonstreerden nog 100.000 Kroaten tegen de doodstraf.

Mirko Norac, Tihomir Oresković en Stjepan Granić werden veroordeeld wegens de moord op toen minister van Binnenlandse Zaken allen burgers en allen inwoners van de stad Gospić, in oktober 1991. De slachtoffers werden door de Kroatische militairen uit hun huis gehaald, naar een open veld gebracht en geëxecuteerd. Norac schoot met zijn pistool zelf een vrouw dood. Zijn pistool weigerde dienst toen hij een man wilde doodschieten.

De rechter bekeldde in haar uitspraak „de samenzwering” waarmee de Kroaten begane oorlogsmisdaden zo lang geheim zijn gehouden. Ten aanzien van Norac voerde ze zijn leeftijd aan als verzachtende omstandigheid. Ook het gegeven dat de Kroaten tegen een oppermachtige vijand vochten werd door de rechter als verzachtende omstandigheid aangevoerd.

Oresković, voorzitter van het ‘crisiscomité’, kreeg met vijftien jaar de zwaarste straf. Hij was formeel geen lid van de strijdkrachten, maar volgens getuigen ‘organiseerde’ hij het bloedbad. Hij rekruteerde bovendien criminelen voor dienst in het leger van de Kroaten. Granić, die tien jaar kreeg, was een gewone soldaat. Een vierde beklaagde, ook een gewone soldaat, werd vrijgesproken. Eerder al was een vijfde verdachte vrijgesproken. De veroordeelden, die allen beweerden niet aan de massa-executie te hebben deelgenomen, gaan in hoger beroep. (Reuters, AP, AFP)

Sešelj wil zo lastig mogelijk zijn

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 27 FEBR. De Servische extreem-nationalistische politicus Vojislav Sešelj heeft gisteren voor het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag geweigerd antwoord te geven op de vraag of hij schuldig dan wel onschuldig is aan oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid.

In de eerste zitting in zijn proces eiste hij dat de volledige aanklacht tegen hem werd voorgelezen. Dat duurde bijna drie uur. Daarna zei hij dat hij de tekst niet had begrepen en dat hij daarom niet kon ingaan op de vraag van de Duitse rechter Wolfgang Schomburg of hij zich schuldig achtte aan de veertien punten in de aanklacht. In de vertaling van de aanklacht werden Kroatische woorden gebruikt die nauwelijks afwijken van het Servisch - vóór het uiteenvallen van Joegoslavië was het Servisch-Kroatisch één taal - maar waarvan Sešelj zei dat hij ze niet kende. „Ik spreek alleen Servisch.“ Sešelj wordt beschuldigd van moord, marteling en deportatie van moslims, Kroaten en andere niet-Serviërs, en van plundering en het vernietigen van gebouwen. In de oorlogen in Bosnië en Kroatië had hij een eigen militie.

Sešelj, leider van de Servische Radicale Partij, zat in de beklagdenbank bijna voortdurend met een glimlach op zijn gezicht te luisteren naar het voorlezen van de aanklacht. Soms begon hij hardop te lachen. Hij kondigde aan dat hij zichzelf zou verdedigen. Net als ex-president Slobodan Milošević weigert hij een advocaat te benoe-

men. Hij is, net als Milošević, zelf jurist. Sešelj sloot niet uit dat hij zich wel zou laten bijstaan door juridische adviseurs. „Maar er is niemand die namens mij in deze zaal het woord zal voeren.“

Sešelj maakte meteen duidelijk dat hij één van de lastigste verdachten zal worden voor het VN-hof. Hij weigerde op te staan toen rechter Schomburg de rechtszaal in kwam en hij beklagde zich over de kleding van de aanklagers en de rechter. „In mijn land zien mensen er in de rechtbank fatsoenlijk uit“, zei hij. De toga's deden hem denken aan de inquisitie en dat was voor Sešelj „psychologisch onaanvaardbaar“. Hij zei ook dat hij die

ochtend was „gemarteld“: hij had, toen hij van de gevangenis naar het tribunaal werd gebracht, een kogelvrij vest van 20 kilo moeten dragen. Sešelj had pas om elf uur 's ochtends gehoord dat hij die dag in de rechtszaal moest verschijnen. De media hadden er al de avond daarvoor melding van gemaakt. De rechter zei dat dat onderzocht zou worden, en dat het „niet correct“ was als dat het geval was.

Verder maakte Sešelj er bezwaar tegen dat zijn familie en vrienden een visum moesten aanvragen bij de Nederlandse overheid voordat ze bij hem op bezoek konden komen. Hij eiste dat de VN over die aanvragen zou beslissen. „Ik zal

niet accepteren dat ze zich moeten richten tot de Nederlandse overheid.“ De rechter antwoordde dat er nooit een verschil van mening was tussen de VN en Nederland over het toekennen van visa, en dat er nu eenmaal een verdrag was waarin stond dat het gastland daar verantwoordelijk voor was. „Gehoorzaamt u nu maar aan die regel, dan kunt u bezoek ontvangen van wie u maar wilt.“

Binnen dertig dagen moet Sešelj opnieuw voor de rechtbank verschijnen. Als hij dan weer weigert zich schuldig of onschuldig te verklaren, zal dat door de rechters worden uitgelegd als een verklaring van onschuld.

Tribunaal wil ook financiers berechten

Door onze medewerker

FREETOWN, 4 MAART. Het speciale VN-tribunaal voor Sierra Leone wil niet alleen de hoofdverdachten van de oorlogsmisdaden in het West-Afrikaanse land berechten, maar ook de internationale terreurorganisaties die met hen samenwerkten. Daarbij gaat het om Al-Qaeda, Hezbollah en de Oekraïense mafia, die van de rebellen in Sierra Leone diamanten kochten voor hun witwasoperaties of wapens ruilden tegen diamanten. Dat zegt de Amerikaanse hoofdaanklager David Crane.

„Voor het eerst sinds Neurenberg gaat een tribunaal weer achter de financiers van misdaden tegen de menselijkheid aan“, zegt Crane, die dertig jaar als jurist voor het Pentagon heeft gewerkt. „Wij schrijven hier geschiedenis.“

Volgens Crane was de burgeroorlog onderdeel van een regionale strijd om diamanten, waarbij ook Liberia en Ivoorkust zijn betrokken. Het Speciale Gerechtshof voor Sierra Leone wil de rebellenleiders aanpakken die voor het aanhoudende geweld in West-Afrika verantwoordelijk zijn. „Anders blijven ze aan de gang“, zegt de Britse griffier van het tribunaal, Robin Vincent. „De grens is bereikt, de streep getrokken. Dit tribunaal gaat heel West-Afrika voor goed veranderen.“

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties besloot november 2000 tot de oprichting van het speciale Gerechtshof voor Sierra Leone. Nederland, dat destijds lid was van de Veiligheidsraad, is de belangrijkste geldschieter van het tribunaal. De eerste arrestaties worden op korte termijn verwacht. Volgens hoofdaanklager Crane treedt hij op namens „tienduizenden verkrachte vrouwen en ontvoerde, gedrogeerde kindsoldaten, 100.000 doden, 250.000 verminkten en 2,5 miljoen vluchtelingen“. Meer dan de helft van de vijf miljoen bewoners van Sierra Leone was direct slachtoffer van de burgeroorlog die van 1991 tot 2001 heeft geduurd. Het tribunaal houdt zich alleen bezig met misdrijven die na 20 november 1996 zijn gepleegd. Op die dag sloten regering en rebellen een vredesakkoord dat later door de rebellen geschonden werd.

Anders dan die twee andere oorlogstribunalen - voor Joegoslavië en Rwanda - is het Speciale Gerechtshof voor Sierra Leone in het land zelf gevestigd. De zaak zal eind vorig jaar in Freetown be-
rechten worden.

Vrijdag 28 februari 2003 de Volkskrant

‘IJzeren dame’ Plavsic veroordeeld tot elf jaar cel

Van onze verslaggever
Eric Arends
DEN HAAG

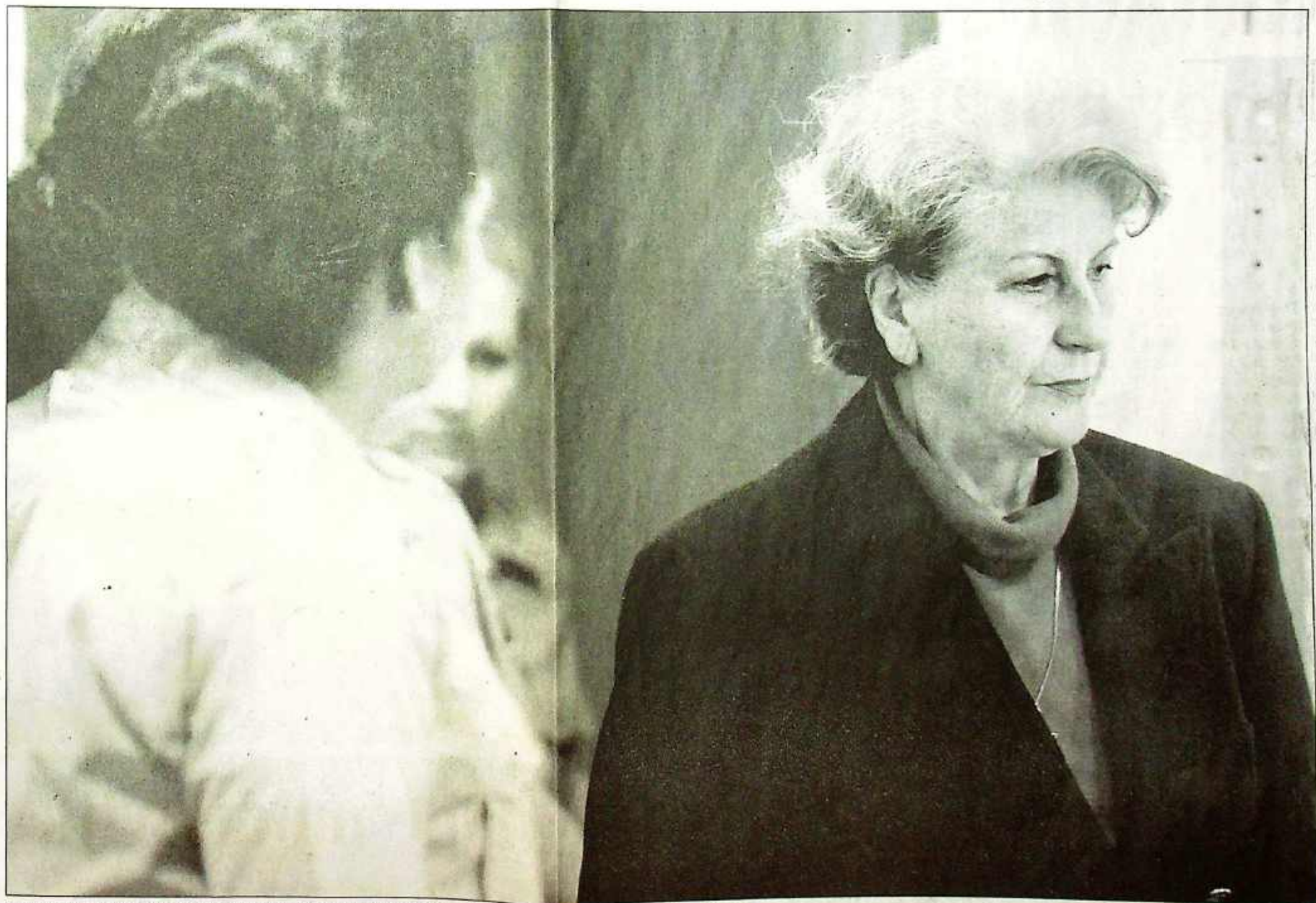
Biljana Plavsic, de oud-presidente van de Servische Republiek in Bosnië, is donderdag voor het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag veroordeeld tot elf jaar gevangenisstraf wegens haar rol in de oorlog in Bosnië, begin jaren negentig. De rechters van het Tribunaal achten Plavsic schuldig aan een 'hoogst ernstige' misdaad. Maar zij hielden tevens rekening met 'betekenisvolle verzachtende omstandigheden'.

Internationaal strafrechtsspecialisten vinden de straf opmerkelijk laag. Zij wijzen naar eerdere uitspraken bij het VN-Hof, waarin verdachten die politiek gezien lager in rang stonden veel hogere straffen hebben gekregen. Het vonnis tegen Plavsic is ook lager dan de eis van de aanklagers. Die pleitten voor een straf van minimaal vijftien en maximaal 25 jaar.

Rechter Richard May erkende gisteren dat de 72-jarige Plavsic als een van de leiders van de Bosnische Serviërs een belangrijk aandeel had in de moorden, martelingen en deportaties die tijdens de oorlog in Bosnië zijn gepleegd. De IJzeren Dame, zoals ze werd genoemd, ondersteunde het doel van een etnisch gedeeld Bosnië met opruiende toespraken en met aanmoedigingen aan het adres van paramilitaire eenheden die de etnische deling met geweld afdwongen. Dat zij destijds zo'n hoge positie bekleedde, gold voor de rechtskamer van het Tribunaal als een verzwarende factor.

De rechters hechtten echter zeker zo veel waarde aan het feit dat Plavsic op één punt in de aanklacht schuld heeft bekend. De oud-presidente gaf toe te hebben meegewerkt aan de vervolging van Bosnische Moslims en Kroaten: een misdaad tegen de menselijkheid. Als tegenprestatie lieten de aanklagers daarna de overige punten in de aanklacht vallen, waaronder genocide.

Volgens May heeft Plavsic met haar schuldbekeningen in belangrijke mate wroeging getoond voor de misdaden in Bosnië. Boven-

De voormalige Bosnisch-Servische presidente Biljana Plavsic gaat de rechtszaal van het Tribunaal in Den Haag binnen.

FOTO AP

dien heeft zij zich vrijwillig gemeld bij het Tribunaal. Ook zijn de rechters tevreden over de medewerking die Plavsic heeft gegeven aan de uitvoering van het vredesakkoord van Dayton. Daarnaast heeft Plavsic andere leiders opgeroepen de misdaden te erkennen, hetgeen bijdraagt aan het proces van vrede en verzoening in Bosnië, menen de rechters.

Hoewel de aanklagers deze omstandigheden eveneens lieten meewegen, vindt de rechtskamer van het Tribunaal dat zij hieraan 'onvoldoende gewicht' hebben gegeven. Aan de andere kant menen de rechters dat het strafvoorstel van Plavsic' advocaten - maximaal acht jaar wegens haar hoge leeftijd - geen recht doet aan de ernst van het misdrijf.

De internationale strafrechtsspecialisten Geert-Jan Knoops en Göran Sluiter vinden het vonnis van elf jaar erg mild. 'Het had zeker die vijftien jaar moeten zijn die de aanklagers eisten', zegt Sluiter. 'Ik vind echt dat de rechters te veel waarde hechten aan de verzachtende omstandigheden. In het vonnis wordt zelfs de tijdwinst die de schuldbekeningen heeft op-

geleverd genoemd als verzachtende omstandigheid. Dat is schandelijk. Wat zullen de nabestaanden van de slachtoffers daar wel niet van denken? Plavsic krijgt minder straf omdat het Tribunaal in tijdnood verkeert?'

Knoops wijst op de Bosnisch-Servische generaal Krstić, die 42 jaar kreeg, terwijl Plavsic een hogere positie bekleedde. Knoops

leest in het vonnis een boodschap naar andere verdachten van wie schuld bewezen is - niet alleen van het Joegoslavië-Tribunaal maar ook van het Internationaal Strafhof. 'Rechter May heeft volgens mij willen zeggen: als je als verdachte nou maar je verantwoordelijkheid neemt, dan is het Tribunaal bereid daar in vergaande mate rekening mee te houden.'

Elf jaar cel voor Servische Plavšić

oor een onzer redacteurs
EN HAAG, 28 FEBR. Biljana Plavšić, ex-president van de Servische Republiek in Bosnië, is gisteren door de rechters van het Joegoslavië-tribunaal veroordeeld tot een gevangenisstraf van elf jaar wegens vervolging van Bosnische moslims en Kroaten. Plavšić is tot nu toe de belangrijkste politicus die door het VN-hof is veroordeeld.

Volgens rechter Richard May gaf Plavšić (mede) leiding aan een „criminele organisatie” en moedigde ze paramilitaire groepen aan om deel te nemen aan de etnische zuiveringen in Bosnië. Ze speelde, volgens May, een ondergeschikte rol in de planning van de misdaden.

Elf jaar celstraf kreeg Biljana Plavšić wegens misdaden tegen de menselijkheid. „Ik hoop dat later zal blijken dat er een deal is gesloten, want anders is dit vonnis een smet op het blazoen van het tribunaal.”

Door onze redacteurs
CEES BANNING en
PETRA DE KONING
DEN HAAG, 28 FEBR. Waarheid en verzoening – daar ging het om in rechtszaak IT 00-39&40. Biljana Plavšić was de eerste belangrijke politicus uit het vroegere Joegoslavië die schuld bekende. En dat was bijzonder, gezien haar politieke verleden. De ex-president van de Servische Republiek in Bosnië vertolkte lang extreem-nationalistische standpunten. Door haar vasthoudendheid en rechtlijnigheid kreeg deze geestverwant, plaatsvervanger en opvolger van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadžić de bijnaam „IJzeren Dame”.

In januari 2001 meldde Plavšić zich vrijwillig bij het Joegoslavië-tribunaal. Eerst verklaarde ze dat ze niet schuldig was aan genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, zoals in de aanklacht tegen haar stond. Ze was, zei ze, naar Den Haag gekomen om haar onschuld te bewijzen.

Maar vijf maanden geleden be-

Openbaar aanklager Carla Del Ponte had een gevangenisstraf van 15 tot 25 jaar geëist tegen de 72-jarige Plavšić. Plavšić' advocaat Robert Pavich vond, rekening houdend met de leeftijd van zijn cliënt, een straf van acht jaar het maximum. In een reactie zegt de woordvoeder van Del Ponte „tevreden” te zijn met het vonnis en „hoopt dat het een voorbeeld mag zijn voor anderen om schuld te bekennen en mee te helpen aan het proces van verzoening op de Balkan”. Bij het opleggen van de straf heeft het VN-hof, zei May, rekening gehouden met Plavšić' leeftijd, met het feit dat ze zich vrijwillig heeft gemeld en met haar schuldbekentenis.

Experts: Plavšić door VN-tribunaal heel mild bestraft

kende ze schuld aan etnische vervolging. In ruil daarvoor lieten de aanklagers de rest van de aanklacht, waaronder volkerenmoord, vallen. Dat leidde tot veel discussie onder hoogleraren volkenrecht, maar in het tribunaal zelf. De zwaarste misdaad in het volkerenrecht, genocide, ging wel erg makkelijk van tafel.

In haar slotpleidooi zei Plavšić eind vorig jaar dat ze hoopte dat haar bekentenis „enige troost” kon bieden aan „de onschuldige slachtoffers” en dat „mijn volk het bloedvergieten van het afgelopen decennium achter zich kan laten en zich met de burens kan verzoenen”. Ook deed ze een oproep aan andere leiders „om naar voren te treden en de waarheid te vertellen”. Dat is volgens Plavšić de basis voor „verzoening op de Balkan”.

De 72-jarige Plavšić – in blauw colbert en groene trui met daarop een kruis als hanger – hoorde het vonnis, elf jaar gevangenisstraf, onbewogen aan. De Britse rechter Richard May zei „dat geen enkel vonnis opweegt tegen de afschrikwekkende misdaden die in Bosnië zijn gepleegd”. Plavšić had volgens de

Strafrechtsdeskundigen binnen en buiten het tribunaal zijn verbaasd over de relatief lage strafmaat. Strafrechtexpert Judith Armatta, van de Coalition for International Justice, vindt dat er meer consistentie moet komen in de straffen die het VN-hof oplegt. „We signaleren wel erg grote verschillen die moeilijk te verklaren zijn.”

In januari 2001 meldde Plavšić zich vrijwillig bij het Joegoslavië-tribunaal. Volgens de aanklacht is ze individueel verantwoordelijk voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Plavšić zei eerst nog dat ze onschuldig was, maar vorig jaar okto-

ber bekende ze schuld aan etnische vervolging, een misdaad tegen de menselijkheid. In ruil voor die bekentenis op één punt lieten de aanklagers alle overige onderdelen van de aanklacht, waaronder genocide, vallen.

Bij het bepalen van de strafmaat heeft het VN-hof er ook rekening mee gehouden dat Plavšić na het vredesakkoord van Dayton, dat eind 1995 een eind maakte aan de oorlog, loyaal met de internationale gemeenschap heeft samengewerkt bij de uitvoering van het vredesakkoord. May citeerde Plavšić' oproep aan andere leiders „om naar voren te treden en de waarheid te vertellen”.

loopt hoofdschuddend weg. „Kleine criminelen” zijn bijvoorbeeld de Bosnische Serviërs Duško Tadić en Goran Jelišić. Zij deden het vuile werk. Tadić kreeg 20 jaar, Jelišić 40 jaar. Net als Plavšić bekende Jelišić gedeeltelijk schuld en hij werkte zelfs mee met de aanklagers. „Afgezet tegen eerdere veroordelingen is de opgelegde straf van elf jaar veel te laag”, zegt de Nederlandse tribunaal-deskundige Göran Sluiter. De rechters hechten te veel waarde aan de verzachtende omstandigheden, meent hij. „In het vonnis noemt May als verzachtende omstandigheid ook de tijdswinst die is geboekt door de schuldbekentenis. Plavšić' minder straf omdat het hof in tijdnood verkeert. Schandalig.”

Het Plavšić-vonnis is het begin van speculaties. „Het vonnis is zo laag dat er een deal moet zijn gemaakt met de verdachte”, denkt een tribunaal-medewerker. Plavšić' schuldbekentenis leidde ook al tot het vermoeden dat er een deal was gesloten, onder andere over een optreden van Plavšić als getuige in het proces tegen oud-president Slobodan Milošević. Plavšić' advocaten en woordvoerders van het tribunaal ontkennen dat. „Mijn enige voorwaarde was dat ik niet zou worden opgeroepen om tegen anderen te getuigen”, zei Plavšić in december in de Servische krant *Politika*. „Ik hoop dat later zal blijken dat er een deal is gesloten”, zegt de tribunaal-medewerker, „want anders is dit vonnis een smet op het blazoen van het tribunaal”.

rechters geen belangrijke rol bij de uitvoering van misdaden, maar ze was er wel politiek verantwoordelijk voor.

Hoofdaanklager Carla Del Ponte had een straf geëist van 15 tot 25 jaar. Del Ponte zei eerder dat ze levenslang zou hebben geëist als Plavšić geen berouw zou hebben getoond. Rechter May maakte gisteren duidelijk dat het berouw zwaar had meegewogen in het bepalen van de strafmaat. Als verzachtende omstandigheid is daarnaast in aanmerking genomen Plavšić' leeftijd, haar vrijwillige overgave, de schuldbekentenis, en haar samenwerking met de internationale gemeenschap na 1995. De Amerikaanse oud-minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright was in de rechtszaal vol lof over Plavšić' opstelling bij de uitvoering van het vredesakkoord van Dayton.

„Onbegrijpelijk, onbegrijpelijk, onbegrijpelijk”, zegt een medewerker van de rechters na de uitspraak. „De kleine criminelen krijgen veertig jaar en deze dame elf. Het is een vorm van klassejustitie.” Hij heft zijn handen in de lucht en

Sagittarius

Van: "Ruza" <despot@wish.net>
Aan: "Milan Sekula Kasic" <sekula.kasic@3web.net>; "Michel COLLON" <michel.collon@skynet.be>; "Jurgen Elsasser" <J.Elsasser@t-online.de>; "Joveljic, Nebojsa N" <Nebojsa.Joveljic@bhpsteel.com>; "Herman Tollenaere, de" <hde_tollenaere@zonnet.nl>; "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Branka Novakovic" <richardenbeba@pi.net>; "ksenija sigulinski" <lizamia@zonnet.nl>; "Hans Hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>; "Nico & Neeltje" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: zaterdag 5 april 2003 1:19
Onderwerp: Serb Gov't. Paves Way for Extraditions
 April 4, 2003, 5:26 PM EST

PODGORICA, Serbia-Montenegro – Government ministers approved a law change Friday to make it easier to extradite war criminals to a U.N. tribunal in the Netherlands, a top official said.

The U.N. tribunal has charged that Serbia hasn't done enough to track down suspects believed living in Serbia, especially Ratko Mladic and Radovan Karadzic – the top Bosnian Serb leaders during the 1992-95 Bosnian war.

Western authorities have threatened to suspend financial and other support unless the country fully cooperates with the tribunal.

Serbian law prohibits the extradition of war crimes suspects indicted after April 2002. The change removes that prohibition. It was approved by the ministers on Friday must now pass the parliament of Serbia and Montenegro, the two-state union that replaced Yugoslavia in February.

The decision, made during a government session in Podgorica, the capital of Montenegro, would open the way for the extradition to the tribunal of more suspects accused of committing atrocities in the Balkan wars of the 1990s.

Low-profile suspects could still be tried before local courts, with the U.N. tribunal's approval.

"We have to cooperate with the international institutions, especially U.N. institutions," said Svetozar Markovic, the head of the Council of Ministers. "The world certainly won't give up on its demands."

Former Yugoslav President Slobodan Milosevic was extradited to The Hague-based court in June 2001.

Several of his associates later surrendered voluntarily, but some remain at large, including the Bosnian Serb wartime commander, Mladic.

U.N. prosecutors also have demanded full access to documents and archives they say are needed to build their case

Besides the much-needed aid, the country's desired membership in NATO's Partnership for Peace Program also depends on a full cooperation with the U.N. court, Markovic said.

Copyright © 2003, The Associated Press

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "CDSM" <cdsm_b@blopenworld.com>
 Aan: <Undisclosed-Recipient:>
 Verzonden: woensdag 26 februari 2003 10:22
 Onderwerp: ARTEL: THE CASE OF BILJANA PLAVSIC BEFORE THE SO-CALLED HAGUE

Geopolitika by ARTEL

www.artel.co.yu office@artel.co.yu

Date: 25 January 2003

Warning. If you have received this message by error or you don't want to receive our e-mails anymore, please click on office@artel.co.yu and write "unsubscribe" in the subject column.

THE CASE OF BILJANA PLAVSIC BEFORE THE SO-CALLED HAGUE TRIBUNAL

Dr *Milan Tepavac*
 Belgrade, 25 January 2003

The acknowledgment of personal guilt if it really exists, is a moral act, but the fact remains that she did it in the wrong place, in front of the wrong people, as a trade-off and without naming the main culprits for the tragedy faced by her own people and herself.

December 18th 2002 marked the end of the trial against Biljana Plavsic, former top official and political leader of the Serbs in Bosnia-Herzegovina at the time of the illicit secession war that raged there between 1992 and 1995, and president of the Republic of Srpska after the signing all the Dayton agreement, after she changed her mind and pleaded guilty for crimes against humanity. The sentence of the court is expected by the end of January 2003. The prosecution suggested a sentence of 15-25 years of imprisonment, while the Defense underlined the fact that any sentence longer than 8 years – bearing in mind that the accused is 72 years old – would be equivalent to a life sentence.

For those who refuse to recognize this institution as a legal and legitimate international criminal court (1) – including the author of this text – the whole procedure against Biljana Plavsic and other persons detained in Scheveningen Prison at the Hague, including, of course, Slobodan Milosevic, the former president of Yugoslavia and the Republic of Serbia, legally means nothing, i.e. cannot bear any consequences in the sense of international law. All the decisions of this illegal and illegitimate institution are legally unfounded and cannot serve as a precedent in international law. It is in fact, an institution that was established by the United Nations Security Council under the pressure of the United States and contrary to the United Nations Charter. Certain political reasons – "political" in the worse sense of this word – forced the US to do so. We shall not dwell upon such reasons, but two must have been the most decisive ones: the imperialist tendency towards global domination, and the breakup of SFR Yugoslavia, to help create in the Yugoslav region mini states that are easily manipulated, and the grant the Moslems in Yugoslavia – with the intention to placate their efforts against Israel – some sort of "Moslimania" right in the heart of Southeast Europe. The personal hatred against Serbs harbored by Madeleine Albright, sometimes referred to as "Tribunal's godmother", must also have played a certain role.(2)

The ICTY was founded by the U.N. Security Council with its resolution No. 827 dated May 25th 1993, even though it had no such authority according to the U.N. Charter. With the same resolution it passed the Tribunal Statute, which is, obviously, also illegal and invalid as a legal document. Of all the persons detained by the Tribunal in the Scheveningen dungeon – used during World War II by the Gestapo to torture Resistance fighters – only Slobodan Milosevic remains firm in refusing to recognize this institution, and in his statements during the "process" against him, uses every opportunity to reiterate this. He is assisted in his efforts by the Yugoslav Defense Committee, the International Committee and several other national committees, the German one being particularly active among them. Naturally, he also relies on the help of a large number of individuals – international jurists, politicians, writers and especially the Russian Duma. Objectively speaking, the Hague Tribunal is worse than any of Hitler's or Stalin's courts, because those courts at least had some formal legality, whilst ICTY has neither legality nor legitimacy. Undoubtedly, no one normal within the international community would want the Security Council to become some sort of a World Government reserving for itself even legislative powers to define international criminal offenses. One must also consider the fact that the Tribunal can prosecute only a limited number of suspects (about 50), whilst the number of those that have committed crimes is at least ten times greater. Therefore, by the virtue of things, the national

courts are the only ones that can bring justice to this region.

In the beginning I did not object to the legality of the Tribunal and its Statute. I thought that Tribunal would be judging the main culprits fully Yugoslav tragedy – some two dozen people – and this is why the back in 1995 I submitted to the Tribunal criminal charges against the following persons: Franjo Tudman, Alija Izetbegovic, Milan Kucan, Kiro Gligorov (secession leaders), and the following foreign assistants, aiders and financiers: Hans Dietrich Genscher, Helmut Kohl, Klaus Kinkel, Peter Alexander Rupert (Lord) Carrington, Robert Badinter, William Clinton, Aloysius Mock, Gesa Yanewsky, Carol Woytilla (Pope John Paul II), James Baker, Hans van den Broek and Franz Vranicky, as the prime culprits for provoking the secession wars in Yugoslavia, contrary to international law and the OSCE Helsinki Final Act. I also asked that national courts should prosecute Borislav Jovic, Stipe Mesic, Janez Drnovsek, Ante Markovic, Veljko Kadijevic, Budimir Loncar and several other persons for breaching the Constitution of SFRY and the Criminal Code of SFRY, as well as for not taking measures to protect the constituted order in accordance with the Constitution, the Criminal Code and the oath they took when they stepped into the office for which they collected a handsome salary.(3). Since the Tribunal refused to initiate proceedings against the main culprits, it became clear to me that this was by no means a court administering justice, but rather a political creation of the anti-Serbian racists, and subsequently a tool used by NATO for its domination. Instead of prosecuting those culprits, the "court" turned on Slobodan Milosevic, a man that did the most normal thing in the world – i.e. tried to defend his country and his homeland, from the armed attacks of the crazed secessionists, from NATO aggression and enslavement.

Still, in spite of all that, the Biljana Plavsic case must be analyzed in detail not only from the political perspective, but also from the legal aspects, because many are those throughout the world – lamentably in Yugoslavia and the Republic of Srpska as well – that believe either that ICTY is nevertheless a legal international criminal court, and that its Statute positively reflects the international criminal law, or that one should not insist on the lack of legality of the Tribunal, because its two objectives – punishing war criminals and establishing peace and reconciliation in former Yugoslavia – are justified, rational and moral.

So, let's consider the arguments they can invoke in favor of their standing in the light of what Biljana Plavsic did, putting aside the issue of legality and legitimacy of the Tribunal and its Statute. Let us examine the case of Biljana Plavsic as if a real court were involved.

What is it that made her change her mind about her guilt, which she initially denied before the Tribunal?

Shocked by the news that Biljana Plavsic admitted to her guilt with respect to the indictment raised by the Tribunal, the Serbs in Diaspora – who sense the demonization of the Serbian people in the West much more than we do here in the country – used the Internet to address several questions to her, to the public and to the politicians in Yugoslavia and the Republic of Srpska:

We still recall your willful, and fully conscient decision to appear as the accused before the International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia, to help establish the truth about the participants and the events that took place. We still remember your first statement before the court at The Hague, which you started with the words "your honor". Subsequently, you stated under oath and guaranteed with your honor, that you are not guilty on any of the counts, i.e. that you are not responsible for the crimes that have been committed. A few days ago we have learned from a videotape presented before the court at the Hague, that whilst you were staying in Belgrade – in an atmosphere and with the status of a person protected by the Hague court – you rejected your initial plea which you gave under oath and guaranteed with your honor, i.e. that you admitted your guilt for the crimes.

Mme Plavsic, ex-president of the Republic of Srpska, we would very much appreciate if you could offer the answers to the following questions, publicly, in a radio and television press-conference in Belgrade:

Is the video recording, presented before the Hague Tribunal as your statement given freely and without coercion, really true, though it denies your earlier plea given before the court at the Hague? Which one of the two statements is valid, which one is true? If the statement presented on videotape is true, we would very much appreciate if you could explain the crimes you feel guilty of, and why this is so. On the other hand, if your initial statement given personally before the court at The Hague is true, we would be grateful if you were to explain the circumstances under which you made the statement presented on videotape before the Court at The Hague.

Mme Plavsic, you know perfectly well that the Serbian people has invested its kingdom, and generations of its best children, not only to gain freedom and live freely, but also to free all other Yugoslav nations, that we might all live in friendship. You also know, that the Serbian people has been the one to suffer the most during

the rule of Josip Broz Tito, just to preserve peace. You are aware that the Serbian people in Bosnia-Herzegovina wanted to continue living in peace with the other Yugoslav nations in the common state - Yugoslavia, without seceding from it. You know that it made this choice at the referendum. You know that both in the country and abroad the results of the referendum carried out by all other nations have been honored (even those of the Republics, in contrast with the Constitution of SFR Yugoslavia) and that only the referenda of the Serbian people in Bosnia-Herzegovina and in Krayina were belittled and ignored. You know that according to the Constitution of SFR Yugoslavia, the right to self-determination had not been granted to any of the Republics. You know that SR Bosnia-Herzegovina was a Republic of three equal-righted and constituent nations: Moslems, Serbs and Croats.

You know that the aggression forced the Serbian nation to resort to justified defense; the aggression started in Bosnia-Herzegovina with the Moslem attack on a wedding party resulting in the wounding of the newlyweds and the death of the bride's father. This incident in Sarajevo occurred just because the newlyweds were Serbs. You know that the aggression continued with the attack of Croatian paramilitary units on Bosanski Brod, where they massacred Serbs including the town mayor. The day after, they joined the Moslem paramilitary units in the attack on the Serbian village of Sjekovac where they burned down both the village and the villagers. You are aware that the aggression escalated further with the slaughters of Serbs around the villages of Vlasenica and Bratunac. We know all that too. We have, or we had friends and relatives there, we had - because some of them fell as innocent victims.

You are also perfectly aware of the appeal launched back then by His Holiness Serbian Patriarch Pavle to all the Serbs: not to succumb to hatred and not to commit crimes.

You were the president of the Republic of Srpska. It is your moral, material, national and official duty to explain publicly, as a free person - primarily to the people of the Republic of Srpska, then to the Serbian people and to the Moslem and Croatian people - what is it that you really did, and what is it that you are responsible for with regards to the accusations made against you at the beginning of your trial at the Hague Tribunal.

If your statement presented on videotape before the court at the Hague is correct and true, we would greatly appreciate it if you could explain to the Serbian people why did you betray the Serbian morale, the dignity of the Serbian people, the humanity it has always shown to the other Yugoslav nations, and why did you fail to state that before your own people in the Republic of Srpska first? Why did you betray the trust and the honor bestowed upon you by the people of the Republic of Srpska?

On the other hand, if your first statement given before the court at the Hague is true, we appeal to you once again - as an official that accept the honor and the trusts of her native people, as a former president all the Republic of Srpska - to publicly reveal what was it that induced you to make the statement shown on videotape at the Hague Tribunal, with which you denied your earlier plea given under oath and guaranteed by your honor.

Judging by her attitude in the final stage of the process before the Tribunal, and by the speech she delivered in that phase, appeals like the one quoted above, addressed to her, the public and the relevant factors in Serbia and the Republic of Srpska, had absolutely no effect. What was the reason that made her omit in her speech any reference to even the basic facts, which are so well known, that would have shed some light on the events in Bosnia and Herzegovina for which she has been accused, and which she has confessed to before the Tribunal? Here is her whole speech; maybe it hides the answer to this essential question. She spoke in Serbian, and this is unofficial translation of it:

Your Honor, Mme Prosecutor, Defense attorneys - I thank you for offering me today this opportunity to speak.

Nearly two years ago I came here as someone accused of taking part in crimes against other human beings, even against humanity. I came for two reasons: to face these accusations and spare my people - because it was clear that they will be paying the price of anyone failing to come here. I have had time to examine these accusations, and to verify and evaluate them together with my attorneys. I have now been convinced and I accept that several thousand innocent people were victims of organized and systematic actions to eliminate Moslems and Croats from areas that the Serbs thought were theirs. At that time I had thoughtlessly convinced myself that this was a question of survival and self-defense. Actually, even more than that - our leadership, and I was an essential part of it - guided an undertaking which had as its victims countless innocent people. Clarifications on self-defense and survival offer no justification. In the end, even our fellow countrymen have said that in this war, we had lost our nobleness.

Obvious questions arise: if this truth is so evident now, why is it that I did not see it before; and - how is it

possible that our leadership and those that followed it could have committed to such acts? The answer to both these questions is, I believe – fear – blinding fear leading to obsession, especially for those among us that have a vivid memory of World War II, that the Serbs should never allow to be the victims again. By doing this, we, the leaders, breached the quintessential duty of every human being – the duty to refrain oneself and to honor the dignity of others. We were determined to do whatever was necessary to overcome. Although I had been faced with reports on cruel and inhuman actions against non-Serbs on various occasions – I refused to accept them, or even verify them. Actually, I completely gave in to talk of innocent Serbian victims of this war. This daily work, strengthened my conviction that we were fighting for survival, and that in this struggle the international community was our enemy. And so, I simply denied such reports, leaving them unchecked. I remained firmly convinced that the Serbs were unable of doing something similar. In this obsession of never again becoming victims – we allowed ourselves to become the perpetrators.

You have heard yesterday, and partially even today much about the suffering caused by all this. I accept the responsibility for my share in it. This responsibility is mine – and only mine. It does not extend to other leaders and their right to defend themselves. It most certainly does not extend to our Serbian people, which already paid a high price for the actions of our leadership. The awareness that I'm responsible for such human suffering and for smearing the honor of my people, shall always remain part of me.

There is a justice that demands a life for each innocent life, death for every sinful death. For me, obviously, it's impossible to answer the requests of such justice. I can only do what is in my power and hope that this will serve some purpose – to learn the truth, to say it and to accept the responsibility. This will, I hope, help the innocent Moslem, Croatian and Serbian victims to avoid becoming taken over by bitterness, which often becomes hatred, and which is – in the end – self-destructive.

As far as my people are concerned – I said something about their reputation here today. Therefore I believe it's necessary to clarify what is it that I am talking about. Today in Belgrade, right in the heart of Belgrade, stands a church under a dome whose construction started back in 1935. Our people have persevered in building this church consecrated to a man that is – more than anyone else – part of the Serbian nation, and that's St. Sava. The path he followed was marked by self-restraint and respect for everyone. He was a great diplomat that earned a reputation among his people and abroad, a man whose character is deeply rooted within the Serbian nation. The path an the example of St. Sava had been followed by great Serbian leaders, even in recent times, who pursued dedication, nobleness and dignity even in the most difficult of circumstances. It is sufficient to mention bishop Artemije Radosavljevic, which still represents the voice invoking justice, in what has become for the Serbs – the desert of Kosovo. Lamentably, our leadership, myself included, abandoned this path during the recent war. I believe you realize that I have disassociated myself from those leaders – albeit too late. Nevertheless, that same leadership shamelessly continues to seek the loyalty and the support of our people. This is done by instigating fear and promoting half-truths to convince the people that the whole world is against us. But the fruits of their work – of those leaders – are clear: Graves, refugees, isolation and bitterness towards the whole world that rejected us precisely because of those I have been warned that this is neither the time nor the place to state this truth – and that it would be better to wait for the others to also accept the responsibility for their doing. But I believe that there is neither time nor place where truth should not be told. I think that we must bring order in our house – the others will have to examine themselves and their actions. We have to live in this world, and not in a cave. Still, as long as we preserve our identity and our character – we have nothing to fear. As far as I'm concerned – the judges of this court are the ones who have been given the responsibility to judge. You must strive to find in your sentence whichever form of justice that this world can offer – not only for me, but for the innocent victims of this war as well. I will however, address an appeal to this Tribunal – to judges, prosecutors and investigators – to do everything that is in your power to offer justice for all sides. In doing so, maybe you will have the opportunity to carry out the mission for which this court exists. Thank you.

The striking fact, stemming not only from this statement, but from the entire process before that Tribunal (I watched the TV broadcast very carefully) is that neither she, nor her defense attorneys, and not even the members of the panel of judges even mentioned that Bosnia and Herzegovina was a republic in Yugoslavia, nor has the word "Yugoslavia" been mentioned once in this context. Furthermore, no one raised the key question, the question of all questions: who provoked, who caused the war in Bosnia-Herzegovina, who is responsible for it? In fact, any sane person realizes that the war crimes in the battlefield – or as the jurists say in bello – are only the consequence of war, and for that matter – as history has repeatedly shown – of every war. Without going too far back in the history of war and warfare, let us consider World War II only. Not only the Germans and their satellites – the most eager among them being the Croats and the Moslems in the so-called Independent State of Croatia, which included Bosnia – committed war crimes, but Allies did as well. Dresden (4) and Hiroshima (5) are just two examples. Both sides committed countless crimes in that war. In the marvelous film The Nuremberg Process (with Spencer Tracy and Marlene Dietrich), when the prosecution presents horrifying scenes filmed when the German concentration camps were liberated, the attorney of a group of indicted Nazi officials (played by the fascinating Maximilian Schell) addresses the prosecutor and the

panel of judges enraged: "I protest most sternly against this action of the prosecutor, I repeat and repeat: I protest most sternly! I could show you a film on Hiroshima, couldn't I?"

THE FACTOGRAPHY OF THE WAR IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Therefore, what's astonishing is that neither Biljana Plavsic – except for a passing reference to World War II – nor the defense, nor the prosecution, nor the panel of judges have shown any interest in the circumstances that brought about the horrible crimes in Bosnia-Herzegovina, committed undoubtedly by all warring sides. In saying this I'm not considering the circumstances from "times immemorial", but circumstances that directly caused this war and consequently the war crimes. This is even more perplexing considering the fact that these are circumstances well known not only to Biljana Plavsic, but probably to everyone else present in the Tribunal courtroom as well. Still, she bears the greatest responsibility for not speaking about those circumstances; she had the obligation to talk about that, both for the sake of her people and for the sake of truth. Evidently, she traded all that for her personal interests that she negotiated with Carla Del Ponte.⁽⁶⁾ The first gauleiter of Bosnia-Herzegovina after Dayton, the Swede Karl Bildt, having appeared as a witness at the trial against Biljana Plavsic, admitted that when he took that office, he knew nothing of the meaning of 1941 in Bosnia-Herzegovina. A thick Swede can permit himself not to know, but how could have Biljana Plavsic forgotten about the events that she might even have a personal memory of, when the Croats and the from her Bosnia committed such crimes against her people that can hardly be equaled in monstrosity and cruelty to any other in the history of mankind?

This is certainly not the place to go back to the distant past of Bosnia-Herzegovina. Hence, I shall only mention the circumstances and the events that caused directly the war in Bosnia-Herzegovina, these circumstances and events being quite well known to Biljana Plavsic, though she didn't even mention them at the trial.

The Moslem and Croatian leaders, acting against the position of the Serbian representatives, decided in favor of an unconstitutional secession of Bosnia-Herzegovina from SFR Yugoslavia. On October 15th 1991, the deputies of SDA (Moslems) and HDZ (Croats) adopted – contrary to the Constitution of SFR Yugoslavia, and contrary to the Constitution of Bosnia-Herzegovina, the "Memorandum on the Sovereignty of Bosnia-Herzegovina" incited by and urged directly by EC criminals and fiends and, obviously, by the chief sheriff in Washington. At the so-called peace conference on Yugoslavia held at the Hague, the British aristocrat Lord Peter Carrington, acting on behalf of the European Community, proposed on October 18th 1991 the plan for "solving the Yugoslav crisis", which merely advocated that all Yugoslav federal units should become independent states and that they be granted international recognition in that status, i.e. that Yugoslavia should be disintegrated and deleted from the political map! Such a document – unheard of in international relations – had been accepted by Croatia, Slovenia, Macedonia and obviously the Moslem/Croat leaders in Bosnia-Herzegovina. Reacting to such a course of events, on October 25th 1991, the Serbs in Bosnia-Herzegovina organized themselves and founded the Assembly of the Serbian people in Bosnia and Herzegovina, stressing that – obviously – they refused to leave Yugoslavia and that the Moslems and the Croats had no right to pull them out of Yugoslavia against their will. In obliterating Yugoslavia as a country, the European Community went to the extreme: late at night on December 16th 1991, the EC adopted the decision – under the pressure of Hans Dietrich Genscher, i.e. Germany – that the Yugoslav republics wishing independence should submit a request to this effect within eight days, and that they would be recognized as independent states! ⁽⁷⁾ Croatia, Slovenia, Macedonia and Bosnia-Herzegovina did so within the given deadline. As a reaction, the Assembly of the Serbian people in Bosnia-Herzegovina passed a resolution on the forming of the Republic of Srpska within Yugoslavia. Trying to give an appearance of legality to their crimes, the Moslem and Croat secessionist leaders in Bosnia-Herzegovina, organized a referendum (March 3rd 1992) on the secession of Bosnia-Herzegovina from Yugoslavia and the creation of the "independent" Bosnia-Herzegovina, that the Serbs – obviously – did not take part in. Like the previous decision on secession made without the participation of the constituent Serbian nation in Bosnia and Herzegovina, this referendum was unconstitutional both according to the Yugoslav Constitution and the Constitution of Bosnia-Herzegovina.

In spite of all that, the representatives of the Serbian people in Bosnia and Herzegovina did everything possible to avoid the armed conflict. At the meeting of the representatives of all three nations held in Sarajevo on March 17th 1992, the Serbian representatives agreed to a Declaration on the principles for the new constitutional arrangement of Bosnia-Herzegovina (as an independent state), also known as the "Coutillero Plan", even though they had not been given the mandate to do so by their people which had already clearly opted in favor of staying in Yugoslavia, and dismissed the attempts to forcibly pull it out of the federation. However, Warren Zimmerman – the U.S. ambassador to SFR Yugoslavia – flew immediately to Sarajevo and convinced (forced) Alija Izetbegovic to retract his signature from the agreement. And that time, the acting Secretary of State was Lawrence Eagleburger. This removes any possibility of W. Zimmerman having done this of his own initiative, for he must have been following the instructions of his boss L. Eagleburger. It should be noted that both of them, Zimmerman and Eagleburger, were not only US ambassadors to Yugoslavia, but

worked for many years in the U.S. Embassy in Belgrade, and hence knew perfectly well that by undermining the Coutillero Plan they would inevitably ignite the war in Bosnia and Herzegovina. In spite of that, or because of that, they did what they did! (8).

Maybe all this was not completely known to everyone in the Tribunal "courtroom", but Biljana Plavsic certainly knew it all, because she was not only a witness but also a player in all those events. Evidently, acting in favor of her personal interests, she betrayed not only her people, but also the truth and the basic human dignity. And, what is more, if she had said all that the "judges" and the public could have listened to it...

THE WAR IN BOSNIA AND INTERNATIONAL CRIMINAL LAW

Even those international law experts and politicians that insist that the U.N. Security Council did not breach the U.N. Charter by establishing the "International tribunal for prosecuting persons responsible for serious violations of international humanitarian law committed in the territory of the former Yugoslavia from 1 January 1991" – which is the full name of this incredible institution – should ask themselves the question: do Articles 2-5 of the Tribunal Statute really embody the modern international criminal law? Even if the Security Council were to have the mandate to establish international criminal courts according to the U.N. Charter, it certainly doesn't have, nor could ever have any international legislative mandate, in the sense of defining international crimes. And this is exactly what it did with the Tribunal Statute. The crimes listed and formulated in articles 2, 3, 4, and 5 (serious breaches of the Geneva conventions, war crimes, genocide, and crimes against humanity) certainly represent international crimes, not as the Security Council had formulated them, but rather as they are formulated by the modern international law. And not only that. All those international crimes are made operative only through national legislations and not directly. For example, as far as serious breaches of the Geneva conventions are concerned, these conventions specify that the states assume the obligation to integrate such breaches into their legislation. Nearly all the countries have done this, Yugoslavia being one of the first. The same thing applies to all the other crimes listed in the Tribunal Statute, including genocide. In fact, the Convention on Genocide clearly states: "The parties assume the obligation to ensure that, in accordance with their current constitutions, legal measures be taken to allow the implementation of the provisions of this Convention, and in particular to adopt effective criminal sanctions to be applied against persons responsible for genocide". This solution is quite logical bearing in mind the fact that the Convention on genocide does not specify the punishment.

If someone fails to realize – even bearing in mind all these facts – to which extent has the U.N. Security Council overstepped its mandate based on the U.N. Charter, then one should read article 24 of the Tribunal Statute, with which the Security Council introduces the life sentence!

Practically the only international crime that exists independently from national legislation (aside from piracy at sea and a few others) is provoking and initiating war of aggression, which is what the Nuremberg and Tokyo Tribunal are about. They tried the German in Japanese officials for after World War II. But, this particular crime – believe it or not – is not listed in the Tribunal Statute! Obviously, not by mistake. The creators of the Tribunal, and the authors of its Statute had a clear idea: preventing at any cost the Tribunal from judging that provoked and caused the war in Yugoslavia. Namely, the secessionist leaders in Yugoslavia and their foreign sponsors, helpers and commanders. Furthermore, it is evident that even back then, when the Statute was drafted and the Tribunal created, the NATO aggression on Yugoslavia had been anticipated, Tribunal rules had to be written in a way that even in that case the Tribunal would not be competent to try the Only moral degenerates and deranged individuals could have invented, designed and adopted such solutions and the end of the 20th century.

Biljana Plavsic confessed her guilt for the crime of "expulsion" and is to be sentenced – to 15 to 20 years of imprisonment by request of the Prosecutor, and to "not more than eight years" by demand of the Defense. The fact is that the Tribunal Statute does not list such a crime! There is something called "deportation", and this probably applies to her and her confession, but in criminal law analogies are not admissible and crimes must be defined very precisely. The Statute offers no indication on what does the term "deportation" refers to actually – or as jurists would say – what is the actual essence of this crime. Therefore, the Tribunal "judges" will have the freedom to choose what to subsume in this notion. Deportation, in fact need not necessarily entail a crime. If it is done for humanitarian reasons – for example to remove the population from a battlefield, or to carry out a voluntary exchange of population to prevent massacres in a civil war – it certainly does not constitute a crime.

Naturally, no one denies that deportations of the other kind – representing a crime – were committed by all sides involved in the conflict in Bosnia. But in Bosnia, after what the Moslems and the Croats did to the Serbs between 1941 and 1945, and with the breakup of Yugoslavia in 1991-1992, demarcation was the only lasting and rational solution for ensuring true peace and stability in this part of Europe. Undoubtedly, Greece and Turkey made a wise move when they carried out a broad exchange of population after World War I. By no

means am I justifying anyone that committed any form of crime in the process, but demarcation is, I repeat, the only rational solution for Bosnia. Forget Dayton!(7). From that perspective, comments made at the trial by Alex Boraine, a South African that hasn't the faintest idea what Bosnia is, are nothing but deceitful and silly remarks. Truth and reconciliation are, naturally, something that must come about, but not the way that this man suggested in his testimony.

Notes:

(1) The full and official name of this institution is "International tribunal for prosecuting persons responsible for serious violations of international humanitarian law committed in the territory of the former Yugoslavia from 1 January 1991". In this text it is referred to as ICTY, or simply Tribunal, without quotation marks, although I believe it to be an illegal and a illegitimate institution.

(2) At the time that this institution was created, she was the U.S. ambassador to the UN. This woman spent part of her childhood and youth in Belgrade, since she was the daughter of the ambassador of Czechoslovakia in Belgrade immediately after World War II. As a US agent and a traitor to his country, her father fled to America. Children of diplomats usually become lifelong friends of the country where they grew up, went to school and made friends. For some curious reason she started hating Serbs. During the NATO aggression on Yugoslavia, launched partially due to her efforts, a deadly graffiti appeared on the walls of the bombed buildings in Belgrade: "I like Madleine Albright as well as my Coca-Cola: on the table and cold!" In Serbian it rhymes: Volim Olbrajtovu kao koka-kolu: hladnu i na stolu.

(3) One can quote many examples of how a country is defended and how it should be defended, but I shall merely rely on an article recently published by the Belgrade daily Politika (December 20th 2002) dealing with the attempted secession of Texas from the U.S.:

In America, one cannot fool around with the federation. Anyone even thinking of chipping off a piece of it, and thus undermining the interest of the community of 50 united states, will regret the day he was born. This warning is underscored by the court file entitled "Separatists from Texas". The warning will last until 2118! An absurdity, but still a ruling of the federal court in Dallas.

Richard McLaren, a separatist that proclaimed the "Independent State of Texas" back in 1995, has been tried three times consecutively and sentenced to 121 years in prison.

The "independence of Texas" was not proclaimed at the congress of a separatist, independentist, or sovereignist party – although representatives from abroad, honored with such attributes have visited Washington – because no such party exists in America; rather, it was made public at the meeting of two dozen Texas secessionists that met at a forsaken farm near Fort Davis.

Richard McLaren (47) leader of the separatists, rallied his supporters in a self-proclaimed "Embassy", installed initially in the shack of the volunteer fire brigade, and later on in an abandoned tramway car. The "temporary Capitol" was located on a 17 acres ranch near the small town of Quero, and this is where the separatists converged. "State Secretary" Bernar Grover thought this would be a safe place for "receptions and meetings with foreign officials and diplomats", and the first overseas consulate of the separatist Texas was supposed to be opened in Barcelona. Even an airport runway was planned, as well as the customs and trade zone of the "Republic of Texas".

The small group of separatists advocated the need for international recognition of the "independent Republic of Texas", and recognition of the Texan "nation". The separatists from Texas did not introduce their own currency, nor had they adopted someone else's currency (at the time the German mark became the official currency in Montenegro), but a printed Texas cheques with a face value of millions, based on the "trust of the people of Texas".

This utopia ended with armed clashes.

In the spring of 1997, when President Clinton's financial and sexual scandals were shaking the White House, on April 27th the militia of the separatist "Republic of Texas" declared war to the U.S. government, in reaction to the arrest of one of the separatists by the police, after the renegades took three civilians hostage and declared them "prisoners of war". Several hundred policemen surrounded the armed separatists, and the little town of Fort Davies turned into a battlefield. From the nearby counties came several hundred more that quickly overpowered the rebels and arrested seven of them immediately. The separatist leader Richard McLaren asked for U.N. mediation to save the "besieged nation" threatening to fight to the death.

The police say that there were some two dozen activists and about 800 supporters from the surrounding area. After seven days, McLaren surrendered without struggle, but the trial lasted nearly three years.

The leader of the separatists invoked the fact that Texas – initially an Indian prairie, then a colony of the Spanish conquistadores, then part of Mexico – after the battle of Alamo became a recognized independent state between 1836 and 1845. Settlers from the U.S. quickly stormed Texas and after a referendum that many have objections to, annexed it to the U.S. union. Spanish is the mother tongue of one-third of the Texans, and one out of nine is of African origin.

The keepers of the Federation retaliated against McLaren with a series of trials. He was accused of undermining the federal revenue by selling void checks, in the name of the "sovereign Republic of Texas". But

Texas, the second-largest state in the Federation, larger than France, with 20 million inhabitants, rich with oil and land of origin of Eisenhower, George Bush, Linton B. Johnson - shall never be allowed to leave the Federation.

McLaren was first sentenced to 99 years of imprisonment in a state penitentiary - for taking part in kidnapping and resisting the federal police. Because of the monetary machinations he was further sentenced to 12.5 years in a federal prison. The County Court in Midland sentenced him to 10 more years for possession of firearms and planning the secession of Texas. Total: 121 years of imprisonment. Nearly half of the total of the United States.

His six accomplices in the separatist adventure were each sentenced to 5 years of imprisonment. Karen Paulson, the wife of one of the separatists, was sentenced to 50 months of prison.

The utopian effort of a handful of separatists to threaten the integrity of the American federation and separate 683.000 km² of territory (46, times the size of Montenegro) to create a "independent Republic of Texas" has been punished with a total of 155 years of imprisonment. Information about the separatists offered to the U.S. public was very limited: lunatics, madman from the prairie. If he were to live to serve all three sentences, the utopian and separatist McLaren, should hope to reach the age of 168.

I hope that this article from their Politika has been read by all the members of the committee drafting the Constitutional Charter of Serbia and Montenegro, as well as all those that took on state affairs, without even knowing the meaning of the word STATE.

(4) In Germany just is published a bestseller book (Der Brand - Deutschland im Bombenkrieg 1940-1945) in which the author Joerg Friedrich describes the devastation of German cities and civilians in them, calling Churchill a war criminal, implying that the RAF directly caused holocaust against the Jews.

(5) In Hiroshima there were in few seconds more civilian victims than in Bosnian war - 200.000.

(6) See also the secret agreement between B. Plavsic and C. Del Ponte, dated November 14th 2002 and made public before the tribunal on Dec. 16th 2002. This deal is quite interesting and can be found at <http://www.likier.co.yu/vesti.htm> and on the Tribunal site (www.un.org/icty).

(7) British journalist Misha Glenny in his good book on the destruction of Yugoslavia - although he also, as almost all Westerners, is obsessed with "great-Serbian chauvinism and hegemony" as if he attended the Comintern school in Moscow - cites commentary of one Krajina soldier on the recognition of Croatia: "Why did you fucking English capitulate to the fucking Nazis? You fucking bastard, go fuck your mother, you spineless motherfucker!". (Misha Glenny, "The Fall of Yugoslavia", London 1992, p.25). This diplomatic conversation took place in a smoky Knin tavern. That Krajina soldier, if he survived, would be most suitable for Serbian ambassador in Bonn or London.

(8) In his text "How the war started", Andy Wilcoxson says:

On March 18, 1992, Alija Izetbegovic (Bosnian-Muslim leader), Mate Boban (Bosnian-Croat leader), and Radovan Karadzic (Bosnian-Serb Leader) all reached an agreement on the peaceful succession of Bosnia & Herzegovina from Yugoslavia.

The Agreement was known as the Lisbon Agreement (it is also known as the Cutileiro Plan). The agreement called for an independent Bosnia divided into three constituent and geographically separate parts, each of which would be autonomous. Izetbegovic, Boban, and Karadzic all agreed to the plan, and signed the agreement.

The agreement was all set, internal and external borders, and the administrative functions of the central and autonomous governments had all been agreed upon. The threat of civil war had been removed from Bosnia that is until, the U.S. Ambassador Warren Zimmerman showed up.

On March 28, 1992, ten days after the agreement was reached that would have avoided war in Bosnia, Warren Zimmerman flew to Sarajevo and met with the Bosnian-Muslim leader, Alija Izetbegovic. Upon finding that Izetbegovic was having second thoughts about the agreement he had signed in Lisbon, the Ambassador suggested that if he withdrew his signature, the United States would grant recognition to Bosnia as an independent state. Izetbegovic then withdrew his signature and renounced the agreement.

After Izetbegovic reneged on the Lisbon Agreement, he called a referendum on separation that was constitutionally illegal. On the second day of the referendum there was a Muslim-led attack on a Serb wedding. But the real trigger was Izetbegovic announcing a full mobilization on April 4, 1992. He could not legally do that without Serb & Croat consent, but he did it anyway. That night terror reigned in Sarajevo. The war was on.

The Bosnian war was ugly and extremely bloody. People were maimed and killed in bloody inner-city battles that left over half a million people dead.

The United States likes to point to Bosnia as a shining example of where it helped Muslims. It is true that the United States armed the Muslims in Bosnia. But, after many thousands of deaths and massive destruction

throughout Bosnia, the Muslims were afforded by the terms of the Dayton Accords, less territory than they had been guaranteed by the Lisbon Agreement, which the United States urged the Muslim leader to reject. The bottom line here is that this war didn't have to happen at all. Nobody had to die in Bosnia. If Ambassador Zimmerman had just left Izetbegovic alone, then none of this would have happened to begin with. Its that simple. The blame for all of the death and destruction associated with the Bosnian war lies exclusively with Alija Izetbegovic for starting the war, and with the U.S. President Bill Clinton for sending that idiot Zimmerman to Bosnia in the first place. www.slobodan-milosevic.org/bosnia-started.

(7) The circumstances under which the republic of Bosnia-Herzegovina was created as a federal unit within Yugoslavia, in the middle of World War II, and how it subsequently existed and evolved quite successfully until Alija Izetbegovic appeared on the political scene with his Islamic Declaration and the "upsurging of democracy" in the form of his SDA party, are explained by Milovan Djilas, one of the figures that took part in its creation back in the '40s, in what I believe this is best work ever, *Wartime*, on p. 356: "The party had held the view that Bosnia and Herzegovina should have autonomous status, rather than become republic. This plan implied autonomy under the Republic of Serbia. However, the war had turned Bosnia into a battleground between feuding Ustashi and Chetniks, as well as a base and haven for the Partisans. Autonomy under either Serbia or Croatia would have encouraged further strife and deprived the Moslems of their individuality. The Bosnian leadership too, like every authority that grows out of an uprising, insisted on their own state, and later even on their own historical outlet to the sea. But the republican status of Bosnia and Herzegovina was not decided at that time, or during the session of AVNOJ. It was decided in early January 1944 at a meeting during a march, after the retreat from Jajce. Rankovic reported that the Bosnian leadership proposed a republic, Tito agreed, and so did all the rest of us, as if this were something acceptable on the face of it". And so a semi-literate corporal of the Austrian Imperial Army and a small group of fanatic communists found a far more rational solution for Bosnia than the one created by the Empire in Dayton. Why? Well, simply because, in spite of all their ideological and political limitations, they were people born in this region devoid of any imperialist ambition to rule the world.

ARTEL GEOPOLITIKA is a private, independent and non-profit web site provided by the volunteer work of a small group of enthusiasts. If you enjoy the information that ARTEL GEOPOLITIKA is publishing, we would be grateful for any financial contribution from your part or advertising on our web site. Your help would be used for the improving of the selection of the information, its faster publishing on the site and for, what we consider the most important, the *translation of the prominent information on other languages*.

For contributions in Dinars: ARTEL- Eksimbanka Beograd, Account No. 170-253-31
For contributions in foreign currency: ARTEL- Eksimbanka Beograd- Foreign currency No: 27227

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ruza" <despot@wish.net>
Aan: "Nico Steijnen" <SAGITAR@HETNET.NL>
Verzonden: donderdag 12 december 2002 21:22
Onderwerp: Fw: [www.ANTIC.org] What We Have Come To: Carla del Ponte Is Serbia's Foreign

— Original Message —

From: Miroslav Antic

To: 'SNN'

Cc: YUGO ; Balkan News ; NATO ; news@siem.net ; SerbianNewsNetwork ; sorabia@Yahoogroups.com

Sent: Tuesday, December 24, 2002 12:51 AM

Subject: [www.ANTIC.org] What We Have Come To: Carla del Ponte Is Serbia's Foreign Minister!

What We Have Come To: Carla del Ponte Is Serbia's Foreign Minister!

At the end of the previous week the Hague officially demanded extradition of Serbian President Milan Milutinovic. The Serbian authorities are even given the deadline for the extradition: January 12, 2003.

Milutinovic is accused of ethnic cleansing on the territory of Kosovo during escalation of the conflict between the Serbian army and Albanian militants in 1999. Earlier, the Serbian authorities declared that Milutinovic would be given up to the Hague tribunal as soon as his term of office expires. Meanwhile, Milutinovic enjoys immunity as the president of Serbia.

The other day Yugoslavia's presidential aide for foreign policy Predrag Simic once again declared that "it is highly likely that when Milutinovic's term of office expires, he will voluntarily appear before the Hague tribunal."

In the words of Simic, Hague's Prosecutor Carla del Ponte "shouldn't insist that people accused of war crimes must be detained, as some of them think their duty is to appear before the tribunal voluntarily," Radio Jugoslavija reports. Simic says that in this case "the necessity of forced detention of these people ceases to have significance." Now the discussion hinges upon this fact.

In his turn, Yugoslav Foreign Minister Goran Svilanovic openly declared in an interview to the Serbian newspaper **Dnevnik** that "none of the country's foreign political strategic goals can be realized until Yugoslavia doesn't cooperate with the Hague international tribunal on a wide scale, which also means delivery of all people accused of war crimes on the territory of former Yugoslavia."

When the united Yugoslav republic broke up and new formations appeared on its territory, nobody seemed especially surprised with the fact that foreign policy of the former Yugoslav republics, including Serbia and Montenegro was getting more and more oriented toward the West, or NATO, to be more precise. However, nobody could even suppose that it would be done so openly and cynically (let's take for instance the extradition of Slobodan Milosevic right the next day after it was prohibited by the Constitutional Court), and that Serbian authorities would give up even the slightest claim for realization of a nation-oriented, pro-Serbian policy.

It is not ruled out that some day descendants in Yugoslavia will estimate the above mentioned interview by Svilanovic, and the whole policy of Prime Minister Zoran Zizic, at their true value. And Zizic and Co. will have to serve another term, this time not a presidential one. However, it may happen that there will be no need to dot the "i's" and cross the "t's": within the past years, the Serbian leadership resorts to the open propaganda methods and realizes the political line designed to surrender the country to foreign capital.

As for Serbia's incorporation into the EU and the Council of Europe, Svilanovic says that it will take

place after a new constitution of "a prospective union state of Serbia and Montenegro" is adopted and when relations between its subjects are harmonized.

At the time when Svilanovic considered better ways for establishment of cooperation with the international community and the Hague (with a view to please the chief lady of the Tribunal), Serbian vice-premier Nebojsa Covic discussed problems with a journalist from Belgrade's **Glas Javnosti**.

Covic said that Yugoslavia was debarred from participation in the "Partnership for Peace" program and other European organizations and associations because of the delay with adoption of a new constitution of a prospective Serb-Montenegrin union. It was Covic who emphasized several times already that rightful NATO membership was the prospect of Serbia and Montenegro. "We had this opportunity but we missed it. We committed too many mistakes."

What mistakes does Covic mean? This can hardly be the split of the united Yugoslav state and surrender of Kosovo to Albanian bandits.

What are the present-day thoughts of ex-president of Yugoslavia Slobodan Milosevic in the light of the recent high-flown declarations made by Serbian top officials and their curtsies toward the Tribunal? What does he think when he looks at the map of the Yugoslavian republic?

Sergey Stefanov

PRAVDA.Ru

<http://english.pravda.ru/main/2002/12/23/41243.html>

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Vierde UCK'er gepakt op last van tribunaal

Van onze buitenlandredactie
AMSTERDAM 20-2-2003

De politie in Slovenië heeft dinsdagavond de vierde Kosovo-Albanees opgepakt die bij het Joegoslavië-Tribunaal is aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid tijdens de burgeroorlog in Kosovo. Fatmir Limaj (32), oud-commandant van het Kosovo Bevrijdingsleger (UCK), is prominent lid van het Kosovaaarse parlement. Het VN-hof treft voorbereidingen voor zijn uitlevering.

Het Joegoslavië-Tribunaal maakte de arrestatie van Limaj woensdag bekend, een dag nadat drie andere verdachten waren opgepakt door vredessoldaten van KFOR. Limaj ont kwam aan die actie doordat hij vorige week zonder problemen op een reguliere lijnvlucht naar Slovenië was vertrokken. Aanklaagster Carla del Ponte had daarvoor dinsdag haar

ergernis geuit, omdat KFOR twee weken geleden al op de hoogte was gesteld van de aanklacht.

Limaj deed tijdens het gewapende conflict met Servische politie-eenheden dienst als brigadecommandant van het UCK in het midden van Kosovo. Volgens de aanklacht gaf hij in 1998 opdracht tot mishandeling, marteling en moord op 'Servische, Albanese en niet-Albanese burgers' in de Lapusnik-gevangenis in de plaats Glogovac. Zeker 35 Serviërs en Albanese zouden er onder onmenselijke omstandigheden zitten opgesloten. Minstens zeventien gevangenen werden vermoord.

Limaj, die eind jaren negentig door het leven ging als commandant 'Celiku' (Hzer), is nu politicus van de Democratische Partij van Kosovo (PDK) van oud-UCK-chef Hashim Thaci. Vlak voor zijn arrestatie verklaarde hij tegen persbureau Reuters dat hij zich vrijwillig bij het Tribunaal zou melden.

Serviër in Kosovo veroordeeld

PRISTINA, 4 FEBR. Een rechtbank in Kosovo heeft gisteren de Serviër Andeljko Kolašinac veroordeeld tot acht jaar gevangenisstraf wegens het deporteren en tot dwangarbeid dwingen van Kosovo-Albanen tijdens de oorlog van 1999. Kolašinac was toen burgemeester van Orahovac. Een andere rechtbank in Kosovo veroordeelde gisteren een uit Ghana afkomstige oud-VN-politieman tot een jaar gevangenisstraf wegens het doodrijden van twee Albanen. (AP)

Seselj deze maand naar Joegoslavië-Tribunaal

DPA, AFP
BELGRADO/DEN HAAG 9-2-2003

De radicaal-nationalistische politicus Vojislav Seselj heeft maandag in Belgrado verklaard dat hij voor het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag wil verschijnen. Hij zegt te zijn aangeklaagd. De woordvoester van hoofdaanklaagster Carla Del Ponte weigerde elk commentaar.

De krant *Danas* haalde Miodrag Isakov aan, een leider van de DOS-coalitie van de Servische premier Djindjic. Die zegt van diplomaten van de Raad van Europa te hebben vernomen dat Del Ponte de aanklacht heeft ondertekend.

Seselj 'kan niet wachten om naar Nederland te reizen'. Hij ronselde begin jaren '90 Servische vrijwilligers om te gaan vechten in Kroatië en Bosnië. Paramilitairen zijn tijdens de balkanoorlogen beschuldigd van oorlogsmisdaden.

Seselj zei dat hij voor 24 februari een vlucht heeft geboekt.

Belgrado staat voor genocide terecht

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 4 FEBR. Het Internationaal Gerechtshof in Den Haag - dat conflicten tussen staten behandelt - acht zich bevoegd de genocideklacht die Bosnië in 1993 tegen Joegoslavië heeft ingediend, te behandelen. Het hof bevestigde gisteren een uitspraak uit 1996.

De Joegoslavische regering had gevraagd om een herziening van dat vonnis, op basis van 'nieuwe feiten' - zoals de herontreding tot de genocideconventie.

Het Joegoslavische verzoek om herziening van het vonnis van 1996 werd gisteren afgewezen met het argument dat de procedure die in herziening voorziet alleen bedoeld is voor feiten die op het moment van de eerdere uitspraak bestonden, maar nog niet bekend waren. Daarom kunnen 'nieuwe feiten' uit 2000 en 2001 geen aanleiding vormen voor herziening van een uitspraak uit 1996. Tien rechters stemden tegen het Joegoslavische verzoek, de drie overigen stemden voor, onder wie het Joegoslavische ad hoc lid van het gerechtshof.

De klacht van Bosnië dat Joegoslavië zich schuldig heeft gemaakt aan genocide tijdens de Bosnische oorlog en de genocideconventie heeft geschonden kan nu inhoudelijk worden afgehandeld. Het kan overigens nog lang duren voordat de zaak wordt afgesloten, reden waarom de Joegoslavische ad hoc rechter van het Gerechtshof, Vojin Dimitrijević, beide partijen oproep de zaak te laten rusten. Het proces zal nog heel lang duren en veel onkosten met zich meebrengen, aldus Dimitrijević in een vraaggesprek met Radio Belgrado 202. Bosnië eist een schadevergoeding van tientallen miljarden dollars.

Jorda weg bij VN-tribunaal

Zowel het Joegoslavië- als het Rwanda-tribunaal raakt zijn voorzitter kwijt aan het Internationale Strafhof. Bij het Joegoslavië-tribunaal is men blij.

Door onze redacteurs
DEN HAAG, 10 FEBR. Drieëntwintig stemrondes waren er nodig voordat de Fransman Claude Jorda werd gekozen als rechter bij het Internationaal Strafhof in Den Haag. Hij was de laatste, nummer achtien, die uit de 43 kandidaten werd gekozen.

In de nacht van vrijdag op zaterdag volgden de medewerkers van het Joegoslavië-tribunaal, waar Jorda nu rechtbankpresident is, rechtstreeks via het internet de stemming in New York. En ze e-mailden elkaar meteen hun commentaar op de uitslag. „Ik heb er een glas op gedronken”, zegt een medewerker. Niet omdat ze zo blij

zijn voor Jorda. Ze zijn vooral blij voor zichzelf. De president van de rechtbank die nu weggaat, is geen groot manager, vinden zijn medewerkers. Hij is ook geen groot jurist, vinden ze, en hij is erg ijdel.

In de laatste ronde van de stemmingen won Jorda het van de 'slappende rechter', de Nigeriaan Adolphus Karabi-Whyte. Hij kreeg die bijnaam omdat hij in de rechtszaal van het Joegoslavië-tribunaal vaak zat te knikkebollen. De Franse rechter Jorda was niet alleen onder zijn medewerkers weinig geliefd. Ook de andere rechters van het tribunaal in Den Haag zullen er niet om treuren dat hij vertrekt. Ze voelden zich door hem behandeld als kleine jongens. Vorig jaar wilde hij bijvoorbeeld niet dat een paar van de rechters dagenlang aanwezig waren op een conferentie van internationaal juristen op Sicilië. Ze moesten weer snel naar Den Haag om aan het werk te gaan. Zelf schreef hij zich wel in voor alle dagen van de bijeenkomst. Maar hij kwam uiteindelijk niet omdat hij aan het lobbyen was voor zijn nieuw

we baan bij het Internationaal Strafhof.

Ook het Rwanda-tribunaal raakt nu zijn president kwijt. De Zuid-Afrikaanse Navanethem Pillay, die daar nu de rechtbank leidt, werd al in de eerste ronde gekozen. De eerste lichting rechters bestaat uit elf mannen en zeven vrouwen. Drie rechters komen uit Afrika, drie uit Azië, één uit Oost-Europa, vier uit Latijns Amerika en het Caraïbische gebied, en zeven uit de Westerse landen. Er zijn er tien die ervaring hebben in het strafrecht, acht in het internationaal recht. Bij de gekozen rechters zitten geen juristen die naam hebben gemaakt in het internationaal recht. Er zijn wel een aantal bekwame diplomaten onder de rechters, zoals de Duitser Hans-Peter Kaul en de Canadees Philippe Kirsch. En diplomaten zal het hof nodig hebben omdat een groot aantal landen, met de VS voorop, niets met hof te maken willen hebben. Kirsch, nu ambassadeur in Zweden, maakt een goede kans om president te worden van het Internationaal Strafhof.

De rechters die nu door de 'Assembly of States Parties' - de landen die het oprichtingsverdrag, het statuut van Rome uit 1998, hebben geratificeerd - zijn gekozen, worden in maart beëdigd door koningin Beatrix. Daarna bepalen de achttien rechters welke negen rechters meteen in Den Haag aan het werk mogen gaan en wie voorlopig nog moet afwachten.

Het strafhof bestaat sinds 1 juli 2002, maar het zal nog lang duren voordat een klacht zal worden onderzocht. Het hof is, zo lang er nog geen openbaar aanklager is benoemd, niets méér dan een postbusnummer in Den Haag. Klachten verdwijnen voorlopig in een kluis. Het was de bedoeling dat er een aanklager zou worden benoemd, maar zo ver kwam het niet. Ervaringen met het Joegoslavië-tribunaal leren dat het moeilijk is een kandidaat te vinden die door alle partijen wordt gesteund.

• WWW.NRC.NL: dossiers Internationaal Strafhof en Joegoslavië-tribunaal.

Voor het eerst UCK-strijders opgesloten in Scheveningen

Voor het eerst zijn gisteren drie voormalige strijders van het Kosovo-Bevrijdingsleger (UCK) opgesloten in de speciale VN-cellen in Scheveningen.

Dit heeft de griffie van het Joegoslavië-Tribunaal gistermiddag bevestigd. Het drietal, Haradin Bala (45), Isak Musliu (32) en Agim Murtezi (46), was maandag in Kosovo opgepakt door KFOR, de door de NAVO geleide vredesmacht in Kosovo. Tot nu toe waren alleen

Serviërs (onder wie Milosevic) aangeklaagd voor misdaden tijdens het etnisch geweld dat de Servische provincie Kosovo jarenlang teisterde. Menig Serviër wees erop dat ook het UCK misdaden heeft gepleegd en beschuldigde hoofdaanklaagster Del Ponte van het tribunaal van partijdigheid. De drie worden onder meer beschuldigd van moord en marteling. Hun slachtoffers waren Serviërs en Albanen. Het UCK trad soms hard op tegen 'verraders'. (ANP)

Kroatië wil zo snel mogelijk bij de EU komen

Het lidmaatschap van de Europese Unie kan Kroatië helpen het verleden van oorlog en het ontbreken van democratie achter zich te laten, zegt minister Picula van Buitenlandse Zaken.

Door onze correspondent
BRUSSEL, 15 FEBR. De landen die zijn voortgekomen uit het voormalige Joegoslavië kloppen successievelijk aan bij de Europese Unie. Na Slovenië, dat waarschijnlijk volgend jaar toetreedt, zal Kroatië dinsdag het EU-lidmaatschap officieel aanvragen. Het hoopt in 2007 tegelijk met Roemenië en Bulgarije bij de EU te komen.

„We willen in de EU geïntegreerd worden. Wij kunnen dat doel in 2007 bereiken”, zegt de Kroatische minister van Buitenlandse Zaken, Tonino Picula. Net als premier Ivica Račan en president Stipe Mesić reist hij langs EU-hoofdsteden om de Kroatische zaak te bepleiten. Pas afgelopen december werd de EU het eens over de toelating van tien nieuwe lidstaten. Niemand overziet nog hoe deze uitbreiding in de praktijk zal uitwerken op het functioneren van de Unie.

Op een speciale bijeenkomst in 2000 in Zagreb boden de EU-regeringsleiders Kroatië samen met Macedonië, Albanië, Bosnië en Joegoslavië (nu Servië-Montenegro) „op lange termijn” het EU-lidmaatschap aan. Wat Kroatië betreft is die lange termijn zo snel mogelijk voorbij. „We zijn drie jaar geleden dadelijk begonnen met de politieke voorbereiding voor de aanvraag van het EU-lidmaatschap”, zegt minister Picula. Hij denkt dat opname in de EU zijn land kan helpen het verleden van oorlog en het ontbreken van democratie achter zich te laten.

De EU heeft in 2001 stabiliserings- en associatie-overeenkomsten met de Balkanlanden gesloten. Ze kregen voor vrijwel alle goederen vrije toegang tot de Europese markt. Wel werd geëist dat zij aan voorwaarden zouden voldoen wat betreft democratie en mensenrechten, dat zij zouden samenwerken met het Joegoslavië-tribunaal en dat zij onderling zouden samenwerken op economisch gebied, maar ook bij de bestrijding van criminaliteit.

„Samenwerking met de omliggende landen is een voorwaarde voor EU-lid-

Minister Tonino Picula

maatschap, maar het is geen alternatief voor toetreding. Omdat we allemaal in de EU willen, moeten we regionaal de betrekkingen verbeteren”, zegt Picula. Hij vindt dat elk land op eigen merites beoordeeld

moet worden. Daarom klopt Kroatië als eerste ex-Joegoslavische deelstaat die deelnam aan de oorlogen in de voormalige federatie officieel bij de EU aan.

Maar waarom die haast? „Omdat we met de status van kandidaat-lid veel meer financiële steun krijgen om ons op toetreding tot de EU voor te bereiden dan nu het geval is”, legt Picula uit. De afgelopen twee jaar ontving Kroatië zo'n zestig miljoen euro uit Brussel. Die geldstroom neemt toe wanneer het land als kandidaat geholpen moet worden om de EU-wetgeving, nu 90.000 pagina's, over te nemen. Geld is ook nodig voor aanpassing van de overheidsadministratie en de rechterlijke macht om de EU-regels uit te voeren en te controleren.

De kans is groot dat de onderhandelingen over toetreding van Kroatië tot de EU eind 2004 beginnen, wanneer Nederland EU-voorzitter is. Picula is optimistisch. „Er is nog steeds tijd nodig om de lasten van het verleden te overwinnen. Maar we gaan in de goede richting.” Klachten over gebrek aan persvrijheid in zijn land wuift hij weg. Wat de democratie in Kroatië be-

Aanklacht tegen Šešelj ingediend

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 15 FEBR. Het Joegoslavië-tribunaal heeft gisteren een aanklacht ingediend tegen de radicaal-nationalistische Servische politicus Vojislav Šešelj wegens misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Šešelj heeft steeds gezegd dat hij zich zal melden bij het VN-tribunaal in Den Haag wanneer hij wordt aangeklaagd, om de aanklacht te weerleggen. Šešelj (48), vice-premier onder Slobodan Milošević, wordt beschuldigd van acht misdaden tegen de menselijkheid en zes oorlogsmisdaden tussen augustus 1991 en september 1993. Volgens de aanklagers is hij verantwoordelijk voor de etnische zuivering van grote delen van Kroatië, Bosnië-Herzegovina en Servië.

Šešelj gold als een van de fanatiekste aanhangers van het 'Groot-Servische' gedachtegoed. Hij riep op tot haat en zette paramilitaire groepen in de oorlogen in Kroatië en Bosnië aan tot deportaties. Volgens de aanklacht indocineerde

Šešelj „met zijn extreme etnische retoriek” zijn recruten zodat ze „opvallend gewelddadig en wreed” de oorspronkelijke bevolking verdreven.

De 48-jarige Šešelj richtte in 1989 een eigen Servische Četnik Beweging op, later omgedoopt in Servische Radicale Partij (SRS). In de Kroatische (1991-1995) en de Bosnische (1992-1995) oorlog stuurde hij zijn eigen SRS-militie op pad. De Četniks vochten samen met milities als de 'Tijgers van Arkan'.

Šešelj heeft steeds bestreden dat zijn manschappen in Kroatië en Bosnië aan etnische zuiveringen hebben meegedaan. Hij zelf heeft niks anders gedaan dan vrijwilligers ronselen, 10.000 in getal. „En dat is geen oorlogsmisdaad”, zei hij onlangs in een vraaggesprek.

Šešelj is een populaire Servische politicus. Bij de Servische presidentsverkiezingen van eind vorig jaar drong hij door tot de tweede ronde en kreeg hij meer dan één miljoen stemmen; bijna veertig procent van het totaal.

Bosnië boekt winst genocidezaak VN

Reuters
DEN HAAG 4-2-

Het Internationaal Gerechtshof heeft maandag bevestigd dat de aanklacht die Bosnië in 1993 tegen Joegoslavië heeft ingediend, het hof bevestigt daarmee een klacht uit 1996.

Belgrado had om een herziening gevraagd, wegens 'nieuwe feiten'. Na de val van Milosevic had Joegoslavië nieuwe regelingen geïmplementeerd die de genocideconventie omtrent het omstrede lidmaatschap. Ook trad het toe tot de genocideconventie.

De zaak kan nu inhoudelijk worden behandeld. Sara vraagt de hoogste VN-rechter vast te stellen dat Joegoslavië de genocideconventie heeft geschonden. Advocaat Phon van den Berg sen toonde zich als plaatsvervangend delegatieleider van Bosnië „blij” dat nu alle obstakels voor een inhoudelijke behandeling verdwenen lijken.

Šešelj, vanochtend op het vliegveld van Belgrado. (Foto AP)

Een vuurspuwende psychopaat

2003

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 24 FEBR. Dat Vojislav Šešelj ooit voor het Joegoslavië-tribunaal terecht zou komen – moest komen – was al duidelijk toen het tribunaal in 1993 werd opgericht. De man die in 1991 riep dat zijn militie de Kroaten „met een roestige lepel de ogen zou leegschepen” en dat Zagreb met napalm moest worden gebombardeerd, heeft op elke lijst van waarschijnlijke oorlogsmisdadigers gestaan.

Vojislav Šešelj is de Servische Zjirinovski. Beter: Zjirinovski is de Russische Šešelj. Want die loopt al veel langer mee dan zijn Russische geestverwant met de grote mond, het vulgaire taalgebruik en de losse handjes. Šešelj (1954) vestigde al in 1984 de aandacht op zich toen hij – Joegoslavië's jongste doctor, docent aan de universiteit van Sarajevo – onder protesten

van Amnesty International in Sarajevo tot acht jaar gevangenisstraf werd veroordeeld wegens het uitdragen van de Groot-Servische gedachte. Het was zijn pech dat hij dat twee jaar te vroeg deed. In 1986 begroef de Servische Academie van Wetenschappen in haar beruchte Memorandum het titoïstische gedachtegoed (Eenheid en Broederschap) en werden de remmen weggenomen voor het Servische hypernationalisme dat dankzij de manipulaties van Slobodan Milošević uiteindelijk Joegoslavië de das heeft omgedaan.

Joegoslavië's jongste doctor werd tijdens zijn gevangenschap (van de acht jaar zat hij er bijna twee uit) zo zwaar mishandeld dat sommigen zijn ultra-radicalisme toeschrijven aan gevangenisstrafma's. De Amerikaanse oud-ambassadeur in Belgrado, Warren Zimmerman, noemde hem onomwonden een psychopaat.

Šešelj richtte in 1989 een eigen Servische Četnik Beweging op, later omgedoopt in Servische Radicale Partij (SRP). In de Kroatische en de Bosnische oorlog stuurde hij zijn eigen SRP-militie, de Četniks, op pad. Ze vocht zij aan zij met milities als de Tijgers van Arkan. Maar in tegenstelling tot de Tijgers waren de Četniks van Šešelj luie weekendterroristen, ongedisciplineerd, slecht getraind, veelal dronken en vaak net zo vet als hun leider. Die heeft zelf nog even in een militair uniform door Belgrado gelopen. Hij trok het uit toen hij in de pers werd vergeleken met een drachtige likker.

Šešelj heeft steeds bestreden dat zijn Četniks in Kroatië en Bosnië aan etnische zuiveringen hebben meegedaan. Hij zelf heeft niks anders gedaan dan vrijwilligers ronselen, tienduizend in getal. „En dat is geen oorlogsmisdaad.” Het zal niet meevallen de Haagse rech-

ters daarvan te overtuigen: er zijn ex-Četniks die hebben toegegeven oorlogsmisdaden te hebben begaan. Sterker: Milošević zelf heeft Šešeljs militie van oorlogsmisdaden beschuldigd.

De relatie van Milošević met Šešelj is er een van cynisch pragmatisme. Toen Šešelj een vuurspuwende opposant was, kon Milošević hem van oorlogsmisdaden beschuldigen. Maar in 1998, toen de Kosovo-crisis zich begon toe te spitsen, had Milošević die 'oorlogsmisdadiger' wel nodig: hij werd vice-premier en zijn partij kreeg zestien zetels in de regering.

Nog bij de laatste Servische presidentsverkiezingen beval Milošević vanuit zijn Scheveningse cel Šešelj aan als de kandidaat op wie zijn aanhangers moesten stemmen. Milošević's vrouw Mira, wier partij JUL in 1998 óók bij de coalitie hoorde, deelde en deelt haar mans mening niet: zij kan Šešelj

niet luchten of zien. „Šešelj is geen Serviër. Hij is een Turk. Hij is misschien gewoon geen man”, schreef ze eens.

Vojislav Šešelj is een charismatische, verbaal begaafde en uiterst gewelddadige man die soms met een pistool staat te zwaaien en er niet voor terugschrikt mede-parlementariërs een klap uit te delen – best riskant, want Šešelj is een bonk van twee meter. Premier Zoran Djindjić noemde hem ooit „de Hitler van de Balkan”. „Maar zijn fascisme is impotent. Toen Hitler de Sudeten *heim ins Reich* haalde, bedreigde hij de hele wereld. Als [Šešelj] roept dat we de Krajina van Kroatië willen, is dat alleen gevaarlijk voor onszelf.”

Ondanks zijn primitiviteit is Šešelj populair. Zijn SRP krijgt stevast zeven à tien procent van de stemmen. Bij de Servische presidentsverkiezingen van eind vorig jaar drong Šešelj zelfs door tot de

tweede ronde en kreeg hij meer dan één miljoen stemmen – 36 procent van het totaal.

Šešelj heeft toegegeven wat inmiddels steeds meer getuigen in het proces tegen Slobodan Milošević voor het Joegoslavië-tribunaal zeggen: dat de Servische milities in Kroatië en Bosnië – zijn Četniks, maar ook Arkans Tijgers – door Milošević werden gecontroleerd, ook al ontkent deze dat fel. Šešelj zei eens: „Milošević vroeg me om strijders te sturen. Hij en zijn generaals gaven ons geen bevelen, maar dienden 'verzoeken' in: 'We hebben je strijders daar of daar nodig.' We stelden hen niet teleur.” Volgens Šešelj zorgde Milošević voor kazernes waar de milities werden getraind, hij zorgde voor de uniformen, de wapens, het transport, alles. „Aan Servische kant kon niets gebeuren zonder bevel of medeweten van Milošević.”

Servische Seselj in Scheveningse cel

De van oorlogsmisdaden verdachte Bosnische Servier is naar Den Haag gekomen om het Joegoslavië-Tribunaal een lesje te leren

Van onze buitenlandredactie
AMSTERDAM 28-2-2003

De Servische ultra-nationalist Vojislav Seselj is maandagochtend op eigen initiatief naar Den Haag gekomen om zich te melden bij het Joegoslavië-Tribunaal. Seselj is daar aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid tijdens de gewapende conflicten in Bosnië en Kroatië. De voormalige presidentskandidaat van Servië zegt het 'duivelse tribunaal' te zullen 'vernietigen'.

Met een lijnvlucht uit Belgrado arriveerde Seselj gisteren op Schiphol. Politie in burger bracht hem vanaf de luchthaven naar het detentiecentrum van de Verenigde Naties in Scheveningen, waar onder anderen ook de Joegoslavische oud-president Slobodan Milosevic zit opgesloten. Het was maandag nog onduidelijk wanneer Seselj wordt voorgeleid.

Bijna was de vliegreis niet doorgegaan, omdat Seselj niet beschikte over een visum. 'Ik heb geen visum nodig voor Nederland, dat stinkland', luidde het commentaar van de Servier. 'Geen denken aan'.

'Ik zal zegenierend uit Den Haag terugkomen', zei de 48-jarige politicus's ochtend tekenende honderden aanhangers die naar het vliegveld van Belgrado waren gekomen om hun leider uit te zwaaien. Afgelopen week eindigde de oud-bondgenoot van Milosevic op een afscheidsbijeenkomst al verklaard 'de waardigheid' te zullen verdedigen 'van mijn tienduizend strijders die tijdens de oorlogen dapper hebben gevochten'.

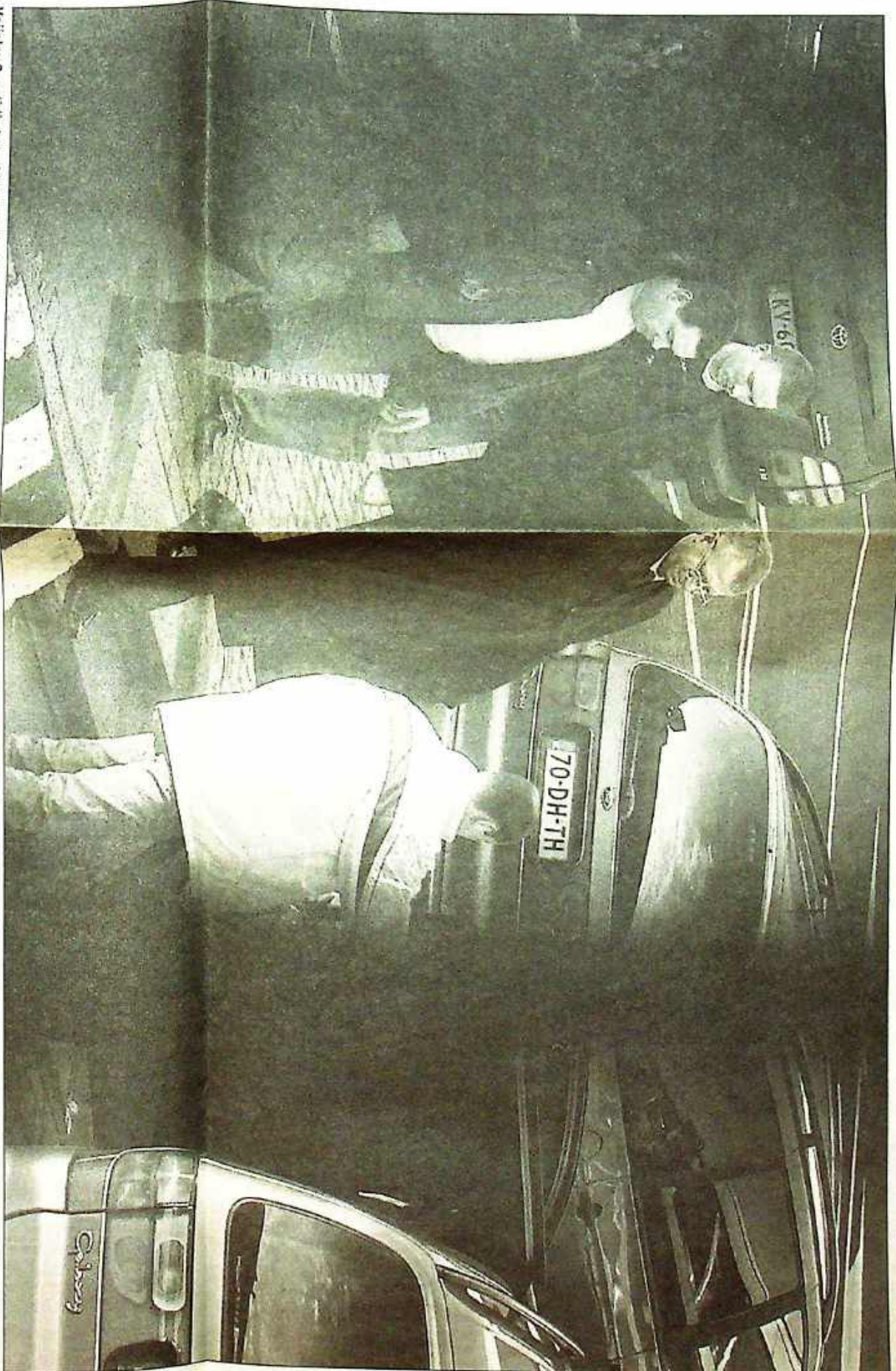
Over zijn verdedigingsstrategie zei Seselj gisteren: 'Ik schiet ze aan flarden'.

Hoewel Seselj niet persoonlijk van moord wordt verdacht, zouden zijn paramilitaire eenheden zich schuldig hebben gemaakt aan uitroeiing en etnische zuivering. Volgens de aanklagers was de politicus tussen augustus 1991 en september 1993 lid van een criminele organisatie, die het doel had om Kroaten, Moslims en andere niet-Serviers met geweld te verwijderen uit grote delen van Kroatië, Bosnië en de Servische provincie Vojvodina. Deze operatie moest leiden tot een nieuwe, door Serviers beheerste staat.

'Ik zal het doel van een Groot-Servie nooit opgeven', zei Seselj gisteren op weg naar Nederland tegen een verslaggever van persbureau AP.

Eerder al riep hij zijn Servische aanhangers op ervoor te zorgen dat belangrijke vooruitzichtige verdachten als Radovan Karadzic en generaal Ratko Mladic niet zullen worden uitgeleverd aan het Joegoslavië-Tribunaal - in zijn ogen 'een Amerikaans instrument tegen de Serviers'.

Seselj geniet nog een aanzienlijke aanhang in Servië. Vorig jaar december behaalde hij als kandidaat bij de presidentsverkiezingen meer dan een derde van de stemmen. Zijn Servische Radicale Partij is de grootste oppositiepartij in het Servische parlement.

Vojislav Seselj (in het midden met bril) komt maandag aan op Schiphol.

FOTO AP

Een bendeleider die het vuile werk moest opknappen

Profiel | Vojislav Seselj schilderde zichzelf met plezier af als gevaarlijke extremist

De Servische ultranationalist Vojislav Seselj wilde graag Kroatische oogbolten verwijderen met theelepels. Maar behalve als een doorgedraaid heethoofd, manifesteerde hij zich ook als een politiek opportunist.

VELEN HEBBEN zich de afgelopen jaren afgeraagd waarom Vojislav Seselj niet werd aangeklaagd door het Joegoslavië-Tribunaal. In tegenstelling tot de meeste verdachten van het Tribunaal, deed hij geen enkele moeite zijn rol in de Joegoslavische oorlogen te bagatelliseren. Sterker nog: hij koketteerde er juist mee.

Seselj vertelde aan iedereen die het maar wilde horen hoe Milosevic hem en zijn paramilitaire *cer-niks* losliet in Kroatië en Bosnië. Hoe de *cer-niks* graag Kroatische oogbolten verwijderden met roestige theelepels ('zwarte humor',

zei hij later). En hoe het hanteren van een pistool - dat altijd losjes om zijn middel bungelde - het be-drijven van politiek kan vergemakkelijken, al ging hij zijn Servische collega-parlementariërs liever met zijn vuist en of met een klodder speeksel te lijf.

Het leek wel of Seselj zichzelf ongelooftwaardig maakte door zich steeds met zoveel plezier als gevaarlijke extremist te aftekenen. Toch was hij dat wel degelijk. Op 14 februari verscheen zijn naam eindelijk op de verdachtenlijst van het Tribunaal. Daartoe prijken thans zes aanklachten wegens oorlogsmisdaden en acht wegens misdaden tegen de menselijkheid. Seselj heeft er haast vertuigd op gereageerd. Hij zegt zin te hebben in zijn proces, waarin hij het Tribunaal een lesje wil gaan leren.

Het zijn dit soort uitlatingen die door de jaren heen twijfels hebben opgeroepen over de geestelijke gezondheid van dr. Vojislav Seselj (1950), Bosnisch-Servier, in de jaren zeventig de jongste promovendus van Joegoslavië.

Dr. Seselj was docent politieke filosofie aan de Universiteit van

Sarajevo, toen de Joegoslavische geheime politie in 1984 in zijn bureaulade een manuscript aantrof waarin hij behalve voor een meerpartijstelsel ook plette voor de inlijving van de deelrepubliek Bosnië bij Servië. Seselj verdween voor 22 maanden achter de tralies. In die periode (1984-1986) voerde Amnesty International campagne voor zijn vrijlating. In de gevangenis werd Seselj waarschijnlijk gemarteld, waarbij zijn geestelijke vermogens klaarblijkelijk werden aangetast.

In 1990 manifesteerde hij zich op het Servische politieke toneel als demagogisch ultra-nationalist, die in weinig verhillende termen aankondigde de andere Joegoslavische volkeren een kopje kleiner te gaan maken. Slobodan Milosevic concludeerde al snel dat deze man voor hem bruikbaar was. Seselj kreeg uitgebreide aandacht op de Servische staats televisie. Toen de oorlog in Kroatië zomer 1991 een feit was, zag Milosevic in Seselj een prima kandidaat om het vuile werk te gaan opknappen.

Niet als de ex-bankroetier Arkan kreeg Seselj de leiding over para-

militaire formaties, die half gelicerd waren aan het Joegoslavische Volksleger. In de praktijk openbaarden zich al snel verschillen tussen de paramilitairen van Arkan en die van Seselj. Arkans Tiggers waren een soort 'afershave-zuiveraars': jong, gladgeschoren, gedisciplineerd en efficiënt. De bebaarde *cer-niks* van Seselj waren veelal dronken en stonken een uur in de wind. Zij kregen de reputatie van ongedisciplineerde bendes-op-leeflied, die vaak op eigen houtje aan het plunderen sloegen in plaats van de karweitjes voor baas Milosevic te klaren.

Desalniettemin behield Seselj voor die baas zijn nut, al zat er medio 1993 wel in een diepe in hun relatie. Milosevic zag zich geconfronteerd met internationale sancties, en besloot te transformeren tot vredesduif. Om zijn goede wil te tonen tegenover het Westen, begon hij een lastercampagne tegen Seselj. In de optiek van de 'vernieuwde' Milosevic was Seselj plotseling 'de personificatie van geweld en primitivisme'.

Seseljs rehabilitatie liet evenwel niet lang op zich wachten. Toen in

1998 de relatie tussen Milosevic en de internationale gemeenschap wegens Kosovo opnieuw verslechterde, werd hij zelfs vice-premier van Servië. De herfst daarvoor had alleen een stembusfraude van Milosevic Seselj kunnen alhouden van een zege in de presidentsverkiezingen. Seselj kreeg naar alle waarschijnlijkheid flink wat dollars en protesteerde nauwelijks. Desalniettemin gelooiden veel van zijn kiezers jarenlang dat Seselj een geduchte tegenstander was van Milosevic.

Als politieke persoonlijkheid was Seselj schizofreen. Hij manifesteerde zich als dolgedraaid heethoofd. Tegelijkertijd was hij een politiek opportunist, die altijd bereid was zijn anti-westerse fulminaties in dienst te stellen van Milosevic. Nog deze herfst riep Milosevic de Servische kiezers vanuit zijn cel op hun stem uit te brengen op Seselj. 'Als ik naar Den Haag kom, neem ik Milosevic mee', grapt Seselj jaren geleden. De satellante details die Seselj over hem in petto heeft, blijven onverminderd bruikbaar.

Sagittarius

Van: "CDSM"
Aan: <Undisclosed-Recipient:>
Verzonden: maandag 24 februari 2003 10:38
Onderwerp: SESELJ'S DEPARTURE MEETING
24.02.2003.
00,16 hours

Dear Paul,

I thought you might be interested to know that yesterday evening, at 18,00 hours, Dr. Vojislav Seselj of the SRS Party held his departure meeting prior to today's flight to the Hague. Even though the temperature was minus six Centigrade, approximately 100,000 people turned up, and if it was not for the low temperature, many more would have come. The meeting was held in the center of Belgrade, and it went off peacefully. It was impressive, a sign of Dr. Seselj's popularity. I myself was present. I don't know what today's press will say of the meeting, but late last night the electronic media either ignored the event, or else they showed part of it without mentioning the numbers present. One station did say that "a few thousand" people showed up, an example of how the DOS controlled electronic media does things over here.

What struck me was the attitude of the police. They were very correct. However, their grim and demoralised faces should be a very bad sign for Dr's Vojislav Kostunica and Zoran Djindjic. It was easy to see on whose side the police were. It is my firm belief that if more people showed up, then all of the Government and media offices could have been taken over without the police lifting a finger about it. It is quite obvious that the DOS coalition has lost all authority over here. The only reason you don't have any civic disturbances is because now everyone wants to see what is going to happen in Iraq; people are sick of international interference over here, which is the only factor in DOS's favour.

Greetings,

A Reader

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "International Committee to Defend the Serbian Political Prisoner"
 <liberezmilosevic@free.fr>
Aan: "ICDSPP" <icdspp@yahoo.fr>
Verzonden: woensdag 26 februari 2003 2:25
Onderwerp: INTERNATIONAL CALL : HELP THE SERBIANS IMPRISONED BY THE SO-CALLED
 "INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL" !
International Call from the ICDSPP/CIDPPS

(International Committee to Defend the Serbian Political Prisoner)

February 26, 2003

WE MUST HELP THE SERBIAN IMPRISONED BY THE SO-CALLED "INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL" !

Since creation, the alleged « International Criminal Tribunal for former Yugoslavia » (ICTY) is a war machine leaded against the Serbian People and his defenders, in Yugoslavia and in Republika Srpska (Bosnia). Directly financed by NATO, the ICTY and his slavish magistrates abiding by the orders of Washington, is a shame to all the magistracy and the international judicial world.

The proceedings they use – secret charging, anonymous accounts without any proofs, kidnapping of the accused regardless of the international law, automatic presumption of guiltiness of the accused, investigations in accusation and not in defence, and so on. – remind us of the sinister inquisition and would deserve a non-admissibility of the charging in any independent court of law, starting with those in the US.

The detention conditions in the ICTY jails are also outrageous. Especially the medical help brought to the prisoners, the behaviour of the medical staff of the ICTY prison is also a shame to all the medical world.

These are instances that are enough as proofs:

Death of general DJUKIC, just after his liberation from the prison in the Hague (insufficiency of medical care). Sudden death in prison of Dr KOVACEVIC (who did not receive in time the necessary emergency medical help). Alleged suicide of Slavko DOKMANOVIC in his cell. Army general of the Republika Srpska Radislav KRSTIC, war disabled person, deprived of medical care that is requiring his serious health (he has been denied of a leg amputation in a independent hospital, and in fact the lack of suitable care in prison is responsible for this). The administration in overdose of mind-destroying medicines is also common in the prison of the ICTY.

The moral loneliness of the Serbian prisoners, victims of an incessant manhunt, is terrible.

Adding to a detention duration abnormally long and contrary to the disposals of the European Convention of Human Rights.

We must help them : they are not allowed to receive perishable foodstuff, but you can send them books, clothes and others useful stuff. And above all write them in order to support them.

THE MAIL ADDRESS :

UN Detention Unit – P.O. Box 87810 – 2508 DE The Hague – Netherlands.

HERE IS THE LIST OF THE SERBIAN PRISONERS IN THE JAILS OF THE ICTY. HELP THEM IS A DUTY ! :

Radoslav BRDJANIN – Damir DOSE – Stanislav GALIC – Goran JELISIC – Dragan KOLUNDZIJA – Miloje KOS – Radomir KOVAC – Momcilo KRAJISNIK – Milorad KRNOJELAC – Radislav KRSTIC – Dragoljub KUNARAC – Miroslav KVOCKA – Slobodan MILOSEVIC – Milan MILUTINOVIC – Dragan NIKOLIC – Dragan OBRENOVIC – Dragoljub PRCAC – Mladen RADIC – Voleslaj SESELJ – Dusan SIKIRICA – Milan SIMIC – Nomir TALIC – Stevan TODOROVIC – Mitar VASILJEVIC – Zoran VUCKOVIC – Zoran ZIGIC.

ICDSPP/CIDPPS

icdspp@yahoo.fr

<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

Brussels

Tel. 02/218.73.09 (Internat. + 32 2 218 73 09)

Fax 02/218.73.59 (Internat. + 32 2 218 73 59)

Paris

Tél/Fax 01.43.83.75.32 (Internat. + 33.1.43.83.75.32)

Appel international du ICDSPP/CIDPPS

(Comité International pour la Défense des Prisonniers Politiques Serbes)

26 février 2003

IL FAUT AIDER LES SERBES EMPRISONNES PAR LE SOI-DISANT "TRIBUNAL PENAL INTERNATIONAL" !

Depuis sa création, le soi-disant "Tribunal Pénal International pour la Yougoslavie" (TPI) est une machine de guerre dirigée contre le Peuple serbe et ses défenseurs, en Yougoslavie et en Republika Srpska (Bosnie). Directement financé par l'OTAN, le TPI et ses magistrats serviles aux ordres de Washington, sont la honte de la magistrature et du monde judiciaire international.

Les procédures employées – inculpation secrètes, témoignages anonymes et non assortis de preuves, enlèvements des inculpés au mépris du droit international, présomption automatique de culpabilité des inculpés, enquêtes à charge et non à décharge, etc. – rappellent la sinistre inquisition et vaudraient une irrecevabilité des poursuites devant n'importe quelle juridiction indépendante, à commencer par celles des Etats-Unis.

Les conditions de détentions dans les prisons du TPI sont elles aussi scandaleuses. Notamment au niveau de l'aide médicale apportée aux détenus, le comportement du personnel médical de la prison du TPI étant, lui, la honte du monde médical.

En voici quelques exemples qui se suffisent à eux-mêmes :

Mort du général DJUKIC, juste après sa libération de la prison de la Haye (soins insuffisants). Mort soudaine en prison du Dr KOVACEVIC (qui n'avait pas reçu à temps l'aide médicale d'urgence). Suicide prétendu de Slavko DOKMANOVIC dans sa cellule. Cas du général de l'Armée de la Republika Srpska Radislav KRSTIC, grand invalide de guerre, privé du traitement médical approprié à son état grave (et à qui l'on refuse une amputation de la jambe dans un hôpital indépendant, alors que le manque de soins appropriés en prison en est responsable). L'administration en overdose de médicaments abrutissants est aussi courante dans la prison du TPI.

La solitude morale des détenus serbes, victime d'une incessante chasse à l'homme, est écrasante.

S'y ajoute une durée de détention anormalement longue et contraire aux dispositions de la Convention européenne des droits de l'Homme.

Il convient de les aider : ils ne sont pas autorisés à recevoir des denrées périssables, mais on peut leur envoyer des livres, des vêtements et autres objets utiles. Et surtout leur écrire pour les soutenir.

L'ADRESSE POSTALE EST :

UN Detention Unit – P.O. Box 87810 – 2508 DE The Hague – Netherlands.

VOICI LA LISTE DES DÉTENU(S) SERBES DANS LES GEOLLES DU TPI. LES AIDER EST UN DEVOIR ! :

Radoslav BRDJANIN – Damir DOSE – Stanislav GALIC – Goran JELISIC – Dragan KOLUNDZIJA – Miloje KOS – Radomir KOVAC – Momcilo KRAJISNIK – Milorad KRNOJELAC – Radislav KRSTIC – Dragoljub KUNARAC – Miroslav KVOCKA – Slobodan MILOSEVIC – Milan MILUTINOVIC – Dragan NIKOLIC – Dragan OBRENOVIC – Dragoljub PRCAC – Mladen RADIC – Voleslaj SESELJ – Dusan SIKIRICA – Milan SIMIC – Nomir TALIC – Stevan TODOROVIC – Mitar VASILJEVIC – Zoran VUCKOVIC – Zoran ZIGIC.

ICDSPP/CIDPPS

icdspp@yahoo.fr

<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

Bruxelles

Tel. 02/218.73.09 (Internat. + 32 2 218 73 09)

Fax 02/218.73.59 (Internat. + 32 2 218 73 59)

Paris

Tél/Fax 01.43.83.75.32 (Internat. + 33.1.43.83.75.32)

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer

Sagittarius

Van: "Comité International pour la Défense de Slobodan Milosevic"
 Aan: "FCDSM-CFDSM" <liberezmilosevic@free.fr>
 Verzonden: zaterdag 1 maart 2003 18:15
 Onderwerp: SUPPORT TO DR SESELJ AND PRESIDENT MILOSEVIC !
 Statement from FCDSM/CFDSM
 (Frenchspeaking Committee to Defend Slobodan Milosevic)
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

February 26, 2003

SUPPORT TO DR SESELJ AND PRESIDENT MILOSEVIC !
 THE INIQUITOUS "JUDGES" OF THE "ICTY" ARE THE WHORES OF AMERICA AND NATO IS THEIR
 PANDER !

Dr Seselj has been jailed this day in the gaols of the so-called "ICTY".
 After the kidnapping of President Milosevic and the jailing of numerous Serbian patriots, this new prosecution
 show again that the ICTY is not a normal court, but a political machine in service of Washington and NATO.
 Dr Seselj is, in fact, indicted in 2003 for so-called "war crimes" perpetrated in 1991-1993, so Ten years after.
 This indictment arrive in reality a few weeks after the shining success of Dr Seselj, candidate of the United
 Patriotic Opposition (SPS, JUL, SRS), with the support of Slobodan Milosevic, at the Serbian presidential
 election.
 The ICTY, under command of NATO, demonstrate here that its only goal is to impeach the Serbian Patriotic
 Opposition to reestablish Socialism and to overthrow the Western muppets who are in power in Beograd after
 the ramping coup of October 2000, in depriving it of its charismatic leaders Milosevic and Seselj.
 The iniquitous "Judges" of the ICTY are the whores of America and NATO is their pander.

FCDSM proclaim again its active support to Dr Seselj and President Milosevic.

In order to answer to the persecution of the ICTY, FCDSM decide also to make its action wider and to give its
 help not only to President Milosevic, the first Resistant to NATO and "New World Order", but also to Dr Seselj
 and to all the Serbian Patriots jailed in Den Hague by NATO.
 The FCDSM has decided in order that to participate in the activities of the "International Committee to Defend
 the Serbian Political Prisoners" (ICDSPP / CIDPPS), launched this February 24 in Brussels.
 In this way of united struggle, the Internet site of the FCDSM (<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>) become from
 this day common to the two committees and the Newspaper "SOLIDARITY MILOSEVIC" will be published by
 the two committees.

FREE SLOBO AND SESELJ !

FCDSM/CFDSM
liberezmilosevic@free.fr
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>
 Brussels
 Tel. 02/218.73.09 (Internat. + 32 2 218 73 09)
 Fax 02/218.73.59 (Internat. + 32 2 218 73 59)
 Paris
 Tél/Fax 01.43.83.75.32 (Internat. + 33.1.43.83.75.32)

Communiqué de presse du FCDSM/CFDSM
 (Comité Francophone pour la Défense de Slobodan Milosevic)
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

26 février 2003

SOUTIEN AU DR SESELJ ET AU PRESIDENT MILOSEVIC !
 LES « JUGES » INIQUES DU TPIY SONT LES PUTAINS DE L'AMERIQUE ET L'OTAN EST LEUR
 MAQUEREAU !

Le Dr Seselj vient d'être emprisonné ce jour dans les geôles du soi-disant « TPIY ». Après le kidnapping du Président Milosevic et l'emprisonnement de dizaines de patriotes serbes, cette nouvelle procédure révèle à nouveau que le TPIY n'est pas un tribunal mais une machinerie politique au service de Washington et de l'OTAN.

Le Dr Seselj est, en effet, inculpé en 2003, pour des « crimes de guerre » soi-disant commis en 1991-93, soit dix ans après les faits. Cette inculpation intervient en fait quelques semaines après la brillante percée du Dr Seselj, candidat de l'opposition patriotique unie (SPS, JUL, SRS), soutenu par Slobodan Milosevic, à présidentielle serbe.

Le TPIY, aux ordres de l'OTAN, démontre ainsi que son seul but est d'empêcher l'opposition patriotique serbe de rétablir le Socialisme et de renverser les marionnettes pro-occidentales au pouvoir à Belgrade depuis le coup d'état rampant d'octobre 2000, en la privant de ses leaders charismatiques, Milosevic et Seselj.

Les « juges » iniques du TPIY sont les putains de l'Amérique et l'OTAN est leur maquereau !

Le CFDSM réaffirme son soutien actif au Dr Seselj et au Président Milosevic.

Afin de répondre aux agissements du TPIY, le CFDSM décide également d'élargir son champ d'action et d'apporter son soutien non seulement au Président Milosevic, le premier des résistants à l'OTAN et au « Nouvel Ordre Mondial », mais aussi au Dr Seselj et à tous les patriotes serbes détenus dans les geôles de La Haye.

Le CFDSM a donc décidé en conséquence de participer étroitement aux activités de l'« International Committee to Defend the Serbian Political Prisoners / Comité International pour la Défense des Prisonniers Politiques Serbes » (ICDSPP / CIDPPS), créé ce 24 février à Bruxelles.

Dans cette optique unitaire, le site internet du CFDSM (<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>) devient dès ce jour commun aux deux Comités et le bulletin « SOLIDARITE MILOSEVIC » sera publié par les deux comités.

FREE SLOBO AND SESELJ !

FCDSM/CFDSM

liberezmilosevic@free.fr

<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

Bruxelles

Tel. 02/218.73.09 (Internat. + 32 2 218 73 09)

Fax 02/218.73.59 (Internat. + 32 2 218 73 59)

Paris

Tél/Fax 01.43.83.75.32 (Internat. + 33.1.43.83.75.32)

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Comité International pour la Défense de Slobodan Milosevic"
Aan: "FCDSM-CFDSM" <liberezmilosevic@free.fr>
Verzonden: zaterdag 1 maart 2003 18:15
Onderwerp: SUPPORT TO DR SESELJ AND PRESIDENT MILOSEVIC !
Statement from FCDSM/CFDSM
(Frenchspeaking Committee to Defend Slobodan Milosevic)
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

February 26, 2003

SUPPORT TO DR SESELJ AND PRESIDENT MILOSEVIC !
THE INIQUITOUS "JUDGES" OF THE "ICTY" ARE THE WHORES OF AMERICA AND NATO IS THEIR PANDER !

Dr Seselj has been jailed this day in the gaols of the so-called "ICTY".
 After the kidnapping of President Milosevic and the jailing of numerous Serbian patriots, this new prosecution show again that the ICTY is not a normal court, but a political machine in service of Washington and NATO.
 Dr Seselj is, in fact, indicted in 2003 for so-called "war crimes" perpetrated in 1991-1993, so Ten years after.
 This indictment arrive in reality a few weeks after the shining success of Dr Seselj, candidate of the United Patriotic Opposition (SPS, JUL, SRS), with the support of Slobodan Milosevic, at the Serbian presidential election.
 The ICTY, under command of NATO, demonstrate here that its only goal is to impeach the Serbian Patriotic Opposition to reestablish Socialism and to overthrow the Western muppets who are in power in Beograd after the ramping coup of October 2000, in depriving it of its charismatic leaders Milosevic and Seselj.
 The iniquitous "Judges" of the ICTY are the whores of America and NATO is their pander.

FCDSM proclaim again its active support to Dr Seselj and President Milosevic.

In order to answer to the persecution of the ICTY, FCDSM decide also to make its action wider and to give its help not only to President Milosevic, the first Resistant to NATO and "New World Order", but also to Dr Seselj and to all the Serbian Patriots jailed in Den Hague by NATO.
 The FCDSM has decided in order that to participate in the activities of the "International Committee to Defend the Serbian Political Prisoners" (ICDSPP / CIDPPS), launched this February 24 in Brussels.
 In this way of united struggle, the Internet site of the FCDSM (<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>) become from this day common to the two committees and the Newspaper "SOLIDARITY MILOSEVIC" will be published by the two committees.

FREE SLOBO AND SESELJ !

FCDSM/CFDSM
liberezmilosevic@free.fr
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>
 Brussels
 Tel. 02/218.73.09 (Internat. + 32 2 218 73 09)
 Fax 02/218.73.59 (Internat. + 32 2 218 73 59)
 Paris
 Tél/Fax 01.43.83.75.32 (Internat. + 33.1.43.83.75.32)

Communiqué de presse du FCDSM/CFDSM
(Comité Francophone pour la Défense de Slobodan Milosevic)
<http://www.liberez-milosevic.fr.st/>

26 février 2003

SOUTIEN AU DR SESELJ ET AU PRESIDENT MILOSEVIC !
LES « JUGES » INIQUES DU TPIY SONT LES PUTAINS DE L'AMERIQUE ET L'OTAN EST LEUR MAQUEREAU !

van holst en steijnen

Van: "CDSM" <casm_b@btopenworld.com>
Aan: <Undisclosed-Recipient:;>
Verzonden: vrijdag 27 september 2002 10:18
Onderwerp: Showdown with UN looms after indictment for massacre of Serbs in 1993 is defied
Showdown with UN looms after indictment for massacre of Serbs in 1993 is defied

Ian Traynor in Zagreb
 THE GUARDIAN (UK)
 Thursday September 26, 2002

Croatia is engaged in a high-risk showdown with the United Nations war crimes tribunal in the Hague after refusing to hand over a former army chief indicted for war crimes against Serb civilians and wounded soldiers in 1993.

General Janko Bobetko, 83, who has retired, is the oldest person to be indicted by the tribunal and the most senior Croatian official demanded for extradition by the Hague.

His indictment last week has triggered a crisis that could bring down the centre-left government of the prime minister, Ivica Racan. He is keen on cooperating with the tribunal but faces concerted opposition to handing over an elderly man viewed at home as a war hero.

Paradoxically, the Croatian head of state, President Stipe Mesic, is expected to testify in the Hague today at the opening of the trial of the former Yugoslav president, Slobodan Milosevic, on the gravest of the charges against him: genocide.

Mr Mesic, a supporter of the Hague tribunal and a discreet critic of the Croatian government's attempts to stall the handover of Gen Bobetko, will find himself presenting evidence against Mr Milosevic while his government is on the brink of breaking off cooperation with the court.

Gen Bobetko has robustly dismissed the charges. He and his many supporters are seeking to paint the indictment of an individual as an assault on Croatia.

Army generals are picketing the government on his behalf and the Croatian Catholic church is urging the country to defy the international community.

An opinion poll yesterday found that 84% of Croats backed Gen Bobetko and almost as many favoured abandoning cooperation with the Hague.

The rightwing opposition, heirs to the late authoritarian president, Franjo Tudjman, is demanding constitutional changes to insulate Croats against the tribunal.

Since the indictment bombshell was dropped last Friday, Gen Bobetko has repeatedly asserted that he will not be taken to the Hague alive.

A parade of prominent supporters have visited his luxury villa in Zagreb to demonstrate solidarity.

Although Gen Bobetko has admitted in his memoirs to the key role that his army played beyond Croatia in the 1992-95 war in Bosnia, the charges against him relate to a lightning Croatian army raid in the Medak pocket, south-west of Zagreb, in September 1993.

Serb separatist rebels had held the area since early in the war in 1991, but were flushed out in a matter of hours. The general did not take part in the battle, but was in overall charge.

The indictment says that scores of houses of Serb civilians were deliberately destroyed and that around 100 Serb civilians and wounded combatants were killed.

The indictment of Gen Bobetko goes directly to the heart of the Croatian regime of the early 1990s. He is the most senior official still alive to be charged.

President Tudjman and his hardline defence minister, Gojko Susak, the likeliest candidates for war crimes charges, both died after the war ended.

The former army chief faces charges on five counts of crimes against humanity; he is alleged to have been aware of the unlawful killings in September 1993 and to have done nothing to prevent them or to subsequently call those responsible to account.

In recent years, under President Masic and the Racan government of social democrats and liberals, the country has successfully forged a policy of rapprochement with the European Union and Nato.

But defiance of the war crimes tribunal could result in international isolation and possibly sanctions.

The tribunal demanded yesterday that Gen Bobetko be handed over promptly. "No government can challenge an indictment," said Florence Hartmann, spokeswoman for the chief prosecutor, Carla Del Ponte.

But the government is doing just that, walking a tightrope and anxious to avoid a full-blown political dispute with the Hague while opening "a legal dispute".

It argues that the events of September 1993 were a legitimate police operation to "combat terrorism" on sovereign and internationally recognised Croatian territory, and that the aim was not "ethnic cleansing" of the indigenous Serb population.

Cardinal Josip Bozanic, the powerful archbishop of Zagreb and the head of the Croatian Catholic church, called on the country yesterday to "unite in the face of the external pressure".

<http://www.guardian.co.uk/Archive/Article/0,4273,4508862,00.html>

Radovan Karadzic geëerd met honderden affiches

BANJA LUKA - In Republika Srpska, de Servische entiteit in Bosnië-Herzegovina, zijn opnieuw honderden affiches opgehangen met het portret van Radovan Karadzic, de politiek leider van de Bosnische Serviërs tijdens de oorlog (1992/95). De affiches hebben opschriften zoals 'Prettige kerst' en 'Gelukkig nieuwjaar', zo meldt het Bosnisch-Servische persbureau SRNA. Ook zijn er weer kalenders te koop met foto's van Karadzic en generaal Ratko Mladic. Beiden worden sinds 1995 gezocht door het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag. (AFP)

Belgrado: proces oorlogsmisdadigers

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 21 JAN. In Belgrado is gisteren het proces begonnen tegen vier voormalige leden van de Ostvetnici (Wrekers)-militie die worden beschuldigd van de ontvoering van en moord op zeventien Servische moslims in 1992. Twee van de vier worden bij verstek berecht - een van hen, Milan Lukic, wordt ook door het Joegoslavië-tribunaal gezocht. Van de vier beklaagden zijn er drie Bosnische Serviërs (een van hen is afkomstig uit Srebrenica) en komt de vierde uit Servië zelf.

De vier leden van de Bosnisch-Servische militia hielden op 22 oktober 1992 op Servisch grondgebied, in het dorp Mioce, een bus aan die op weg was van Sjeverin naar Priboj, op de grens met Bosnië. Ze dwongen de zeventien moslims, zestien mannen en een vrouw, allen burgers uit het Servische dorp Sjeverin, uit te stappen. De moslims werden in een vrachtauto geladen en naar een motel in Višegrad in het oosten van Bosnië gereden, waar ze uitvoerig werden gemarteld. Later op diezelfde dag werden ze op de oever van de Drina bij Višegrad doodgeschoten of doodgestoken, in aanwezigheid overigens van een groot aantal inwoners van Višegrad. De lijken werden in de rivier gegooid.

Een van de vier beklaagden heeft bekend aan het bloedbad te hebben deelgenomen. Hij was door de Servische Radicale Partij van Vojislav Seselj naar Bosnië gestuurd om

lid te worden van de militia - Seselj's partij had zowel in Kroatië als in Bosnië eigen militia's, waarin ook de partijchef nog even heeft meegevochten. Het bloedbad was volgens deze beklaagde vooral het werk van Milan Lukic.

De andere beklaagde die gisteren voor de rechter in Belgrado verscheen ontkennde aan het bloedbad te hebben deelgenomen; hij zei zich „met zwijgen" te zullen verdedigen.

Zolang president Slobodan Milošević aan de macht was weigerden de Servische autoriteiten actie in de zaak te ondernemen, hoewel er genoeg getuigen van het bloedbad waren. De paramilitaire eenheden die in de Bosnische oorlog actief waren opereerden aanvankelijk onder het bevel van het Joegoslavië leger en maakten later deel uit van het leger van de Servische Republiek in Bosnië; dat gold ook voor de Ostvetnici-militie. Hoofdverdachte Lukic is ook betrokken geweest bij een soortgelijke ontvoering van moslims, die een jaar later werd gepleegd nabij de stad Strpci. Daar werden twintig passagiers uit de trein van Bar in Montenegro naar Belgrado gehaald. Ze zijn sindsdien spoorloos.

Lukic houdt zich waarschijnlijk schuil in het oosten van Bosnië. Hij werd in 1992 en in 1994 in Joegoslavië gearresteerd, de tweede keer wegens betrokkenheid bij de ontvoering te Strpci, maar in beide gevallen werd hij al snel vrijgelaten.

Milutinovic vast in cel Tribunaal

Ex-president Servië binnenkort voorgeleid

Van onze buitenlandredactie
AMSTERDAM

De Servische oud-president Milan Milutinovic is maandag overgedragen aan het Joegoslavië-Tribunaal en opgesloten in de VN-gevangenis in Scheveningen. Hij zal vermoedelijk nog deze week worden voorgeleid voor het VN-Hof, waar hij moet verklaren schuldig of onschuldig te zijn. Zijn verklaring zal volgens strafrecht deskundigen wellicht duidelijk maken welke rol Milutinovic gaat spelen in de processen tegen Slobodan Milošević.

Milan Milutinovic, die gistermiddag per vliegtuig uit Belgrado naar Nederland kwam, is samen met Milošević en drie andere voormalige Servische topfunctionarissen aangeklaagd wegens misdaden tegen de menselijkheid in Kosovo.

De aanklagers bij het Tribunaal in Den Haag verdenken het vijftal ervan een criminele organisatie te hebben gevormd, met het doel een 'substantieel deel' van de Albanese bevolking in Kosovo te verdrijven. Gezien hun hoge functies zouden zij persoonlijk verantwoordelijk zijn voor de vervolging van duizenden etnische Albanen en de moord op nog eens honderden anderen.

Nu ook Milutinovic zich heeft gemeld bij het VN-Hof, zitten alle (nog levende) leden van de 'criminele organisatie' achter de tralies. Slobodan Milošević werd eind juni 2001 al uitgeleverd, de oud-stafchef van het Joegoslavië leger Dragoljub Ojdanic meldde zich in april vorig jaar en de Servische oud-premier Nikola Sainovic volgde een week later.

De vijfde aangeklaagde, de Servische oud-minister van Binnenlandse Zaken, Vlasto Stojiljkovic, heeft vorig jaar zelfmoord gepleegd. Hij schoot zich in het zicht van zijn uitlevering met een pistool door het hoofd.

Milan Milutinovic, die president van Servië was van december 1997 tot eind vorige maand, heeft in interviews geregeld gezegd onschuldig te zijn. Volgens hem kon hij tijdens de oorlog in Kosovo vanuit zijn positie niet voorkomen dat het Joegoslavië leger en Servische politie-eenheden oorlogsmisdaden pleegden.

Dat neemt niet weg dat hij straks bij zijn voorgeleiding misschien toch iets anders gaat zeggen, menen internationaal strafrecht deskundigen. Geert-Jan Knoops en Göran Sluiter.

'Misschien is er achter de schermen onderhandeld met de aanklagers', zegt Geert-Jan Knoops. 'Milutinovic zou bijvoorbeeld een bepaalde mate van schuld kunnen bekennen in ruil voor strafvermindering. De aanklagers hebben daar in elk geval groot belang bij, want hun aanklacht - het lidmaatschap van een criminele organisatie - is tot dusver vrij moeilijk te bewijzen.'

Verklaart Milutinovic bij zijn eerste voorgeleiding voor de rechtbank inderdaad (deels) schuldig te zijn, 'dan kun je er zeker van zijn dat er afspraken zijn gemaakt met de aanklagers', zegt Göran Sluiter.

'Milutinovic heeft maar een belang: zo snel mogelijk vrijkomen. En hij lijkt me geen type dat zijn schuld tegen elke prijs blijft ontkennen.'

Gezien zijn hoge functie zou Milutinovic de aanklagers ook van dienst kunnen zijn met belastende verklaringen aan het adres van de hoofdverdachte: Milošević.

'Als Milutinovic bevestigt dat er een vooropgezet plan bestond voor de oorlogen, en dat de regie in Belgrado lag, dan zijn de aanklagers daarmee enorm geholpen in de zaak tegen Milošević', zegt Geert-Jan Knoops. 'Vermoedelijk zal tijdens de voorgeleiding een stuk duidelijker worden wat hij van plan is.'

Milutinovic zal zich niet vrijwillig melden

BELGRADO, 6 JAN. Milan Milutinovic, oud-president van Servië, zal zich niet vrijwillig melden bij het Joegoslavië-tribunaal, dat hem zoekt wegens oorlogsmisdaden. Maar als de politie hem komt halen, zal hij zich niet verzetten.

Dat zei Milutinovic, wiens ambtstermijn als president op 29 december verstreek en wiens immuniteit derhalve is opgeheven, zaterdag in een vraaggesprek met de Servische staats televisie. Hij zei bang te zijn om naar Den Haag te gaan - „Ik ben een normaal mens" - maar de politie „die me tot nu toe beschermt" niet in een onaangename positie te willen brengen door zich te verbergen of te verstoppen.

„Ik zal geen problemen veroorzaken voor de politie." De voormalige medewerker van de Joegoslavië president Slobodan Milošević zei zich vooral zorgen te maken over zijn gezondheidstoestand. „Die is niet briljant." Hij heeft drie bypassoperaties achter de rug en zei „andere hartproblemen" te hebben die „fataal kunnen worden".

De toenmalige president Milutinovic werd in 1999 samen met Milošević door het Joegoslavië-tribunaal in staat van beschuldiging gesteld wegens oorlogsmisdaden in Kosovo. Op grond van zijn functie genoot hij tot eind december onschendbaarheid en kon hij door

het huidige bewind van Servië niet worden uitgeleverd aan Den Haag, zoals zijn voormalige beschermheer Milošević. De Servische autoriteiten hebben gezegd zich pas met de eventuele uitlevering van Milutinovic bezig te houden na orthodox Kerstmis, dat morgen wordt gevierd.

Vorige week vroeg een rechtbank in Belgrado de Servische regering om toestemming te mogen ingaan op een verzoek van het Joegoslavië-tribunaal om Milutinovic uit te wijzen naar Den Haag; volgens de regels moet de Servische regering instemmen met die uitlevering, waartoe vervolgens door de rechtbank opdracht wordt gege-

ven. De regering kan toestemming weigeren als ze meent dat de staatsveiligheid door de uitlevering in gevaar komt, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat ze dat vindt. Algemeen wordt aangenomen dat Milutinovic zijn eventuele uitlevering wel voor de rechtbank zal aanvechten.

De Servische ex-president zei in het vraaggesprek met de televisie dat hij zich onschuldig achtte aan de hem ten laste gelegde misdrijven in Kosovo. „Ik voel mij niet verantwoordelijk onder de zogenoemde commando-verantwoordelijkheid. Ik had geen enkele constitutionele macht, noch over het leger, noch over de politie", aldus

Milutinovic. Desondanks zei hij dat hem in zijn carrière - hij was o.a. ambassadeur in Griekenland, minister van Buitenlandse Zaken en president van Servië - één ding zeer speet: dat hij zich in 1997 kandidaat stelde voor de presidentverkiezingen.

Milutinovic was de belangrijkste medewerker van Milošević die na diens val in functie bleef. Als ambassadeur in Athene speelde Milutinovic een belangrijke rol in het opzetten van smokkelroutes waarmee Joegoslavië de VN-sancties kon ontduiken en bij het wegsleuizen van miljarden dollars uit Joegoslavië naar banken in Griekenland en Cyprus. (Reuters, AP)

'Milutinovic naar Den Haag'

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 18 JAN. De vroegere president van Servië, Milan Milutinovic, zal zich komende maandag naar Den Haag reizen om zich te melden bij het Joegoslavië-tribunaal. Dat heeft een Joegoslavië regering functionaris gisteren in Belgrado bevestigd.

De overgave van Milutinovic werd al verwacht vanaf het moment dat zijn ambtstermijn als president van Servië afliep, eind vorig jaar. In het VN-cellenblok in Scheveningen, waar de verdachten van het tribunaal worden vastgehouden, was al een cel voor hem in gereedheid gebracht, en ook in Den Haag werd er vanuit gegaan dat Milutinovic aanstaande maandag zou aankomen in Nederland. Volgens persbureaus in Belgrado is er tussen het tribunaal en de autoriteiten in Belgrado onderhandeld over de voorwaarden van zijn overgave. Milutinovic, die aan zijn hart

werd geopereerd en een zwakke gezondheid zou hebben, zou na zijn overgave terug mogen keren naar Servië om daar te wachten op het begin van zijn proces. Een woordvoerder van het tribunaal wil niet reageren op berichten over de komst van de ex-president.

Milan Milutinovic was vanaf 1997 president van Servië. In het voorjaar van 1999 werd hij door het tribunaal aangeklaagd voor misdaden begaan tegen de Albanese bevolking in Kosovo, samen met de toenmalige president van Joegoslavië, Slobodan Milošević, en drie naaste medewerkers van Milošević. Milutinovic was de laatste van de vijf die nog op vrije voeten was. De aangeklaagden worden persoonlijk verantwoordelijk gehouden voor moord en deportatie. Milutinovic zou formeel de verantwoordelijkheid hebben gehad voor het optreden van de Servische politie in Kosovo, maar hij wordt

gezien als de man die in werkelijkheid niets te zeggen had - Milošević was de baas.

Milošević werd in de zomer van 2001 naar Den Haag gebracht. Het proces tegen hem begon bijna een jaar geleden, maar de zaak verloopt moeizaam omdat de verdachte, die zichzelf verdedigt, vaak ziek is.

Twee andere verdachten uit de Kosovo-aanklacht, oud-legerleider Dragoljub Ojdanic en de vroegere Joegoslavië vice-premier Nikola Sainovic, kwamen vorig jaar vrijwillig naar Den Haag. Oud-minister van Binnenlandse Zaken Stojiljkovic, ook een van de aangeklaagden, pleegde vorig jaar zelfmoord.

De Servische premier Zoran Djindjic had eerder aangekondigd dat Milutinovic niet aan het tribunaal zou worden uitgeleverd zolang hij nog in functie was als president van Servië.

Milutinovic hoopt op vrijlating

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 21 JAN. Ex-president Milan Milutinovic van Servië heeft gisteren kort na zijn aankomst in de VN-gevangenis in Scheveningen een eerste gesprek gehad met aanklager Carla Del Ponte van het Joegoslavië-tribunaal. Milutinovic zou bereid zijn in te gaan op vragen van de aanklagers. Hij zal naar verwachting deze week voor het eerst worden voorgeleid voor de rechters van het VN-hof.

Zijn advocaat, de Brit John Livingston, heeft gisteren in een radio-interview aangekondigd dat hij zo snel mogelijk een verzoek zal indienen tot voorlopige vrijlating. Hij ging er niet zonder meer vanuit dat dat zou lukken, omdat het andere gevangenen die in dezelfde zaak zijn aangeklaagd niet werd toegestaan. Milutinovic

wordt door het tribunaal beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden in Kosovo. In Belgrado is gespeculeerd over een afspraak die er met het tribunaal zou zijn gemaakt. Hij zou in Servië mogen wachten op het begin van zijn proces, net als ex-president Biljana Plavšić van de Servische Republiek, dat mocht.

Livingston, die eerder de Bosnisch-Servische cafébaas Duško Tadić verdedigde - de allereerste beklaagde die voor het Joegoslavië-tribunaal verscheen zag in hooger beroep zijn straf teruggebracht van 25 naar 20 jaar - wordt in de zaak-Milutinovic bijgestaan door Servische advocaten. Livingston had afgelopen zomer voor het eerst een gesprek met Milutinovic. Daarna heeft hij hem nog een aan-

tal keren gesproken, ook vorige week nog. Hij zei tegen het radiostation B92 in Belgrado dat hij vooral was ingegaan op het verzoek van Milutinovic om de verdediging op zich te nemen omdat hij was geïnteresseerd in diens „positie". Volgens het tribunaal was Milutinovic als president van Servië verantwoordelijk voor het optreden van de Servische politie in Kosovo en was hij als lid van de Opperste Defensieraad (formeel opperbevelhebber in Joegoslavië) verantwoordelijk voor het optreden van het Joegoslavië leger, maar hij zou in werkelijkheid niets te zeggen hebben gehad - de Joegoslavië president Milošević, die vanaf februari vorig jaar in Den Haag terecht staat, was de baas.

Livingston was eerder, samen met de Amerikaan Ramsey Clark,

door het tribunaal aangewezen als 'juridisch adviseur' van Milošević, die weigert om zelf een advocaat te benoemen. Maar Milošević had meteen laten weten dat hij die hulp niet zou accepteren. Hij heeft nu wel twee Servische advocaten die hem buiten de rechtszaal helpen bij de voorbereiding van zijn verdediging.

Net als andere gevangenen van het tribunaal heeft ex-president Milutinovic gisteren na aankomst te horen gekregen wat zijn rechten zijn en aan welke regels hij zich dient te houden. In het begin zijn die streng, zei directeur Tim McFadden van het VN-cellencomplex eerder in een vraaggesprek met deze krant. „We kennen de gevangene dan nog niet, we weten niet wat we aan hem hebben. Na een tijdje worden we flexibeler."

Milutinović op weg naar het Joegoslavië-tribunaal

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 20 JAN. De Servische ex-president Milan Milutinović heeft vandaag met een speciaal Joegoslavisch regeringstoestel Belgrado verlaten. Via Genève reist hij naar Nederland, waar hij zich vandaag nog moet melden bij het Joegoslavië-tribunaal.

In het vliegtuig reisde de Joegoslavische minister van Buitenlandse Zaken, Goran Svilanović, mee, die in Genève uitstapte - vandaar de tussenlanding. Het toestel vertrok door de mist met enkele uren vertraging.

Milutinović is door het Joegoslavië-tribunaal beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden in Kosovo. Hij werd tijdens de Kosovo-oorlog in 1999 samen met de toenmalige Joegoslavische president Milošević en nog drie van diens medewerkers in staat van beschuldiging gesteld. Van dit vijftal zitten er na de komst

van Milutinović vier in Den Haag; de vijfde, de voormalige Servische minister van Binnenlandse Zaken Stojiljković, pleegde in april vorig jaar zelfmoord.

In Belgrado wordt gehoopt dat het Joegoslavië-tribunaal Milutinović zal vrijlaten om het begin van het proces in Joegoslavië af te wachten, met het argument dat zijn gezondheid slecht is en dat hij zich vrijwillig in Den Haag meldt. Zowel de Servische als de Joegoslavische regering heeft het tribunaal de garantie gegeven dat Milutinović in dat geval in Den Haag zal zijn als zijn proces begint. Naar verwachting zal Milutinović, die van 1997 tot eind vorig jaar president van Servië was en onschendbaar werd genoemd, woensdag worden voorgeleid. Volgens de Servische televisiezender BK TV is de Britse advocaat John Livingstone benoemd tot hoofd van het team dat Milutinović zal verdedigen. Hij

wordt bijgestaan door twee Servische advocaten.

De Amerikaanse regering stuurt vandaag ambassadeur Pierre-Richard Prosper naar Belgrado en Sarajevo om de regeringen van Servië, Joegoslavië en Bosnië duidelijk te maken dat ze de twee belangrijkste verdachten op de opsporingslijst van het Joegoslavië-tribunaal moeten oppakken en uitleveren. Het gaat daarbij om de Bosnische Serviërs Radovan Karadžić en Ratko Mladić, van wie wordt verondersteld dat ze zich respectievelijk in Bosnië en Joegoslavië schuilhouden. Prosper zal de regeringen in Belgrado en Sarajevo duidelijk maken dat ze „nooit internationaal geaccepteerd” zullen worden als ze Karadžić en Mladić vrij rond laten lopen en dat ze internationale hulp en hun kans op integratie in de Euro-Atlantische structuren verliezen als ze in gebreke blijven.

Tot 25 jaar cel geëist tegen Plavsic

DEN HAAG - Aanklagers van het Joegoslavië-Tribunaal hebben gisteren 15 tot 25 jaar gevangenisstraf geëist tegen de voormalige Bosnisch-Servische president Biljana Plavsic.

Hoofdaanklager Carla del Ponte zei dat ze levenslang zou hebben geëist als Plavsic (72) geen berouw had getoond. Ze heeft echter in aanmerking genomen dat Plavsic schuld heeft bekend en een stap naar verzoening heeft gezet door het vredesakkoord van Dayton te

helpen uitvoeren, ondanks dat ze met de dood werd bedreigd. Plavsic is de eerste hoge Bosnische politicus die schuld heeft bekend aan oorlogsmisdaden tegen moslims en Kroaten in de Bosnische oorlog.

Del Ponte zou een nog lichtere straf hebben geëist als Plavsic had willen getuigen in andere zaken voor het tribunaal, zoals die tegen de Joegoslavische oud-president Milošević. De verdediging van Plavsic wil dat zij maximaal acht jaar achter de tralies moet.

MILAN MILUTINOVIĆ

De marionet van Slobodan Milošević

Milan Milutinović houdt een toespraak tijdens de campagne voor de presidentsverkiezingen van 2000. Ze werden verloren door zijn mentor Slobodan Milošević, die vanaf een poster toekijkt. (Foto AP)

rechtenstudent en activist van de communistische jeugdbond dissidente professoren zwart te maken en weg te werken. Hij schopte het uiteindelijk tot directeur van de staatsbibliotheek.

Als politicus is Milutinović nooit méér geweest dan een hondstrouwe uitvoerder van Milošević' opdrachten, een man die nooit aanstalten heeft gemaakt iets op eigen initiatief te doen of te zeggen. Het zal het Joegoslavië-tribunaal, dat hem tijdens de NAVO-oorlog in 1999 samen met Milošević aanklaagde wegens oorlogsmisdaden in Kosovo, niet meevallen te bewijzen dat de 61-jarige Milutinović iets misdaan heeft. Het zal het gooien op zijn commando-verantwoordelijkheid: als president van Servië zou hij formeel verantwoordelijk zijn voor het optreden van de Servische politie in Kosovo. Maar dat hij actief iets gedaan heeft zal moeilijk te bewijzen zijn. Zelfs zijn verkiezing tot president van Servië in

1997 was niet zijn werk maar dat van Milošević, die hem kandidaat stelde en die hem ook koos: alleen met ongegane verkiezingscampagnes in de wacht te slepen. De fraude kon Milutinović president worden.

Volgens Serviërs die hem kennen was Milutinović met stomheid geslagen toen hij hoorde dat hij door het Joegoslavië-tribunaal was aangeklaagd. Hij verstopte zich dagenlang; hij had gehoopt dat hij door zijn betekenislousheid zou worden gered. De internationale gemeenschap zou toch wel weten dat hij niks te zeggen had en ook niks zei. Hij vindt nog altijd oprecht dat de aanklacht een vergissing van het tribunaal is die hij in Den Haag wil rechtzetten.

Bovendien had hij na de val van Milošević in oktober 2000 alles gedaan om het de nieuwe machthebbers naar de zin te maken. Toen die onderling ruzie kregen, koos Milutinović de kant van de Servische premier Zoran Djindjić en niet die van diens rivaal Vojislav

Koštunica, president van Joegoslavië. Hij hielp Djindjić uit de brand bij diverse cruciale gelegenheden. Milutinović vormde met de presidenten van Joegoslavië en Montenegro de Opperste Defensieraad, het collectieve opperbevel van de strijdkrachten. Zonder Milutinović had Djindjić in dat gremium niets te zeggen gehad, met Milutinović beheerste hij het.

Volgens sommige bronnen was Milutinović al in 2001 bereid zich aan het Joegoslavië-tribunaal over te geven, maar overtuigde Djindjić hem dat niet te doen. Hij had Milutinović nog nodig, en kon zich geen vervroegde presidentsverkiezingen veroorloven: die zou zijn grote rivaal Koštunica hebben gewonnen. Ook deze maand nog heeft Djindjić Milutinović' gang naar Den Haag opgehouden in de hoop in onderhandelingen met het tribunaal zo veel mogelijk concessies in de wacht te slepen. De Servische premier staat onder permanente druk verdachten uit te leveren, op straffe van sancties. Sommige verdachten wil hij niet uitleveren - Ratko Mladić bijvoorbeeld - uit vrees voor een nationalistische reactie in Servië. Met de uitlevering van bureaucraten als ex-president Milutinović heeft hij geen moeite, maar hij wil aan de uitlevering wel een prijskaartje hangen.

Milutinović' gang naar Den Haag heeft geen zichtbare consequenties voor Servië, omdat hij, zoals een Servisch blad het vorige week uitdrukte, „geen enkel spoor nalaat”. Het wordt zijn ongebruikelijke verdediging in het proces dat hem wacht: de ex-president wil bewijzen dat hij niks te zeggen heeft gehad en niks heeft betekend, al die jaren in dienst van Slobodan Milošević.

Milošević weer partijleider

BELGRADO, 20 JAN. Tweeduidend gedelegeerden van de Servische Socialistische Partij hebben zaterdag op een tumultueus verlopen conventie Slobodan Milošević herkozen als voorzitter van hun partij. Het was een zuiver symbolische beslissing, aangezien Milošević in een Haagse gevangenis zit en wordt berecht door het Joegoslavië-tribunaal. Bovendien kregen de Milošević-gezinde hardliners in de partij zaterdag geen kans. Een gezant van de ex-president werd uitgejouwd en met veertig andere hardliners uit de conventie verdreven voordat hij een brief van Milošević kon voorlezen waarin deze de partij oproep zich van gematigde leiders te ontdoen. De partij heeft al een breuk achter de rug en is chronisch verdeeld tussen gematigden, die aansluiting zoeken bij de rest van het politieke spectrum in Servië, en 'isolationisten' die zich daar tegen verzetten. (AP)

'Ambtstermijn van Servische president Milutinović voorbij'

BELGRADO/DEN HAAG, 30 DEC. De ambtstermijn van president Milan Milutinović van Servië is waarschijnlijk gisteren al afgelopen. Tot nu toe werd ervan uitgegaan dat de door het Joegoslavië-Tribunaal aangeklaagde Milutinović tot 5 januari in functie blijft.

Gisteren verklaarde Ljiljana Benać-Santić, een hoge functionaris van de Servische kiescommissie, dat de ambtstermijn van Milutinović was afgelopen precies vijf jaar nadat hij op 29 december 1997 zijn ambtseed aflegde voor het parlement van Servië. De Servische premier Zoran Djindjić weigerde gisteren tijdens een persconferentie over de 'presidentenkwestie' elk commentaar. Zondag zijn in Servië, deel van de nieuwe confederatie 'Servië en Montenegro', presidentsverkiezingen.

Milutinović is de laatste van de vijf verdachten uit de Kosovo-aanklacht tegen 'Milošević en anderen' die nog op vrije voeten is. Ook

was Milutinović de laatste van de Milošević-trawanten die nog in functie bleef, nadat de president in oktober 2000 werd verdreven door verkiezingen en een volksoptstand. Tot dusver weigerden de Servische autoriteiten medewerking aan de overdracht van Milutinović aan het tribunaal omdat hij als president immuniteit genoot.

Djindjić heeft herhaaldelijk gezegd dat de hoge functie van Milutinović overdracht aan het tribunaal in de weg staat. Hij zou echter worden aangehouden als hij na het einde van zijn ambtstermijn niet vrijwillig naar Den Haag zou gaan. Een arrestatie en gedwongen overdracht aan het VN-hof in de eerste dagen van januari ligt gevoelig in Servië in verband met het orthodoxe kerstfeest over ruim een week.

Volgens Nebojsa Sarkić, een hoge regeringsfunctionaris die belast is met de samenwerking met het tribunaal, is er geen haast. „Als iemand vrijwillig naar Den Haag wil

gaan, waarom zouden we hem dan niet in de gelegenheid stellen afscheid te nemen van zijn familie en hem nog naar zijn huisarts en randarts laten gaan?”, aldus Sarkić gisteren in de krant Glas Javnosti.

Woordvoerder Jim Landale van het tribunaal zei geen enkele informatie te hebben over een eventuele komst van Milutinović naar Den Haag. „We verwachten dat hij zo spoedig wordt overgedragen. De aanklacht tegen hem is al bijna drieënhalf jaar oud.”

De Servische minister van Justitie, Vladan Batić, drong gisteren aan op het vertrek van hoofdaanklager Carla Del Ponte van het tribunaal. Zij vervolgde volgens Batić buitensporig veel Serviërs, terwijl ze nauwelijks oog zou hebben voor misdrijven gepleegd door etnische Albanen in Kosovo. De woordvoerder van het tribunaal weersprekt dit. „We zijn onafhankelijk. Wij klagen aan op basis van bewijsmateriaal.” (AFP, Reuters)

Tribunaal wacht vol ongeduld

Servische autoriteiten maken geen haast met uitlevering Milan Milutinovic

Van onze redactie buitenland
AMSTERDAM - Servië voelt opnieuw de hete adem van het Joegoslavië-tribunaal in de nek. Met het aflopen van de ambtstermijn van Milan Milutinovic als Servisch president is er volgens het tribunaal geen enkele reden voor Belgrado om diens uitlevering te blijven weigeren.

Maar de autoriteiten lijken daarmee allerm minst haast te hebben. „Waarom zouden we hem geen gedag laten zeggen tegen zijn familie, en hem nog naar zijn huis-

arts en tandarts laten gaan?”, reageerde Nebojsa Sarkić, een hoge regeringsfunctionaris die belast is met samenwerking met het tribunaal, dit weekeinde in de krant Glas Javnosti.

Het tribunaal vaardigde in 1999 een aanklacht uit tegen Slobodan Milošević, Milan Milutinovic en nog drie anderen wegens de oorlog in Kosovo. Milutinovic is de enige die nog vrij rondloopt en was ook een van de laatste Milošević-getrouwen die nog in functie bleven nadat Milošević zelf in oktober 2000 werd verdreven.

De Servische premier Djindjić leverde in mei 2001, onder zware druk, Milošević uit, maar weigerde datzelfde te doen met Milutinovic wegens diens functie als president. Wel beloofde hij min of meer dat de man, meteen na het aflopen van zijn ambtstermijn, naar Den Haag zou afreizen.

Sinds gisteren is Milutinovic weer een gewoon burger. Volgens een medewerker is de ex-president niet van plan zich vrijwillig bij het tribunaal te melden, maar zou hij ook niet op de loop gaan. Volgens persbureau Reuters zou

den de Servische autoriteiten het tribunaal hebben voorgesteld Milutinovic in eigen land te berechten, maar is het tribunaal daar niet mee akkoord gegaan. Verwacht wordt dat Belgrado uiteindelijk door de knieën zal gaan, al is onduidelijk hoe lang dat gaat duren.

Als opvolger van Milutinovic doet voorlopig Natasa Micić dienst, voorzitter van het parlement. Zij neemt tijdelijk de hono- raris waar omdat de Serviërs er zou hij ook niet op de loop gaan. Volgens persbureau Reuters zou

te kiezen. Vojislav Kostunica, nog even president van Joegoslavië (Servië en Montenegro), bleek weliswaar keer op keer het populairste onder degenen die de moeite namen naar de stembus te gaan. Omdat er echter te veel mensen thuis waren gebleven, ging de baan tot tweemaal toe aan zijn neus voorbij.

Premier Zoran Djindjić heeft al herhaald malen duidelijk gemaakt dat wat hem betreft de bevolking er niet meer aan te pas hoeft te komen als het gaat om de keus van een president: hij ziet

hem (of haar) liever door het parlement gekozen. Het kan echter lang duren voor de daarvoor benodigde grondwetwijziging door het parlement is.

Anderzijds is het maar de vraag of nieuwe verkiezingen sneller voor een opvolger van Milutinovic zullen zorgen. Die moeten uiterlijk 8 mei worden gehouden, maar de vraag is of dan wel de gevraagde vijftig procent van de kiezers zal opkomen om de uitslag rechtsgeldig te maken.

* DE ONDERKRANT

Eis tegen Plavšić voor VN-tribunaal: 15 tot 25 jaar cel

Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 19 DEC. Openbaar aanklager Carla Del Ponte van het Joegoslavië-tribunaal heeft gisteren een gevangenisstraf van 15 tot 25 jaar geëist tegen Biljana Plavšić wegens etnische vervolging van de Bosnische moslims en Kroaten.

Del Ponte zei in haar slorpleidooi dat ze levenslang zou hebben geëist als de ex-president van de Servische Republiek in Bosnië geen berouw zou hebben getoond. Begin volgend jaar vellen de rechters hun oordeel.

In januari 2001 meldde Plavšić zich vrijwillig bij het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Volgens de aanklacht is ze individueel verantwoordelijk voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Plavšić zei vorig jaar nog onschuldig te zijn, maar twee maanden geleden bekende ze schuld aan etnische vervolging; een misdaad tegen de menselijkheid. In ruil voor haar schuldbe-kentenis op één punt lieten de aanklagers alle overige onderdelen van de aanklacht, waaronder genocide, vallen.

Del Ponte zei dat haar eis van 15 tot 25 jaar lager zou zijn geweest wanneer Plavšić „substantieel zou hebben meegewerkt” met het tribunaal en wanneer ze bereid zou zijn geweest om te getuigen in andere rechtszaken. Plavšić weigert wat dat betreft elke samenwerking met het tribunaal. Als verzachtende omstandigheid is in aanmerking genomen dat Plavšić na de oorlog in Bosnië (1992-1995) een „nieuw pad” is ingeslagen, zo zei Del Ponte. Plavšić werkte met de internationale gemeenschap samen bij de uitvoering van het vredesakkoord van Dayton.

Plavšić advocaat Robert Pavich vindt, rekening houdend met de leeftijd van zijn cliënt (72 jaar), een

‘Ijzeren dame’ Biljana Plavšić, de eerste belangrijke politicus uit het vroegere Joegoslavië die schuld heeft bekend, hoorde gisteren voor het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag 15 tot 25 jaar cel tegen zich eisen.

Door onze redacteurs
CEES BANNING EN PETRA DE KONING
DEN HAAG, 19 DEC. Zelfverzekerd stapte Biljana Plavšić gistermiddag even voor half drie de rechtszaal van het tribunaal in. Op het moment dat Carla Del Ponte een straf tegen haar eiste van 15 tot 25 jaar keek de 72-jarige Plavšić de openbaar aanklager van het VN-hof doordringend aan. Del Ponte eiste deze straf omdat de ex-president van de Servische Republiek in Bosnië zich schuldig had gemaakt aan etnische vervolging van Bosnische moslims en Kroaten.

Rechtszaak IT 00-39-40 was een makkelijke zaak voor Del Ponte. Plavšić is de eerste belangrijke politicus uit het vroegere Joegoslavië die schuld heeft bekend. Een opmerkelijk tour de force, gezien haar politieke verleden. Als vice-president vertolkte ze extreme patriottistische standpunten. Door

De krachttoer van een ‘Ijzeren dame’ uit Bosnië

haar vasthoudendheid en rechtlijnigheid kreeg deze geestverwant van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadžić de bijnaam ‘Ijzeren dame’ van de Bosnische Serviërs.

Begin vorig jaar meldde Plavšić zich vrijwillig bij het VN-tribunaal. Eerst verklaarde ze dat ze niet schuldig was aan genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, zoals in de aanklacht tegen haar stond. Ze was, zei ze, naar Den Haag gekomen om haar onschuld te bewijzen. Maar twee maanden geleden bekende ze schuld aan etnische vervolging. In ruil daarvoor lieten de aanklagers de rest van de aanklacht vallen.

De aanklagers hadden graag gewild dat Plavšić zou getuigen in het proces tegen Slobodan Milošević, de ex-president van Joegoslavië. Maar de kans daarop is klein. „Mijn enige voorwaarde was dat ik niet zou worden opgeroepen om

teuigen. Volgens de spelregels van het VN-hof kan zulk cruciaal bewijsmateriaal alleen worden gebruikt als de verdachte de mogelijkheid heeft om het in de rechtszaal zelf te testen. Het ziet er naar uit dat Plavšić zich niet zal onderwerpen aan een kruisverhoor door Milošević.

In de zaak tegen Plavšić ging het deze week vooral over waarheid en verzoening. Getuigen waren onder anderen Nobelprijswinnaar en overlever van het vernietigingskamp Auschwitz, Elie Wiesel, de Amerikaanse oud-minister van Buitenlandse Zaken, Madeleine Albright, voormalig VN-gezant voor de Balkan, Carl Bildt, en oud-lid van de waarheidscommissie in Zuid-Afrika, Alex Boraine.

Zij beklemtoonden alle vier het belang van het bekennen van schuld. VN-rechter Patrick Robinson wilde van Boraine weten hoe belangrijk een schuldbe-kentenis was voor verzoening. Robinson: „Is er wetenschappelijk onderzoek?” Boraine had daar geen antwoord op, maar zei hoe belangrijk zo’n be-kentenis in ieder geval was voor nabestaanden.

Plavšić zei dat ze hoopte dat haar be-kentenis „enige troost kan bieden voor de onschuldige slachtoffers” en dat „mijn volk het bloedvergieten van het afgelopen decennium achter zich kan laten en zich met de buren kan verzoenen”.

Tribunaal begint met hoger beroep Blaskić

2-11-2001
DEN HAAG - De beroepskamer van het Joegoslavië-tribunaal begint over drie weken beraadslagen over de zaak van de Bosnisch-Kroatische generaal Tihomir Blaskić. Deze oud-legerbevelhebber gaf zich in 1996 over aan het Tribunaal, en werd in maart 2000 tot 45 jaar cel veroordeeld wegens misdaden gepleegd tegen moslims in Bosnië-Herzegovina. Blaskić' advocaten gingen in beroep, en de regering in Zagreb zei kort na de veroordeling dat ze documenten had gevonden die Blaskić, in Kroatië door velen ge-vierd als 'oorlogsheld', ontlastten.

Kroaat wordt niet uitgeleverd

2002
ZAGREB, 29 NOV. Een Kroatische rechtbank heeft gisteren bepaald dat de vroegere Kroatische stafchef, generaal Janko Bobetko (83) te ziek is om terecht te staan. Een proces zou hem fataal kunnen worden, aldus de rechtbank op basis van een medisch onderzoek. Daarom, aldus de rechtbank, is het „niet mogelijk gevolg te geven aan de eis [van het Joegoslavië-tribunaal] om hem te arresteren en uit te leveren”. Het tribunaal heeft Bobetko beschuldigd van oorlogsmisdaden jegens Kroatische Serviërs. (Reuters)

Plavšić: angst was obsessie Serviërs

2002
Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 18 DEC. De Servische leiders waren in de jaren negentig bang dat hun volk, net als in de Tweede Wereldoorlog, slachtoffer van genocide zou worden. De angst voor herhaling werd een „obsessie” en zo konden de Serviërs hun „nobile volksaard” verliezen en duizenden onschuldige slachtoffers maken.

Dat zei Biljana Plavšić, de ex-president van de Servische Republiek in Bosnië, gisteren voor het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Plavšić bekende in oktober schuldig te zijn aan etnische vervolging van de Bosnische moslims en Kroaten. „Wij wilden niet toestaan dat we weer slachtoffer zouden worden, en zo hebben we zelf slachtoffers gemaakt”, zei Plavšić gisteren.

De ex-president verwees daarbij naar de ervaringen in de Tweede Wereldoorlog toen tienduizenden Serviërs werden vermoord, vooral door de Kroaten. Volgens de 72-jarige Plavšić lag die misdaad nog vers in het geheugen van haarzelf en andere Servische leiders. Plavšić: „We voerden een overlevingsstrijd en de internationale gemeenschap was onze vijand. We

stonden onszelf daarbij toe andere te slachtoffers.”
Zonder de namen van bijvoorbeeld de Joegoslaviëse ex-president Slobodan Milošević of de toenmalige Bosnisch-Servische president Radovan Karadžić te noemen, zei Plavšić dat „het Servische volk een verschrikkelijke prijs heeft betaald voor zijn leiders”, een groep waarvan Plavšić zich naar eigen zeggen te laat van heeft gedistantieerd.
Tijdens de zittingen van het VN-hof, bedoeld om een strafmaat voor Plavšić vast te stellen, werden gisteren Carl Bildt, voormalig VN-gezant voor de Balkan, en Alex Boraine, oud-lid van de waarheidscommissie in Zuid-Afrika, gehoord. Zij beklemtoonden, evenals de eerder gehoorde voormalige Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Madeleine Albright, het grote belang van het bekennen van schuld en verzoening. Boraine: „Als de daders de waarheid beginnen te vertellen, dan luidt dat het einde van de ontkenning in.”
Vandaag houden de aanklagers en de verdedigers van Plavšić hun slotpleidooien voor het tribunaal. Begin volgend jaar oordelen de rechters.

Kroatië: Oorlogsmisdadigers worden ereburger

14-11-2001
De gemeenteraad van het Kroatische Sibbenik heeft gisteren drie generaals die zijn aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden, uitgeroepen tot ereburger van de stad. Dat heeft het persbureau HINA gemeld. De generaals Ante Gotovina en Rahim Ademi zijn door het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in de oorlog tegen de Serviërs van 1991 tot 1995. Norac staat terecht in Rijeka en zit sinds anderhalf jaar in de gevangenis. Ademi heeft zich vrijwillig gemeld bij het VN-tribunaal en is op borgtocht vrij. Gotovina loopt nog vrij rond. (Apeld.C. 26-10-02)

Joegoslavië-tribunaal wil Milutinović na 5 januari

2002
Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 21 DEC. President Milan Milutinović van Servië moet „onmiddellijk” worden overgedragen aan het Joegoslavië-tribunaal zodra zijn mandaat op 5 januari 2003 afloopt. Dit zei hoofdaanklager Carla Del Ponte van het VN-hof gisteren tijdens een persconferentie in Den Haag.

Op 18 december heeft Del Ponte een brief naar de Joegoslaviëse minister van Justitie, Savo Marković, gestuurd waarin om de overdracht van de Servische president aan het Joegoslavië-tribunaal wordt gevraagd. In een reactie zei de Joegoslaviëse minister van Binnenlandse Zaken, Zoran Živković, dat hij niet verwacht dat Milutinović zich na 5 januari direct bij het VN-hof zal melden. Hij verwacht wel dat er „een vorm van samenwerking” zal komen.

De 60-jarige Milutinović is sinds 1997 president van Servië. In mei 1999, twee maanden na het begin van de NAVO-bombardementen, werd hij aangeklaagd samen met de toenmalige Joegoslaviëse pre-

sident Slobodan Milošević en drie naaste medewerkers van Milošević. De vijf mannen worden persoonlijk verantwoordelijk gehouden voor de moord en deportatie. Van andere aangeklaagden wordt de zogenoemde bevelsverantwoordelijkheid beklemtoond, bij deze vijf ligt dat anders: zij zouden direct betrokken zijn geweest bij de misdaden. In de aanklacht worden zeventien plaatsnamen genoemd waar zich bloedbaden en deportaties hebben voorgedaan. Belangrijk onderdeel van de aanklacht is de massaslachting in Račak, in januari 1999. Daarbij kwamen 45 Albanese om. Het bloedbad in dit dorp was een belangrijke aanleiding voor het begin van de NAVO-aanvallen op Joegoslavië.

Tijdens de persconferentie herhaalde Del Ponte haar kritiek dat samenwerking met de Joegoslaviëse autoriteiten „onbevredigend” verloopt. De deelrepublieken in het voormalige Joegoslavië zijn volgens het internationaal recht verplicht samen te werken met het VN-hof. Zij moeten op ver-

zoek documenten en ander bewijsmateriaal overdragen en toegang verlenen tot getuigen en archieven.

Na de zoveelste klacht vanuit Den Haag gaf de voorzitter van de VN-Veiligheidsraad woensdag een verklaring uit waarin de lidstaten aan hun plicht tot samenwerking met de VN-tribunalen werden herinnerd. Del Ponte zou de samenwerking donderdag telefonisch bespreken met de Joegoslaviëse minister van Buitenlandse Zaken, Goran Svilanović, maar die weigerde de openbaar aanklager te woord te staan. Del Ponte is ook verbolgen over opmerkingen van Svilanović dat het tribunaal „een steen om de nek van Joegoslavië” is.

□ Het Nederlandse kabinet heeft gisteren besloten een stabilisatie- en associatieovereenkomst van de Europese Unie met Kroatië voorlopig niet te ratificeren, omdat het land weigert oud-generaal Bobetko over te dragen aan het Joegoslavië-tribunaal. In oktober besloot Groot-Brittannië ook de overeenkomst niet te ratificeren.

Verschoningsrecht oorlogsverslaggever erkend

12-12-2001
DEN HAAG - De Kamer van Beroep van het Joegoslavië-tribunaal heeft gisteren een beperkt verschoningsrecht van oorlogsverslaggevers erkend. De gevervaarding van oud-verslaggever Jonathan Randal van de Washington Post is opgeheven.

Randal was gedagvaard in het

proces tegen de vroegere Bosnisch-Servische vice-premier Brđjanin voor het VN-hof in Den Haag. Randal had in 1993 een interview met Brđjanin over 'etnische zuiveringen'. De verdediging wilde Randal een kruisverhoor afnemen over de vraag of de uitlatingen inderdaad waren gedaan zoals opgeschreven.

Randal wilde niet komen. Het kan de veiligheid van oorlogsverslaggevers in gevaar brengen als hun gesprekspartners weten dat de journalist later kan worden gedwongen te getuigen, aldus het betoog van de Amerikaan die door tientallen journalisten- en mediaorganisaties werd gesteund.

Ultimatum aan Belgrado VS: Mladić per 31 maart uitleveren

2003
BELGRADO, 22 JAN. Joegoslavië krijgt geen Amerikaanse hulp meer als het niet vóór 31 maart Ratko Mladić en twee andere wegens oorlogsmisdaden gezochte Serviërs uitlevert aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag.

Dat zei gisteren de Amerikaanse gezant Pierre-Richard Prosper in een onderhoud met de Servische premier, Zoran Djindjić. De Joegoslaviëse president Vojislav Kostunica krijgt vandaag van Prosper hetzelfde te horen.

Als Belgrado de drie gezochten uitlevert, „ligt het thema oorlogsmisdaden voor altijd achter ons”, zo zei Prosper. Alle overige oorlogsmisdadigers mogen dan in Servië zelf worden berecht. De Serviërs, zei hij, moeten begrijpen „dat dit land in wezen in gijzeling wordt gehouden door die drie mannen”.

Naast Ratko Mladić, ex-legerleider van de Bosnische Serviërs, eist Washington de uitlevering van twee voormalige officieren van het Joegoslaviëse Volksleger, kolonel Veselin Šljivančanin en kapitein Miroslav Radić. Zij vormen samen met kolonel Mile Mrkić - die zich vorig jaar zelf bij het Joegoslavië-tribunaal heeft gemeld en in Scheveningen gevangen zit - de zogenoemde 'Drie van Vukovar'. Ze worden verantwoordelijk gehouden voor de massamoord op ten minste 161 Kroatische gevangenen na de verovering van de Kroatische stad Vukovar door het Volksleger in november 1991.

Prosper zei dat premier Djindjić „de boodschap dat slechts drie mensen een probleem scheppen voor de hele samenleving, uitstekend heeft begrepen”. Djindjić zelf zei tegen de Servische televisie dat „onze [veiligheid- en inlichtin-

gen]diensten harder moeten werken om de beklagden te arresteren”. Het Westen, zo voegde Djindjić daaraan toe, moet informatie over de verblijfplaats van Mladić doorgeven als het die heeft.

De Britse ambassadeur in Belgrado, Charles Crawford, voerde eveneens de druk op de autoriteiten op. De nieuw te vormen Unie van Servië en Montenegro moet er niet op rekenen tot de Raad van Europa te worden toegelaten als het niet beter samenwerkt met het Joegoslavië-tribunaal, zo zei hij.

De opmerking lokte direct een reactie uit van de voorzitter van het Joegoslaviëse parlement, Dragoljub Mićunović. Deze zei tegen het persbureau Tanjug dat samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal geen voorwaarde is voor toelating tot de Raad van Europa. Volgens Mićunović is er maar één voorwaarde: de nieuwe unie moet een goedgekeurde grondwet hebben. Nieuwe voorwaarden zouden de toetreding op onaanvaardbare wijze compliceren.

In de Bosnische hoofdstad Sarajevo is gisteren een voormalig lid van een Bosnisch-Servische militie opgepakt, Ratko Gašević. Hij werd gezocht wegens oorlogsmisdaden. In het Canadese Toronto werd een vroegere Servische politiemann opgepakt, Dejan Demirović. Hij is in Servië aangeklaagd wegens de moord op zeker zeven Kosovo-Albanese burgers in Podujevo, in Kosovo, in maart 1999. (Reuters, AP, AFP)

Twintig jaar cel voor Bosnische Servijer

2003
Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 29 NOV. De Bosnische Servijer Mitar Vasiljević is vanmorgen door het Joegoslavië-tribunaal veroordeeld tot twintig jaar cel wegens moord en etnische vervolging. De rechters achten bewezen dat hij heeft meegedaan aan het doodschieten van vijf moslims in het Oost-Bosnische Višegrad in juni 1992.

Vasiljević was ook aangeklaagd voor deelname aan het levend verbranden van ongeveer 70 moslims in een huis in Višegrad. Hij zou echter eerder op die dag, 14 juni 1992, van een paard zijn gevallen en een been hebben gebroken. Rechter Hunt oordeelde dat de aanklagers dit alibi onvoldoende hebben ontkracht waarop Vasiljević werd vrijgesproken van betrokkenheid bij dat incident.

Als lid van de paramilitaire bendes van Milan Lukić nam Vasiljević zeven moslims mee naar de oever van de rivier de Drina. De moslims moesten met hun gezicht naar de rivier gaan staan. Zij smeekten om genade, maar werden in hun rug geschoten. Vasiljević zei tijdens de zitting dat hij probeerde Lukić over te halen de moslims te sparen, maar de rechters geloofden dit niet. Twee van de zeven moslims overleefden de moordpartij door, liggend in de rivier, voor te wenden dat zij dood waren. Volgens de Australische VN-rechter David Hunt was de moordpartij geïnspireerd door „louter etnische haat”. Als verzachtende omstandigheid heeft het hof onder meer meegewogen dat de inmiddels 48-jarige Vasiljević geen leidinggevende rol had bij de gebeurtenissen.

Joegoslavië-tribunaal: 20 jaar voor executies

DEN HAAG - Het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag heeft de Bosnische Serviër Mitar Vasiljevic veroordeeld tot twintig jaar cel voor de moord op vijf moslims. Hij maakte deel uit van een peloton dat in 1992 de vijf standrechtelijk executeerde.

Vasiljevic was in de Bosnische oorlog (1992-'95) lid van de Witte Adelaars, een Servische paramilitaire groepering. De vijf moslims werden op 7 juni 1992 aan de oever van de Drina omgebracht. Twee anderen overleefden de moordpartij door te doen alsof ze dood waren. „De enige reden waarom zij werden vermoord, was het feit dat ze moslim waren”, aldus het hof. De rechters verklaarden dat de misdaad nog werd verergerd doordat „de beschuldigde de smeekbedes van de mannen straal negeerde, en door de koelbloedige aard van de executie”.

Ze oordeelden vernietigend

over de manier waarop de moordenaars hun daden rechtvaardigden. Die stelden te strijden voor de bescherming van hun etnische groep. „De rechters beschouwen misdaden uit etnische overwegingen als bijzonder laakbaar”, zei rechter Hunt.

De 48-jarige beklaagde werd vrijgesproken van het meewerken aan het levend verbranden van vrouwen en kinderen in juli 1992. Die werden in een huis gelokt, waarna het huis in brand werd gestoken. Volgens het hof konden de aanklagers zijn alibi - een verblijf in het ziekenhuis - niet ontkrachten.

In een andere zaak heeft het tribunaal opnieuw geëist dat Kroatische oud-stafchef Bobetko uitlevert. De Kamer van Beroep verwierp gisteren het Kroatische bezwaar tegen de aanklacht. De 83-jarige Bobetko was van 1992 tot 1995 bevelhebber en zou in die periode verantwoordelijk zijn geweest voor oorlogsmisdaden.

Plavsic: Serviërs moordden uit angst

DEN HAAG - De Servische leiders waren in de jaren negentig bang dat hun volk weer het slachtoffer van genocide zou worden, net als in de Tweede Wereldoorlog. Door die angst werden de Servische leiders blind voor het leed dat zij andere volkeren aandeden.

Dat zei de Bosnisch-Servische oud-president Biljana Plavsic (72) gisteren tijdens een speciale hoorzitting voor het Joegoslavië-tribunaal. In de Tweede Wereldoorlog werden tienduizenden Serviërs vermoord, vooral door Kroaten. Volgens Plavsic lagen die misdaden nog vers in het geheugen van haarzelf en andere Servische leiders. De angst voor herhaling werd een „obsessie” en zo konden de Serviërs hun „edele volksaard” verliezen en duizenden onschuldige slachtoffers maken.

Plavsic, die is aangeklaagd door het Tribunaal en inmiddels gedeeltelijk schuld heeft bekend, was blind voor berichten over misdaden waarvan moslims en Kroaten in de jaren negentig het slachtoffer werden, zo geeft zij nu toe. „Wij wilden niet toestaan dat

we weer slachtoffers zouden worden, en zo hebben wij zelf slachtoffers gemaakt.” Haar deel van de verantwoordelijkheid daarvoor „zal ik altijd met me mee dragen”, aldus Plavsic.

Zonder andere leiders met naam te noemen, zei ze dat „het Servische volk een verschrikkelijke prijs heeft betaald voor zijn leiders”, een groep waarvan Plavsic zich naar eigen zeggen te laat heeft gedistantieerd. Zij zei te hopen dat haar schuldbekenenis er toe bijdraagt dat de bittere gevoelens van de slachtoffers niet omslaan in haat en zelfvernietiging.

Tijdens de hoorzitting, bedoeld om een strafmaat voor Plavsic vast te stellen, kwam gisteren ook Madeleine Albright aan het woord. Amerikaans oud-minister van buitenlandse zaken. Volgens Albright heeft Plavsic een positieve rol gespeeld bij de uitvoering van het Dayton-akkoord, dat een eind maakte aan de oorlog in Bosnië, en daarbij persoonlijk risico genomen. Voor die tijd is de voormalig rechterhand van Radovan Karadzic echter „duidelijk betrokken geweest bij gruwelijke dingen”, aldus Albright.

Madeleine Albright (boven) beantwoordt tijdens de hoorzitting een vraag van de advocaat van de voormalig Bosnisch-Servische leider Biljana Plavsic.

Kosovo: aanklacht voor oorlogsmisdaden

PRISTINA, 22 NOV. Een internationale aanklager heeft gisteren vier oud-leden van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden. Het is voor het eerst dat Kosovo-Albanen voor oorlogsmisdaden worden aangeklaagd.

Een van de vier beklaagden is een prominent kopstuk: Rustem Mustafa, alias Remi, was voor en tijdens de Kosovo-oorlog van 1999 regionaal commandant van het UÇK, dat sinds het midden van de jaren negentig tegen het Servische gezag vocht. De drie medebeklaagden zijn voormalige ondergeschikten van hem. Twee van hen waren officieren in het UÇK.

Mustafa heeft in Kosovo, net als de meeste vroegere leiders van het Bevrijdingsleger, een heldenstatus. Hij werd vorig jaar geschorst als lid van het Kosovo Beschermingskorps - de civiele opvolgersorganisatie van het UÇK. Hij werd in augustus gearresteerd. Die arrestatie leidde tot kwade betogingen van duizenden verwoede van de voormalige UÇK-commandant. De drie andere beklaagden werden al in januari gearresteerd.

Mustafa wordt er met de drie anderen van verdacht mensen te hebben ontvoerd, hen illegaal in hechtenis te hebben gehouden, en hen te hebben mishandeld en gefolterd.

Drie van de beklaagden, onder wie Mustafa, worden bovendien beschuldigd van moord. Hun slachtoffers waren Kosovo-Albanen die ervan werden verdacht met het Servische gezag te hebben gecollaboreerd. Mustafa's advocaat omschreef de beschuldigingen als „ongegrond en zelfs beledigend”.

Eerder deze maand begon in Kosovo het proces tegen vijf ex-UÇK-leden die zijn beschuldigd van het ontvoeren en mishandelen van Kosovo-Albanen. Deze vijf zijn echter niet beschuldigd van oorlogsmisdaden.

Tribunaal: 35 jaar geëist tegen 'Tuta'

Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 29 OKT. In het zogeheten Mostar-proces voor het Joegoslavië-tribunaal zijn gisteren door openbaar aanklager Kenneth Scott celstraffen geëist van 35 jaar voor de Bosnische Kroaat Mladen Naletelich (bijnaam 'Tuta') en 25 jaar voor Vinko Martinovic (alias 'Stela').

De stad Mostar in Bosnië-Herzegovina staat symbool voor de oorlog tussen de Bosnische Kroaten en de Bosnische moslims, een oorlog die zich afspeelde binnen die tussen de Bosnische Serviërs enerzijds en de Kroaten en moslims anderzijds. De moslims in Oost-Mostar zaten tijdens de door de Kroaten ontkenende oorlog (1993-1994) maandenlang in hun kelders, terwijl de Kroaten hen vanuit West-Mostar beschoten. De wereldberoemde Turkse brug (Stari Most, Oude Brug) over de rivier de Neretva uit de 16e eeuw werd tijdens de gevechten vernield. De oorlog tussen moslims en Kroaten werd pas beëindigd na aanzienlijke druk van de internationale gemeenschap, vooral de Amerikaanse regering, op de Kroaten.

De Bosnische Kroaten, zo betoogde Scott, wilden van Mostar de hoofdstad maken van Herceg-Bosna, een eigen staatje dat zij eenzijdig hadden geproclameerd in het door moslims gedomineerde Bosnië-Herzegovina. Nadat de Serviërs al waren verdreven moesten ook de moslims weg uit Mostar en omgeving of zich volledig aan de

Kroaten onderwerpen. In dat plan, dat in nauwe samenwerking met het nationalistische bewind van de toenmalige president Franjo Tudjman van Kroatië was opgesteld, speelden Tuta (55) en Stela (39) een belangrijke rol, aldus de VN-aanklager.

Tuta had een eigen eenheid van veroordeelde criminelen opgericht, de KB. Die ging rond Mostar tekeer: moslimhuizen werden vernield, moskeeën opgeblazen, moslims verdreven, gemarteld, vermoord. Tuta was niet alleen chef van die eenheid, hij deed zelf ook mee. Zo doorboorde hij de wang van een imam met een potlood, aldus een getuige in dit proces dat in september vorig jaar is begonnen. Tuta was een van de belangrijkste

militaire leiders van de Bosnische Kroaten, Stela, zijn ondergeschikte, wordt onder meer verantwoordelijk gehouden voor de verdrijving van de moslims uit West-Mostar naar Oost-Mostar in 1993. Aanklager Douglas Stringer liet tijdens zijn deel van het slotpleidooi filmmateriaal zien van de BBC uit september 1993. Moslimvrouwen, bejaarden en kinderen werden 's nachts de smalle brug overgejaagd, terwijl zij door de Kroaten werden beschoten. Volgens Stringer waren dat Stela's mannen die in een nacht honderden moslims verdreven, daarbij werden tientallen moslims gedood.

Over een paar weken spreekt de rechter het vonnis.

Gevangen Talibanstrijders wachten op het uitsdelen van brood in de gevangenis van Shibergan.

FOTO AP

Uitpuilende cellen, uitgemergelde lichamen

27-4-2002

Duizenden Talibanstrijders zitten in Afghanistan nog in gevangnissen. Sommige van hen zijn zo ondervoed dat het Rode Kruis met vloeibaar voedsel de gevangenen weer op de been probeert helpen.

Afghanistan

Burt Herman, AP

SHIBERGAN – Voor Abdullah, een Taliban soldaat die al vijf maanden zit weg te kweken in de Shibergan-gevangenis in het noorden van Afghanistan, kwam het afgelopen zondag begonnen noodvoedingsprogramma net op tijd.

Terwijl hij klaagt over diarree en vuile kleren, zegt Abdullah dat hij tenminste weer kan slapen nu hij uit zijn smetige en overvolle cel is gehaald. „Dat is heel fijn. Toen we nog in die cellen zaten was slapen er niet bij”, zegt Abdullah terwijl hij metzaam het koord om zijn middel nog wat strakker trekt waarmee zijn broek aan zijn uitgemergelde lichaam hangt.

Hij is een van de 2700 gevangenen die lijden aan ernstige ondervoeding. Abdullah zegt dat hij vijftien kilo afgevallen is. De ransoenen bestaan uit weinig meer dan brood en rijst. De omstandigheden in Shibergan zijn eindelijk aan het verbeteren sinds het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) afgelopen week begon met het verstrekken van voedsel aan alle gevangenen. Een paar dagen daarvoor was de hulporganisatie al begonnen

met het helpen van vijfhonderd 'zwaarste gevallen'.

Abdullah hoort bij die laatste groep. Deze gevangenen krijgen nu vijf keer per dag vloeibaar voedsel toegediend, rijk aan mineralen en vitamines maar arm aan proteïne. Hun lichaam kan geen proteïne meer verdragen omdat de stofwisseling door ondervoeding inmiddels zo is veranderd dat eiwitten niet meer worden afgebroken, zegt Barbara Troesch, voedingsdeskundige van het Rode Kruis.

Om ook de 2200 andere gevangenen te voeden heeft het Rode Kruis de gevangensystemen uitgebreid en verstrekt het nu bonen en rijst. De Afghaanse autoriteiten vullen dat aan met drie stukken brood per dag voor iedere gevangene.

De hulporganisatie benadrukt dat de speciale voeding tijdelijk is en alleen bedoeld om de ondervoeding uit te bannen. Daarna moeten de Afghaanse autoriteiten het zelf weer overnemen. De ernstig ondervoede gevangenen komen uit smoothe cellen die zo vol waren dat de gevangenen bij toerbeurt moesten slapen wegens gebrek aan vloerruimte. Nu verblijven zij in vier tenten op het binnen terrein van de gevangenis, omheind door prikkeldraad.

Twee tenten zijn voor Pakistaanse gevangenen en twee voor Afghanen. Er zijn nieuwe latrines en een werkende waterpomp. „We hebben het gevoel dat we zijn bevrijd”, zegt Wahid Ahmad, een 18-jarige Pakistaan die na de bloedige opstand in het Qala-i-Shanghi-fort – eind november – naar Shibergan werd overgebracht. Gevangenisdirecteur Jura Bek is blij met de hulp van het Rode

Kruis. „We hadden nauwelijks geld om iets te doen”, zegt Bek. „De afgelopen vijf maanden hebben we ze alles gegeven wat we hadden.”

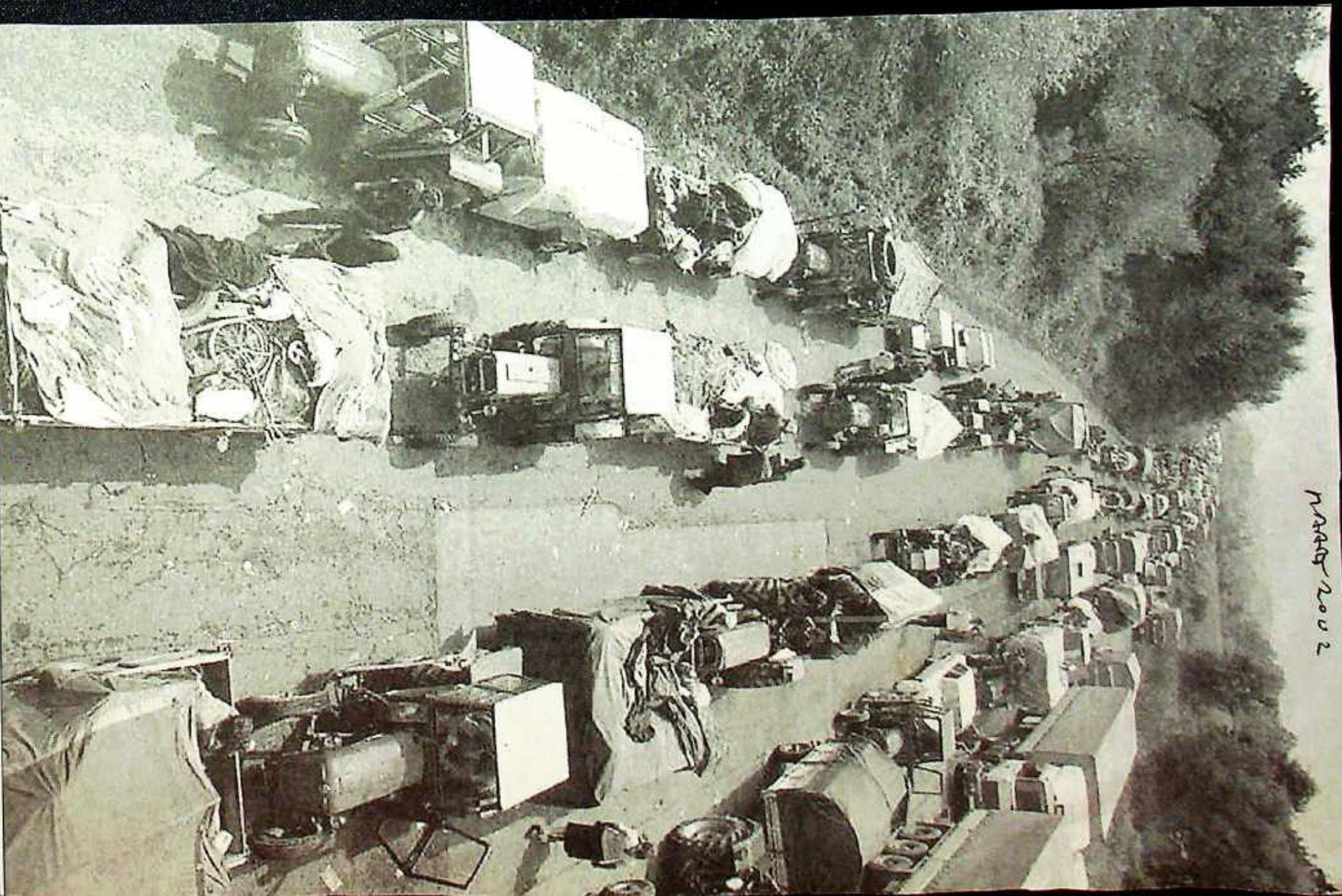
Rode Kruis-dictist Troesch zegt dat de gevangenen eerder niet meer dan 600 tot 800 calorieën per dag binnenkregen.

„Dat is ongeveer te vergelijken met een ontbijt bij ons”. Normaal is rond de 2100 tot 2400 calorieën, zegt ze.

Amir Mohammad, een 19-jarige Talibanstrijder die gevang werd genomen bij de slag om de noordelijke stad Konduz moet nog even op zijn beurt wachten. Vanuit zijn cel, terwijl er vliegen om zijn oren zweven, kijkt hij verlangend naar de tenten. „Ik zou heel blij zijn als ze me naar die tent zouden brengen”, zegt Amir. „We zouden een nieuw leven hebben als we daar zouden zitten.”

Wat er uiteindelijk met de gedetineerden gaat gebeuren is onduidelijk. De afgelopen maanden zijn enkele honderden gevangenen vrijgelaten of uitgeleverd aan de Amerikaanse troepen. Maar niemand weet of ook de rest wordt vrijgelaten of een proces krijgt. Of het leven verder in de cel moet slijten.

Het risico van een gevangenisopstand lijkt hier, gezien de verzakte toestand van de gevangenen, niet erg groot. Commandant Bek verzekert dat de vierhonderd bewakers de situatie volledig onder controle hebben. Hij is er zeker van dat ook de aangestuurde gevangenen straks geen opstand zullen beginnen zoals in de Qala-i-Shanghi-gevangenis. „Alle gevangenen hebben me beloofd dat ze geen uitbraakpoging zullen doen”, zegt Bek.

Serviers worden verdreven uit de Krajina

MAAG 2002

Volumes III and IV of the "White Book" presented

CHRONICLE OF ALBANIAN TERRORISTS' CRIMES

On the anniversary of termination of NATO aggression on the FR of Yugoslavia, the Federal Ministry for Foreign Affairs presented volumes III and IV of the WHITE BOOK in the Institute for International Politics and in the presence of representatives of the diplomatic corps. Volume III of the WHITE BOOK contains documents and evidence of crimes of Albanian terrorist groups in Kosmet from 1 January 1998 until 10 June 1999. Volume IV presents testimonies of the crime of genocide and apartheid the victims of which are Serbs, Montenegrins, Romanies, Goranians and other non-Albanian

population. These are crimes committed after the arrival of the KFOR and UNMIK to the southern Serbian province on 16 June 1999. Together with the first two, volumes III and IV complete the history of crimes committed immediately before and during the NATO aggression to this very date.

All four volumes make a chronicle of terrible crimes which have been committed in joint action of local Albanian terrorist groups and the global military alliance - NATO. These are the horrible consequences of an erroneous policy and gross violation of certain fundamental principles of interna-

tional law, which are at the basis of universal peace and security, on the part of certain European governments and the government of the U.S.A. - said the chief legal adviser at the foreign ministry Dr. Rodoljub Etinski at the presentation of volumes III and IV of the WHITE BOOK.

This reputable expert in international law found it symptomatic that during the civil war in the former Yugoslavia from 1991 until 1995, Kosmet remained peaceful, although one might expect the Albanian secessionist forces to join those in other republics. This was not because it did not fit into the strategies of the world powers which directed the Yugoslav crisis and then insisted on the preservation of territories of secessionist republics, believes Etinski and adds: "Clearly they could not simultaneously oppose the aspirations of the Serbian nation in Croatia and Bosnia and Herzegovina who wanted to remain in Yugoslavia and to secede from their respective republics and at the same time support the Albanian secessionists who wanted to break away from Serbia. However, after Dayton and the start up of normalization of relations on the territory of the former Yugoslavia certain governments supported Albanian secessionists and terrorists in Kosovo and Metohija preparing for the coming aggression.

Why did NATO intervene? - asks Dr Rodoljub Etinski. The reasons were not the human rights or the endangering of the Albanian minority. The FRY and Serbia did not endanger the Albanian minority or denied it a single right antic-

ipated for members of the minorities by the relevant universal or European documents.

"It is really deplorable to hear that the Albanians in Kosmet lived in a system of apartheid. These claims are stated now when Serbs and other non-Albanian population actually live in a system of apartheid. At no time were the Albanians in the southern Serbian province or anywhere else in Serbia in a situation such as the Kosovo Serbs are now," said Etinski.

It has been known that part of Albanian minority in the '90s lived in a kind of self-isolation, refusing any contact with Serbia, sabotaging education in Albanian language according to Serbian curricula, as well as participation in the elections. However, believes Etinski, this self-isolation was imposed by the secessionist leaders using terror. Albanian terrorist groups cruelly punished the Albanians who violated the boycott and established connections of any kind with Serbia. But, this self-isolation was far from apartheid and the current situation of the Serbs and other non-Albanian population in Kosmet. We recall that in this self-isolation, the Albanians had their parallel education, health institutions, papers and radio, freedom of movement, freedom of use of their tongue, thus, everything the few Serbs now living in Pristina or any other town except for the northern part of Kosovska Mitrovica, are denied.

Recalling that certain European governments and the government of the U.S.A. gave an almost overt support to the Albanian terrorist groups in

Kosmet, Dr. Rodoljub Etinski says that with their gross violation of international law, policy of interventionism and aggression the governments of NATO member countries trampled on all the values they themselves proclaimed, including the rule of law, multi-ethnic society and human rights. Are they not ashamed of the fact that under the auspices of their armed forces gross national discrimination, apartheid and genocide are pursued in Kosmet today, asked Etinski and concluded: "The events documented by the four volumes of the WHITE BOOK reveal the obligation of the NATO member countries which participated in aggression and are part of the KFOR to revert to the respect for law and remove the horrible consequences of their erroneous policy and horrible crimes. They should withdraw their soldiers to their own territories and stop nourishing the expectations of Albanian political leaders that they may accomplish anything beyond autonomy in Serbia, and they should also compensate the damage done and abolish all sanctions."

Judge Ilija Simic's Testimony

Editor of the 3rd volume of the WHITE BOOK on the crimes of Albanian terrorists in Kosmet and the member of the Committee for the Collection of Data on the Crimes Committed against Humanity and International Law, judge Ilija Simic told the foreign diplomats a few of a thousand events given along with other documents on the 1,023 pages of the

WHITE BOOK Volume III. These include the planting of mines, murders, plunder, rape, arson and destruction of property as well as kidnappings of mostly Serbs and non-Albanian population. In view of the cruelty and bestiality some of these events were left out of Volume III on purpose. Judge Ilija Simic recounted an event in the village near Orahovac in Kosmet. At half past one in the night an Albanian terrorist group knocked at the door of a family house. Inside was a couple with two children: a son in the second and a daughter in the fourth grade of elementary school. The family refused to respond to the banging of the Albanian terrorists, who then started to shoot through the door and windows. The house was ripped with bullets. The Albanian terrorists burst into the house and hit the man on the head with a gun until he was all covered in blood. Then they started searching through the house. Seeing the state of her husband the woman gave the terrorists the last savings they had. Then came the question: "Do you want us to rape you or to kill you?" The knife was at her throat. She looked at her children and opted for life. This is where the judge stopped telling his story to the foreign diplomats, without mentioning what happened next...

KFOR and UNMIK Accomplices of Albanian Terrorists

Volume IV of the WHITE BOOK was presented by the deputy of the chief legal adviser in the Federal Ministry for Foreign Affairs, Dr. Ivan Cukalovic.

Volume IV is actually a collection of documents and evidence consisting of 824 pages which witness genocide against the Serbian people pursued by Albanian terrorists in the presence of the KFOR and UNMIK.

"In certain cases the KFOR and UNMIK were accomplices of Albanian terrorists. For instance, in Ugljari they hid the bodies of the killed Serbs for a month and when they finally revealed the existence of a mass Serbian grave and put the bodies into the container, electricity was turned off during the night which later on made the pathologists' work more difficult. In Strpci and Babin Most the KFOR let dogs loose on the unarmed Serbs and in the village of Musnjikovo the KFOR marked the Serbian houses with yellow bands which irresistibly recalls the Second World War and the persecution of the Jews," says Dr. Cukalovic.

Not one of the provisions of the UN Security Council Resolution 1244 was consistently implemented, believes Cukalovic. Killings and persecution of Serbs continue. At this point of time, the number of the killed and kidnapped Serbs in Kosmet exceeds 2,000. State as well private property is taken from the FRY to Albania, while over 200,000 Albanian citizens moved into Kosmet. "The KFOR and UNMIK, instead of acting pursuant to Resolution 1244 to provide safety for the entire population of Kosmet, and enable the return of refugees to their houses, became accomplices of Albanian terrorist gangs," says Cukalovic, claiming that almost no assailant on the Serbs has

thus far been caught and that the Albanian terrorists still move about armed. Resolution 1244 anticipates the disarmament of the KLA, while Bernard Kouchner contrary to the Resolution took a decision to transform it into a Kosovo Protection Corps. Precisely the members of this corps are the perpetrators of the largest number of terrorist acts in Kosmet in the land security zone. On the other hand, continues Dr. Ivan Cukalovic over 200 Serbs await trial in Kouchener's prisons in Kosmet. They wait for as long as a year to be tried for crimes they have never committed. It is enough for an Albanian to say that a Serb is a war criminal and the Serb will be immediately arrested.

Situation in Kosmet Worse Than Ever

Neda Gluscevic, head of the Press, Information and Culture Section of the Ministry of Foreign Affairs also addressed the foreign diplomats speaking about volumes III and IV of the WHITE BOOK. UNMIK and KFOR do nothing to stop the vicious spiral of violence. After a year of their presence in Kosovo and Metohija the situation in the province is worse than ever in the stormy history of this area. In addition to unprecedented terror and crimes, only a part of which has been documented in the moving testimonies presented in volumes III and IV of the WHITE BOOK, 350,000 were banished from Kosmet. These are primarily Serbs, but also Montenegrins, Romanians, Goranians, Turks,

Egyptians, Muslims and other non-Albanian ethnic groups. This gloomy balance as Neda Gluscevic says, has been supplemented with a figure of over 5,000 terrorist acts, over 85 ruined or heavily damaged cultural and sacral monuments, which survived centuries and various conquerors, but not the terrorists grown wild over the past year. One may rightly ask whether the presence of international factors in Kosmet makes any sense, since it is obvious that the KFOR and UNIMK have experienced a complete fiasco and have not in any way attained the task arising from the UN Security Council Resolution 1244.

Regardless of whether this is the consequence of their impotence which is highly unlikely, or bias, it is clear that they have failed to justify the purpose of their mission, said Neda Gluscevic and concluded: "The gentle, multi-ethnic, fertile, wonderful Kosmet, the cradle of the Serbian culture and spirituality, the seat of the throne of Nemanjic's, the centre of a few thousand Serbian sanctities is today the centre of the most difficult forms of crime, negation of all values of civilization and thus a blow and a warning to the whole world."

Prepared by D. Colovic

van holst en steijnen

From: Despotovic Ruza <despot@wishmail.net>
To: Ksenija Sigulinski <sigu@worldonline.nl>; Nico /Neeltje Steijnen <n.h.van.holst@freeler.nl>; DOLF Loth <dolfloth@hotmail.com>; Ruza Despotovic <ruzad@ggza.nl>
Sent: vrijdag 16 februari 2001 16:25
Subject: Yahoo! Groups sorabia Messages Message 12063 of 12526.htm

YAHOO! Groups[Groups Home](#) - [Yahoo!](#) - [Account Info](#) - [Help](#)

Choose 3 DVDs for \$0.49 each!

Welcome, Guest
 sorabia

[Register](#) - [Sign In](#)[\[Join This Group! \]](#)[Messages Help](#)**Messages**
[Reply](#) | [Forward](#) | [View Source](#) | [Unwrap Lines](#)
[Message 12063 of 12526](#) | [Previous](#) | [Next](#) | [\[Up Thread \]](#) | [Message Index](#)

 Msg #
[Search Archive](#)

[Home](#)
[Messages](#)
[Chat](#)
[Files](#)
[Bookmarks](#)
[Database](#)
[Polls](#)
[Calendar](#)
[Promote](#)

★ = Owner
 ☆ = Moderator
 @ = Online

From: "Bob Petrovich" <bojanp@h...>**Date:** Wed Jan 24, 2001 8:09am**Subject:** Legal Times: WAR CRIMES: ALL'S NOT FAIR

WAR CRIMES: ALL'S NOT FAIR
 By David Binder
 Legal Times
 April 22, 1996

"All's fair in love and war," the venerable English saw tells us and, looking at the performance of the international tribunal in The Hague, it could be updated to "All's fair in love and war crimes prosecutions."

Lopsidedness persisted for more than two years as the tribunal dealing with the Bosnia conflict indicted more and more Serbs on allegations of mass murder, but seemed to be uninterested in identical crimes by Croats or Bosnian Muslims in the three-sided civil war. Although this has been redressed somewhat (at this writing, 57 suspects have been indicted: 46 Serbs, eight Croats, and three Muslims) the imbalance continues, and the impression remains that The Hague method may be the judicial equivalent of "shoot first, ask questions later" -- that is, "indict now, investigate later."

This impression hardened through the seizure and arrest of a general and a colonel of the Bosnian Serb army earlier this year by the forces of the Muslim-led government of Sarajevo, and through the ex post facto endorsement of this action by Richard J. Goldstone, the South African judge who is the outgoing chief prosecutor of the tribunal.

Under considerable pressure from the United States, the Muslims handed the two Serbs over to NATO, which swiftly delivered them to Mr. Goldstone's custody. He indicted General Djordje Djukic, the chief logistics officer, on February 29, on allegations that he took part in the siege of Sarajevo. His fellow prisoner, Colonel Aleksa Krsmanovic, though unindicted, was not set free, but was returned April 3 to the very people in Sarajevo who had seized him -- Serbs say "kidnapped" -- in the first place, for "further investigation."

By extrapolation, this seemed to posit the Muslim government as a police force empowered to seize as a potential war criminal any Serb who ever put on a uniform in the last four years. The Djukic-Krsmanovic seizure has already proven to be a dangerous precedent that could be employed in retaliatory fashion by Bosnian Serbs against Muslims.

For a time the Muslim-Goldstone actions stalled further implementation of the peace accords agreed in Dayton and signed in Paris last year because the irate Bosnian Serbs simply broke off talks with the peacemakers. Even the U.S. government, the chief advocate of the Bosnian Muslim cause for the last four years, was displeased with this sequence of events which called into question the purpose of the Dayton-Paris accords: Was it to bring peace to the ethnically

judicial and now almost hopelessly hostile mountains and valleys of Bosnia and Hercegovina? Or was it an instrument principally for prosecuting war criminals, mainly Serbs?

WORLD'S STRANGEST COURT

The tribunal at The Hague has to be the strangest court in the world. It has no power to enforce an order to arrest suspects. It has limited powers to investigate alleged crimes on site and a doubtful capacity to conduct fair trials. It lacks adequate funding and it has had to change chief prosecutors just as the first trials get under way.

There is no comparable institution in the short history of international law. Nuremberg, after all, was created by the victorious powers of World War II to prosecute the Nazi losers.

Rather, The Hague tribunal is primarily a political creation, pushed upon the international community by a nervous Clinton administration in May 1993, with Madeleine Albright in the lead at the United Nations, as a fig leaf to cover up the deliberately adopted impotence of the United States toward the Bosnian conflict at that time.

The court was established by the United Nations Security Council under Chapter 7, the organization's vague, all-encompassing instrument for dealing with any casus belli. This alone was unusual. In classical terms, it should have been established by convention in the General Assembly (with now more than 170 members), which would have then required accession by treaty ratification of each member. But the United States was, as usual, in a hurry and it was decided to sidestep such niceties.

Then, with a powerful -- some would say predominant -- injection of American funding, manpower, and technology, the court adopted rules that would not be tolerated in the United States. The accused has no right to confront his accuser. That means accusers may remain anonymous and, as the American Bar Association has noted in a critique, immune from cross-examination. In short, contrary to the American system of justice, the accused, whether Serb, Croat, or Muslim, is held guilty until proven innocent.

Nor are the rules of evidence even spelled out.

Its initial practice showed that the tribunal was virtually incapable of prosecuting Dusan Tadic, the first and, for a long time, the only (Serbian) defendant in its hands, because the interpreter hired by the court was incomprehensible.

Goldstone has been described by a senior U.N. official as "in equal measure political and judicial." His recent activities would seem to bear out the political side of that analysis. He lobbied in the press and on television in Washington, New York, and Brussels for more money and more time, threatening to quit over the former and hinting that he would like to stay on, in the limelight of The Hague, if people really wanted him.

In January he complained bitterly that he had to beg for alms every three months -- \$7.6 million in alms -- to keep the 282-member Hague operation going. "No criminal justice organization should be dependent on handouts," he declared. Mr. Goldstone has since been replaced by Louise Arbour, a judge from Ontario, Canada. The senior U.N. official expressed the hope that "his successor might be more judicial and less political."

So what are the prospects for prosecutions now, especially after Mr. Goldstone and others have declared that their investigations and indictments would be carried up the line of command to the very tops of the Balkan war crime gangs?

We know they have done that with General Ratko Mladic and with Dr. Radovan Karadzic on the basis of their responsibility for alleged massacres of Muslims around Srebrenica last July. (Karadzic has told me and I guess others that he is prepared to go to The Hague and face the music.)

But those were easy, the Republic of the Serbians and its leaders being the pariahs the so-called civilized world has made them. As for apprehending them, Lt. Gen. Patrick Hughes of the Defense Intelligence Agency predicted in March that "the U.S. element of IFOR [implementation force] will do that when the time comes." A few days later John Shalikashvili, chairman of the Joint Chiefs of Staff, said he was "absolutely" opposed to such an operation.

Concerning Srebrenica, the tribunal has been all over the place with its allegations of Muslim massacre victims, ranging from 8,000 down to 3,000. Characteristically, in early April, John Gerns, its representative on the scene, had plenty to say as teams of investigators probed possible massacre sites around Srebrenica and nothing to say when he went to a mass grave site in Mrkonjic Grad where the corpses of 181 Serbs massacred by Croats last summer had just been exhumed. The press also continues to be selective, rushing almost like ghouls to sites where Muslims were killed, but studiously ignoring those of murdered Serbs.

but, what about Slobodan Milosevic or Franjo Tudjman or even the Bosnian Muslim leader, Alija Izetbegovic?

If Bill Clinton was shaking hands with these men in Paris and Ambassador Richard Holbrooke changed from calling Milosevic a "Communist thug" a year ago to the Prince of Peace today, you can bet your bottom dinar that this tribunal is not going to be prosecuting them.

Nor is it likely that either Belgrade or Zagreb is going to deliver many of the most prominent indicted men to that spiffy former insurance company building in The Hague.

For that matter, not even the funding of the tribunal is certain, for all the moralistic bombast of the Clintons, Albrights, and Holbrookes, especially in a budget-conscious election year in America.

Moreover, there is a debate under way in the United States about whether The Hague tribunal might set a dangerous precedent for creation of a permanent international criminal justice system, posing the issue of infringement on U.S. sovereignty. The argument pits conservatives against liberals (personified by the World Federalists, who have long lobbied for such a global criminal justice institution). That debate is not likely to be settled in favor of the Goldstones of this world, unless Ambassador Albright prevails with the idea that, as a permanent Security Council member, the United States could simply veto any procedures against Americans charged with war crimes -- a kind of "not in my backyard" on a global level.

David Binder is a correspondent at The New York Times, where he has covered Balkan affairs since 1963.

Legal Times is an affiliate publication of Court TV.
Copyright) 1996, American Lawyer Media

Message 12063 of 12526 | [Previous](#) | [Next](#) | [Up Thread](#) | [Message Index](#)

Msg #

[Reply](#) | [Forward](#) | [View Source](#) | [Unwrap Lines](#)

Copyright © 2001 Yahoo! Inc. All rights reserved.
[Privacy Policy](#) - [Terms of Service](#) - [Guidelines](#) - [Help](#)

Tribunal's requirement to be independent of any national government and, therefore, group of national governments.

Primarily US, not UN, funding

The Tribunal has received substantial funds from individual States, private foundations and corporations in violation of Article 32 of its Charter. Much of its money has come from the U.S. government directly in cash and donations of computer equipment. In the last year for which public figures are available, 1994/95, the United States provided \$700,000 in cash and \$2,300,000 worth of equipment. That same year the Open Society Institute, a foundation established by George Soros, the American billionaire financier, to bring "openness" to the former east bloc countries contributed \$150,000 and the Rockefeller family, through the Rockefeller Foundation, contributed \$50,000 and there have been donations from corporations such as Time-Warner, and Discovery Products, both US corporations. It also important to know that Mr. Soros' foundation not only funds the Tribunal it also funds the main KLA newspaper in Pristina, an obvious conflict of interest that has not been mentioned once in the western press.

The Tribunal also receives money from the United States Institute for Peace for its Outreach project, a public relations arm of the Tribunal set up to overcome opposition in the former Yugoslav republics to its work and the constant criticisms of selective prosecution and the application of double standards; objections which have obvious merit and which are never answered by anyone at the Tribunal or by any of its sponsors. The Institute for Peace is stated to be "an independent, non-partisan federal institution created and funded by Congress to strengthen the nation's capacity to promote the peaceful resolution of international conflict." Established in 1984 under Ronald Reagan, its Board of Directors is appointed by the President of the United States.

The Tribunal also receives support from the Coalition For International Justice whose purpose is also to enhance public opinion of the Tribunal. The CIJ was founded and is funded by, again, George Soros' Open Society Institute and something called CEELI, the Central and East European Law Institute, created by the American Bar Association and lawyers close to the U.S. government to promote the replacement of socialist legal systems with free market ones.

These groups also have supplied many of the legal staff of the Tribunal. In her speech to the Supreme Court, Judge McDonald said, "The Tribunal has been well served by the tremendous work of a number of lawyers who have come to the Tribunal through the CIJ and CEELI..." It is also interesting to note that the occasion of Judge McDonald's speech was her acceptance of an award from the American Bar Association and CEELI. In the same speech she also said that "We are now seeking funding from states and foundations to carry out this critical effort."

Not anybody's war crimes

The new prosecutor Carla Del Ponte, on September 30, 1999 at a press conference, thanked the director of the FBI for assisting the tribunal and stated "I am very appreciative of the important support that the U.S government has provided the tribunal. I look forward to their continued support." On September 29th, in response to a question as to whether the tribunal would be investigating crimes committed in Kosovo after June 10, or crimes committed by others (meaning NATO) in the Yugoslav theatre of operations, "The primary focus of the Office of The Prosecutor must be on the investigation and prosecution of the five leaders of the FRY and Serbia who have already been indicted."

Why this "must" be is not explained. Why, if the Tribunal is impartial wouldn't it be just as focussed on Nato war crimes, the war crimes of Clinton, Schroeder, Chirac, Chretien etc? Why did it still need to investigate to support the indictments against the leaders of the government and military of Yugoslavia if there was already evidence to justify those indictments?

Well, we can speculate why when we consider that the last prosecutor, Louis Arbour, who was asked to investigate all NATO leaders for war crimes, instead accepted a job from one of them, the Prime Minister of Canada, Jean Chretien. She now sits in the scarlet robes of a judge of the

Supreme Court of Canada, a lifetime appointment, her reward for handing down the indictment against Mr. Milosevic, despite the lack of evidence and (if you believe the reports of the Spanish and RCMP forensic experts recently returned from Kosovo) the continuing lack of evidence of the systematic crimes he is accused of.

On April 19th Judge McDonald "expressed her deep appreciation to the U.S. Government for its pledge of \$500,000 for the Outreach project which was announced on April 16 by Harold Koh, U.S. Assistant Secretary of State.

In her speech to the Council On Foreign Relations in New York on May 12 of this year Judge McDonald stated, "The U.S. government has very generously agreed to provide \$500,000 and to help to encourage other States to contribute. However, the moral imperative to end the violence in the region is shared by all, including the corporate sector. I am pleased, therefore, that a major corporation has recently donated computer equipment worth three million dollars, which will substantially enhance our operating capacity."

From the start, the Office of the Prosecutor has had meetings with NGO's that are eager to "cooperate with and assist the tribunal", many of them linked to George Soros through his Open Society Foundation. All this money flows through a special UN account which is financed by assessed contributions from member states and voluntary contributions from states and corporations again in violation of its statute.

As an aside it's interesting that its role as a propaganda tool was indirectly acknowledged by its own staff when they failed to provide for a courtroom or holding cells in their first budget of approximately \$ 32 million dollars. The Security Council sent them back to redraft the budget to include those items. After all, this was supposed to be a criminal tribunal! They did so. The difference was an added expense of \$500,000. It's also interesting to know that three of its first four rooms in the Peace Palace in the Hague were loaned to them by the Carnegie Foundation.

The Tribunal itself lays the charges

In order to give itself the appearance of a judicial body the Tribunal has persons appointed as judges, prosecutors, clerks, investigators, and has its own rules of procedure and evidence, its own prison system. It says it applies the presumption of innocence. However, unlike criminal courts, with which we are all familiar (or, perhaps not), the court itself is involved in the

laying of the charges. When a charge is to be laid the approval of one of the trial judges must be obtained. That approval is only given if a prima facie case is established. That is, a case which if not answered could result in a conviction. Yet, despite this close relationship between the prosecutor and the judges and the commitment to the charges the judges have made by signing the indictment, the rules insist on the presumption of innocence.

The presumption of innocence is compromised: automatic detention

This presumption is compromised in other ways. The most egregious is that upon arrest detention is automatic. There is no bail, no form of release pending trial, unless the prisoner proves "exceptional circumstances". Loss of job, loss of contact with friends, family, indeed country is not sufficient. Even ill health has not been sufficient to get bail. Prisoners are treated as if they had been convicted. They are kept in cells and have to obey prison rules, are subject to discipline if they do not, constant surveillance, censored mail, restricted family visits, communication with family at their own expense and there are restrictions on what they can see or hear on radio or television.

Prisoners have had to wait many months before a trial takes place, sometimes years. Yet, still they insist these men are presumed innocent. The question is by whom? By the judges, one of whom laid the charge in the first place?

No jury, sealed indictments, possibly secret trials and suspects can be detained for up to 90 days without charge!

Its rules of evidence are relaxed so that protections on the admission of hearsay evidence developed over centuries in all national courts are set aside and replaced by an anything is admissible if deemed relevant approach even if it is hearsay. There is no jury. Witnesses can testify anonymously, or not be shown in court. In its yearbook for 1994, this statement appears, "The tribunal does not need to shackle itself with restrictive rules which have developed out of the ancient trial-by-jury system." There are provisions in the rules for closed hearings, in circumstances which are vaguely defined, secret trials, the very essence of injustice and of political courts. It is now increasing its use of sealed indictments, so that no one knows if they have been charged until the military police swoop down on them on the street in any country. Suspects, persons not indicted, can be detained for up to ninety days without charge. We all know from experience what prisoners can undergo in a day or two at the mercy of most police forces. Ninety days. Anyone one of us, you and I, could be detained by the Tribunal for that length of time. All they have to say is they have some reason to suspect you. This is easily constructed.

Confessions free after custody in 90 days?

[Home](#) [New](#) [PressInfo](#) [TFF](#) [Forums](#) [Features](#) [Publications](#) [Kalejdoskop](#) [Links](#)

TFF The Transnational Foundation

The Transnational Foundation for Peace and Future Research
Vegagatan 25, S - 224 57 Lund, Sweden
Phone + 46 - 46 - 145909 Fax + 46 - 46 - 144512
<http://www.transnational.org> E-mail: tff@transnational.org

Contact the Webmaster at: comments@transnational.org
Created by [Maria Näsland](#) © 1997, 1998, 1999 TFF

Perhaps its most dangerous rule is Rule 92 that states confessions shall be presumed to be free and voluntary unless the contrary is established (by the prisoner). Just think - presumed to be free and voluntary after 90 days at the mercy of military police and prosecutors. Almost every other court in the world presumes the opposite or, because of the notorious unreliability of confessions made in police custody are moving to prohibit their use entirely. This Tribunal goes back to the days of Star Chamber and the justice of the 13th century. Finally, we have imprisonment of those sentenced in foreign countries so that not only are they imprisoned, they are at the same time exiled.

There is even a special provision for the obtaining of evidence from NGO's such as George Soros Open Society Foundation, whose conflict of interest has already been mentioned. Accused have the right to choose counsel on paper but in reality that right is infringed by the Registrar who can disqualify counsel for all sorts of reasons including being unfriendly to the Tribunal. Such a counsel will be supplied if the accused insists strongly enough but it is not made easy. There are cases in which the Registrar has barred lawyers from particular countries because there are deemed to be too many of them already representing accused persons, and the use of its contempt powers is a powerful weapon to intimidate counsel. Lawyers have been subject to large fines for contempt.

Not a judicial body worthy of international respect

No citizen of any country in the world would consider themselves fairly tried before a court that was paid for, staffed and assisted by private citizens or corporations which had a direct stake in the outcome of the trial and who were, themselves, in practical terms, immune from that court. It is a well established principle of law that a party in a legal action, whether civil or criminal, is entitled to ask for the removal of any judge sitting on the case when there exists a reasonable apprehension of bias.

In this instance, a compelling argument can be made that the bias is not only apprehended, it is real, that it is not of one judge but of the entire tribunal, that this is not a judicial body worthy of international respect but a kangaroo court, a bogus court, with a political purpose serving very powerful and identifiable masters.

A crime against peace under the Nuremberg Principles?

To be consistent with my thesis, I will go further and say that as a political instrument designed to violate, to destroy, the integrity and sovereignty of a country, its creation is a crime against peace under the Nuremberg Principles. Instead of resolving conflict as it claims, it is used to justify conflict, instead of creating peace, it is used to justify war and therefore is an instrument of war.

Will Slobodan Milosevic receive a fair trial if they take him? Will the leaders of NATO, even be investigated let alone indicted for war crimes committed in the brutal attack on the civilian population of Yugoslavia, as my colleagues in Canada, South and Central America, Spain, Norway, Greece, Britain, and the United States have requested?

As the English say, the proof is in the pudding. Our requests have met with empty words and no action. We made the requests in order to bring to the attention of the world the crimes that were being committed by Nato. We believe we have succeeded in that. If we have not succeeded in bringing to justice the war criminals of Nato, it is because we have exposed the political nature of this Tribunal instead. It is up to all of us to act on this knowledge.

© Chris Black

The author can be reached at: bar@idirect.com

Internationaal oorlogstribunaal

Met Resolutie 827 van de Veiligheidsraad wordt op 25 mei 1993 het Tribunaal voor Oorlogsmisdaden in het voormalig Joegoslavië opgericht. De officiële naam van het Tribunaal luidt: "Het Internationale Tribunaal voor de vervolging van personen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van het internationale recht, begaan op het territorium van het voormalige Joegoslavië sinds 1991." Dit ad-hoc orgaan is gevestigd in Den Haag, in een poging om het de schijn van legitimiteit te verschaffen. Sinds vijftig jaar is Den Haag de zetel van het Internationale Gerechtshof, een belangrijk orgaan van de V.N. en opgericht volgens het Handvest. Het Tribunaal voor Oorlogsmisdaden van de Veiligheidsraad staat echter geheel los van het Internationale Gerechtshof - een feit dat in de media nogal eens over het hoofd wordt gezien.

Het Internationaal Gerechtshof is zeker geen instantie waarvan de Verenigde Staten graag zien dat de macht wordt uitgebreid. In plaats daarvan willen de Verenigde Staten een juridische structuur creëren die het totaal kan controleren. Nadat het Pentagon b.v. in de tachtiger jaren door het Hof schuldig werd bevonden voor het leggen van mijnen in de haven van Managua in Nicaragua, werd door de regering van de Verenigde Staten de competentie van het Hof aangevochten.

Met de oprichting van het Tribunaal is een gevaarlijk precedent geschapen. Hiermee kunnen de Verenigde Staten en de andere belangrijke economische en militaire machten rechtszaken beginnen, beslissen wie zich kandidaat kan stellen voor openbare functies, bepalen welke gekozen functionarissen van andere landen uit hun functie verwijderd moeten worden en wie ze eventueel willen arresteren.

Verder schept het Tribunaal een gevaarlijk politiek precedent omdat het werd opgericht als een sub-comité van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, waarin de Verenigde Staten beschikken over een veto-recht. Het werd gecreëerd door het oprekken van de bepaling welke de V.N. aan de Veiligheidsraad de mogelijkheid geeft tot het instellen van "ondergeschikte organen indien dit voor haar functioneren noodzakelijk blijkt." Het Handvest van de V.N. biedt voor dit tribunaal nergens een mogelijkheid. Zelfs voor de Veiligheidsraad biedt het Handvest niet de mogelijkheid van een dergelijk veelomvattend machtsorgaan.

In de praktijk betekent het dat de regering van de Verenigde Staten over een veto-recht beschikt welke tribunalen er nu en in de toekomst

opgezet kunnen worden, in welke landen, onder welke aanklacht en met welke rechters. Deze macht bedreigt de soevereine rechten van alle naties. De grootmachten zelf, en hun functionarissen, zijn nu en voor in de toekomst evenwel immuun voor aanklachten en vervolgingen door dit Tribunaal.

Het is dus van belang te vermelden dat het Tribunaal voor Oorlogsmisdaden niet opgericht is onder de controle van de Algemene Vergadering van de V.N. De Algemene Vergadering is een orgaan dat in het verleden enkele malen tegen de voorstellen van de Verenigde Staten stemde. De gang van zaken in het Tribunaal legt al bloot dat het hier gaat om een illegaal Hof van de eerste orde. De individuen die aangeklaagd worden krijgen niet de kans zich tegen hun aanklagers teweer te stellen en hen wordt zelfs de identiteit van die aanklagers onthouden. Dat zou zijn om de aanklagers te beschermen. Maar welke bescherming hebben de beschuldigten? Het Tribunaal schendt het recht op nationale soevereiniteit door het recht op te eisen dat elk land hen mensen uitlevert, zelfs staatshoofden, indien zij beschuldigd worden van oorlogsmisdaden.

Door het Tribunaal is niet gedefinieerd wat er precies verstaan wordt onder "oorlogsmisdaden". Volgens de NEW YORK TIMES van 20 mei 1996 "moet het gerechtshof nog steeds precies bepalen wat de aanklacht inhoudt en welke bewijslast geaccepteerd wordt." Dit heeft het Tribunaal er echter niet van weerhouden arrestatiebevelen uit te vaardigen.

Een van de meest besproken processen, die in de media maandenlang in de schijnwerpers werd gezet, betrof de aanklacht tegen Goran Lajic. Na maanden van reportages, bleek de aanklacht op 18 juni 1996 stilletjes vervallen, nadat was bewezen dat Lajic nooit in het kamp was geweest waar de veronderstelde oorlogsmisdaden waren begaan. Lajic zat de gehele tijd in Duitsland.

Sommige mensen brengen het argument naar voren dat de gruwelijkheid van de misdaden in Joegoslavië de andere recente oorlogen in de schaduw zet. Daarom zouden speciale maatregelen vereist zijn.

Is de oorlog in Joegoslavië de ergste misdaad van dit decennium? Gedurende dezelfde tijdspanne hebben de Verenigde Staten, door middel van de V.N.-Veiligheidsraad, aan Irak sancties opgelegd die dermate ernstig zijn dat volgens de rapporten van sommige eigen organisaties van de V.N., zoals de F.A.O., meer dan een half miljoen kinderen onder de vijf jaar gestorven zijn aan ondervoeding en aan te voorkomen ziekten.

De Amerikaanse ambassadrice Madeline Albright werd in het nationale televisieprogramma "60 MINUTES" van CBS door Leslie Stall geïnterviewd over de voortzetting van de sancties tegen Irak door de regering van de Verenigde Staten. "We hoorden dat een half miljoen kinderen gestorven zijn. Dat betekent dat er meer kinderen gestorven zijn dan in Hiroshima. Is het deze prijs waard?", vroeg Stall.

Albright's antwoord: "Ik denk dat dit een harde keuze is, maar de prijs.... wij denken dat het deze prijs waard is."

Hier zien we een vertegenwoordiger van de regering van de Verenigde Staten die openlijk toegeeft dat het beleid van haar regering, het beleid waar zij nauw bij betrokken is, de dood veroorzaakt heeft van meer dan een half miljoen kinderen.

Welk Tribunaal klaagt de regering van de Verenigde Staten aan?

Het Pentagon-Plan

De Verenigde Staten zijn vastbesloten een dominante positie in te nemen in de Balkan. Deze bewering wordt het duidelijkste onderschreven door een opvallend document van het Pentagon, zoals dat werd besproken in de NEW YORK TIMES van 8 maart 1992. Uitgelekt door beambten van het Pentagon, wordt in het document de noodzaak beschreven van werelddominantie van de Verenigde Staten in zowel politiek als militair opzicht. Aan het adres van andere landen die maar de schijn laten blijken hun positie te versterken, worden bedreigingen geuit. Deze openbaar uitgesproken bedreigingen lijken vooral gericht te zijn tegen de Europese machten en tegen Japan. Waarom anders zou het document naar buiten gebracht worden, zonder tegenspraak van het Pentagon?

In het document lezen we het volgende: "Ons eerste streven is te voorkomen dat er een nieuwe vijand opstaat. ... In de eerste plaats dienen de Verenigde Staten hun leiderschap aan te wenden voor de vestiging en de verdediging van een nieuwe orde waarin potentiële concurrenten ervan overtuigd zijn dat het voor de verdediging van hun legitieme belangen onnodig is om zich duidelijker te profileren of een agressieve houding aan te nemen."

"Wij moeten instaan voor de belangen van de ontwikkelde industriële naties, om hen te ontmoedigen de gevestigde politieke en economische orde omver te werpen. Tenslotte dienen wij de mechanismen tot afschrikking te handhaven, om potentiële concurrenten te weerhouden om zelfs maar een belangrijkere regionale of mondiale rol na te streven."

In het vervolg richt het document zich specifiek tot Europa: "Het is van fundamenteel belang om de NAVO als voornaamste instrument voor de Westerse verdediging en veiligheid te behouden. ... We moeten voorkomen dat er een specifiek Europees veiligheidsarrangement ontstaat welke de NAVO zou ondermijnen."

Geen enkele topfunctionaris van de V.S. heeft het document aangevochten of er afstand van genomen. Toen aan president George Bush rechtstreekse vragen over het rapport gesteld werden, was zijn antwoord dat hij, al had hij het rapport niet gelezen, van mening was dat "wij de leiders zijn, en dat moeten blijven."

Operatie Balkan Storm

Hoe weinig de betrokkenheid van de Verenigde Staten met de Balkan te doen heeft met het "helpen van arm Bosnië", blijkt wel uit het opinie-artikel van het gepensioneerd Hoofd van de Luchtmachtstaf, generaal Michael J. Dugan in de NEW YORK TIMES van 29 november 1992 onder de kop "Operatie Balkan Storm: een ontwerp".

Dugan werd het meest bekend door een ongebruikelijk oprecht interview voor de aanvang van de Golfoorlog, toen hij erg gedetailleerd de plannen voor de vernietiging van Irak ontvouwde. Hij werd van zijn commando ontheven vanwege deze openheid over de oorlogsplannen van het Pentagon, op een moment dat de V.S. de Verenigde Naties nog voorspiegelden dat zij diplomatieke oplossingen wilden nastreven, door het instellen van sancties tegen Irak. Vier maanden later echter voltrok zich de oorlog precies op de wijze zoals Dugan die had beschreven.

"Met een overwinning in de Balkan zouden de Verenigde Staten zich in de wereld van na de Koude Oorlog van de leiderspositie kunnen verzekeren op een wijze zoals ze dat met Operatie Desert Storm nooit gekund zou hebben", kraaide Dugan. Omdat de stemmen in de V.N.-Veiligheidsraad over de inzet van de NAVO staakten, ontvouwde Dugan het scenario van een post-hoc coalitie met Engeland, Frankrijk en Italië. Om de humanitaire operaties van de V.N. te trainen stelt hij voor de V.S.-welgezinde Bosnische troepen, zoals die van Izetbegovic, te bewapenen en om "onconventionele" operaties in Bosnië te ondernemen. Daarna, vervolgt hij, dienen massale luchtoperaties uitgevoerd te worden tegen Serviërs in Bosnië en tegen Servië. Daartoe schept de luchtmachtgeneraal graag op over de Amerikaanse technologie-des-doods. Dugan stelt voor om gebruik te maken van Amerikaanse transportvliegtuigen, F-15's, F-16's, F-18's, F-111's, Jstars en Tomahawk kruisraketten, om de Servische elektriciteitsnetten, opslagfaciliteiten en communicatienetwerken te vernietigen. "Maar de kosten voor de Verenigde Staten, in de vorm van bloed en kostbaarheden, zouden gering zijn vergeleken met die van een Bosnisch trauma."

Of het nu gaat om de Amerikaanse wetgeving zoals die in november 1990 doorgevoerd werd, of om de erkenning van een onafhankelijk Bosnië met een door de Verenigde Staten gesteunde extreem-rechtse regering - in plaats van een regering zoals die in maart '92 door alle partijen geaccepteerd werd, of om de onder Amerikaanse bemiddeling ingestelde Moslim-Kroatische Federatie van maart '94: in iedere fase

van het oplopende conflict in de Balkan heeft de Amerikaanse bemoeienis steeds de vlammen van de oorlog verder doen oplaaien.

Of het nu gaat om het Vance-Owen plan van aanvang 1994 om Bosnië in minuscule enclaves op te delen, of om het Vance-Stoltenberg plan van eind 1994 voor een drie-deling van Bosnië: elk voorstel was een bevestiging van het Amerikaanse streven om de regio te domineren en om de belangrijkste rivalen vóór te zijn.

Er vond naar aanleiding van de massale luchtaanvallen waarmee in september '95 werd begonnen een levendig debat plaats in de heersende militaire, zakelijke en regeringskringen. Maar daarbij ging het er niet om hoe vrede tot stand gebracht kan worden. Het ging erom de Amerikaanse dominantie in deze strategische regio zeker te stellen.

van holst en steijnen

From: Despotovic Ruza <despot@wishmail.net>
To: DOLF Loth <dolfloth@hotmail.com>; Ksenija Sigulinski <sigu@worldonline.nl>; Nico /Neeltje Steijnen <n.h.van.holst@freeler.nl>
Sent: woensdag 17 januari 2001 13:57
Subject: Fw: TRIBUNAL

— Original Message —

From: "St.Servisch Inf.- & Cult.Centrum" <ssicc@planet.nl>
To: <yuambanl@bart.nl>; <despot@wishmail.net>; <belininkovic@ptt.yu>; <Jovellie.Nebojsa.N@bhp.com>; <106057.1021@compuserve.com>; <arthurjk@EUronet.nl>; <michel.collon@skynet.be>; <office@globalreflexion.org>
Sent: Tuesday, January 16, 2001 10:46 PM
Subject: TRIBUNAL

- > Eminent Toronto lawyer on ICTY indictment against Milosevic
- > Date sent: Mon, 15 Jan 2001 14:43:43 -0800
- >
- > UN Turns A Blind Eye to War Crimes
- >
- >
- >
- > Edited by alexander cockburn and jeffrey st. clair
- >
- >
- > An Impartial Tribunal, Really? by Christopher Black The indictment of
- > Slobodan Milosevic for alleged war crimes raises important questions
- > about the impartiality and, ultimately, the purpose of the
- > International Criminal Tribunal. For centuries, the independence of
- > judicial bodies has been considered one of the fundamental precepts
- > of the quest for justice. As Lord Hewart stated in 1924, it is "...of
- > fundamental importance that justice should not only be done, but
- > should manifestly and undoubtedly be seen to be done." It has also
- > been said that there is nothing more important than the public
- > administration of justice. But in the case of the International
- > Criminal Tribunal a compelling argument can be made that private
- > justice has replaced public justice, that even the appearance of
- > fundamental justice has been replaced by an open contempt for
- > justice.
- >
- > It is clear that from the beginning American, British, French and
- > German interests were behind the creation of the Tribunal and worked
- > ceaselessly behind the scenes in order to create it. They first
- > considered doing so in regards to Iraq and Saddam Hussein, during the
- > Gulf War. The idea apparently originated with the United States
- > Department of the Army, which alone should tell you something about
- > its true purpose. The rhetoric used to justify such a body to the
- > general public was of course heavily seasoned with concerns for
- > "human rights" the "dignity of the individual", "genocide" and
- > "democracy".
- >
- > However, they had a problem. It was generally agreed that no such
- > tribunal could be created without the mechanism of a treaty which had
- > to be ratified by all those affected by it. There was no time to
- > create such a treaty with respect to Hussein so other methods were
- > used to put pressure on the Iraqi government. But between 1991 and
- > 1993, the use of an international criminal court as a means of
- > effecting policy and to be created by the members of the Security
- > Council, instead of by treaty was pushed by those four countries. A
- > draft treaty to create a truly international criminal court, one
- > which applied to all states, the last in a long list of attempts
- > dating back to the 1890's, was put together. But its ratification has
- > not taken place as several important powers, particularly the United
- > States, refuse to sign it for fear of being caught in its web. For
- > thirty years the United States has tried to block such a treaty. It
- > opposes universal jurisdiction and it opposes an independent

- > prosecutor. It wants any prosecutions to go through the Security Council subject to its right of veto. In fact, Jesse Helms, the conservative US senator said such a treaty, if presented to congress for ratification would be "dead on arrival". It would seem that the treaty is itself nothing more than window dressing to satisfy the public that the nations of the world really care about human rights and war crimes in order to complement their rhetoric about it. For without ratification by the major powers it is a dead letter. The United States remains stubborn in its opposition to this treaty but then it has a bit more to worry about than most countries.
- >
- > The next opportunity to try this experiment was Yugoslavia. In order to accelerate the break up of that country into quasi-independent colonies, principally of Germany and the United States, it was necessary to discredit their leaderships. An effective propaganda weapon in such an exercise is of course a tribunal with an international character which the public will accept as a neutral instrument of justice but which is controlled for political ends.
- >
- > The Tribunal was created by the Security Council in its Resolutions 808 and 827 of 1993. Both resolutions stated that the situation in Bosnia at that time, constituted a threat to international peace and security and that a tribunal to prosecute war criminals would help to restore peace. It all sounds very nice until one realizes that there was no basis for the characterization of the situation in Bosnia as a threat to international peace. It was a civil war (partly controlled by the very countries which wanted to create a tribunal). But the members of the Security Council had to characterize it that way otherwise the members of the Security Council had no jurisdiction to act. The setup for this characterization was Resolution 688 of 1991 in which the Security Council stated that disregard for human rights constitutes a threat to international security and can no longer be treated as an internal matter. This reinterpretation, this revision of the UN Charter, which in fact undermines the very basis of the Charter was forcefully advocated by the German foreign minister Mr. Genscher in speeches he gave to the German parliament and to the Canadian parliament in Ottawa and by British, French and of course American ministers in speeches and memorandums to each other.
- >
- > Chapter VII of the UN Charter requires that there be a threat to the peace or an act of aggression before the Security Council can make use of its special powers set out in that Chapter. It has always been interpreted to mean and was meant to mean a threat to international peace not national peace. The members of the Security Council recognized this and so had to redefine a national problem as an international one. Yet in all those speeches and memoranda there is not one compelling reason given for doing this except vague references to the collapse of the socialist bloc, and the imperative to establish a new world order. In fact, Mr. Genscher in his speech to the Canadian parliament stated unequivocally that no nation would any longer be allowed to ignore Security Council decisions. Even if this redefinition were a legitimate interpretation of the UN Charter, which it is not, the UN Charter only speaks of economic measures and then military measures, not judicial or criminal measures.
- >
- > Chapter VII has to be read in context with Chapter I of the Charter which speaks of international cooperation in solving international problems of an economic, social, cultural or humanitarian character. It says nothing of humanitarian problems of a national character. It states that the UN is based on the principle of the sovereign equality of its members, a fundamental principle of international law, and the first guarantee of the right to self-determination of the world's peoples. If a people does not have the right of sovereignty, the right to self-determination is a sham. This principle is completely denied by the creation of the Tribunal. The Tribunal itself explicitly denies that this principle applies in its own statements as do its political supporters, but never, of course, in reference to themselves.
- >
- > Lastly, the Charter states that nothing contained in the Charter shall authorize the UN to intervene in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any state. This fundamental

- > principle, put in the Charter so that the UN could not be used by
- > some members to bully others has also been fatally undermined by the
- > creation of the Tribunal. The members of the Security Council, more
- > precisely, the permanent members, now hold the opposite position, and
- > I submit, do so for reasons connected more with imperialism not
- > humanitarianism.

>

- > In light of these facts the Security Council's authority to create
- > such a tribunal is in my view more than questionable. That it was
- > created is to be credited to Madeleine Albright, who used some
- > effective persuasion with the Russian and Chinese members to vote for
- > its creation in return for economic consideration and with a view to
- > controlling smaller states within their own spheres of interest.

>

- > Yugoslavia was the first experiment in using a quasi-judicial
- > international body to attack the principle of sovereignty. And as the
- > Americans have learned so well, the best way to get your domestic
- > population behind you as you proceed to break another country,
- > economically and militarily is to get them to hate those in power in
- > that country. The Serb leadership was targeted, and transformed into
- > caricatures of evil. There were comparisons to Adolf Hitler, a
- > comparison used with surprising frequency by the United States
- > against the long list of nations it has attacked in the last 50
- > years, though sometimes they are just labeled as common criminals,
- > like Manuel Noriega, or mad, like Ghaddafi, if the leader or the
- > country is too small to make the Hitler comparison stick. I think
- > Saddam Hussein was the first to be compared to Hitler, and declared a
- > common criminal and a madman all at the same time.

>

- > The Tribunal from the outset was the creation of particular
- > governments. Their motives are clear from the preliminary discussions
- > in the Security Council on the creation of the court which focused
- > almost entirely on crimes allegedly committed by Serbs and their
- > leadership. Since its inception it has kept this focus. The majority
- > of indictments have been directed at Serbs even though there is
- > substantial evidence of the commission of serious war crimes by
- > Croats and Bosnian Muslims.

>

- > The Tribunal has jurisdiction over war crimes and crimes against
- > humanity, but crimes against peace, the worst crime under the
- > Nuremberg principles, are not within the purview of the tribunal. The
- > underlying reason for this is that the members of the Security
- > Council preferred to reserve to themselves competence in the field of
- > aggression and similar crimes against peace. The members of the
- > Security Council have a very keen sense of humour or perhaps more
- > accurately, self-preservation.

>

- > In a statement to the Secretary-General of the United Nation, Mr.
- > Boutros-boutros Ghali, on January 21, 1994, by Antonio Cassese the
- > Tribunal's political character was made quite clear when he said in
- > reference to the role of the Tribunal, "The political and diplomatic
- > response (to the Balkans conflict) takes into account the exigencies
- > and the tempo of the international community. The military response
- > will come at the appropriate time." In other words, the Tribunal is
- > considered a political response. He went on to state, "Our tribunal
- > will not be simply "window dressing" but a decisive step in the
- > construction of a new world order."

>

- > The governing statute of the Tribunal states in Article 16 that the
- > Prosecutor shall act independently as a separate organ of the
- > Tribunal and shall not seek or receive instruction from any
- > government or any other source. Article 32 states that the expenses
- > of the Tribunal shall be borne by the regular budget of the United
- > Nations. Both of these provisions have been openly and continuously
- > violated.

>

- > The Tribunal itself, through its senior officials, openly brags about
- > its particularly close ties to the American government. In her
- > remarks to the United States Supreme Court in Washington, D.C. on
- > April 5th of this year, Judge Gabrielle Kirk McDonald, President of
- > the Tribunal, and an American stated, "We benefited from the strong
- > support of concerned governments and dedicated individuals such as

- > Secretary Albright. As the permanent representative to the United Nations, she had worked with unceasing resolve to establish the Tribunal. Indeed, we often refer to her as the "mother of the Tribunal". If she is the mother then Bill Clinton is the father, as Louise Arbour confirmed by her action of reporting to the President of the United States the decision to indict Milosevic two days before she announced it to the rest of the world, in blatant violation of her duty to remain independent. Further, she and the current prosecutor have made several public appearances with U.S. officials, including Madeleine Albright, and both have openly stated that they rely on Nato governments for investigations, governments which have a great interest in the undermining of the Yugoslavian leadership.
- >
- > In 1996, the prosecutor met with the Secretary-General of Nato and the Supreme Allied Commander in Europe to "establish contacts and begin discussing modalities of cooperation and Assistance". On May 9th, 1996 a memorandum of understanding between the Office of the Prosecutor and Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE) was signed by both parties. Further meetings have taken place since including that of the president of the Tribunal with General Wesley Clark. The memorandum of May 9th spelled out the practical arrangements for support to the tribunal and the transfer of indicted persons to the Tribunal. In other words, Nato forces became the gendarmes of the Tribunal, not UN forces, and the Tribunal put itself at the disposal of Nato. This relationship has continued despite the Tribunal's requirement to be independent of any national government and, therefore, group of national governments.
- >
- > The Tribunal has received substantial funds from individual States, private foundations and corporations in violation of Article 32 of its Charter. Much of its money has come from the U.S. government directly in cash and donations of computer equipment. In the last year for which public figures are available, 1994/95, the United States provided \$700,000 in cash and \$2,300,000 worth of equipment. That same year the Open Society Institute, a foundation established by George Soros, the American billionaire financier, to bring "openness" to the former east bloc countries contributed \$150,000 and the Rockefeller family, through the Rockefeller Foundation, contributed \$50,000 and there have been donations from corporations such as Time-Warner, and Discovery Products, both US corporations. It is also important to know that Mr. Soros' foundation not only funds the Tribunal it also funds the main KLA newspaper in Pristina, an obvious conflict of interest that has not been mentioned once in the western press.
- >
- > The Tribunal also receives money from the United States Institute for Peace for its Outreach project, a public relations arm of the Tribunal set up to overcome opposition in the former Yugoslav republics to its work and the constant criticisms of selective prosecution and the application of double standards; objections which have obvious merit and which are never answered by anyone at the Tribunal or by any of its sponsors. The Institute for Peace is stated to be "an independent, non-partisan federal institution created and funded by Congress to strengthen the nation's capacity to promote the peaceful resolution of international conflict." Established in 1984 under Ronald Reagan, its Board of Directors is appointed by the President of the United States.
- >
- > The Tribunal also receives support from the Coalition For International Justice whose purpose is also to enhance public opinion of the Tribunal. The CIJ was founded and is funded by, again, George Soros' Open Society Institute and something called CEELI, the Central and East European Law Institute, created by the American Bar Association and lawyers close to the U.S. government to promote the replacement of socialist legal systems with free market ones.
- >
- > These groups also have supplied many of the legal staff of the Tribunal. In her speech to the Supreme Court, Judge McDonald said, "The Tribunal has been well served by the tremendous work of a number of lawyers who have come to the Tribunal through the CIJ and CEELI..." It is also interesting to note that the occasion of Judge McDonald's speech was her acceptance of an award from the American Bar

> Association and CEELI. In the same speech she also said, "We are now
> seeking funding from states and foundations to carry out this
> critical effort."

>

> The new prosecutor Carla Del Ponte, on September 30, at a press
> conference, thanked the director of the FBI for assisting the
> tribunal and stated "I am very appreciative of the important support
> that the U.S. government has provided the tribunal. I look forward to
> their continued support." On September 29th, in response to a question
> as to whether the tribunal would be investigating crimes committed in
> Kosovo after June 10, or crimes committed by others (meaning Nato) in
> the Yugoslav theatre of operations, "The primary focus of the Office
> of The Prosecutor must be on the investigation and prosecution of the
> five leaders of the FRY and Serbia who have already been indicted."
> Why this "must" be is not explained. Why, if the Tribunal is
> impartial wouldn't it be just as focussed on Nato war crimes, the war
> crimes of Clinton, Schroeder, Chirac, Chretien etc? Why did it still
> need to investigate to support the indictments against the leaders of
> the government and military of Yugoslavia if there was already
> evidence to justify those indictments?

>

> Well, we can speculate why when we consider that the last prosecutor,
> Louis Arbour, who was asked to investigate all Nato leaders for war
> crimes, instead accepted a job from one of them, the Prime Minister
> of Canada, Jean Chretien. She now sits in the scarlet robes of a
> judge of the Supreme Court of Canada, a lifetime appointment, her
> reward for handing down the indictment against Mr. Milosevic, despite
> the lack of evidence and (if you believe the reports of the Spanish
> and RCMP forensic experts recently returned from Kosovo) the
> continuing lack of evidence of the systematic crimes he is accused
> of.

>

> On April 19th Judge McDonald "expressed her deep appreciation to the
> U.S. Government for its pledge of \$500,000 for the Outreach project
> which was announced on April 16 by Harold Koh, U.S. Assistant
> Secretary of State.

>

> In her speech to the Council On Foreign Relations in New York on May
> 12 of this year Judge McDonald stated, "The U.S. government has very
> generously agreed to provide \$500,000 and to help to encourage other
> States to contribute. However, the moral imperative to end the
> violence in the region is shared by all, including the corporate
> sector. I am pleased, therefore, that a major corporation has
> recently donated computer equipment worth three million dollars,
> which will substantially enhance our operating capacity."

>

> From the start, the Office of the Prosecutor has had meetings with
> NGO's that are eager to "cooperate with and assist the tribunal",
> many of them linked to George Soros through his Open Society
> Foundation. All this money flows through a special UN account which
> is financed by assessed contributions from member states and
> voluntary contributions from states and corporations again in
> violation of its statute. As an aside it's interesting that its role
> as a propaganda tool was indirectly acknowledged by its own staff
> when they failed to provide for a courtroom or holding cells in their
> first budget of approximately \$ 32 million dollars. The Security
> Council sent them back to redraft the budget to include those items.
> After all, this was supposed to be a criminal tribunal! They did so.
> The difference was an added expense of \$500,000. It's also
> interesting to know that three of its first four rooms in the Peace
> Palace in the Hague were loaned to them by the Carnegie Foundation.

>

> In order to give itself the appearance of a judicial body the
> Tribunal has persons appointed as judges, prosecutors, clerks,
> investigators, and has its own rules of procedure and evidence, its
> own prison system. It says it applies the presumption of innocence.
> However, unlike criminal courts, with which we are all familiar (or,
> perhaps not), the court itself is involved in the laying of the
> charges. When a charge is to be laid the approval of one of the trial
> judges must be obtained. That approval is only given if a prima facie
> case is established. That is, a case which if not answered could
> result in a conviction. Yet, despite this close relationship between

> the prosecutor and the judges and the commitment to the charges the
 > judges have made by signing the indictment, the rules insist on the
 > presumption of innocence. This presumption is compromised in other
 > ways. The most egregious is that upon arrest detention is automatic.
 > There is no bail, no form of release pending trial, unless the
 > prisoner proves "exceptional circumstances". Loss of job, loss of
 > contact with friends, family, indeed country is not sufficient. Even
 > ill health has not been sufficient to get bail. Prisoners are treated
 > as if they had been convicted. They are kept in cells and have to
 > obey prison rules, are subject to discipline if they do not, constant
 > surveillance, censored mail, restricted family visits, communication
 > with family at their own expense and there are restrictions on what
 > they can see or hear on radio or television. Prisoners have had to
 > wait many months before a trial takes place, sometimes years. Yet,
 > still they insist these men are presumed innocent. The question is by
 > whom? By the judges, one of whom laid the charge in the first place?

>
 > Its rules of evidence are relaxed so that protections on the
 > admission of hearsay evidence developed over centuries in all
 > national courts are set aside and replaced by an anything is
 > admissible if deemed relevant approach even if it is hearsay. There
 > is no jury. Witnesses can testify anonymously, or not be shown in
 > court. In its yearbook for 1994, this statement appears, "The
 > tribunal does not need to shackle itself with restrictive rules which
 > have developed out of the ancient trial-by-jury system." There are
 > provisions in the rules for closed hearings, in circumstances which
 > are vaguely defined, secret trials, the very essence of injustice and
 > of political courts. It is now increasing its use of sealed
 > indictments, so that no one knows if they have been charged until the
 > military police swoop down on them on the street in any country.
 > Suspects, persons not indicted, can be detained for up to ninety days
 > without charge. We all know from experience what prisoners can
 > undergo in a day or two at the mercy of most police forces. Ninety
 > days. Anyone one of us here could be detained by the Tribunal for
 > that length of time. All they have to say is they have some reason to
 > suspect you. This is easily constructed.

>
 > Perhaps its most dangerous rule is Rule 92 that states confessions
 > shall be presumed to be free and voluntary unless the contrary is
 > established (by the prisoner). Just think - presumed to be free and
 > voluntary after 90 days at the mercy of military police and
 > prosecutors. Almost every other court in the world presumes the
 > opposite or, because of the notorious unreliability of confessions
 > made in police custody are moving to prohibit their use entirely.
 > This Tribunal goes back to the days of Star Chamber and the justice
 > of the 13th century. Finally, we have imprisonment of those sentenced
 > in foreign countries so that not only are they imprisoned, they are
 > at the same time exiled. There is even a special provision for the
 > obtaining of evidence from NGO's such as George Soros Open Society
 > Foundation, whose conflict of interest has already been mentioned.
 > Accused have the right to choose counsel on paper but in reality that
 > right is infringed by the Registrar who can disqualify counsel for
 > all sorts of reasons including being unfriendly to the Tribunal. Such
 > a counsel will be supplied if the accused insists strongly enough but
 > it is not made easy. There are cases in which the Registrar has
 > barred lawyers from particular countries because there are deemed to
 > be too many of them already representing accused persons, and the use
 > of its contempt powers is a powerful weapon to intimidate counsel.
 > Lawyers have been subject to large fines for contempt.

>
 > No citizen of any country in the world would consider themselves
 > fairly tried before a court that was paid for, staffed and assisted
 > by private citizens or corporations which had a direct stake in the
 > outcome of the trial and who were, themselves, in practical terms,
 > immune from that court. It is a well established principle of law
 > that a party in a legal action, whether civil or criminal, is
 > entitled to ask for the removal of any judge sitting on the case when
 > there exists a reasonable apprehension of bias. In this instance, a
 > compelling argument can be made that the bias is not only
 > apprehended, it is real, that it is not of one judge but of the
 > entire tribunal, that this is not a judicial body worthy of

- > international respect but a kangaroo court, a bogus court, with a
- > political purpose serving very powerful and identifiable masters. To
- > be consistent with my thesis I will go further and say that as a
- > political instrument designed to violate, to destroy, the integrity
- > and sovereignty of a country, its creation is a crime against peace
- > under the Nuremberg Principles. Instead of resolving conflict as it
- > claims, it is used to justify conflict, instead of creating peace, it
- > is used to justify war and therefore is an instrument of war.
- >
- > Will Slobodan Milosevic receive a fair trial if they take him? Will
- > the leaders of Nato, even be investigated let alone indicted for war
- > crimes committed in the brutal attack on the civilian population of
- > Yugoslavia, as my colleagues in Canada, South and Central America,
- > Spain, Norway, Greece, Britain, and the United States have requested?
- > As the English say, the proof is in the pudding. Our requests have
- > met with empty words and no action. We made the requests in order to
- > bring to the attention of the world the crimes that were being
- > committed by Nato. We believe we have succeeded in that. If we have
- > not succeeded in bringing to justice the war criminals of Nato, it is
- > because we have exposed the political nature of this Tribunal
- > instead. It is up to all of us to act on this knowledge.
- >
- > Christopher Black is a Toronto defence lawyer and writer and is one
- > of the lawyers who made the request to the War Crimes Tribunal to
- > indict NATO leaders for war crimes.
- >
- >
- > CounterPunch
- > 3220 N Street, NW, PMB 346
- > Washington, DC 20007
- > 1-800-840-3683
- > email:
- > counterpunch@counterpunch.org
- >
- >
- > C Copyright: 2000. All rights reserved.
- >
- >
- > CounterPunch is a project of the Institute for the Advancement of
- > Journalistic Clarity
- >
- >
- >
- >

van holst en steijnen

From: Despotovic, Ruza <despot@wish.net>
To: Globalreflexion <office@globalreflexion.org>; Nico & Neeltje Steijnen <n.h.van.holst@freeler.nl>
Sent: dinsdag 7 augustus 2001 12:35
Subject: Fw: [www.antic.org] Sorry About That War Crime

----- Original Message -----

From: Miroslav Antic
To: NATO ; Sorabia ; News ; BALKAN ; SNN ; 'YAHOO'
Cc: Sin ; KPJ ; ZVUK ; SIM-Egroups ; SIM
Sent: Monday, August 06, 2001 3:53 AM
Subject: [www.antic.org] Sorry About That War Crime

Published on Saturday, August 4, 2001 in the Toronto Globe & Mail

Sorry About That War Crime

by John MacArthur

I wasn't sorry to see Slobodan Milosevic hauled off to The Hague to face charges of war crimes against Kosovar Albanians. He's an unsympathetic character at best, though I can't help but note pathos in the face of a man born of two parents who committed suicide. Mr. Milosevic always seemed a good potential patient for his fellow Serb nationalist, Radovan Karadzic, the psychologist and accused war criminal with a similar bent for killing "the Turk," as Moslems have been known since the time of Ottoman rule in the Balkans.

Nevertheless, all the self-righteous harrumphing about nailing the latest international baddie has made me pause before cheering on the tumbrels of justice. The rhetoric of the Western powers is too triumphal to be fully credible.

For one thing, Mr. Milosevic was essentially sold for cash to the International War Crime Tribunal (read NATO), a transaction that doesn't quite qualify under the rubric of high principle. The Western aid package of \$1.28-billion to war-damaged, money-starved Serbia was, shall we say, nakedly premised on the new government's handover of its biggest PR and political problem.

But even more disturbing is the rank hypocrisy now on display by the countries that provide the bulk of the funds for the war crimes court. In recent years, a remarkable number of Western military men have either confessed to war crimes or been revealed as war criminals — yet for some reason the calls for their arrest or the arrest of their political masters have been almost nonexistent. Indeed, confessing war crimes — or at least not really denying them — seems to be the best guarantee of immunity from prosecution these days.

The allegedly tolerant, multi-ethnic Bosnian government of Alija Izetbegovic isn't a bad place to begin the list of overlooked, but largely admitted sins of commission. In 1992, at the beginning of the Serbian siege of Sarajevo, Moslem paramilitary units staffed by members of the 10th Mountain Brigade went on a vengeful killing spree of Serb civilians inside the city. Led by Musan Topalovic, an officer known as "Caco," Bosnian soldiers cut Serb throats, burned at least one Serb alive and dumped Serb bodies into an 80-foot-deep crevice.

When the carnage ended, Chris Hedges of the *New York Times* reported, the total number of victims apparently reached into the hundreds. Officially, the Bosnian government disapproved of this sort of thing and "Caco" eventually died under mysterious circumstances. But his government's demurral was unconvincing, given that the murders were detailed in a letter from the Bosnian army's deputy commander, a Serb, to President Izetbegovic in May, 1993.

"People at the highest levels, people in the presidency, knew these killings were going on and did nothing until October 1993 to stop them," Gen. Jovan Divjak told Mr. Hedges. "I informed them about these killings. But the support of these paramilitary groups was convenient for the authorities."

Then there's the French army report that Bosnian government snipers killed civilians in Sarajevo and blamed it on the Serbs to provoke international sympathy for the Bosnian cause. Mr. Izetbegovic hotly denied this charge, but the French peacekeepers seemed awfully sure of themselves.

Of course, chaos was the rule in the former Yugoslavia and it wasn't always clear where the shooting was coming from. Things are better organized elsewhere in Europe — like in France, where a retired general recently confessed to the torture and killing of Arab rebels in the mid-1950s during the Algerian war for independence.

At 83, Paul Aussaresses revealed that he personally tortured and killed 24 Algerian prisoners, an "efficient" operation that he said left his conscience clear. Perhaps he felt no qualms because he claimed that he acted with the full knowledge and approval of France's then-justice minister, a former Vichy bureaucrat and future champion of human rights named François Mitterand.

French President Jacques Chirac pronounced himself shocked by the revelation, but he proposed no sanction more serious than suspending Mr. Aussaresses from the Legion d'honneur. To date, no space has been made for Mr. Aussaresses or his still living colleagues at The Hague.

Mr. Aussaresses' candor must have inspired his Russian counterpart, Lt. Gen. Vladimir Moltenskoi, who last month announced that his men had engaged in "widespread crimes" against Chechen civilians during a "mopping up" operation against rebels. The crimes included beatings and on-the-spot electric shock, with some sacking of homes and a hospital thrown in for good measure.

"Those who conducted the searches did so in a lawless fashion, committing numerous outrages and then pretending that they knew nothing about them," Lt. Gen. Moltenskoi was quoted as saying. This hardly does justice to the Russian army's suppression of the Chechen rebellion, which has involved killing a good many civilians. But, thus far, I've heard no calls to balance the scales of international justice with President Vladimir Putin as a counterweight.

If we delve further back, the roll call gets longer: the living and recently deceased Italian soldiers under Mussolini whose atrocities against Greeks, Serbs, Ethiopians and Jews have been, with U.S. approval, largely ignored for more than 60 years. One of the most notorious, Giovanni Ravalli, died only in 1998, fully exposed but completely unpunished for crimes ranging from having a Greek policeman's teeth pulled out with pliers to ordering boiling oil poured over 70 other prisoners.

And let's not forget North America's own highly indictable war crimes suspects, most prominent among them Henry Kissinger and Robert McNamara. Mr. Kissinger's dossier as national security adviser and secretary of state is more diverse than Mr. McNamara's — comprising atrocities and political murders in Vietnam, Cambodia, Chile and elsewhere that number in the hundreds of thousands — but Mr. McNamara's oversight of the napalming of Vietnamese civilians as Lyndon Johnson's secretary of defense by itself merits inquiry.

I suppose that the chattering class liberals who bellow for Mr. Milosevic's head can defend their double standard on the technicality that the United Nations Tribunal wasn't created until 1993 (although there are plenty of people who contend that international law covering pre-1993 war crimes is sufficient to begin prosecutions). Or they might cite La Rochefoucauld's aphorism, "Hypocrisy is the homage that vice pays to virtue."

But these are sham arguments if the United States and Europe really believe in equal justice under law — international or otherwise — and Mr. Milosevic had a point when he defiantly declared to Judge Richard May that "I consider this tribunal a false tribunal and indictments false indictments."

The truth is that the deposed Serbian president was a small-time operator, especially compared with Mr. Kissinger. But he makes a convenient scapegoat for Western policy failures — for example, Germany's hasty, unilateral recognition of Croatian independence from Yugoslavia, which inflamed paranoia among Serbs whose families were decimated by Nazi, Croatian and Italian war crimes in the Second World War.

Mr. Milosevic is also the scapegoat for the vainglorious United States, which wants the right to punish "rogue" states it happens not to like for the moment (like its former ally Iraq) while acting quite roguishly outside the purview of international law. In this light, the courtroom drama in The Hague becomes a version of the scene in *Casablanca* where Louis, the sentimental, two-faced Vichy cop, changes sides to permit the escape of the anti-Nazi Victor Lazlo. "Round up the usual suspects," he tells his men with faint irony, and so they do.

John R. MacArthur is the publisher of Harper's Magazine.

Copyright © 2001 Globe Interactive

###